

BIBLIOTECA LITTERARIA SERIA III.

CONTELE

DE

MONTE-CRISTO.

de

ALESANDRU DUMAS.

TRADUCERE

de

C. A. Barenzi.

VOL. I.

BUCURESCI.

Librariu-Editoru George Scandidu.

1857.

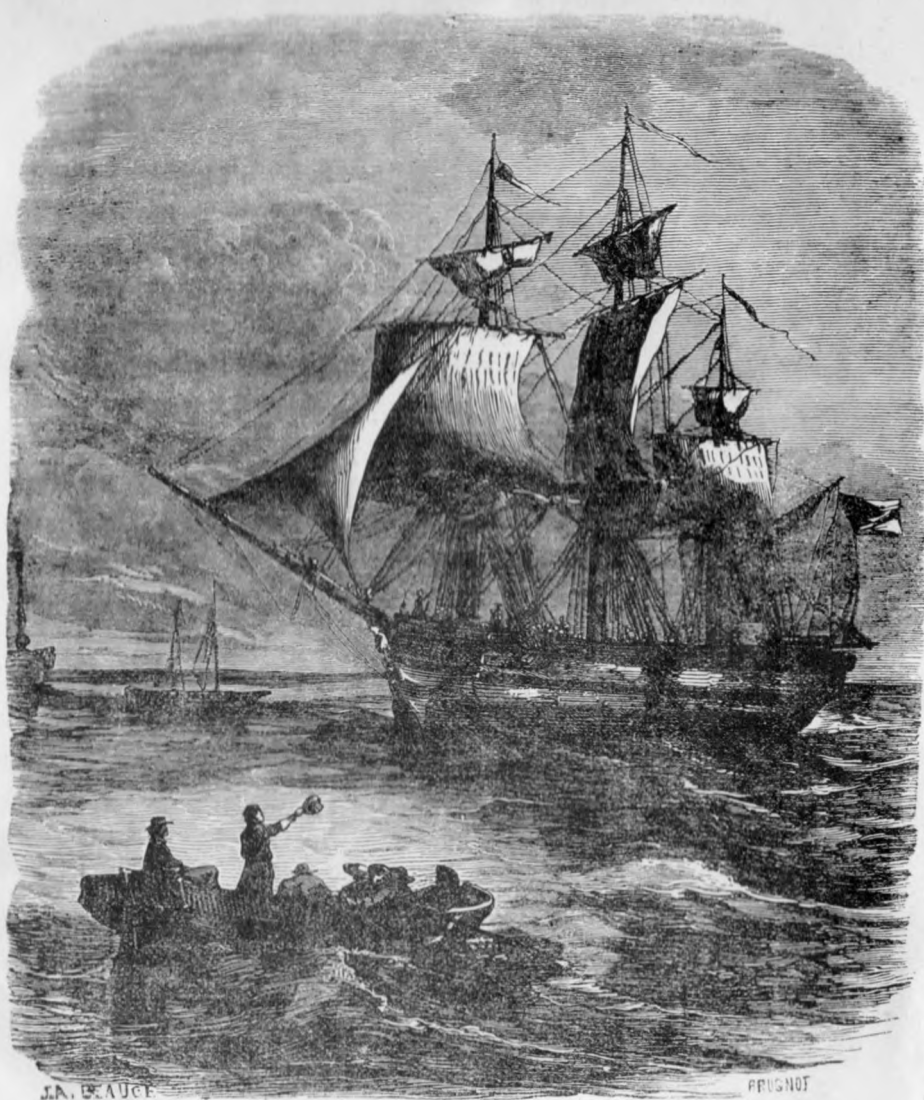
Orî-quâte Exemplare dintr'aquestâ traducere nu voru fi
subscrise de mine, le voiû contesta dupê legi.

Librariu-Editoru.

CONTELE

DE

MONTE-CRISTO.

Faraonsk.

CONTELE
DE
MONTE-CRISTO.

CAPITULU I-ii.

MARSILIA. — SOSIREA.

La 24 februară 1815, sentinela de la Notre-Dame-de-la-Garde însemnă trikatarulă *Faraon*, care venia de la Smirna, Triestă și Neapole.

Dun. obiceiș, unș nilotș kșnoskștorș alș koastelorș ulekș îndatș de la nordș, trekș ne lingș kastelș d'If mi se dăse a s' anronia de korabiș între kanș Morșionșlș și insșla Rion. İndatș, earș dunș obiceiș, nodeala întșririi Saint-Jean se konerise de kșriomș, kșvı în Marsilia totș d'asna ę unș lșkrș mare sosirea unș bastimentș, mai virtosș kșndș ačestș bastimentș, ka *Faraonșlș*, a fostș konstrușlș, ekinatș mi inkșrkatș ne kantierele vekiei Force, mi ę alș unș varte matorș alș oramșlș.

Astș bastimentș insș înaintș; trekș varte țrbșratș; ne-toarea 4ea sșuatș de vre o sșđđsireș nrinsș de frigșri; trei Calasaigne mi insșla Jaros; trekș mi înaintș sșb 4ele trei nınze alșa mormıntare, mi se re-

gislare mi brigantina sa, dar ama de incheti mi k' onn mersu
ama de tristu, inkutu kariomii, ka avelu instinktu kare ure-
simto o nefericare, se intreba ce su se fi intumlatu vasselu.
Ka toate auestea, ce cerkagu desure ale nstirii rekunoscea
ku, daka s' a intumlatu ceva, furu indoialu nu s' a intum-
latu bastimentelu, klu elu inainta in toate kondiijunile nei
korbuu kare e foarte bine guvernatu: ankora sa era miatu,
fuculo katartelu celu dinaintea vasselu desurine, mi lung
nilotelu kare so guta su indrente *Faraonsu* prin intrarea cea
strimtu a portelu Marsiliel, se afla onn jone ka vasselu iste
mi ka okielu aktivu, kare urivegea fir-kare miskare a va-
sselu mi venetia fir-kare ordinu alu nilotelu.

Demertelu neastumuru kare domnia in malgime prin-
seso mai alesu ne onn din snektatori esolanadei' de la
Saint-Jean, astu-felu inkutu nu ntu s' astente intrarea basti-
mentelu in portu; suri intr' o barku miku mi ordonu a visli
no dinaintea *Faraonsu*, ne kare lu ajunse in faga sinuor-
lu Reservei.

Jonele marinaru, vzindu avelu omu venindu, mi pruzi
postelu celu de lungu nilotu, mi veni, ka kapela in mizu,
a se rezima de uretele bastimentelu.

Acesta era onn jone de la outu-sure-zeco nizu la
dozu-zeci de ani, mare, svelu, ka okii negri framomii mi
ka pruz de ebenu; toatu persoana sa era ulinu de avelu
aerlu linu mi de rezolvijune kare e partikularu la oamenii
invzagu din koniluria loru a se lanta ka perikelu.

— Al domnia tu estu, Dantel! strigu omelu din
dar ce s' a intumlatu, mi nentru ce togi oamenii din
santu konrimu de intristare?

J.A. BLAUCE

refericare, domnule Morrel! resunse

nef vetagi.

jănele, o mare nefericire, nentru mine mai virtosă: la în-
zdrumea de la Civita-Vecchia, amă nerdăţ ne avelă bravă
kanitană Leclère.

— Ili karikăş? întrebă kă viciuicne armatorăş.

— A sosită urea bine, domnule Morrel, mi krează
kă veî fi mîlămită nentru ayeasta; dar bietsăş kanitană Leclère...

— Dar 4e i s'a întîmlată? întrebă armatorăş k'şnă
acra învederată şmsrată, dar 4e i s'a întîmlată, bietsă-
şă bravă kanitană?

— A mşrită.

— Kăzătă în mare?

— Nă, domnule; a mşrită de o ferbinăeală cerebrală,
în nis4e sşferinge şmîmîntătoare.

Apoi se întoarse kătre oamenî lăi mi le zise:

— Ei! fîţ-kare la nostăş seş nentru arănkatsăş ankorei!

Ekinapişă askăltă. Într'ayela-mî minăş, 4eî ontă
saş zec4e matelouî kari komăşnea ayelă ekinapiş se re-
neziră, şnit la făniele mînzelorăş, al4iî la frăngiele 4ele pen-
traş lămpatăş veclorăş, al4iî cară la făniele katartelorăş,
mi al4iî la făniele ne kari se stringă nînzele.

Jănele marinăş arănkă o kăştăţăş de okiă kă ne-
ingrijire asăura în4enăţăşă manonereî, mi, văzîndă kă era
şă se păî în lăkrare ordinile sale, se întoarse la întrevor-
bitorăş seş.

— Ili kăş dar s'a întîmlată astă nefericire? şmă ar-
matorăş, relăndă konvorbirea de şnde o lăşase jănele marinăş.

— Dăşmezesă meş! domnule, într'şnă felă foarte
nenrăvzătă: dău'o konvorbire lăngă kă komandantăş nortă-
şă, kanitanăş Leclère păţsi Neapole foarte ţărbărată; pe-
ste doşă-zecă mi nată de ore, fă nrînsă de frîgri; trei
zile dău'ayeia, a mşrită...

— I amă făkăşă obi4ănsita mormîntare, mi se re-

naștră, infamrată ca kaviingul într'ună xamakă¹, ca o babă de trei-zeci mi mease la nițioare mi șna la kană, la indulgența insulei Giglio. Amă dășă vâdzăvei sale krăcea nu de onoare mi sabia sa. Destălz treabă, șrnă jânele k'șnă șrășă melankolikă, șă fakă ȳineva resbelă Angliiloră in kărsă de zece mi ka ș'ajungă șă moară ka toată lămea, ne natălz seă!

— Fak' nuna! ȳe voiesăi, domnșle Edmondă, zise armatorășă, kare marea kă se konsola din ȳe in ȳe, togi șantemă măritori, mi ȳei vekl kată șă fakă lokă ȳeloră noșă; de n'ară fi nuna, n'ară mai fi înaintare, mi din mințălz kăndă m'ășigari kă karikală...

— Este in bună stare, domnșle Morrel, iți resuznășă nentra așenșta. Eată o kăltoriă ȳe ȳi dăș konsiliășă șă nu o skontezi nentr' ună beneficiă de 25.000 fr.

Pe șrnă, dăru ȳe nă trekată țrnășă Rotăndă.

— Hănegi-vă șă ștrănegi năzele de la nodișă², de la antevelă³ mi de la brigantina⁴! ștrigă jânele marinară.

Ordinălz fă oșektată mi kă așcia-mi ișȳeală ka mi ne șnă bastimentă de resbelă.

— Lășagi nretăndene năzele mi ștrănegi-le!

La ȳea din șrnă komandare toate năzele fără lă-sate jōșă, mi korabia înaintă mai ne nesimȳite, kăȳi mer-ȳea dășă imănșerea ȳe i se da.

— Și akăm, daka voiesăi a te șrka, domnșle Morrel, zise Dantés vâzîndă nerăbdarea armatorășă, eată kon-tabilășă domnișă tale, D. Danglars, kare eșe din kabina șa mi kare ȳi va da toate însemămintele ȳe poȳi dori. Kășă

1 Haba atărnată. 2 Podă mikă țăkășă imăreșășă șnă katărtă ka șă poate ob-șerșă ȳine-va d'akolo. 3 Hăza kare ă pșășă înăntea korăbișă. 4 Șnă felă de năze la korabis.

pentru mine, cât s'ar privegeze arskarea ankorei mi s'ar p'ia korabia la nemiskare.

Armatorul n'astent' s'ar i o zik' de doz' ori. Hase m'na ne z'ar p'limar' ce i l' arsk' Dantès, mi, k'o indem'nare k' kare s'ar' fi l'adats' z'ar marinar' kiar' . z'rk' tretele cele mironite ne koasta esit' a bastimental'i, ne k'nd' acesta întorkind'se la postul' se' de al' doilea , l'za s'ar vorbeask' acela ne kare il' an'nga s'ar n'smele de Danglars , mi, kare emind' din kabina sa , inainta intr'adev'z' k'tre armator'.

Noz' venit' era z'ar om' de la doz'-zeç' mi çinç' min' la doz'-zeç' mi mese de an' , k'o fig'z' dest' de înt'nekat' , foarte nlekat' k'tre mai mari' se' , nerz'uinat' k'tre mai miç' se' : ast'-fel' , afar' de titl' se' de ajeat' kontabil' , kare e tot' d'azna z'ar k'vint' de rep'alsiune pentru matelugi , este în penere aua de re' vz'z' de tot' ekinaj' ne k'z' e , din kontra , izbit' Edmond' Dantès.

— Ei bine ! domn'le Morrel , zise Danglars , s'çii ak'm n'efericirea , n' e aua ?

— Da , da . Biet' kanitan' Leclère ! era z'ar om' brav' mi onest' !

— Mi z'ar marinar' de min'ne , mai virtos' , imbr' tr'znit' între çer' mi auz' d'z' k'm se k'vine z'ar om' îns'çinat' k' interesele z'nei kase aua de importante nek'm e kasa Morrel mi fiul' , resp'ns' Danglars .

— Dar , zise armator' z'rn'nd' k' oki' ne Dantès , dar mi se pare k' n' e treb'ing' s'ar fi' çineva aua de vek' marinar' nek'm z'ç' . Danglars , ka s'ar mi k'noask' meseria ; eat' amik' nostr' Edmond' k'm i'çi façe ne a sa , mi se pare , ka z'ar om' kare n'are treb'ing' s'ar çear' v' o inv'z'z' de la nimin' .

— Da, zise Daulars arankundă asupra lui Dantès o klatătare oblikă lu kare lăci snă falyeră de xru, da, é jăne: mi nă se indoesye de nimikă. Abia a mărîtă kanitană mē mi îndată i a lătă komanda fără să întrebe ne niminī mi ne a fărătă să uerdemă o zi mi jămătate la insula Elba. In lokă să venimă d'n dreutlă la Marsilia.

— Kăta nentă lărea komandei vasslăi, zise armatoră, asta eru datoră sū ku ală doilea ye era; kăta nentă uerderea snel zile mi jămătate la insula Elba, a fărătă reă, afără nămai de nă va fi avătă korabia vr'o strikăciune de dresă.

— Korabia era sūntoasă ku mi mine mi dăpă kām doreskă să lit mi domnia ta, domnule Morrel, mi astă zi mi jămătate a fostă uerdătă dintr'ănă kărată kauriăiă, nentă kă a avătă nlyerera a se dăye ne askată, eată totă.

— Dantès, zise armatoră, întorkindăse kătre omălă veltă jăne, ia vino aci.

— Mă eartă, domnule, zise Dantès, voiă veni îndată. Dăgăceia îndrentăndăse kătre ekinăiă:

— Arănkăgi ankora! zise.

İndată kăze ankora, mi lanăslă se lăstă kă sgomotă. Dantès remase la nostăslă seă kă toută înfăgimărea nilotăslă, nlyă kăndă se termină astă manoueră din xru, ne xru zise: — Lăsogi joră lăngăsiaga* nlyă la brăslă katarăslă, străncegi bandiera, kărimăgi urăjinele.

— Vezi, zise Daulars, ure lejoa mea. daka nă se krede kă é kanitană!

— In fantă este, zise armatoră.

— Da, afără de semnătăra domniei tale, mi de a asoġiatăslă domniei tale, domnule Morrel.

— Dek! nentă ye să nălă lăszmă in aġestă nostă?

* Ună lungă mi îngăutză la korabie.

zise armatorul. E june, suti bine, dar mi se pare k meritu ayeasta mi e foarte esnerimentat in meseria sa.

Un norok treka no fruntea lui Danglars.

— Mi carti, domnule Morrel, zise Dantès angro-
piznd-se; akam knd s'a arankat ankora, carti-mi ka to-
tzi al domniei tale: mi se pare k m'ai kimat?

Danglars fika un nas inanoi.

— Voiam s te intreb nentru ce te ourisemi la in-
sala Elba.

— N suti, domnule, am fikt'o ka s indenlinesk
vel din srmu ordin al kanitansli Leclere, kare mzd
imi detese un nakt nentru marele marewal Bertrand.

— L ai vzst dar, Edmond?

— Pe cine?

— Pe marele marewal.

— Da.

Morrel se suti imprejrs-i mi trase pe Dantès
la o parte.

— Mi ce face imeratorul? Intreb ka vioicisne.

— Bine, prekl am nstst jdeka ka oki mei.

— Ama dar ai vzst mi pe imeratorul?

— A intrat la marewalul pe knd m'afiam la
dinsul.

— Mi i ai vorbit?

— Adik el mi a vorbit, domnule, zise Dantès
srizind.

— Mi ce gi a zis?

— M'a intreat despre bastiment, despre enoka
plekrii sale nentru Marsilia, despre kalea ce srmase mi de-
spre karikal ce l narta. Krez k de ar fi fost demert,
mi dak' ar fi fost al me, ar fi avst skonal de a l
kmpa; dar i am zis k e eram un simul al doilea

mi k̄ bastimentel̄ era al̄ kasei Morrel mi fīel̄. — A! a! zise, o k̄nosk̄. Morelii s̄unt̄ armatori din tat̄ în fir̄, mi era an̄ Morrel kare servia într'acela-șii regiment̄ ka mi mine ne k̄nd̄ n'afflam in garnison̄ la Valenga.

— Z̄s̄, ̄ urea adevr̄at̄! strigi armator̄s̄ foarte voios̄: era Policar Morrel, x̄nkis-meș, kare a devenit̄ kanitan̄. Dant̄s, ve! zice x̄nkis̄l̄i meș k̄ imnerator̄s̄l̄i mi a adx̄s̄ aminte de d̄inss̄l̄i, mi l̄s̄ ve! vedea n̄l̄ngind̄, ne b̄-tr̄n̄s̄l̄i ḡraliv̄s̄. Las̄, las̄, x̄rm̄ armator̄s̄l̄i lovind̄ amikal̄ x̄mers̄l̄i j̄nel̄s̄i, bine a! f̄k̄st̄s̄, Dant̄s, k̄ ai x̄rmat̄ instr̄ak̄ționile kanitan̄s̄l̄i Lecl̄ere mi te a! om̄it̄ la ins̄s̄la Elba, k̄ toate k̄, k̄nd̄ s'ar̄s̄ alla k̄ a! dat̄ x̄n̄s̄ uaket̄s̄ mareuats̄l̄i mi k̄ a! vorbit̄ k̄ imnerator̄s̄l̄i, ai n̄stea s̄ fī kompromis̄.

— De ce voies̄ti, domnule, s̄ fī kompromis̄? zise Dant̄s: nișii k̄ s̄uș̄ ce l̄kr̄s̄ d̄yean̄, mi imnerator̄s̄l̄i mi a f̄k̄st̄s̄ nișce întreb̄ri ne kari le ar̄s̄ fī f̄k̄st̄s̄ ori k̄i i ar̄s̄ fī emit̄ inainte. Dar n̄ eart̄, x̄rm̄ Dant̄s, cat̄ doktor̄i mi vama sosind̄; im̄ dai voiz, n̄ ̄ aș̄a?

— D̄s-te, d̄s-te, sk̄m̄n̄s̄l̄i meș Dant̄s.

J̄nele se den̄rt̄i, mi, ne k̄nd̄ se den̄rta, Danglars s'aroniș̄ ear̄.

— E! bine! întreb̄ el̄s̄, nare k̄ ȳi a dat̄ nișce k̄svinte urea b̄ne nentr̄s̄ ankorarea sa la Porto-Ferrajo?

— Min̄nate, sk̄m̄n̄s̄l̄i meș domnule Danglars.

— A! at̄t̄s̄ mai bine, res̄n̄se aș̄esta, k̄ȳ i vine k̄șiva tot̄ d'as̄na k̄ greș s̄ vaz̄ x̄n̄s̄ kamarad̄ al̄s̄ seș nef̄k̄ind̄-șii dator̄ia.

— Dant̄s a f̄k̄st̄s̄ ne a sa, res̄n̄se armator̄s̄l̄i, mi n'a! ce s̄ mai zici. Kanitan̄s̄l̄i Lecl̄ere i ordonase s̄ dea ne akolo.

— Nentre kă a venită vorba de kanitanălă Leclère, nă pî a adășă vr'o skrisoare de la dînsălă?

— Cine?

— Dantès.

— Mic, nă! dar avea vre șna?

— Mi se nare kă, afară de năketă, kanitanălă Leclère î mai inkredingase mi o skrisoare.

— De kare năketă vei să vorbesăi, Danglars?

— De năketălă ne kare lă a denșă Dantès trekîndă la Porto-Ferrajo.

— De șnde șăi kă avea șnă năketă denșă la Porto-Ferrajo?

Danglars romi.

— Treceam ne dinaintea șmei kanitanălăi, kare era întredeskisă, mi lă am vâzșă dîndă aelă năketă mi avea skrisoare lă Dantès.

— Nă mi a șnășă nimikă despre ayeasta, zise armatorălă, dar daka are o asemenea skrisoare, mi o va da.

Danglars kășetă șnă minșă.

— Atșnă, domșle Morrel, te rogă, î zise, nă vorbi nimikă de astea lă Dantès.

Înr' ayeșă minșă jănele se întorșea, Danglars se denșă.

— Ei bine! skămușă meă Dantès, ești liberă? întrebă armatorălă.

— Da, domșle,

— N'a ăinșă mălă.

— Nă, am dată vamășiloră lista marfeloră noastre; mi, kășă nentre portară, a trimisă din preșnă kă nilotălă germărară! șnă omă kășăia am dată șărtiele noastre.

— Atșnă nă mai ai nimikă de făkășă așă?

1 Kare kășășășă bine ășșă.

Dantès aruncă o crâmbă în urechile sale.

— Nu, toate sunt în ordine, zise.

— Адамш пошл вени съ принзеса кь ноі?

— Мъ веі erta, domnule Morrel, мъ веі erta, te rogă, кьш сунт datoră iniția mea visită tatălăi меă. Кь toate astea сунт rekunosctoră pentră onoarea че мѝ faci.

— Аі drentate, Dantès, аі drentate. Săіă кь естѝ сунă fiă bună.

— III, întrebi Dantès k'o oare-kare indoină, mi se află surseloră, ne kăтă сунт, tatălă меă?

— Dar kreză кь да, skamulă меă Edmondă, кь toate кь нă P am vîzătă.

— Da, stă inkisă în kămbărga lui.

— Asta urobenăză челă năgină кь нă і а linsită ni-mikă de kăndă нă естѝ lîngă dînsălă.

Dantès sîrise

— Tată-meă ă mîndră, domnule, mi kiară de і ară lînsi totă, мъ indoeskă кь ară nălea cere ceva ori de la kare omă din lăme, afară de la Dămnezeă.

— El bine! dău' ayeastă visită d'întiă, speră кь веі veni.

— Мъ веі маі erta inkă, domnule Morrel; dar, dău' ayeastă visită d'întiă, am o a doza visită la kare yîă totă ama de mlătă.

— Аі într'adevără, Dantès, vitam кь се află la Catalani чине-va kare kăтă съ te asente nă кь маі năgină nerăbdare de kăтă сунă nărinte: Ayeasta ă frămoasa Mercèdes.

Dantès sîrise.

— А! а! zise armatorăлă, нă мъ miră akam pentră че съ vîă de trei ori съ мъ întrebe năvele despre Faraonă. În kredingă, Edmondă, нă естѝ de nănsă de lokă, mi аі o amantă frămănikă!

veia țe zikș: Dak'avea Parisșlș Cannebiera, Parisșlș arș fi o Marsiliș mikș.

Întorkindș-se, armatorșlș vîzș la suatele lși pe Danglars, kare , de fapș, semșna kș astenta ordinile sale , dar kare în realitate, șrma mi elș kș okiș ne jșnele marinarș.

Dekștș era o mare diferinșș în esnresianea așelei îndoite kșștșșre kare șrma pe așela-și omș.

CAPITULŪ II.

Tatălă și Fiială.

Să lăzămă ne Danglars, în lantă kă penislă srei, ȳerkindă să insălle în kontra kamaradslă seă'yr'o sșuosiqișne restȳiōasȳ în srekia armatorslă, mi sȳ arimăne ne Dantès, kare, dăm. ȳe a strebită Canebiera în toatȳ lășpimea sa, o iea ne strada de Nonillos, întră într'o kășșȳ kare se a-lla da stanga aleielorȳ Meilxanslă, srekȳ kă izȳealȳ ȳele nă-țră planșri ne o skarȳ întȳnekoasȳ, mi auzkăndă-se kă o mȳnȳ de gardslă skȳrei, ȳinindă kă ȳea-altȳ bȳțȳile inimei sale, se omresȳo înainte șneî întredeskise, arin kare se ve-dea fândslă șneî kȳmȳșȳe.

Astȳ kamerȳ era aȳeia în kare lokșia tatălă lăi Dantès.

Nȳvela șosiriȳ Faraonslă n'ajșnsese inkȳ nîntȳ la bȳ-țrăneș, kare se șrkase ne șneș skășneș mi se okșna sȳ întinȳz kă o mȳnȳ tremșȳtoare kȳte-ȳa flori de ȳikoare ameste-

kate kã vige selbatice, kari se srka în lãngãlã zãbrelelorã ferestreï sale.

De odatã îmi simþi kornãlã lãtã în brage, mi o voce foarte kãnoskãtã strigi înderãtlã lãi:

— Tatã! hãnlã meã tatã!

Vãtrãnlã skoase o strigare mi se întãrnã; dãn'ãcia vãzindã ne fiã-seã, se lãsã în bragele lãi tremãrãndã de totã, mi de totã malidã.

— Dar ce ai, tatã? strigi jãnele kã neastimurã: estã oare bolnavã?

— Nã, nã, skãmurã meã Edmondã, fiãlã meã, kornilã meã, nã: dar nã te astentã, mi hãkãria m'a koprinsã vãzindste ama ne neastentate... Ax! Dãmnezeã meã! mi se pare kã voiã mãri!

— Ei bine! vino-þi în simþiri, tatã: eã sãnt, sãnt eã! se zice totã d'asna kã hãkãria nã face reã, mi eãtã nentrã ce am intratã aci fãrã pregãtire. Ia sãride-mã, în lokã de a mã urivi astã-felã kã nisce oki retãþiþi. Mã intorkã, mi vomã fi fericiþi.

— Ax! atãtlã mãi bine, fãtlã meã, zise hãtrãnlã: dar kãm avemã sã fimã fericiþi! nã mã veã mãi pãrãsi? Ia sãrne-mã fericiãrea ta!

— Dãmnezeã sã mã erte, zise jãnele, de a mã hãkãra de o fericiãre fãkãtã kã dolislã xnei familã, dar Dãmnezeã scie kã n'ãmã fi doritã o asemenea fericiãre: ea se întimurã, mi nã am usterea de a mã întrista de dũsa: bravãlã kanitanã Leclère a mãritã, tatã, mi è de krezãtlã kã, kã protekãjãnea domnãlã Morrel, voiã avea lokãlã seã. Priçeni tatã? kanitanã la doãr-zeci de ani k'ãnã apãntamentã de o sãtlã de lãdoviþi mi kã parte la beneficiã! nã è mãi mãltã din çeia ce nãtea snera xnlã bietã matelotã ka mine?

— Da, fiinã moã, da intr'ndevãrã, zise bãtrãnelã, e o mare fertãire.

— Mii eã voiã ka, din ceĩ d'intãiã banĩ ce 'i voiã lãa, sã nãbi o kãrãcioarã kã o grãdãinã în kare sã pĩ plan-tezi viãele selbatice, florile de çikoare mi kãrnenalbii... Dar ce ai, tatã? arã zãce çineva kã pĩ e reã.

— Rãbdare; rãbdare! nã va fi nimikã.

— Mii, pãrãsãndã usterile no bãtrãnelã, kãzã pe spate.

— Tatã, tatã; zise jãnele, zãã pãxarã de vinã, tatã, te va reãmãlegi, zãde pĩ vinã?

— Nã, lãi mãlãmosekã, nã mãl kãzã: n'am treãsinã, zise bãtrãnelã, çorkãnd sã pĩã no fiã-seã.

— Ba da, ba da, tatã, arãtã-mi lokãã.

— Mii deskise dozã trei armariã.

— Nã mãl kãzã... zise bãtrãnelã, nã mãl e vinã.

— Çe felã, nã mãl e vinã! zise Dantã ingãlbe-nãndã mi elã, sããndã-se kãndã la obrãjiã ceĩ sãnãgi mi in-vineçigiã ai bãtrãnelã, kãndã la armariãle çele deãerte; çe felã, nã mãl e vinã! pĩ orã fi lãsitã banii, tatã?

— Nã mi a lãsitã nimikã, fiãndã-kã estã açi, zise bãtrãnelã.

— Kã toate aãstea, ingãlã Dantã stergãndã sãdoarea kãre kãrpen no frãtea sa, kã toate aãstea, lãi lãsasem dozã-sãte de frãçi kãndã am nãkatã, sãntã trei lãni.

— Da, da, Edmondã, este adevãratã, dar çitasemi, kãndã ai nãkatã, o mikã datorã la vechãã Caderousse; mi a adãs'o a minte, zikãndã-mi kã, dãka nã ulãteam pen-trã tine se va dãce la D. Morrel sã i nããeaskã. Atãnci, inçeleçi, temãndã-mã sã nã pĩ fakã vr'ãñã reã...

— Ei bine?

— Ei bine! am nããtitã eã.

— Dar! strigă Dantés, eram datoră o sută patru-zece de franci lui Caderousse!

— Da, îngrozit hătrânelă.

— Mi-i ai dată din cele două-sute franci ce-ți lăsasem?

Hătrânelă fâcă un semn din cap.

— Astă-felă inkăță ai trăită trei luni că șeai-zece de franci! mărmăreț jânele.

— Să-i căță de pășină imi trebăe, zise hătrânelă.

— O Dumnezeu! meș! strigă Edmondă căzîndă în penăki înainteă bănelă omă.

— Dar ce faci?

— O! mi ai sfășiată inima.

— Ba! eată-te, zise hătrânelă sărîzîndă, akam toate sântă șitate, că-ți toate sântă băne.

— Da, eată-mă, zise jânele, eată-mă k'ună viitoră frumosă mi că pășini bană. Șine, tată, iea, iea, mi trimite îndată să cămăere ceva.

Mi mi demertă nosnarele pe masă, kari komindeă vr'o două-sure-zece monede de ară, șinșă să șease șkăde de șinșă franci mi bană mășșșș.

Fața hătrânelăi Dantés se învioră.

— Ai kăi sântă așestă bană? zise elă.

— Dar, ai mei!... ai tei!... ai noștri!... Iea, cămăreț provizișni, șii fericită, măne voră mai fi mi alșă.

— Înșetă, înșetă, zise hătrânelă sărîzîndă; că voia ta, voiș întrebșînda cămărată bană tei: ară krede șine-va vșzîndă-mă că cămăreț mălte lăkrări de odată, k'am fostă nevoită s'astentă întărnareă ta șure a le cămăre.

— Fă căm veș voi; dar mai 'nainte de toate, iea-șă o femeie în kasă, tată, nă voiș să ștai șîngă. Am kafea

Ии ми дешертъ поспнаре ле масъ, карі конридея вр'о дозъ-zeyi de monede de азрѣ.

de kontra-bandă mi tabakă de fumată foarte bună într'ună căfărelă, mine le vei avea. Dar țchere! eată čineva.

— Kată s'ă fi Caderousse kare va fi aflată venirea ta, mi vine fără indoială a te komplimenta nentru bună ta întărnare.

— Vine! eară nische baze kari zikă șiă lăkră ne kăndă inima kăpetă altă felă! mărimără Edmondă; dar, țe ne pasă, ă șiă veyină kare altă dată ne a făkătă vr'ăniă ser-
vițiă, s'ă viț s'ăntosă.

Întă adevără, în momentăă kăndă Edmondă imi ter-
minase frasea închetă, se vără arătăndă-se, înkadrată de ș-
ma de la skară, kăniă țeă negră mi părosă ală lăi Cade-
rousse. Acestă era șiă omă de la doăb-zeci mi činči nintă
la doăb-zeci mi mease de ani; činea în mără o băkată de
postavă ne kare, ka șiă kroitoră țe era, se nregătia s'ă
skimbe într'ună nentă de vestămintă.

— E! eată-te dar întorsă. Edmondă! zise k'ăniă a-
ventă marsiliesă din țeă mai uronșngate mi k'ăniă sărisă
largă kare i deskoneria dinți țeă albă ka ivorisă.¹

— Prekăm vezi, veyine Caderousse, mi sânt gata
a mi fi năkătă în ori țe vei voi, resnăse Dantés nre-
făkăndă-mi reș rečeala săb ačeastă oferire de servițiă.

— Mălyămeskă, mălyămeskă, din fericiire n'am ne-
voiz de nimikă. — Dantés făkă o miskare. — Nă zikă asta
nentru tine, băte: te am imurămstată kă bană, mi 'i ai dată
lnderăță; asta se întămăntă între veyină bșni, mi sântemă nă-
tiyi șiă de altă.

— Nă ă niyi o dată năzitiă čine-va de ače i țe lăak
îndatorită, zise Dantés, kăči kăndă nă le mai ă datoră bani
le ă datoră rekănosčingă.

1 Omă de șildomă.

— La ce s'ă mai vorbim' de ačeasta! ce s'ă f'ăkăť s'ă f'ăkăť. S'ă vorbim' de fericită ta întărnare, b'ete. Mă dăsesem la portă ka s'ă ieăť zăť postavă kafeniă, k'ndă întilniă ne amikăť Danglars.

— Tă, la Marsilia?

— E! da, k'ăm vezi, imi resp'onse.

— Te kredeam la Smirna?

— Voiă fi fostă, k'ăci d'akolo viă.

— Dar Edmondă, zăde ă, mikăť?

— Pe la tată-seă, f'ăg'ă indoială, resp'onse Danglars.

Și atănci am venită, zămă Caderousse, ka s'ă am plăcherea de a strinșe m'ăna zăci amikăť!

— Băzăť Caderousse, zise b'ătrănzăť, k'ăť ne izbesă!

— Negreșită, k'ă v'ă izbesăť mi inkă v'ă mai mi stimă, nentă k'ăvintăť k'ă oamenii ăei onestă s'ăntă rari! Dar se vede k'ă te întorci înăvășită, b'ete? zămă kroitorăť arănk'ndă o k'ăzăťzăg'ă oblikă asănra n'ămnăłăi de arăť mi de arăintă ne kare lă denăse Dantés ne masă.

Jănele observă f'ățăerăť de nesăgiă kare lămină okii ăei negri ai vechinăłăi.

— E! Dămnezăť meă! zise Dantés k'ă neingrijire, asti bană nă s'ăntă ai meă; arătam n'ărintelă meă temerea ăe a-veam ka nă k'ămva s'ă i linseaskă ăeva ne k'ndă ăť nă ăram ăci, mi, s'ăre a mă inkredină, mi a golită nănga ne masă. Aidi, tată, zămă Dantés, n'ăne-șă bană în n'ășkălișă; afăg'ă n'ămai daka vechinăť Caderousse nă va a-vea nevoiă de ăeva mi ăłă, întimnlare, la kare ilă n'ătemă servi.

— Ba nă, b'ete, zise Caderousse, n'ăm nevoiă de nimikă, mi, mășămeskă lăi Dămnezeă, meseria n'ătesăe ne omă. Șine-șă bană, șine-șă: niăi o dată n'ăre omăť n'ăea mășă; ăeia ăe nă mă onresăe de a șă remănea îndatorită nentă a-veastă oferingă ka k'ăm m'ășă fi mi folosită de ăa.

- Ți am fâcîl' o kâ toatâ inima, zise Dantès.
- Nâ mî indoeskî. Eî bine! eatzte dar în bînzî îngelere kâ D. Morrel, sekîtrî ce estî?
- D. Morrel a avatî totî d' asna mîltî bînzîtate pentrî mine, respînze Dantès.
- Daka é ama, n' ai avatî kîvîntî sî refîsî prînzîlî seî.
- Kîm, sî i refîse prînzîlî? zise bîtrînzîlî Dantès; ama dar te invitase sî prînzescî kâ dînsîlî?
- Da, tatî, respînze Edmondî sîrîzîndî pentrî mirarea ce o prodîse tatîlî seî pîea mîlta onoare ce i se fîkîse.
- Eî! mi pentrî ce dar ai refîsatî, fîzle? întrebî bîtrînzîlî.
- Ka sî vîîlî maî kîrîndî lîngî tine, tatî, respînze jînele; mî grîbîam a te revedea.
- Asta va fi kontrariatî ne bînsîlî D. Morrel, zise Caderousse; mi kîndî é amînte kîîva a deveni kanîtanî, nî face bine sî kontrarieze ne armatorîlî seî.
- I am esulikatî kîvîntîlî refîssîlî meî, zise Dantès, mi kîrezî kî lî a îngelî.
- A! dar ka sî fîrî çîne-va kanîtanî katî sî lîngîsheaskî pîçîîndî ne patronîî seî.
- Sperî sî mî fakî kanîtanî mi fîrî asta, respînze Dantès.
- Atîlî maî bine, atîlî maî bine! asta va face pîzîere tîzîlorî amîçîlorî çîlorî vekî, mi sîîlî ne çîneva, kare sheade îndîssîlî çîtadeleî Sant-Nîkolae, kîrîa nî i va pîrea reî pentrî ačasta.
- Mercèdés? zise bîtrînzîlî.
- Da, tatî, zise Dantès, mi, kî voîa domnieî tale, akîm kî te am vîzîtî, akîm kî sîîlî kî estî bine mi

ky ai totk ce mi trebze, lyl voiã cere voia de a mî dbye sã fakk o visitã in Catalani.

— Da-te, konilglã meã, dã-te, zise bãtrãnsã Dantès, mi Damnezeã sã te bine-kãvinteze in femeia ta, pre-kãm m'a binekãvintatã ne mine in fãglã meã!

— Femeia sa! zise Caderousse; ce revede o ieï, tatã Dantès! nã e inkã femeia lãi, mi se pare!

— Nã, dar, dãnũ kãm e de krezatã, resunse Edmondã, nã va intãrzia de a fi femeia mea.

— Ce ne nasã, ce ne nasã, zise Caderousse, ai fãkatã urea bine sã te grabesni, bãete.

— Pentrã-ce?

— Pentrã-ky Mercédès e o fatã frãmoasã mi pentrã-ky fetele cele frãmoase n'ãã linsã de amoromã; ea, mãi virtosã, e sãmãritã de vr'o dol-sure-zече.

— Adevãratã! zise Edmondã k'ãnã sãrisã pãtrãnsã de o sãmãrã nããnyã de neastimãrã.

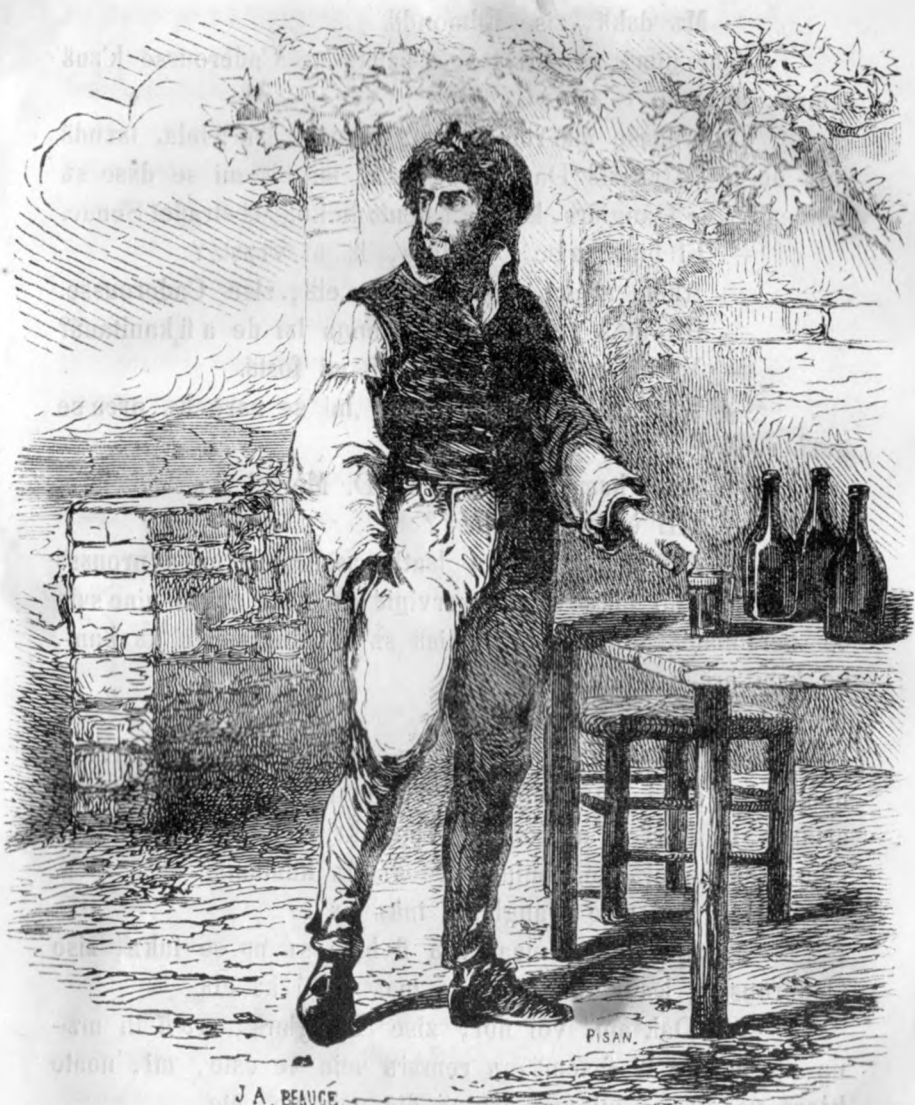
— O! da, resunse Caderousse, mi kiarã nisçe nartide foarte frãmoase; dar tugeleyi, veï fi kanitanã, mi nã va treçe nimãslã prin minte a te refãsa, ne tine.

— Kare va sã zikkã, sãmã Dantès k'ãnã sãrisã kare nã urea askãndea neastimãrãslã seã, ky daka nã voiã fi kanitanã...

— E! e! zise Caderousse.

— Sã lãstãmã, sã lãstãmã, zise jãnele, am mãi bãnã pãrere desure femeie in uenere de kãtã donna ta, mi de Mercédès in nartiklarã; mi sant konvinsã, ky de voiã fi kanitanã saã nã, ea mi va remãnea kredinãoasã.

— Atãtã mãi bine, atãtã mãi bine, zise Caderousse totã d'ããna, kãndã va sã se insoare çineva, e bine sã aibã kredinãyã; dar nã ne nasã, krede-mã, nã perde timuã, mi dã-te de i anãnyã sosirea ta, mi a o impãrãtãmã de suerãnyele çe le ai.

PISAN.

J. A. BEAUCE

Caderousse.

— Mă dăkă, zise Edmondă.

Îmbrăciimî ne tatăl seă, salătă ne Caderousse k'znă
semnă, mi emi.

Caderousse măi remase znă minătă; dăn'aveia, lăndă
voit̃ de la bătărniă Dantès, deschinse mi elă mi se dăse s̃
inflicenskă ne Danglars, kare lă astenta în kolăglă stradei Senac.

— El bine! zise Danglars, lă ai vîzătă?

— Akəm m'am desubrăită de elă, zise Caderousse.

— Ili ăi a vorbită de șneranga lăi de a fi kanitană?

— Vorbesăo kă kăndă ară fi mi fostă.

— Răbdare! zise Danglars, mi se nare kă nrea se
grăbesăo!

— Anoi kəm! se vede kă D. Morrel i a promis'o.

— Ili ă foarte voiosă?

— Adikă mi a kəm lăat'o asănră-1: mi a pronășă
de akəm s̃ mi fakt v'r'znă servită kă kəm ară fi chinășă
ăo personăiă mare; mi a zisă s̃ mă înprămăte kă bană,
kă kəm ară fi v'r'znă bankeră.

— Ili ai refăsată?

— De totă; kă toate kă năteam s̃ mi priimeskă,
nentră-kă ă i am nășă ăolă d'intiă în mănă monedele de
argintă ne kari le a niuzită. Dar akəm, D. Dantès nă va
măi avea nevoit̃ de nimină, are s̃ fi kanitană.

— Ba! zise Danglars, inkă nă ă.

— Pre țeyă mea, ară fi bine s̃ nă se fakt, zise
Caderousse, kăci chină nonto a măi vorbi kă elă.

— Dăk'amă voi noi, zise Danglars, ară fi în mă-
na noastră s̃ lă făcemă s̃ remăiă ăeia ăe este, mi, noate
kiară va așănoe mi măi năgină din ăeia ăe este.

— ăe șăi?

— Nimikă, vorbeskă în sine-mi. Ili totă ă inamo-
rată de frămoasa Catalana?

— Înamorată nebună. S'a dăşă la dînsa; dar, dacă nu mă închei, va avea o nemăsluzmire din partea ei.

— Esuflik-te.

— La ce?

— Nu mă trece prin minte cătă e de importantă. Nu isbeschi ne Dantès, xim?

— Nu isbeskă ne aroganţii.

— Ei bine! atşuchi, sîşne-mi ceia ce şchi desne Catalana.

— Nu şchiş nimikă pozitivă; de cătă am vîzată nise lăkrări ce mă fakă a krede, kəm zisei, că şitorăş kanitană va avea o nemăsluzmire nin preşrăş drăşăş-Vekiloră-Infirmerie.

— Ce ai vîzată? ai, zîşne.

— Ei bine! am vîzată că, de căte ori Mercédès vine în oraş, e insogită de şăş bleşemată de Catalan, că okii negri, că nelea romiă, foarte brăşă, foarte arzătoră, mi ne kare lă şmesce vîrăş meă.

— A! într'adovrăş! Şi krezi că aşestă vîră i fa-
ce karte?

— Mi se pare: ce drakă poate face şăş bîiată mare de doş-zechi mi şăş de ani şnei fete de şante-şne-zече!

— Şi zichi că Dantès s'a dăşă la Catalanî?

— A plekată înaintea mea.

— De ne vomă dăce în partea aşeia, ne vomă onri la Reserva, mi vomă astenta ceva năvele bindă şăş paşară de vină de Malga.

— Şi cine ni lă va da?

— Vomă fi în drăşă, mi vomă vedea ne şaga lă Dantès ceia ce se va fi întinlată.

— Aidegi, zise Caderousse; dar tă năteschi?

— Făşăş îndoiăş, respăşne Danglars.

— Illi amindoi nlekarъ k' zniъ nasъ revede sure loksiъ arъ-
tatъ. Kъndъ ajъuserъ akolo, ziserъ sъ le adъkъ o btiliъ mi
dovъ naxare.

Tata Hamfilъ vъzъse ne Dantês trekindъ de vre o ze-
ce minste.

Sigari kъ era Dantês la Catalanî, uezъrъ sъb foie-
tliъ nъskindъ alъ nlatanilorъ mi alъ sikomorilorъ, in ramъre-
le kъrora o bandъ voioasъ de naseri kъnta zna din chele
d'ntiîz zile frâmose ale urinъverei.

CAPITULŪ III.

CATALANILOR.

La o sat̃ de nam̃i denarte de lok̃s̃l̃s̃ s̃nde am̃indoi am̃ic̃ii, k̃s̃ ok̃ii sure orizont̃s̃ mi k̃s̃ s̃rekia la p̃ndz̃, sorbia vins̃l̃s̃ de Malga kare ferbea in paxare, se iñt̃l̃ga in do-s̃s̃l̃s̃ s̃nc̃i kolibe goale mi arse de soare mi de mistral̃s̃*, sats̃l̃s̃ Catalanilor̃s̃.

Iñtr'o zi, o kolonĩz̃ misterioas̃z̃ plek̃z̃ din Spania mi veni s̃z̃ trag̃z̃ l̃achea limb̃z̃ de p̃zm̃int̃s̃ s̃nde se afl̃z̃ mi ñnz̃ in z̃isa de ast̃z̃-z̃i. Ñs̃ se sc̃ia de s̃nde vine, mi vorbia o limb̃z̃ nek̃nosk̃atz̃. S̃nz̃l̃s̃ din kañi, kare iñpelecẽa dialekt̃l̃s̃ provensal̃s̃, cher̃ de la kom̃na Marsiliẽi s̃z̃ le dea avel̃s̃ promontorĩs̃ gol̃s̃ mi s̃skatz̃, as̃s̃nra k̃z̃z̃ia tr̃zeser̃z̃ bastim̃entele lor̃s̃, ka nis̃c̃e mateloũi din antikitate. Chererea i s̃z̃ akordatz̃, mi d̃s̃nz̃ trẽi l̃s̃ni, im̃urej̃s̃r̃s̃l̃s̃ chelor̃s̃ doz̃z̃-s̃nre-z̃eche sãs̃ chiñc̃i-s̃nre-z̃eche bastim̃ente kari ad̃s̃seser̃z̃ ast̃i p̃igani de mare, se iñt̃l̃ga s̃nz̃ s̃z̃ts̃k̃s̃.

* S̃nz̃ ṽint̃s̃ de la nord̃s̃-vest̃s̃.

Astă srtakă, fikată într'ună felă foarte kriosă mi nitoreskă, jumtate mazără, jumtate spaniolă, ă avela ce se vede astă-zî loksită de strenepojii aveloră oameni kari vorbia limba nringiloră loră. De vr'o trei saă patră seksli, aă remasă inkă kredinioni la promontoriăloră loră celă mikă d'asura krsia se n'usstiseră ka ună felă de naseri de mare fir' a se mesteka întră nimikă kă loksitioriă din Marsilia, krsitorindă-se întră ei mi konservândă moravurile mi obiचेiele mamei loră natrie d'ură kăm aă konservată mi limbajială ei.

Kati s'ă ne zmeze lektorii nostri nrintre unika stradă din avelă srtakă, mi s'ă între kă noi într'una din a-vele kase kria soarele a dată ne din afară avela frămoasă keloare de frunză skată kare ă martikslară la monămentele derei, mi, ne din întră, o snoidală albă kare formează singrărlă ornamentă ală nosadeloră¹ spaniole.

O fată frămoasă mi jănă, kă n'ărlă negră, kă okii kati-felaă kă aă gazelei, sta în ničioare kă snatele întorsă la ună n'rete, mi mototolia între deqitele ei cele s'ăgyiri mi de ună desennă antikă o b'rsiantă inoçintă smălgindă-i florile, kari imulea lokslă kă s'f'rămătsrele loră; afară de asta, brăcele ei goale n'ură la kate, brăcele ei oakeme, dar kari semăna modelate d'ură ale Vinerii din Arles, se infiora de ună felă de nerăbdare febrilă, mi b'ăcea n'ămintărlă kă niçiorărlă ei mlădiosă mi arkărlă. inkărlă se întrevedea forma k'rată, m'ndră mi kstez'toare a gambel sale inkise într'ună çiorană de b'ambakă romă kă kolçurile çençmie mi albastre.

Trei nani denarte de dinsa, se afla ună b'ziată mare ka de la doză-zeyi n'ură la doză-zeyi mi do' de ani, me-

¹ Кириния, какъ герцезакъ; voră spaniolă kare a n'ărsnă mi în çara no-stra. Носада, între Orçii, ne drămslă Bramovelsi.

zîndă ne zădărnicește ne kare lă legăna k'o miskare sgădăitoare, rezimăndă-mi kotală ne o mobilă vekiz mănkată de kari, mi se zita în eu k'ăni aeră în kare se lăuta neastimărilor mi nekusală; oki lă întrebă, dar kăstăra cea fermă mi infiată a junei fete domina ne întrevorbitoră ei.

— Să vedemă, Mercèdes, zicea jănele, eată kă carz sosescie nascele, ă momentăle de făkăle nănta, resănde-mi.

— Ūi am resănsă de o sătă de ori, Fernandă, mi kată să fii într'adevără foarte inemikă kă sine-ŷi ka să mă măi întrebă!

— Ei bine! măi săne o dată, te rogă, ka să ajăngă s'o kreză. Săne-mi nentă a sata oară kă nă mi nrimesăi amorăle, ne kare ilă aroba mămă-ta, fă-mă să înăelegă bine kă te joci kă feriqirea mea, kă viaăa mea mi moartea mea nă sântă nimikă nentă tine. Ax! Dămnezele meă, Dămnezele meă! să viseză zעה ană kă ŷi voiă fi souă, Mercèdes, mi să ueră astă sperană, kare era singărăle skouă ală vieăei mele!

— Nă te am înăraăiată celă năuină eă vre o dată a uvea astă sperană, Fernandă, resănse Mercèdes; n'ai să mă măsri nentă niăi o koketăriă în nrivinqă-ŷi: am zisă totă d'asna: Te isbesă ka n'ăni frate, dar nă cere niăi o-dată de la mine măi mătă de kăstă astă amiqiz frăăeaskă; kăăi inima mea ă a altsia. Ūi am zisă totă d'asna asta, Fernandă?

— Da, o suă bine, Mercèdes, resănse jănele, da, ŷi ai dată în nrivinqă mea kărdăle merită ală frankeŷi; dar ai zitată kă ă o leăe sakă între Catalană de a se kăstători între dinnăi?

— Te înăeli, Fernandă, nă ă o leăe, ă ză obiqeă, eată totă; mi, krede-mă, nă măi kăzma astă obiqeă în favoare-ŷi. Ai kăzătă în kouskrinqisne, Fernandă; libertatea

— Porwandž o femeieș se face menajerș rea ni ns poate respunde kã
vã remitea onestș kãndž izbesie ne altș iar ns ne bãrbats seș.

ce ȳi se lasă,   o simu  toleran ; dintr' n  min t  intr'alt  nouă fi k mat  s b steag ri.  dat  ce vei fi soldat , ce vei face k  mine, adik  k  o biată fat  orfan , trist , f r  stare, kuro n'are altă avere f r  n ma   n  bordei  mai in r ine, in kare atir  k te-va kaere vek , tik lon  mo tenire  sati de tat -me  m me  mele mi de dinsa mie? De  n  an  de k nd  a m rit , j dek , Fernand  k  tr esk  mai k  karitatea  sblik ! K te odat  te p facy  k  ȳi s nt folositoare, mi asta n ma  ka s'abi  drent l  a  m rȳi nesksit  k  mine; mi e  p imesk , Fernand , nent  k  est  fiis   n  frate al  tatălăi me , nent -k  am  fost  kresk ȳi  mpre n , mi mai m lt  ink  nent  k , mai nre s s  de toate, ȳi ar  veni nrea k  gre  să te ref s . Dar sim  des l  de bine k  nesuele ne kare am să l  v nz  mi de la kare ica   eva ban  k  kari k mp r  k uena ce o tork , sim  indest l , Fernand , k  este o karitate.

—  i ce ȳi nas , Merc d s? Ori k t  de neav t  mi de isolat  est , im  konv  mai bine dek t  fata  el i mai m ndr  armator  s s  a  el i mai inav git  bankier  din Marsilia! Ce ne trebe nouă? o femeiz onest  mi o b n  mena er . Ne kare am  n tea-o alla mai b n  s b a este do t  nvinge?

— Fernand , resn se Merc d s k tind  din kan , o femeiz se face o mena er  rea mi n  poate resn de daka va rem nea onest  k nd  isbesce ne alt  iar n  ne b rbat -s . M l mesce-te k  amicia mea; k  i, ȳi o renetă, asta   tot  ce pot  s  ȳi p omit , mi n  p omit  mai m lt  de k t   eia ce s nt sig r  k  voi  n tea da.

— Da,  ngeleg , zise Fernand ; s feri k  r bdare miseria ta, dar ȳi   teamă de a mea! E  bine Merc d s, isbit  de tine voi   erka soartea; vei fi k  ne  b n  nen-

tră mine: notă întru la ună kantoră: kiară eă notă deveni negătoră.

— Nă noți face nimikă din toate ačestea, Fernandă; esti soldată, mi, de veî remănea la Catalană, se îngelece a-
tănuț kă nă ă rebelă. Remă dar neskară; nă visa čeia če
te ară face să vezi realitatea mi mai srimintătoare înkă,
mi mălgămesče-te kă amičia mea, fiindă-kă nă notă să ți
daă altă čeva.

— Ei bine! ai kăvintă, Mercédès, voiă fi marinară; în
lokă kăstămălată năringiloră nostri, ne kare ilă desuregă, voiă a-
vea o kanele lăstrăită, o kămamă vărgată mi o vestă alba-
stră kă ankore ne nastări. Nă trebae să se noarte čineva
astă-felă kă să ți plakă?

— Če veî să zăi? întrebă Mercédès kă o kăbă-
tăre immericoasă; če veî să zăi? nă te nrăčenă.

— Voiă să zăkă, Mercédès, kă čeia če te face să
fiă ama de kărdă mi ama de înăsurită nentă mine este a-
stentarea ună omă kare se noartă astă-felă. Dar ačela ne
kare ilă astență ă nekonstantă noate, mi daka elă nă este
astă-felă, marea ă nekonstantă nentă dănsă.

— Fernandă! strigă Mercédès, te kredeam bănă mi
eram înclătă! Fernandă, ai ună sșletă reă daka kăimă mă-
nia lăi Dămnezeă în ajătoră melosiei tale! Ei bine! ama,
nă m'askănză, astentă mi iăbeskă ne ačela ne kare zăi, mi,
daka nă va reveni, în lokă să akășă astă nekonstantă ne kare
o învoță tă, voiă zăre kă a mărătă iăbindă-mă.

Jănele Catalan făkă ună uestă de țărbare.

— Te îngelegă, Fernandă: te veî lega de dănsă nentă
tră kă nă te iăbeskă eă: ăi veî înkășăima kăgăită katalană
kă nămălășă seă! la če te va folosi ačeasta? kă să nerzi
amičia mea, daka veî fi învinsă, kă să vezi amičia mea
skimbăndă-se în gră daka veî fi vîngătoră. Krede-mă, kă

să kaste cineva chearta k'znuș omș è znuș mizlokș foarte reș nentru a plucea femeii ne kare o izbesche acestș omș. Nu, Fernandș, nu vei lusa relele tale kșpetrii a te dșche astș-felș. Neustindș a nu avea soșii te vei mșlșumi a mș avea amikș mi sșrșrș; mi afarș de asta, adșșii ea kș okii țrbșrașii mi plini de lakreme, asteantș, asteantș, Fernandș, ai zis'o singșrș adineauri, marea é perfidș, mi sșntș natru lșni akșm de kșndș a plekatș; de natru lșni am nșmșratș mșlte fșrtșne!

Fernandș remase în nenșsare; nu se cherkș a sterșe lakremele kari kșrșea ne obrazii jșnei Mercédès; mi kș toate ačestea, nentru fiș-kare dintr'ačeste lakreme, arș fi datș znuș naxarș din sșnșele seș; dar aste lakreme kșrșea nentru altș.

Se skșlș, se dșse în kolibș mi reveni, se onri înaintea fetei, kș okișlș inkșntatș mi kș nșmșii șgirșigi.

— Sș vedemș, Mercédès, i zise, mai respșnde-mi inkș odatș, estș foarte otrșritș?

— Izbeskș ne Edmondș Dantès, zise kș rechealș jșna fatș, mi nimini altș afarș de Edmondș nu mi va soșș.

— Șii ilș vei izbi totș-d'ășua?

— Kșș voiș trși.

Fernandș ișii plekș kanșlș ka znuș omș deskșrașiatș, skoase znuș sșșșinș kare semșna a șemetș; ne șrșmș, redi-kșndș-mi frșntea de o datș, strșngindș din dingi mi kș nș-rile întredeskise:

— Dar dak'a mșritș?

— Dak'a mșritș, voiș mșri mi eș.

— Mercédès! strigș o voce voioașș din afarș, Mercédès!

— Ax! strigș jșna fatș roșindș de bkșrșii mi sșl-țșndș de amorș, bine vezii kș nu m'a șitatș, fiindș-kș eatș-lș!

— Mi se venezi la zimb, ne kare o deskise strigand:

— La mine, Edmond! eat-m.

Fernand, palid mi tarbat, se trase inderat, dnu kam face zib kbitor la vederea zibi meagne, mi dnd de skagnib se kiz ne el.

Edmond mi Mercédès era zib in bragele altia. Soarele arzitor al Marsilie, kare strebtea unin zuca cea deskis, il inunda k lmina sa. Mai intib, n vzb ni-mik din cea ce' inkonjra. O feriere foarte mare il isola de lme, mi vorbia nmai unin kavinte intretiate kari sant avintele znei bkarie atit de vie, inkib semnt k osuresinea dserii.

De o dat Edmond vzb figra cea inkrentat a lb Fernand, kare se descama in zmbt, palid mi amenintoare. Jnele Catalan, untr'o miskare ne kare ins-mi n o tigelese, usse nna ne kgitib se de la bzb.

— Ah! cart-m, zise Dantès inkrentand-mi mi el surucana: n vzbsem k eram trei.

Dn'aceia, intorkind-se ktre Mercédès:

— Cine e domnib? o intreb.

— Domnib va fi cel mai bn al te amik. Dantès, k' e amikib me, e vrbib me, e fratele me. e Fernand, adik omib ne kare, dnu tine, Edmond. il isbesk mai mlit in lme; n lb rekunosci?

— A! da, intr'adevrb, zise Edmond. Mi, fr'a nrbzi ne Mercédès, a kria nnt o pinea strins intr'a sa, intinse k'o miskare de kordialitate cea alt nnt Catalanib.

Dar Fernand, in lok de aresnde l' akest semnt amikal, remase mlit mi nemiskat ka o statz. Atnci Edmond, preimbl o kbztarb cerchetoare dela Mercédès miskat mi tremrbtoare la Fernand inkrentat mi amenintor.

Astz singrb kbztarb il fkb sz alle tot.

Edmondŝ mi Mercedes era 8ns in bragele altŝia

Nekusă i se arki ne frunte.

— Nu ştiam că voi veni la tine, Mercédès, ca să ulla să înemikă.

— Să înemikă! strigă Mercédès k'o căştăţă mţ-nioasă adresată vărăi seă; să înemikă la mine, zică, Edmondă! dacă credeam aşeasta, te lăsam la braţ şii mergeam la Marsilia, mărşindă-mi kasa ka să nă mai întră într'însa niri o dată.

Okiă lăi Fernandă skouse să fşperă.

— Şii dacă şii se întimula vr'o nefericăre, Edmondă ală meş, şmă ea ka aşea flegmă neînuzkată kare proba că şna fată uitise nîmă în fândăş celă mai mare ală kăştăţă sale sinistre, dacă şii se întimula vr'o nefericăre, m'ami fi şkată ne kăştă Morpionă şii m'ami fi arşkată kă kăştă ne ştăno.

Fernandă deveni năidă de şnăimă.

— Dar te ai încelată, Edmondă, şmă ea, n'ai niri să înemikă aci, é nămai Fernandă, fratele meş, kare şii va ştringe mţna ka la să amikă devotăş.

Şii l' aşeste kăvinte şna fată şii înşise faga cea imţioasă aşmă lăi Fernandă, kare, ka kăm ară fi fostă fermekată de aşeasta căştăţă, s'auronă încetă de Edmondă şii i întinse mţna.

Şra şa, aşemenea să vală fără nătere, de şii fşriosă, venia să se şfărame de înşirirea ce aşea femeia aşea aşmă lăi.

Dar, abia atinse mţna lăi Edmondă, şii şimşii că fără kăse totă ce nătea fage, şii emi reşede afară din kasă.

— Ox! strigă alergăndă ka să smintă şii înekşndă-mi mţnile în năşă seă, ox! şine dar mă va şkşna de aşestă omă! Vai mie! vai mie!

— Ei! Catalanxle, eî! Fernandă, unde alerăi? zise o voce.

Jănele se ouri îndată, se sîti înnerejărlă lăi, mi vleză ne Caderousse stîndă la o masă kă Danglars săb ună frănzară.

— Ei! zise Caderousse, de ce nă vii? Ți e atărlă de grabă inkărlă n' ai timuș să zici amiciloră bənă zisa?

— Mai virtosă kăndă aș o bștilă inkă plină înaintea loră, adăruî Danglars.

Fernandă se sîti l' amîndoi k' ună aeră ameăită, mi nă resunse nimikă.

— Mi se pare kă totărlă ameăită, zise Danglars înnîngîndă kă ăenskiărlă ne Caderousse: ne vomă fi încelată oare, mi în kontra kă ceia ce ănevăzăserămă, ară fi triămfată Dantès?

— Kată să vedemă, zise Caderousse; mi întărrnădă-se kătre jăne: Ei bine! zise, să ve lemă, Fernandă, te dezici?

Fernandă sterse sădoarea kare kărpea de ne frăntea sa mi întră încetă săb frănzară, a kărsia zăbră părea kă i alina ărgină simările, mi a kărsia rekoare însăflegia oare kăm kornărlă celă ostenită.

— Bănă zisa, zise, m' aăi kărmărlă, nă e așă?

Mi mai mărlă kăză de kărlă ăeză ne ună skăznă din azelea kari înkăjăra masa.

— Te-am strigată nentă-kă alergăi kă ună nebănă, mi mi era teamă să nă dăi în mare, zise rizîndă Caderousse. Țe drakă! kăndă are ăineva amicî nă i are nămăi kă să i dea ună ăaxară de vînă, dar să lă mi ourăskă de a bea vr' o treî matră vedre de așă!

Fernandă skouse ună raăetă kare semăna a plănetă, mi mi lărlă kănărlă să i kăză ne amîndoi ășmăi lăi ășuî kășce ne masă.

— Ei bine! vei sã ui sãriã, Fernandã, zise Caderousse încenindã vorba kã acea brãtalitate grosolanã a oamenilorã din nonorã ne kari kãriositatea îi face sã uite ori ce diplomagii; ei bine! ai unã aerã de amantã brãtã!

— Mi însouï ayeastã glãmã k'unã mare risã.

— Ba! resnãse Danglars, unã brãiatã k'ayesta nã e fãkãtã a fi nefericitã în amorã; vei sã rizi, Caderousse.

— Ba nã, zise ayesta; askãltã mãi bine kãm sãsninã. Ia stai, Fernandã, zise Caderousse, redikã-ï nasãlã mi resnãde-ne: nã e frãmosã sã nã resnãzi la nisce amiï kari te întrebã despre sãnzãte.

— Sãnzãteã mea e în bãnã stare, zise Fernandã, stringindã din nãmnã, dar fãr'a uï redika kanãlã.

— A! vezi, Danglars, zise, Caderousse fãkindã semnã kã okiãlã amikãlã seã, eatã ce este: Fernandã, ne kare ilã vezi, mi kare e unã Catalan bãnã mi bravã, unãlã din cei mãi bãnã neskarã din Marsilia, e înamoratã dãnã o fatã frãmoasã kare se nãmesce Mercãdès; dar din neferiure se vede kã fetiwoara din parte-ï e înamoratã dãnã celã d'alã doilea din *Faraonã*, mi fiindã kã *Faraonãlã* a intratã astã-zã kiarã în portã, înceleuï?

— Nã, nã încelegã, zise Danglars.

— Bietsã Fernandã, i va fi datã nasportãlã, xrmã Caderousse.

— Ei bine, ne xrmã? zise Fernandã redikãndã-ï kanãlã mi urivindã ne Caderousse ka unã omã ce kãstã sã mi skoauã nekãslã ne çineva; Mercãdès nã deninde de niminã. nã e aia? uï e liberã sã isbeaskã ne çine va voi!

— A! daka o ieï astã-felã, zise Caderousse, e altã çeva! eã, kredeam kã este unã Catalan; mi mi sãsgerã kã Catalanuï nã era oameni sã lase ne unã rivalã a le lãa lokãlã;

mi mai virtosă imi spusese că Fernandă era suprimintătoră în resbuarea sa.

Fernandă surise ca îndurare.

— Duă înamorată nu ă nici odată suprimintătoră, zise elă.

— Bietală bbiată! zise Danglars pefăkindă-se ca plănca pe jnele din fândă inimei sale. Ce vei, nu s'as-tenta să vază venindă pe Dantès de odată; ilă kredea poate mortă, nekredinciosă, cine suie? Aste lăkrări de ce ne soseskă mai de odată, de aueia sântă mai simjitoare.

— Ah! pre leua mea, ori kăm va fi, zise Caderousse, kare bea pe kândă vorbia mi asăpra kăria vînlă fimosă de Malga inuea să mi faktă efektă, ori kăm va fi, Fernandă nu ă singură kare să fi kontrariată de fericita sosome a lăi Dantès; nu ă aua, Danglars?

— Nu, zici adevră, mi mi ară veni să zikă kă asta i ară adăce vr'o nefericire.

— Dar ce ne pasă, grăi Caderousse vrăndă duă paxară de vînlă lăi Fernandă mi imulindă nentă aoută săă a zecă oară paxară seă, pe kândă Danglars abia năsese la gră pe ală seă, ce ne pasă, de o kam dată elă ica pe Mercédès, pe frămoasa Mercédès, d'aua s'a mi întorsă.

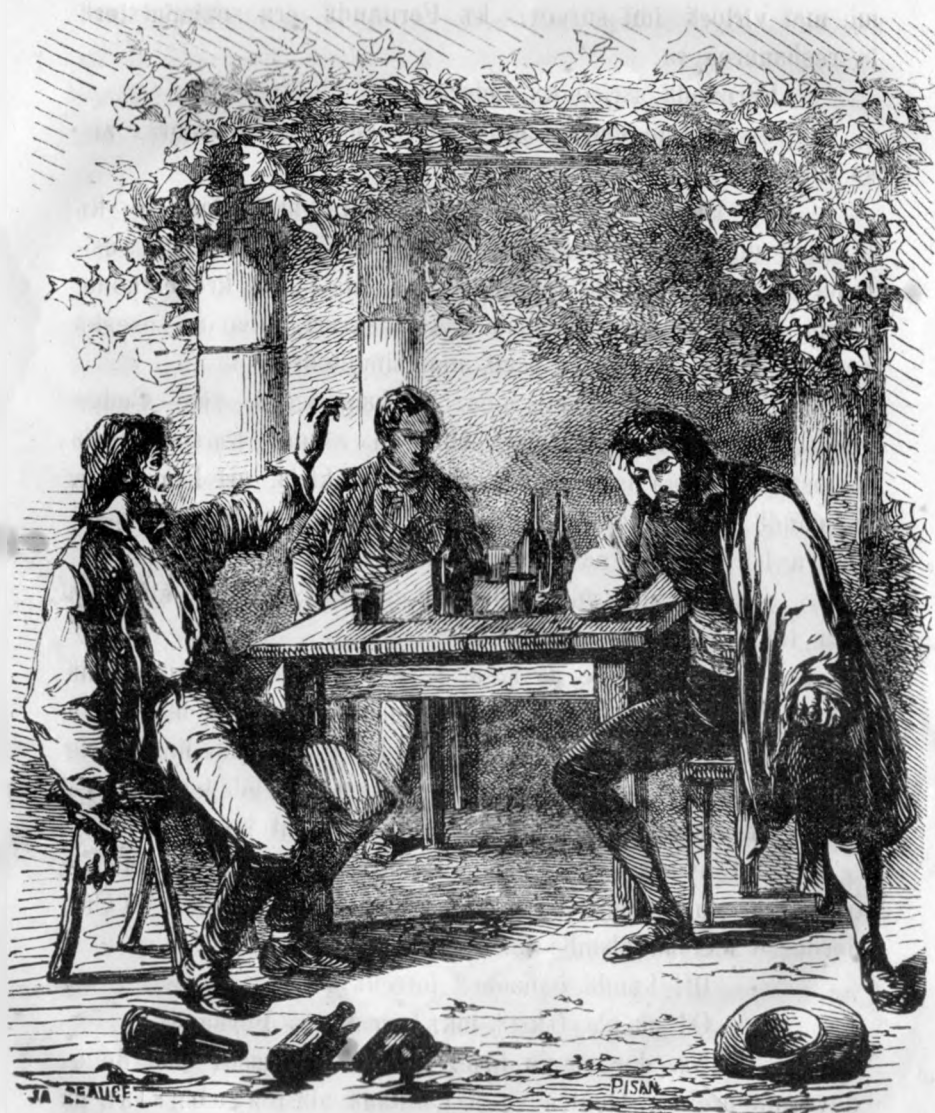
Înr'ăcestă timpă, Danglars infăura k'o kărtăreă pă-trănzitoare pe jnele, pe inima kăria kădea vorbele lăi Caderousse ka duă plămbă tonită.

— Mi kândă ă năntă? întrebă elă.

— O! nu s'a făktă inkă! mărmară Fernandă.

— Nu, dar se va face, zise Caderousse, aua de adevrătră prekăm Dantès va fi kapitană ală Faraonă; nu ă aua, Danglars?

Danglars tresări răceastă atinere neastentă, mi se întoarse kătre Caderousse, ală kăria obrază ilă stădiă mi elă akăm ka să vază daka lovirea era prekăpetată; dar nu chi

Или кѣмъ ѣ нѣта? истребѣ елѣ.

nimikă de kăţă invidia pe acestă obrază kare akam era măi prostiţă de begiţ.

— Ei bine, zise inulindă maxarele, să bemă dar pentru kanitanăă Edmondă Dantès, bėrbată ală framoasei Catalane.

Caderousse adăse maxarăă seă la gėră k'o mănă ingreăiată mi ilă hex dintr'o sorbitară. Fernandă lăă pe ală seă mi ilă sfėrămă pe pămintă.

— Ex! ex! ex! zise Caderousse, dar ce vıză kolo, din săsăă kolibeı, in drentăă Catalaniloră? Ia xıţ-te, Fernandă, ai măi bėnă vedere de kăţă mine; mi se pare kă inchenă a vedea tărăre, mi, tă sçıı, vınăă ă xınă trădătoră: ară zice çine-va kă sntă doı amană kari mergă alătre mi çinindă-se de mănă. Dămnezeă să mă erte! niçı kă le trece prin minte kă îi vedemă, mi eată-ı kă se sėrătă!

Danglars nă skėna niçı şna din smăçinărele lăı Fernandă, ală kėrăia obrază se deskomănea pe vızăte.

— İi kėnosı, domnăle Fernandă? zise elă.

— Da, resăuse acesta k'o voce sėrdă, ă domnăă Edmondă mi domnăoara Mercėdès.

— A! vezi! zise Caderousse, mi că nă năteam săı rekėnoskă! — Ei, Dantès! eı, fată framoasă! ia veniăi năçină mi n'acı, mi sızneçi-ne kăndă are să fıţ năta, kăçı eată D. Fernandă kare mi a năşă in kană să nă ne sėriţ!

— Veı să taçı! zise Danglars, nrefăkindă-se kă çine pe Caderousse, kare, kă tenăçitatea beçiviloră, se nleka afară din şmbrară; çearkă-te să te çii pe niçioare, mi lasă pe înamoraçii să se izbeaskă in năçe. Eată, nivesçe pe D. Fernandă, mi iea-te dăur dınăă: elă ă kă minte.

Poate kă Fernandă, skosă din fire, ağığată de Danglars, ka tărăă de banderilomă, era să se renează in-fine, kăçı se skălase mi nărea kă mi strınçea năterile şure a sızı

ne rivalabilă soii; dar Mercédès rîzîndu-și mi dreaunț, imîredikî frămorașî kauș, mi fîkș sî radieze limpedea sa kîștîșgî. Atunci Fernandîș imî adșse amînte ameningarea țe o fîkșse cu de a mîri daka mîria Edmondîș, mi rekîșș deskîrauiatîș nu skîșnîș seș.

Danglars se zîșî kîndîș la șnș kîndîș la altș din amîndoi: șnș ne kîre îș nrostise beșia, țeș altș kîre era dominatîș de amorîș.

— Nu o sî fakîș nimikîș kî așesti necrozî, zise elîș, mi mîltîș mi e teamîș sî nu fîș așî între șnș beșivîș mi șnș frikosîș: eatîș șnș invidiosîș kîre se imbatîș kîș vîuș, ne kîndîș se kîdea sî se imbetîș kîș fiere; eatîș șnș pîșpîș kîșșia i lșurîș amanta din okîi lîș, mi kîre se mîșșmesșe sî pîșngîș, mi sî se pîșngîș ka șnș komîș. Și kî toate așestea îș vezi kî are nișș okî înlakîșș ka așei Șnanioli, așei Șiqilianîș mi așei Kîlabrezi kîri imî reșșunîș ama de bine; mi ūî are nișș șșmî kîș kîri șnarșe șnș kauș de boș. Fîșș îndoialîș, șșșita lîș Edmondîș trîșșfîș: va lșa ne fata țe a frîmoașș, va fî kauitanîș mi va rîde de noi; afarîș nșmaî daka... șnș șșrișîș îvîneșîș se desemnîș ne bîșzele lîș Danglars...; afarîș nșmaî daka nu mîș voiș amesteka eș, adîșșî elîș.

— Ei, așșî! șșmî Caderousse strîșșndîș ne jșmîștate skîlatîș mi kîș nșmîiș ne masîș; eî așșî, Edmondîș! dar nu ūî vezi amîșîiș, șaș eșșî ūrea mîndrîș ka sîș le vorbeșî?

— Nu, nu, skîșșme Caderousse, reșșunșe Dantès, nu șșnt ūrea mîndrîș, dar șșnt ferîșîș, mi ferîșîșea, mi se pare, orbeșșe mai mîltîș de kîș mîndria.

— Ama îūșelegîș, eatîș o eșșlikare! zise Caderousse. E! bîșș zîșa, doamnîș Dantès.

Mercédès salîș kîș gravitate.

— Înkîș n'am așestîș nșme, zise ea, mi îūșara meu o șnș reș așșșîș dîșș kîșm ne înkredîșșeazîș, sîș kîșme

chineva fetele k̄ n̄mele fidan̄gats̄i lor̄ n̄n' a n̄ se face b̄rbat̄ al̄ lor̄ avest̄ fidan̄gat̄; n̄mes̄c-m̄ dar Mercèdès, te roḡ.

— Kat̄ s̄ ert̄m̄ ne avest̄ b̄n̄ vech̄ Caderousse, zise Dantès, se înveal̄ k̄ nimik̄!

— Ama dar n̄nta se va face k̄t̄ de k̄rind̄, domn̄le Dantès? zise Danglars sal̄t̄nd̄ ne amindoī j̄nī.

— K̄t̄ se va n̄stea maī k̄rind̄, domn̄le Danglars; ast̄-z̄ toate akord̄rile la tata Dantès, m̄ne sā poim̄ne, cel̄ m̄lt̄, china de n̄nt̄, aīi, la Reserva. Amic̄ii vor̄ fi, d̄n̄ k̄m s̄ner̄; asta ̄i s̄n̄ne k̄ est̄i invit̄t̄, domn̄le Danglars; mi domnia ta asemenea, Caderousse.

— Ili Fernand̄, zise Caderousse r̄zind̄ k'̄n̄ r̄is̄ koklit̄, Fernand̄ è mi el̄ invit̄t̄?

— Fratele nevetei mele è fratele mē, zise Edmond̄; mi l̄ am̄ vedea k̄ cea maī mare p̄gere de rē deurt̄t̄nd̄-se de noī într'̄n̄ asemenea moment̄.

Fernand̄ deskise gara ka s̄ res̄n̄z̄, dar k̄vin̄t̄l̄ es̄n̄ri in ḡt̄l̄ sē, mi n̄ n̄st̄ artik̄sla nīi o vorb̄.

— Ast̄zi akord̄rile, m̄ne sā poim̄ne fidan̄gatic̄le... drace! te aī gr̄bit̄, kanitane.

— Danglars, zise Edmond̄ s̄r̄zind̄, s̄ zik̄ mi ē ka Mercèdès, k̄m zīcea adineaor̄ l̄i Caderousse: n̄ m da titl̄l̄ kare n̄ mi se k̄vine înk̄, asta ar̄ fi de rē a-ḡr̄ pentr̄ mine.

— M̄ eart̄, resp̄nse Danglars. Zīceam dar n̄maī k̄ te gr̄bes̄i; ce drak̄! avem̄ tim̄n̄: *Faraonl̄* n̄ se va n̄ne ne mare înainte de trei l̄ni.

— Tot̄ d'as̄na se gr̄bes̄c̄ chineva s̄ fī feriv̄it̄, domn̄le Danglars, k̄ī k̄nd̄ chineva a s̄ferit̄ m̄lt̄ i vine k̄ gr̄ē s̄ k̄reaz̄ in feriv̄ire. Dar n̄ m̄ face n̄maī egoim̄l̄ s̄ z̄mez̄ āsa: kat̄ s̄ m̄ d̄k̄ la Paris̄.

— A! adevǎratǎ, la Harisǎ! mi pentrǎ intia oarǎ te dǎci, Dantǎs?

— Da.

— Ai vr'o afacere akolo?

— Nǎ pentrǎ mine: sǎ imlineskǎ cea din ȣrmǎ komisie a bietsiǎi nostrǎ kanitanǎ Leclère; ingeleȣi. Danglars, ȣ unǎ lǎkrǎ sakrǎ. Pe ling' ayeasta, sǎ linisȣitǎ, nǎ voiǎ face mai mlǎtǎ timuǎ de kǎtǎ dǎsǎlǎ mi intorsǎlǎ.

— Da, da, ingelegǎ, zise tare Danglars.

Anoȣ foarte inȣetǎ:

— La Harisǎ, ka sǎ dai l'adresa sa fǎrǎ indoiǎlǎ skrisoarea pe kare ȣi a dat'o marele mareǎlǎ. O Doamne! astǎ skrisoare imi dǎ o ideǎ, o minunatǎ ideǎ! Ax! Dantǎs, amikǎlǎ meǎ, nin' akȣu nǎ estǎ asternutǎ la regi-strǎlǎ *Faraonsiǎi* sǎb nǎmǎrǎlǎ I.

Anoȣ, intorkindǎ-se kǎtre Edmondǎ, kare se de-pǎrta:

— Kǎltoritǎ bǎnǎ! i strigǎ elǎ.

— Mǎlȣmeskǎ, resnǎuse Edmondǎ intorkindǎ kanǎlǎ mi insogindǎ ayeastǎ miskare k'ȣnǎ semnǎ amikalǎ.

Dȣu'ayeia amindoi amanȣi ȣrmǎrǎ kalea lorǎ, lini-sȣiȣi mi voiomǎ ka doȣ aleǎi kari se ȣrkǎ in ȣerǎ.

CAPITULU IV.

COMPLETU.

Danglars şrmiş ne Edmondş mi ne Mercédès ka okiî niînz kîndş amîndoi amaniîi s'aş fîkîştî nevîzşuî intr'şnşlş din şngîşrîlo fortereşii Sant-Nikolae: dşn' aţeia se întoarşe şi vîzş ne Fernandş kare rekîzşse palidş şi tşrbîndş de mî-nîz ne skîşnşlş seş, ne kîndş Caderousse îngîzna vorbele ş-nşî kîntikş de beştş.

— Aşa! skîmşnşlş meş domnş, zîşe Danglars lş Fernandş, e-atş o kîşîtorîz kare nş mi se pare kş arş faţe ne toatş lşmea ferîçîţş.

— Mş desşerş, zîşe Fernandş.

— Işbesçî dar ne Mercédès?

— O adoram!

— De mîlţş?

— De kîndş ne kînoaşcemş totş d'aşna am îşbit'o.

— Şi stîl aţî ka şş şî smîlşî nîrîşî îî lokş şş

*

îndreptezi lăkrăși! Ce drăkș! nș kredeam sș fiș astș-felș oa-
menii din țara domniei tale.

— Ce vei sș fakș? întrebș Fernandș.

— Ei! sșiiș mi eș? nș kșmva mș mivesche ne mine
aceasta? Mi se pare kș nș sșnt eș înamoralș dșnș domni-
șoara Mercédès, çi domnia ta. Bate, mi çi se va deskide,
ziche în evanșeliș.

— Am voitș sș fakș ceva asemenea.

— Ce?

— Voiam sș strengș ne *omșș*, dar femeia mi a
zisș kș, daka se întimbla vr'o nșferichire fidanșatșii ei, s'arș
omorî mi ea.

— Ba! asemenea lăkrășii se zikș, dar nș se fakș.

— Nș kșnosçi ne Mercédès, domnișle: kșndș va a-
meninșa o datș, o mi nșne în lăkrare.

-- Nșțrșș! mșrmșrș Danglerș: omoare-se saș nș,
ce mi nasș mie? nșmaï Dantès sș nș fiș kapitanș.

— Șii, înainte d'a mșri Mercédès, șrnș Fernandș
kș otșrșrea cea mai nestremștatș, eș amï mșri negremitș.

— Eatș ce mai amorș! zise Caderousse k' o voce
din ce în ce mai afșmatș de vinș; catș ce amorș, saș kș
nș sșnt ne lșmea asta!

— Ia stși, zise Danglerș, te vșzș șnș bșiatș kșm
se kade, mi amï voi, sș fiș alș drakșlși! sș te skanș din
șșnșrșrea aceasta, dar...

— Ama, zise, Caderousse, sș vedemș.

— Skșmșșlș meș, șrnș Danglerș, estï trei nșrși
beatș; golesche-șii bștilia mi te vei îmbșta de totș. Bea mi
nș te mesteka în ceia ce facemș noi: pentrs ceia ce facemș
katș sș mi aibș cineva minșile întrecï.

— Eș beatș? zise Caderousse, ia lasș! amï mai bea

într-o patră din bătăliele tale, kari nu sîntă mai mari de cîtă stiklele de aur de Kolonia! Tată Pamfile, vină!

— Iți ka să zănescă proba kă pronănerea, Caderousse lovi kă paxarălă în masă.

— Așa dar ziceai, domnule? zămă Fernandă asten-
tăndă kă nesăgiă zămareca frasiu întreprinte.

— Ce ziceam? Nu mai mi adăkă aminte. Begivălă
acela de Caderousse m'a făkălă să mi perză mirălă ideceloră.

— Begivă kălă veți voi, atălă mai reș nentă acela
ce se temă de vină, kăci aș vrănă kăpetă reș mi le étea-
mă să nă'i dea vinălă de golă.

— Și Caderousse se năse să kănte cele din zămă doș
versări dintrănă kăntikă kare se kănta foarte mălă n'atșnă.

— Toți oamenii cei reți săntă bestori de aur,
Delăvială destălă acēast' a dovedit' o.

— Ziceai, domnule, zămă Fernandă, kă voia să mă
skană din zămărarea mea; dar, adășiamă...

— Așa, dar, adășiamă... ka să te skană de ză-
mărare, é destălă ka Dantés să nă iea pe acela ce o izbe-
șue, mi kăștăria poate năea bine să remăză fără ka Dan-
tés să moară, așa mi se pare.

— Nămai moartea îi poate desășșă, zise Fernandă.

— Iădeci ka o skoikă, amikălă meă, zise Caderous-
se, mi eată pe Danglars, kare é zănă fimslegă, zănă rex-
tășiosă, zănă grekă, mi pă va dovedi kă n'ăi drentate. Do-
vedeșue, Danglars. Am resănsă de tine. Zii kă nu é de
trebășingă să moară Dantés; fără asta, ară fi tristă să mo-
ară Dantés. É zănă bătălă bătă, eș ilă izbeskă pe Dantés.
În săntatea ta, Dantés.!

Fernandă se skălă kă nerăbdare.

— Lasz-lă s'z zik' , zise Danglars pînînd' ne j'ne, mi auoi. ori k'at' de bea' s'z fi' , n' face ama mare eroare. Lina deskrise tot' ascunde ca mi mearca : mi ured' k'ie k'ie între Edmond' mi Mercédés se afl' zid'riile s'nei în-kisori, vor' fi desbr'giri' ni' mai m'lt' ni' mai p'gîn' ka mi k'nd' ar' fi fost' neatra s'ni' mormînt'.

— Aza è. dar din înkisoare poate emi çineva, zise Caderousse, kare se mesteka în vorb' k' rem'șida întelînger' sale. mi, d'nt' ce va emi çineva din înkisoare, mi se p'nesce Edmond' Dantès, îni' resb'z'.

— Ce ne pas' ? m'rm'ri' Fernand'.

— Afar' de asta, s'rm' Caderousse, de ce s'z p'iz ne Dantès în înkisoare ? ni' n'a f'rat' ni' n'a omorit' ne çineva.

— Taci, zise Danglars.

N' voi' s'z tak', e', zise Caderousse. Voi' s'z mi s'ni' n'nt' ce s'z p'iz ne Dantès în înkisoare. E' izbesk' ne Dantès. În s'rb'itatea ta, Dantès!

Mi mai trase s'ni' paxar' de vin'.

Danglars s'rm' în oki' amorgiri' ai kroit'rl'î înaint'riile begiet, mi întorkînd'-se k'tre Fernand' :

— Ei bine ! îngelu' , i zise, k'z n' è treb'ing' s'z fi' omorit' ?

— N', negremi' , daka, p'rekm' zichea' adineaori, ar' fi vre s'ni' mizlok' d'a aresta 'ne Dantès... Dar ast' mizlok', il' k'nosu' ?

— K'rt'nd' bine, zise Danglars, ar' p'tea çineva s'z dea neste el'. Dar, s'rm' el', la drak' ! ce am e' s'z m' mestek' într'asta ? n' k'm-va m' n'ivesce ne mine ?

— N' s'ni' daka te n'ivesce, zise Fernand' an'k'nd'-l' de brag' ; dar, çeia ce s'ni', è k'z ai v'ni' k'

vîntă de zău în kontra lui Dantès. Acela care zăreau nu se încheală nici o dată despre simțimentele celorlă alții.

— Eă, să am kăvinte de zău în kontra lui Dantès? nici zănelă, ne onoarea mea. Te am vărzătă nefericită, mi m'am interesată la nefericirea în care te afli, ea'tă totă. Dar, din mințatălă în care krezi kă eă lăkreză nentru soko-teala mea, remi s'arțosă, skămpătălă meă; skău singră kăm vei nștea.

— Mi Danglars se p'efăkă kă se skoală mi elă.

— Ba nu, zise Fernandă reginîndă-lă, remi! nă-gină imi nășă, kăndă e' cea dăntă zăuă, dak' ai ceva kă Dantès saă nu. Am eă kă dînsălă: o mărțariskă în gura mare. Afă mizlokălă, mi eă ilă năiă în lăkrare, destălă nșmai să nu fî moarte de omă, kăci Mercédés a zisă kă s'ară omori mi ea dak'ară omori cineva ne Dantès.

Caderousse, care mi lășase kăntălă să kăză ne mășă, imi redikă frăntea mi zătăndă-se' la Fernandă mi la Danglars kă nște oki ingreșiați mi prostiți, zise:

— Să omorigi ne Dantès! cine vorbesce să omoare ne Dantès? Nu voiă eă să lă omoară: e' amikălă meă, mi a proușă azi dimineauă să împară banii kă mine, kăm am imărgită eă n'ai mei kă dînsălă; nu voiă să omoară ne Dantès!

— Mi cine gi zice să omoară ne Dantès, nătrăz-le! zise Danglars; e' o glășă nșmai; bea în s'arțateala sa. adăbi elă imulîndă năxarălă lui Caderousse, mi lasă-ne în pace.

— Ama, ama, în s'arțateala lui Dantès, zise Caderousse golîndă-mi năxarălă, în s'arțateala sa!.. în s'arțateala sa!.. da!

— Dar mizlokălă... mizlokălă? zise Fernandă.

— În kă nu lă ai aflată?

— Nu, te ai înscriinată kă dînsă.

— Adevărată, zise Danglars, Francesii aș aueastă sșnerioritate asșura Spanioliloră, kă Spaniolii se frămîntă kă mintea mi Francesii inventă.

— Atșnăi dar inventă, zise Fernandă kă nerăbdare.

— Băiete, zise Danglars, o pană de skrisă mi xărtiă!

— O pană de skrisă mi xărtiă! mărmară Fernandă.

— Da, sșntă așentă kontabilă: pana de skrisă mi xărtia sșntă instrămentele mele, mi fără instrămentele mele nă sșiiă să fakă nimikă.

— O pană de skrisă mi xărtiă! strigă mi Fernandă.

— Ceia ce doriăi ă kolo ne masă, zise băiatăiă a-răbăndă obiektele țerste.

— Așa dar dă-ni-le.

Băiatăiă adăse ne masa xndo se afla ei kă beaxărele loră ceia ce țerșă.

— Kăndă imi năne ține-va în minte, zise Caderousse lășăndă-mi măna să i kază ne xărtiă, kă se află aș kă ce să omoară ține-va zăă omă mai sigără de kăiă daka lă ară fi astentată ține-va la marținea znei pădăriă sșre a lă asasina! Totă d'ășna mi a fostă mai teamă de o pană de skrisă, de o stikă de negreală mi de o foaiă de xărtiă de kăiă de o sabiă mi d'ășă nistolă.

— Sekătăra nă ă ama de beată dășă kăm se arată, zise Danglars; ia toară-i să mai bea, Fernandă.

Fernandă imulă naxarăiă lăi Caderousse; mi aueșta, ka zăă adevărată bestoră ce era, imi redikă măna ne d'ășșra xărtiei mi o dăse la naxară.

Catalanăiă șmăi miskareă mină kăndă Caderousse, măi imvinsă de aueștă atakă noă, imi renăse naxarăiă săă mai bine ilă lășă să kază ne masă.

— Ei bine? șmăi Catalanăiă văzîndă kă remasăiă

mişiloră lui Caderousse încheia să nearză săb acestă din gr-mă pahară de vină.

— Ei bine? sunteam dar, kəm amă zice, resunse Danglars, kă daka, dău' o kăltorin kă așcia ce a făkat' o Dantès, mi în kare a dată ne la Neunolet mi ne la insla Elba, lă ară denșuga vine-va la proksorolă reuelă kă a-ventă bonamartistă...

— Îă voiă denșuga eă! zise kă vioiciune jănele.

— Ama e, dar atănci te năne să ăi săbskrii deklaraarea, te skoate de fagă kă așcia ne kare lă ai denșugată: te învăă eă kă ce să ăi sășșii aksarcea, o sșii bine; dar Dantès nă poate remănea nentă totă d'asna în inkisoare, aži măne va eși dintr'insa, mi zisa în kare va eși, vai! de așcia kare lă a făkată să între.

— Asta doreskă mi eă, zise Fernandă, să viă să mi kaste ăeartă!

-- Ama e, dar Mercédès? Mercédès kare nă va mai avea oki să te vază daka vei avea nămai nefericiarea să șgiriă nelea lăi Edmondă izbitală ei!

— Drentă, zise Fernandă.

— Nă, nă, șrmă Danglars, kăndă s'ară decide vine-va la șnă asemenea lăkră, s'ară kădea mai bine să iea bi-nimoră așă pașă, dăpă kəm fakă eă, s'o moie în negreală, mi să skriă kă măna ștăngă, kă să nă se kănoaskă skrisoarea, o mikă denșugare kă așcie vorbe:

Și Danglars șrmăndă dăpă învăășăra ce o detese, skrise kă măna ștăngă mi k'o skrisoare întoarsă kare n'avea niči o asemănare kă skrisoarea sa obiănișă, linielē șrmătoare, ne kari le dete lăi Fernandă, mi ne kari Fernandă le ăiti înčetă.

„Domnă lă proksorolă ală reuelă e însăiungată de șnă „amikă ală tronă lă mi ală relișiunii kă șnă lă, a năme Edmondă

„Dantès, alè doilea¹ alè vasxlài Faraonè, ajungîndè azi-di-
mineapè de la Smirna, dèpè ce a datè ne la Neanole mi la
„Porto-Ferrajo, a fostè însèrcinatè de kètre Mèrat kè o skri-
soare nentèrè xèrnatorè, mi, de kètre xèrnatorè, kè o skri-
soare nentèrè komitetelè bonanartistè din Parisè.

„Va nstèa aveà çine-va proba despre krima sa a-
restèndè-lè; kèçi se va afla astè skrisoare saè la dînselè
„saè la tatèlè seè, saè în kabina sa din korabia Faraonè.“

— Aua înelegè. xrmè Danglerè; astè-felè, arè fi o
reshènare kè se kade, kèçi niçi într'ènlè felè nè va nstèa
sè kazè asènrè-çi, mi lèkrelè arè merçe de sine; nè mai
remène de kètlè sè îndoesçi skrisoarea, prekèm fakè eè, mi
sè skrii ne d'asèna: „Domnèlè prokèrorè alè reuelèi.“ Asta
è totè.

Și Danglerè skrise adresa jèkèndè-se.

— Aua è dèpè kè se sèlè, strigè Caderousse, kare,
nèintr'o lèntè din xrmè a înteliçingèi, xrmase çitirea, mi kare
îneleçea din instinktè kètlè neferichire nstèa adçe o aseme-
nea dençugare; aua è, dèpè kè se zichi kè asta è totè: de kètlè
arè fi o infamè.

Și întinse brayèlè ka sè iea skrisoarea.

— Și eè, zise Danglerè înnîngîndè skrisoarea de-
parte de mènna sa; mi eè, çeia ce zikè mi çeia ce fakè, voiè
ka sè glèmeskè, mi, çelè d'întiè eè, amè fi sènratè sè se
întimule çeva lèi Dantès, astè bènè Dantès! urin xrmare, eatè...

Lè skrisoarea, o mototoli în mènile sale mi o arènkè
într'ènlè kolçè alè frènzarèlèi.

— Aua înelegè! zise Caderousse. Dantès è ami-
kèlè meè, mi nè voiè sè i fakè çine-va reè.

¹ Amè întrebîngatè de multe ori min' azi așeastè zichere îzèlè ka s'ò esplicèndè
çititorilorè nostri. Alè doilea, çeia ce se ziche second în limba françezè, însemneazè
sèb-kamitanè la o korabiz de negoçè.

— Ei! cine drakz imblz sz i fakz vr'znz rez? niy eš niy Fernandz, zise Danglars skzlzndz-se mi privindz ne jsne, kare remzese ne skasnz, dar alz kxzia okiz oblikz nz se deslinia de ne xztia densuztoare kare era arankatz intr'znz koluz.

— Astz-felz dar, zrmz Caderousse, sz ne dea vinz; voiz sz beaz in szuzlatea lz Edmondz mi a frzmoasei Mercedes.

— Destalz al bestz, beuzvzle, zise Danglars, mi de ve! zma ve! fi nevoitz a te kolka aci, pentrz kz nz te mai noyi zine ne nižioare.

— Ez, zise Caderousse skzlzndz-se kz argazlz znzi omz beatz; ez, sz nz noiz a mz zine ne nižioare! mz prinzdz kz mz zrkz in kampanila Akzelelorz, fzrz kiarz sz tremzrz!

— Ei bine! fz, zise Danglars, mz prinzdz mi ez, dar pentrz mzne: astzzi e timnz sz ne dzcemz a kasz; dz-mi dar brazlz mi sz merzemz.

— Sz merzemz, zise Caderousse, dar n'am nevoitz de brazlz tez pentrz asta. Vi, Fernandz? vi mi tz kz noi la Marsilia?

— Nz, zise Fernandz, ez mz intorkz la Catalanı.

— Nz faci bine, vino kz noi la Marsilia, vino.

— N'am ce face la Marsilia, nz mz dzkz.

— Kzm ai zisz? nz te dzı, nenimorzle! ei bine! kzm yi o fi voia, libertate uentrz toatz lzmea! vino, Danglars, mi sz lzszmz ne domnzlz sz se dzkz la Catalanı. daka voies-ze aua.

Danglars profitz de minztlz ačesta de bznz voiuuz alz lz Caderousse ka sz lz tıaskz sure partea Marsilieı; de kztd, ka sz deskizy o kale mai skrtz mi mai lesue lz Fernandz, in lokz sz se intoarkz ne la keislz Riveı-Notze, se intoarse ne noarta San-Victor.

Caderousse îlă zma, şovăindă şii agăţată de bra-
ţulă seă.

Дашъ че а фăктăş vr'o doşă-zeci de namă, Danglars
se întoarse şii văză ne Fernandă arănkăndă-se ne хărtiă, ne
kare o năse în nosănară; ne şmă emi îndată de săb frăn-
zară. Jănele se îndrentă şure partea Hilonăşii.

— Eă bine! че o fi făktăş elă, zise Caderousse, ne a
mingită: ne a zisă kă se dăce la Catalană, şii se dăce în o-
raşă! Eă! Fernandă, aă retăcită drămăşă, amikăş meă!

— Tă nă veză kărată, zise Danglars, elă a lăat'o drentă
ne drămăşă Vekieloră-Infirmerie.

— Într'adevără! zise Caderousse; eă bine! m'amă fi
jărată kă o lăase la dreanta: fără poate, vînăşă kată şă fiă
şnă trădătoră.

— Aidi, aidi, mărmăşă Danglars, akăm imă vine şă
kreză kă lăkrăşă s'a năşă bine la kale, şii poate merăe sin-
găşă de sine.

CAPITULU V.

CINA DE NUNTĂ.

A doua zi era o zi frumoasă. Soarele reștri kșratș mi lșminosș, mi întiecle raze rșmene ka nrșnșra îmneștriga kș rșbinele lorș nrșnștele sșmoase ale valsșilorș.

Șina șșese nreștitș la întișlș planș kiarș alș a-șestei Reserve kș frșnzarșlș kșria șkșrșmș kșnosșinșș. Era o salș mare lșminatș de șinși saș mease ferestre, d'asșura șiș-kșria dintr'ınsele (esșlișe fenomenșlș șine va voi!) era skrișș nrșmele șnșia din oramele șele marș ale Franșiei.

O balșstradș de lemnș, ka mi șea altș parte a bas-timentșlș, donnia în lșngșlș ferestrelorș.

De mi șina era însemnatș pentrș amezș, kiarș de la șnș-sșre-șeșe ore astș balșstradș era plinș de nrșimblș-tori. Așestia era marinariș nrșvileșiaș ai *Faraonșlș* mi kșși-va soldași amiș ai lși Dantș. Ka șș fakș onoare șidanșșilorș, toși skoasertș la lșminș șele mai frșmoase ștelu șe le avea.

Sgomotșlș șirkșla nrșntre șitorii oasșeș, kș armatoriș

Faraonsli era sꝛ onoare kꝛ aflarea lorꝫ de fauꝫ ꝑina nꝛnꝛi lꝛi Dantès; dar aꝑeasta era din parte-le o astꝫ-felꝫ de mare onoare datꝫ lꝛi Dantès, în kꝛtꝫ niminî nꝛ kꝛteza a o kre-de înkꝫ.

Kꝛ toate aꝑeastea Danglars, sosindꝫ împꝛesꝫ kꝛ Caderousse, întꝛi mi elꝫ astꝫ noꝛtate. Vꝛzꝛse în dimineaga aꝑeia pe D. Morrel însꝫ-șii, mi D. Morrel i snꝛsese kꝫ va veni sꝛ nrînzeaskꝫ la Reserva.

Întꝛ'adevꝛꝫ, șnꝫ minștꝫ dꝛnꝫ dînușii, D. Morrel intrꝫ mi elꝫ în kamerꝫ, mi fꝫ salștatꝫ de mateloꝛii *Faraonsli* k'o șra șnanimꝫ de anlașdꝛi. Aflarea de fauꝫ a armatorșli era pentꝫ dînușii întꝛirea șgomotșli ꝑe se respꝛndise kꝫ Dantès arꝫ fi fostꝫ nꝛmitꝫ kanitanꝫ; mi, fiindꝫ-kꝫ Dantès era foarte ișbitꝫ între oamenii korꝫbiei, aꝑești bravii mꝛlꝫșmia astꝫ-felꝫ armatorșli pentꝫ-kꝫ s'a întîmplatꝫ ka o datꝫ ꝑelꝫ nꝛșuinꝫ aꝑeꝑerea sa sꝫ fiș în armoniꝫ kꝫ doringele lorꝫ. Abia intrase D. Morrel, mi îndatꝫ trimiserꝫ pe Danglars mi pe Caderousse la fidanꝫatșli: era însꝫrꝫinaiꝫ a lꝫ însꝫiungꝫ desnre venirea persoanei împꝛtante a kꝫria vedea prodꝫșese o simꝫire atꝫtꝫ de viꝫ, mi a i zice sꝫ se grꝫbeaskꝫ.

Danglars mi Caderousse plekarꝫ pe fꝫgꝫ; dar nꝫ fꝫ-kꝫrꝫ o șstꝫ de pașii, kꝫndꝫ vꝛzꝫrꝫ la întꝫlꝫimea magazinșli de nșlhere trꝫna ꝑea mikꝫ sosindꝫ.

Aștꝫ trꝫnꝫ mikꝫ era kompꝫșꝫ de natꝫ jșne fete, a miꝫe kꝫ Mercédès mi Catalane ka mi dînsa, mi kari însoꝫia pe fidanꝫata, ꝑe era de brauꝫ kꝫ Edmondꝫ. Lîngꝫ fiitoare merꝫea tatșli Dantès, mi dꝛnꝫ dînușii venia Fernandꝫ kꝫ șșrișliș seș ꝑelꝫ reș.

Niꝫi Mercédès niꝫi Edmondꝫ nꝫ vedea aꝑelꝫ șșrișliș reș alꝫ lꝫi Fernandꝫ. Bieꝫii konii era așna de fericiꝫii, înkꝫtꝫ se vedea nꝫmaî pe sine mi aꝑelꝫ ꝑerꝫ frșmosꝫ mi kꝫ-ratꝫ kare îi bine-kꝫșvînta.

Cina de nuntă.

Într'astă timpus Dantès esekstase așcia—mî fant; la dreapta sa năseso ne D. Morrel, la stînga sa ne D. Danglars; dîn' așcia fîkș semnș kș mîna fîz—kîrșia sș meazș ando le ulșea.

Împrejșrîș mesei încenșrș sș kîrșrș kîrșnașii din Arles kș karnea oakemș mi kam tare afșmașii, langșstele¹ kș koaja lșșioașș, șrsinele² kari seamșlș a kastane înfșmîșrate în kș—mana lorș ȝenoașș, kloiele³ kari urelîndș kș ȝinș lokîș kș sșșnerioritate, uentș lakomîi din Meazș—zi, alș stridielorș de la Nordș, în ȝea dșrș șrșrș toate prodșșerile delikate ne kari le skonte valșlș ne malșlș ei nisinosș mi ne kari neskarîi le nămeskș kș nămele ȝenerikș de frșkte de mare.

— ȝe frșmoașș tșșere! zise bșrșrșlș sorbindș șnș maxarș kș vinș galbenș ka touazșlș ne kare nșrîntele Hamfilș în persoanș îlș adăseșe uentș Mercedes. Arș zice ȝi—neva kș se alș așî trei—ȝeșî de persoane kari nș ȝerș alșș ȝeva de kîșlș sș rîzș?

— Ei! șnș bșrșbatș nș ȝe totș d'ășna voioșș, zise Caderousse.

— Adevîrșlș este kș sșnt urea feriușlș într'astă mî—nșș mi nș notș fi voioșș, zise Dantès. Daka astș—felș o îngeleșî, veșine, ai drentate: bșkșria face kîte o datș șnș e—fektș straniș, anășș inima omșlșî ka mi dșrșrea.

Danglars se șitș la Edmondș, a kșrșia natșrș im—presionabilș absorbîa mi îmanșia orî ȝe emoșîșne.

— Ia lasș! nș kșm—va ȝi ȝe teamș de ȝeva? Mi se mare, din kontra, kș toate mergș dșrș dorîngele dșmitale?

— Șîi tokmaș asta ȝe kare mș șrîșimîntș, zise Dantès: mi se mare kș omșlș nș ȝe fîkștș ka sș lîz ama de

1 Șnș felș de rakș de mare

2 Șnș felș de skoikș împetritș.

3 Alto skolvo de mare.

Betravulă Dantés.

lesne fericiți! fericierea   ka acele palate din insulele  nkuntate ale k rora noru  s nt  n zite de smei; kat  să se lunte cineva sure a le k n ta, mi e , într'adev r , n  s i  k m am meritat  fericierea de a avea ne Merc d s de nevastă.

— B rbat s , b rbat s , zise Caderousse riz nd ;  nk  n , kapitane: ceark -te u yin  să faci ne b rbat s , mi vei vedea k m vei fi priimit .

Merc d s roui.

Fernand  se sm cina ne ska n s  se , tres ria la cel  mai mik  sgomot , mi din k nd  în k nd  stercea o s doare groas  kare nik ra dintr'o ploaie f rt noas .

— Hre leuca mea, zise Dant s, vecine Caderousse, ce te mai osteneai s  mă desminu  nent  at t  de u yin  lskr . Merc d s n     nk  nevasta mea, este adev rat ...

 mi skoase orlo is .

-- Dar d n'o oră mi j m tate va fi.

Fiz-kare skoase o strigare de mirare, afară de Dant s, al  k r ia ris  largă i ar t  dinu  kare era  nk  fr mom . Merc d s s rise, dar n  mai roui. Fernand  a k  k  o miskare konvulsiv  m ner s  k yit s  se .

— D n'o oră! zise Danglars u lind -se mi el ; mi k m asta?

— Da, amicit  mei, resususe Dant s, m l smit  kredit s  D-l i Morrel, sing r s  om  din l me d n  tat -me  k r ia i sînt dator  mai m lt , toate grest yile s nt  învinse. Am n s  toate la orindial  ast -fel   nk t  la do t ore mi j m tate mair s  Marsiliei ne asteant  la kasa Ora n s . Ama dar, fiind -k  a b t s  o oră mi  n  partr , n  krez  k  m   ncel  m lt  zik nd  k  d n'o oră mi trei-zeci de minute Merc d s se va n mi doamna Dant s.

Fernand   nkise okii;  n  nor  de fok  i arse pleonele; se  in  de masă ka s  n  leuine, mi, k  toate silin-

cele sale, nu nău regine și nemetă sardă care se perdă în sgomotăle rîseteloră mi ale felicităriloră adănrăii.

— Asta va să zikă a lăkra čineva kəm se kade! nu é ama? zise tatăle Dantès. Voi aji nămi ačeasta o perdere de timuă? Ajsuă ieră dimineagu, însrată astă-ză la trei ore! Nămai marinariă sviă să mi faktă afacerile kəm se kade.

— Dar cele alte formalități, aminti kă temere Danglars, kontraktăle, înskrisele?...

— Kontraktăle, zise Dantès rîzîndă, kontraktăle zi kă é făktă: Mercédès n' are nimikă, mi eă totă ka mi ea. Ne kăzătorimă săb rețimăle komănităji, cată! Asta n' a fostă mătă de skrisă, mi nu va fi skămpă de plătă.

Astă glămă făkă să se naskă o noxă băkră și șiă bravo din toate nrăile.

— Ama dar čeia če kredeamă noi kă é čina fidan-galieloră, é kiară čina de năntă?

— Ba nu, zise Dantès; nu veji perde nimikă, figi în năce. Măne dimineagu năkă la Parisă, nătră zile nătră dășă, nătră zile nătră întorsă, o zi ka să mi îndenli-neskă în konsuîngă însăčinarea, mi la 1-ă martă sănt mi întorsă; la 2 martă dar va fi adevărata čină de năntă.

Astă perspektivă nătr' șiă ospăță noă îndoi voiomiă atăle de mătă înkăle tatăle Dantès, care la înčenăle čineă se plăneča de țčere, făčea akəm în mizlokăle konvorbiriă generale demerte čerkră ka să mi arate șrarea nătră pro-șneritatea fiitoriloră soji.

Dantès îngelese kăpetăle tatăle seă mi respănse nătr' șiă șrisă plăă de amoră. Mercédès înčenă să se řite la ora če era atănată în sală mi făkă șiă semnișoră lăi Edmondă.

Se afla imurejăle meseă ačea voiomiă sgomotoasă mi ačea libertate individăală kari, între oămenă de starea

de josă, însoțeskă ospățurile kândă sântă ne la finită. A-
ceia ce era nemălugmici de lokălă loră se skălaseră de la
masă mi se dăseseră să mează ne lingă alți vecini. Toți
închēseră a vorbi de o dată. mi nimăli nă era a minte să
responză la ceea ce i zicea întrevorb'toră seă, ci năma la
ceia ce kămeta elă.

Haloarea lăi Fernandă trekăse măi ne obrazii lăi
Danglars; kătă pentră Fernandă însă-mi, elă nă maî trăia mi
semăna ka zăă damnată în lakălă de folkă. Dintre cei din
tăă se skălă mi elă mi se nreimbla în lăngă mi în lată prin
sală, ȳerkăndă a mi denăta zrekia de sgomotăă kănticeloră
mi de ȳioknirea naxareloră.

Caderousse s'aproniă de elă în momentăă kândă
Danglars, kare semăna kă făia, se alăkrase de dănsăă
într'zăă kolăă ală salei.

— Într'adevără, zise Caderousse kărgia frămoasele
maniere ale lăi Dantés mi maî vîrtosă vinăă ȳelă băăă ală
nărintelăi Pamfilă i sterse toate remănięele de zăă ale kă-
ria semăne le arănkase în săfletăă seă fericiirea neastenta-
tă a lăi Dantés, e zăă băiată urea băăă Dantés, mi, kândă
ilă văzăă mezindă ama anroane de fidangata lăi, zikă kă ară
fi zăă năkată să i faktă ȳineva zrita gămă ne kare o kom-
plotađi ieri.

— Ama, zise Danglars, văzăămi kă lăkrăă n'ave
nici o zămare. Bietaă D. Fernandă era într'o astă-felă de
rea stare, inkătă mi se răsese inima la închēsăă văzindă-lă:
dar, din minăăă kândă mi a venită în fire mi s'a fă-
kăă fratele miresei rivalăă seă, nă maî remăne nimikă
de zisă.

Caderousse se ziti la Fernandă: era vîntă.

— Sakrificiăă e kă atăă maî mare, zăă Danglars,
kă kătă, într'adevără, e fata maî frămoasă. La drakă! ce

În numele leii! strigă o voce rezvântoare... Îndată zăua se deslise.

fericită é fiitorulă meş kanitanş! Amî vrea sş mş nşmeskş
Dantés nşmaî dozş-spre-zeye ore.

— Plekşmş? întrebş Mercédés kş voyca ei cea dşlce:
eatş kş aş bştatş dozş ore mi ne asteantş la dozş mi şniş
patrarş.

— Da, da, sş plekşmş, zise Dantés skşşndş-se iste.

— Sş plekşmş, ziserş în korş toşî komesenî.

Înr'acela-şî minşş Danglars, ce nş perdea ne
Fernandş din okî kare şedea ne marşinea ferestreî, îş vşzş
deskizîndş nisce okî selbatîş, skşşndş-se ka print'r'o mis-
kare konvşsivş, mi rekşzîndş în şezşş ne rezimştoarea a-
celeî ferestre. Maiş într'acelş minşş, resşnş şniş sgomotş
şrdş în skarş; resşnetşş şniş nasş greş, o larmş de maiş
mşlte voyş amestekate kş o şşkşşnire de arme. akoperiş es-
klamşrile komesenilorş, orî kşşş de sgomotoase era, şî a-
traserş lxarea a minte şeneralş, kare se manifestş într'acelş
minşş print'r'o şşcere plinş de neastîmşşş.

Sgomotşş s'anroniş: trei lovîşre resşnarş în şniş.
şî-kare se şitş la vecînişş seş kş mirare.

— În nşmele leşî! strigş o voyce resşniştoare, kş-
ria nş resşnşse niş şnişş.

Îndatş se deskise şma, şî şniş komisarş înşinşş kş
şkarna sa, întrş în salş şmatş de patrş soldaşî armaşî kon-
dşşî de şniş kanoralş.

Dşşş neastîmşşş şniş şpaina.

— Ce este? întrebş armatorşşş înaintşndş sure ko-
misarş, ne kare îş kşnosşca; de sigşşş, domşşle, é vr'o
greşealş.

— Daka este vr'o greşealş, domşşle Morrel,
resşnşse komisarşşş, krede kş se va îndrenta greşeala:
de o kam datş, şnt nşrtştorşşş şniş mandatş de arestare:
şî, kş toate kş mi îmulineskş şarşina kş şşrere de reş,

dar katъ s'o innlineskѧ. Kare dintre domnia voastrѧ, domnilorѧ, este Edmondѧ Dantѧs?

— Toate kѧbtѧtrele se intoarserѧ kѧtre jѧnele, kare, fiindѧ foarte miskatѧ, dar konservѧndѧ-mi demnitatea, fѧks ѧnѧ pasѧ inainte, mi zise :

— Eѧ sѧnt, domnșle : ce mѧ vregi ?

— Edmondѧ Dantѧs, zise komisarѧlѧ, in nșmele le-
gii te arestezѧ!

— M'arestezi! zise Edmondѧ kѧ o naloare ѧșoargѧ, dar nentrѧ ce m'arestezi?

— Nș sѧiѧ, domnșle, dar o vei afla dѧnѧ celѧ d'in-
tiѧ interogatoriѧ ce gi se va face.

D. Morrel inșeșe kѧ nș era nimikѧ de fѧkѧtѧ ne-
flesibilitѧgii sitșagiișni; ѧnѧ komisarѧ inșinsѧ kѧ skarna sa nș
mai ę omѧ : ę statșa legii, reșe, sѧrdѧ, mѧtѧ.

Bѧtrѧnșlѧ, din kontra, se renezi kѧtre ofișerѧ: sѧntѧ lșkrșri
ne kari inima ѧnși tatѧ mi a sneș mșme nș le va prișene
niși o datѧ; elș se rѧgѧ, sșulikѧ : lakremele mi rѧgșminșile
nș nștrѧ sѧ fuktѧ nimikѧ; kѧ toate așeșta desnerarea sa
era ama de mare inkѧtѧ komisarѧlѧ fѧ miskatѧ.

— Domnșle, zise elѧ, alinѧ-te, poate kѧ fișlș do-
mniei tale va fi neingrijitѧ vr'o formalitate de vamѧ saș de
sșrștate; mi, dѧnѧ toatѧ probabilitatea, dѧnѧ ce se vorѧ
prișmi de la dīnsșlș toate insemnșmintele ce sѧntѧ de doritѧ,
i se va da earѧ libertatea.

— Așa! dar ce va sѧ zikѧ așta? intrebѧ Cade-
rousse ne Danglars inkrșntѧndѧ-mi snrșșșeana, ne kѧndѧ
Danglars se priefșșea kѧ era in mirare.

— Sѧiѧ eș ? zise Danglars, sѧnt ka tine, vѧzș ceia
ce se netreșe, nș inșelegș nimikѧ, mi stașș ameșitѧ.

Caderousse kѧbtѧ din oki ne Fernandѧ; inșș elș se
fѧkșșe nevșzștѧ.

Toată scena din ajun se înfățișă atânci în mintea sa ca o lăciditate străimântătoare: ară fi zisă cine-va că katastrofa trăsese vârlă pe care begia din ajun îl arănkase între el și adăcherea sa a minte.

— O! o! zise elă că vocea sa regășită, să fiă oare șrmarea glămei de care vorbiai ieri, Danglars? daka va fi ama, vai! de avela care va fi fărăt'o, căci é foarte tristă.

— Nici de căm! strigă Danglars; s'ni bine, din kontra, k'am rănită cărtia.

— N'ai răt'o, zise Caderousse. ai arănkat'o într'ună colț. eată totă ce ai fărătă.

— Taci, ță n'ai vărătă nimikă: erai beată.

— Șunde é Fernandă? întrebă Caderousse.

— S'niă eă? resănsă Danglars; dăpă afacerile sale, prekăm se vede. Dar în lokă de a ne okăna de astea, ai-deți să dămă ajutoră la bieții amăriți de kolo.

Intr'adevără, în timnă konvorbirii așteia, Dantés strinsese, șrăzindă, măna țătloră amiciiloră săi, mi se fărăse prisionieră, zikindă: Fiți în pace, eroarea se va esulika, mi é de kreztă kiară să nă mă dăkă nici la inkisoare.

— O! fără indoială, amă resănde nentă așeasta, zise Danglars, care într'avelă mință s'auronia, prekăm amă zisă, de grăna prinčinală.

Dantés desăinse skara, precesă de komisară poliției mi inkonșrată de soldați; o trăsă că portia deskisă aștenta la noartă: se șrkă într'insa, doi soldați mi komisară se șrkă dăpă dănsă; portia ță reinkisă, mi trăsăra plekă șnre Marsilia.

— Adio, Dantés, adio, Edmondă! strigă Mercédés maintăndă șnre balăstră.

Prisionieră așzi aștă strigătă din șrmă, cuită ka șnă plănsătă din inima șfășiată a lidanșatei sale; șkoase kană

din trăsare, strigă: "La revedere, Mercédès!" mi se făcă nevzăt într'ansă din zngirile fortălai San-Nikolae.

— Astentagi-mă ați, zise armatorșă, voiș lăa cea dintiș trăsare ce voiș intilni, voiș alerga la Marsilia, mi vș voiș aduce noștăgi.

— Dă-te! strigară togi imureșnă; dă-te mi întoarce-te kărindă!

Dău'această indoită plecare șrmiș șnș momentș de inkremenire șpimintătoare între togi cei ce remșeseră.

Vătrănsă mi Mercédès remaseră kăș-vă timnș izolăgi făr-kare în pnomria sa dăre; dar în cea dășnș șrmiș okiș lorș se intilniș; se reknoșkăș kă doș viktive șcișe kă așeia-mi lovităș, mi s'arșnkăș șnșă așșura altșia.

Înt'aceștș timnș Fernandș intră, imulș șnș pașarș de așș ne kare ilș beș, mi se dășe șț meazș ne șnș skășnș.

Întimularea adășe kă Mercédès șț meazș ne șnș skășnș vecișș kăndș emi din bragele bătrănsăi.

Fernandș nrint' o mișkare instinktivr, imi trase skășnș.

— Elș e, zise lăi Danglars Caderousse, kare nș nerdășe din vedere ne Catalanșă.

— Nș kreșș, reșșnșe Danglars, era prea nroșș: ori kșm va fi inșș, kășș lovităra ne kășnș kăi a fără' o.

— Nș vorbesăi de așeia kare lă a învăgatș, zise Caderousse.

— A! în kredinș, zise Danglars, kăndș arș fi și-neva reșșnșștorș de totș șeia ce zice în vintș!

— Da, kăndș totș șeia ce zice în vintș rekade tok-măi la șintș.

Înt'aceștș timnș, grășele se șerka a da șnș în-șelesș areștării în toate felșrile.

— Ili domnia ta, Danglars, zise oare-șine, ce nș-rere și dai deșnre așșș întimulare?

— Eă, zise Danglars, kreză k'ară fi adăă k'eteva kolete de marfă nouă.

— Dar, daka era ayeasta, k'eta s'ă o s'ii domnia ta, Danglars, kare eraî ayeat'ă kontabilă.

— Ana, este adevărat'ă; dar ayeat'ă kontabilă k'noasce koletele ce i se deklar'ă: s'ii k'ă s'ntem'ă ink'rkai k'ă b'ămbakă, cat'ă tot'ă; k'ă am ink'rkat'ă la Alesandria, la D. Pastret, mi la Smirna, la D. Paskal; n'ă m'ă întrebai mai m'ăltă.

— O! mi adăkă a minte ak'ăm, m'ărm'ăre biat'ă t'ă ag'ănd'ă-se de ast'ă s'f'ărm'ăt'ăre. mi a zis'ă ieri k'ă aveă nent'ă mine o lad'ă de kafea mi ŋna de tabakă.

— Vezi, asta e, zise Danglars; în linsa noastr'ă vama va fi f'ăkat'ă vr'ă o visit'ă *Favaons'ăi*, mi va fi deskouerit'ă ayeasta.

Mercédès n'ă kredea ni'ă de k'ăm în toate astea; k'ă'ăi d'ărerea ei, ink'is'ă ni'ă într' aye'ă min'ăt'ă, esb'ăkni de o dat'ă în n'ănsete.

— Aid'ă, aid'ă, aibi speran'ă! zise tat'ă'ă Dant'ăes f'ă'ă s'ăi m'ălt'ă ceia ce zicea.

— Sueran'ă! reneti Danglars.

— Sueran'ă! se cerek'ă s'ă m'ărm'ăre Fernand'ă, dar ast'ă vorb'ă il'ă îneca. b'ăzele l'ăi se miskar'ă, ni'ă ŋn'ă s'ănet'ă n'ă i emi din g'ăre.

— Domnilor'ă! strig'ă ŋn'ă'ă din komeseni kare rem'ăsesse ka o sentin'ă d'ă ŋn'ăra bal'ăstradei, domnilor'ă, o tr'ăser'ă! A! e domn'ă'ă Morrel, k'ăra'ăi'ă, k'ăra'ăi'ă! f'ăre îndoiat'ă k'ă ne adăce b'ăne nost'ă'ă.

Mercédès mi b'ătr'ăn'ă'ă tat'ă alergar'ă înaintea armator'ă'ăi, ne kare il'ă întimn'ăre la ŋur'ă. D. Morrel era palid'ă de tot'ă.

— Ei bine? strigar'ă to'ăi de o dat'ă.

Mercédés și bătrânul Dantés alergă înaintea armatorului.

— Ei bine! amicii mei, resunse armatorul kltind
din knu, lkrul e mai grav de klt ne ar fi trekt
urm minte.

— Ox! domnle, strig Mercédès, e inocint!

— O krez, resunse D. Morrel, dar e akksat.

— De ce lkr e akksat dar? intreb btrnul
Dantès.

— K e un agent bonapartist.

Acea dintre lektorii mei kari a trit in epoca ne
knta ne netrece istoria ayeast, imi vor adce a minte ce
akksare de suimn era, l'acea epok, ayeia ne kare o ter-
malase D. Morrel.

Mercédès skoase un strigt, btrnul klt n un skasn.

— Ax! mrmr Caderousse, m'ai inelat, Dan-
glars, mi glama a fost nst in lkrare; dar n voi s
las s moar de drrere ayeast btrnul mi ast fat j-
n, mi ois s le snit tot.

— Taci, nefericitule! strig Danglars auknd ne
Caderousse de mint, sad n resnzn de tine. Cine m zi-
ce k Dantès n e k adevrat klnabil? Bastimentul n
stat la insula Elba, unde el a desvns mi a remas o zi
intreug la Porto-Ferraio; de s'ar alla asnr-i vre o skri-
oare kare s l kompromit, aei kari l ar ssgine ar
trece de komulic ai l.

Caderousse, k instinktul cel repede al egoism-
l, ingelesc toat soliditatea ayeai racionament; se zit la
Danglars k nische oki bleid de temere mi de drrere, mi
nentr'un pas ce fkse imainte, fks doi inderit.

— S'astentm atnci, zise el.

— Da, s'astentm; zise Danglars; daka este inocint,
i se va da libertatea; daka e klnabil, la ce s se mai
kompromit cineva nentr un konspirator!

— Aideți, sã plecați, nu potã sã mai staã aici.

— Da, vino, zise Danglars încãntatã pentru aflarea unui insoțitorã de retragere, vino, mi sã'i lãșãm s'ò skoatz la kale kãm s'orã uricene.

Șekarz: Fernandã, devenindã earã snrijinãlã jãnei fete, lãr pe Mercédés de mãnã mi o dãse la Catalanã. Amicãi lãr Dantès dãserã mi eã pe bãtrãnãlã, kare era mãi perdatã, la alele Meilxansãlã.

Îndatã sgomotsãlã desure arestarea lãr Dantès ka aqentã bonanartistã se respãndi in totã oramãlã.

— Aqã fi kreztãlã aqeasta, domnãle Danglars? zise D. Morrel anrouãndã-se de aqentãlã seã kontabilã mi de Caderousse, kãqã se îndrenta mi elã in mare grabã sure oramã, ka sã alle vr'ò nãvelã direktã desure Edmondã prin sãbstitutsãlã prokãrorãlã reqelã, D. Villefort, ne kare ilã kãnosqea nãqinã; aqã fi kreztãlã aqeasta?

— O Doamne! respãnse Danglars, qã am sãnsã, domnãle, kã Dantès, fãrã miqã unã kvãintã remãsesse la insãla Elba, mi sqã bine kã aqeasta mi detese oare-kare nrenãsã.

— Dar aã mãi vorbitã mi altora, afarã de mine, desure nrenãsãlã aqeasta?

— Sã fereaskã Dãmnezeã! domnãle, adãsqã Danglars inqetã; sqã bine kã din kãssa unãlãlã domniã tale, D. Policar Morrel, kare a servitã sãb qelã altã, mi kare nu mi askãnde kvãetãlã, lãmea are nrenãsqãrã kã aã fi dorindã reqãmãlã lãr Nanoleon; mi arã fi fostã teamã sã fakã vr'ãnã reã lãr Edmondã mi ne sqmã domniã tale; sqntã nisqe lãkrãrã ne kari unã sãbalternã è datorã a le sqãne armatorãlã seã mi sã le askãnzã de qeã aqã.

— Bine, Danglars! bine, zise armatorãlã, estã unã kvãiatã de omeniz; mi eã kvãetasem mãi din ainqe la dom-

nia ta, la întinplare daka Dantès era sũ devitũ kanitanũ alũ *Faraonsi*.

— Ce felũ, domnle?

— Da, întrebasesm mai d'înainte ne Dantès ce idee avea de domnia ta, mi daka nũ i arũ veni neste voitũ a te gine la nostũ domniei tale, kũci, nũ sũiũ pentrũ ce, mi se pũrũse kũ eraci kam reche zũsũ kũtre altũ.

— Ili ce a resũnsũ elũ?

— Kũ kredea intr'adevũrũ kũ in oare-kare impregurare ne kare n'a voitũ sũ mi o nũmeaskũ, a fostũ kam nedrentũ in urivinda domniei tale, dar kũ ori kare persoapũ avea inkrederea armatorũi avea mi ne a sa.

— Bietũ Dantès! zise Caderousse. ce este adevũratũ e kũ se aflũ zũ hũiatũ minũnatũ.

— Ama este, dar ninũ zũna alta. zise Morrel. eatũ *Faraonsi* fũrũ kanitanũ.

— O! zise Danglars, katũ sũ suerũmũ, fiindũ-kũ nũ ustemũ pleka înainte de trei lũni, kũ nin' atũnci Dantès imi va rekũpũta libertatea.

— Fũrũ indoialũ; dar nin' atũnci?

— Eĩ bine! nin' atũnci. eatũ-mũ. domnle Morrel. zise Danglars. Sũi kũ kũnoskũ manierea zũei korũbiĩ ama de bine ka mi celũ d'ĩntũiũ kanitanũ kare va fi fũkũtũ cele mai depũrtate kũltorie ne mare. Veĩ avea zũ folosũ servindũ-te kũ mine, kũndũ va emi Edmondũ din inkisoare, nũ veĩ avea sũ mũlũmesũi nimũsi: elũ va relsa lokũ seũ mi eũ ne alũ meũ, eatũ totũ.

— Mũlũmeskũ, Danglars, zise armatorũi: intr'adevũrũ asta le imũakũ ne toate. Iea dar komanda, te astorisezũ ľačeasta, mi prevegiazũ desbarkarea: ori ce katastrofũ s'arũ intũmnia indivizilorũ, nũ se kũvine ka afacerile sũ sũferũ čeva.

— Fii linischiți, domnșle. Dar năstea-va cine-va să lă vază, ne bănăși ațelă Edmondă?

— Îți voiș resnănde îndată Păceasta, Danglars. Mă voiș înțerca să vorbeskă kă Villefort mi să mizločeskă ne lingă dănsăși în favoarea misonierăși. Săiș bine kă ă ună regalistă țarbătă; dar, țe drakă! oră kăș de regalistă mi mrokrorăș ală rețelăi să fiș, omă ă mi elă, nă krežă să ai-bă șăletă reș.

— Nă, zise Danglars; dar am așzită kă ă ambi-giosă, mi kă asta seamănză a fi mi reș.

— În țele din șmă, zise Morrel k'ăniș șășnină, vomă vedea; dă-te la korabiș, mi voiș veni mi eș.

Și nățsi ne amăndoă amiči șnre a se îndrenta kă-tre Palatăși lăștiției.

— Veză, zise Danglars lăi Caderousse, țe fațț iea lăkrășile. Măi ai akăm dorință a te dățe să șășșii ne Dantès?

— Nă, fără îndoiată, dar kă toate ațestea ă de șmăimă o așă-felă de glămă kare are nișo asemenea șmășri.

— Euk'ama! cine a făkt'ă? niči ță, niči eș, nă ă amă? ți Fernandă. Săiș bine, kășă pentră mine, am arăn-kată șărtia într'ăniș kolgă; înkă mise pare k'am mi rănt'ă.

— Nă, nă, zise Caderousse. O! kășă pentră asta, șănt sigără; nar'k'ă văžă motolitiș în kolgăși șmbrarăși, mi amă fi voiță să mi fiș akolo șnde o văžă!

— Țe veă? Fernandă va fi lăat'ă, Fernandă va fi koniat'ă saș va fi nășă a i o konia, poate kă niči kă a făktă osteneala ațeastă: mi mi adăkă aminte... Dămnezășle! va fi trimișă noate kiară șkrișoarea mea! bine kă skimbasem skrișăși!

— Dar ță șăiăi nrin șrmare kă Dantès konsnira?

— Eș, nă șăiam nimikă. Kăm i am șnăș'ă, vo-

iam sã fakã o glãmã, nimikã mai mãltã; se vede kã am fãkãtã ka Arlekin, am zisã adevãrãlã rizindã.

— Totã ãna ẽ, zise Caderousse, amã fi datã mãltã sã nã se fi intãmplatã ãna ka asta, saã celã nãuãinã sã nã fi fostã amestekatã intrã aceasta. Veã vedea kã ne va eui snre reã, Danglars.

— Daka va eui kãiva snre reã, apoi negremitã asta are sã se intãmple celãi kãlnabilã, mi adevãratãlã kãlnabilã ẽ Fernandã iar nã noi. Ce reã krezi kã ni se va intãmpla noã? Noi sã ne kããtãmã de ceia ce ne urivesce ne noi, fãrã a sãlla niãi o vorbã din toate astea, mi fãrtãna va trece fãrã sã kazã trãsnetãlã.

— Amin, zise Caderousse fãkindã ãnã semnã de adio lãi Danglars mi indrentãndã-se kãtre alecle Meilxãnsãi kããtindã din kauã mi vorbindã in sine dãuã kãm aã invãããlã sã fakã oamenii kari sãntã foarte ureokãuããi.

— Bine, zise Danglars, lãkrãrile iea fããa ne kare o prevããsem: eatã-mã kapitanã interimãrã*, mi, daka nãkãtosãlã de Caderousse va tããea, kiarã mi kapitanã kãm se kade. Nãmai kãndã drentatea arã da drãmãlã lãi Dantã arã fi reã. O! dar, adãããi elã k'ãuã sãrisã, drentatea ẽ drentate, mi eã mã renortã la dãnsa.

Mi asãnr' aãestorã vorbe sããi intr'o barkã dãndã ordinã batelãrãlã sã lã kondãkã lingã Faraon, ãnde armatorãlã, mi adããe cineva aminte, i zisese sã lã intãmneaskã.

* Provisorã, vremelnikã.

CAPITULÓ VI.

Substitutulú procurorului regelui.

În strada Marekí-Kársš, în fața fontânei Medsselorš, într'una din unele case veki de o arhitekturz aristokratikz zidite de Puget, se vorbea asemenea, totš în aceea-șii zi și în unele-și ori o cinz de nentz.

Atutá nsmai kž, în lokš ka aktorii astei scene sž fíz oameni din honorš, mateloji și soldaji, era cei mai de frunte din societatea marsilianz. Era nisyce vekí maștraji kari demisionaserz din sarcina lorš ne kžndš kž zšznatorš; vekí ofi-geri kari desertaserz din armata franchez ka sž treakz în a lxi Condé; jani kreskaji de familia lorš, inkz nš prea sigurz de esis-tinga lorš, de mi furz patrš saš cinzi inși plžtiji de aceste fa-milie ka sž le iea lokšš, în zrma zrei ce avea nentz astš omš ne kare cinzi ani de esilš era sž lš fakt martirš și cinzi-sure-zече ani de restazrare zniš Džmnezeš.

Se afla la masz, și konvorbirea se învítia arzind de toate natimele din epoca aceea, natime kž atžš și mai suzi-

D. de Villefort.

mintztoare, mai vii mi mai înverșnate în Meazb-zi, inkztlă de çinçi sste de ani xrele reliçioase vinș într'ajstorlă xre-lorlă politice.

Imneratorlă, reçe ală inslelă Elba, dnuț ce fșse sș-veranș ală snei pțrçi din lșme, domindș neste sșș onorș de çinçi nînz la mease mi de sșflete, dnuț ce aszi: „Trb-iaskt Nanolcon!“ din gșra a dozb-zeci milioane de sșșșș mi în zecē limbe diferite, era tratatș açi ka sșș omș nerdștlă nentrx totș d'asna nentrx Françia mi nentrx tronș. Mașistracijă nșnea înainte gremecelele politice, militarij vorbia de Moska mi Leipzig; femeile de desfacerē sa kș Iosefina. Se pțrea a-çelelă lșmi regaliste, kare era plinș de voiomiș mi de trismș, nș nentrx kșdereā omșlă, çi nentrx nimicireā prinçipișlă, kș reinçeneā viagg nentrx dinsa, mi kș emia dintr'snș visș xritș.

Șnș bțtrnș dekoratș kș krșçea lă San-Lșdovikș se redikș mi pronșse sșșșțateā reçełă Lșdovikș XVIII komese-nilorș sei; açosta era markislă de San-Meran.

L'arçndș tonștlă, kare amintea totș de odatș ne esilatală de Hartvell mi ne reçełe imțçizitorș ală Françiei, sșșomotală lș mare, kșuele se înțçagș dșșș maniera din Angliā, femeile mi desfășkșrș bketele mi implșrș masa kș ele. Era sșș entșiasmș măi poetikș.

— S'arș sni mi ei daka era açi, zise markisa de San-Meran, femeilă kș okislă sekș, kș bșzele sșșçirij, kș tșr-nșra aristokratikș mi inkș elegantș, de mi era de çinçi-zeci de ani: toçlă açestlă revolșçionari kari ne-aș gonitș mi ne kari mi noi îi lșșșmș în naye sș konsuire în vekiele noastre kastele ne kari le aș kșmșçratș nentrx'nș kodrx de nșne, ne kșndș kș Teroarea! s'arș sni mi ei kș adovșratlă devotamentș era din partea noastră, nentrx kș ne çinçeamș de monarçia ce se derina, ne kșudș ei, din kontra,

salta soarele ce rezăria mi'mi fucea starea pe kândă noi perdeamă pe a noastră; s'ară zni, kă reuele, kare era ală nostră, era kă adevărată Lădovikă Prea-Ishbită, de oare-ce ăsrnatoră lora, n'a fostă altă dekătă Napoleon Blestemă-tă! Nă è ama, Villefort?

— Ziceai, doamnă markisă?... Eartă-mă, nă lăam parte la konvorbire.

— Eî! lasă koniî aestia, markisă, zise zăă hătrăă kare făkăse zăă toastă; astă koniî se voră însăra, mi è prea natărală kă aă să mi vorbeaskă desne altele, iar nă desne politikă.

— Îuî cheră ertare, mamă, zise o persoană jăă mi frămoasă kă părăă blondă, kă okiăă de katifea ce se părea kă înota într'ăă flăidă nakrată; îuî înănoiesă pe domnăă de Villefort, pe kare mi lă însămisem nentr'ăă minăă. Domnăle de Villefort, măă-mea îuî vorbesce.

— Sănt gata a resănde doamnăi, daka va bine-voi să mi renoiaskă întrebarea, pe kare nă prea am ăzită bine, zise Villefort.

— Estă ertată, Renea, zise markisa k'ăă sărisă de tinerege de kare se mira çine-va văzăndă-lă înflorăă pe aea figăă ăskată; dar inima femeiloră astă-felă è făkăă, în kăă, ori kăă de ăskată ară deveni la săflarea nre-jădekăjiloră mi la kăvinęele etiketei, totă se află zăă kolęă roditoră mi rizăă; asta è partea inimeî pe kare Dăănezeă a konsănit'ă nentră isbirea maternă.— Estă ertată... Akăm dar, ziceam, Villefort, kă bonăartistiă n'avea niçi konvinęere, niçi entăsiasmă, niçi devotamentă nrekăm amă avăă noi.

— O! doamnă, aă çelă năjăă çeva kare çine lo-kăă ačestora: ačesta è fanatismăă. Napoleon è Maxometă ală Oçidentăă; nentră toăă oamăniă vălgari, dar ulini de am-

bigișni înalte, elă nă ă nămaî năș leușlatoș nă năș mașis-
tră, dar ă înkă năș tină, tinăș egalitățuî.

— Ală egalitățuî! strigă markisa, Nanoleon tinăș e-
galitățuî! Dar ăe ai face urin șmare kă D. de Robespierre?
mi se nare kă i fărî lokăș kă să lă dai Korsikanăș; kă
toate așteea, mi se nare kă ă destăș o șșarnare.

— Nă, doamnă, zise Villefort, lasă ne făr-kare aș-
nra nedestășăș seă: Robespierre, năne ne Lădovikă XV, ne
nalkăș seă; Nanoleon, năne ne Vendome, ne koloana sa;
de kăș năș a făr-kăș o egalitate kare înjoseșe, mi ăelă altă
o egalitate kare înalț, năș a readăș ne reuî la nivela
gilotineî, ăelă altă a înțuăș nănorăș la nivela tronăș. Asta
nă va să zikă, adășuî Villefort rizîndă, kă amîndoi n'ăș fostă
nisăe revolușionari infami, mi kă 9 termidor mi 4 aprilie
1814 nă șntă doș zile ferice te nătră Franșia, mi kari me-
rită a fi de-așemenea serbate de oamenii ăe șntă amici ai
ordinii mi ai monarșiei; dar asta deșășeșe așemenea ăe
felă, ama kăzătă urekam se ală Nanoleon kă să nă se mai
skoale, dăș kăș șneră, mi a konservată seziî. ăe să uî
șușă, markisă? Cromwell, kare abia era ne jămătate din
ăeia ăe a fostă Nanoleon, avea mi elă ne ai seî.

— Șuî kă ăeia ăe mi șuă, Villefort, miroașe a re-
volușione kale de o noștă? Dar te ertă: nă poate fi ăineva
fiă de ăirondină făr kă să i remăș năș ăăștă de lokăș
ănde s'a năskătă.

O roueăș vîș trekă ne frăntea lăi Villefort.

— Tatăș meă era ăirondină, doamnă, zise elă, este a-
devărată; dar tatăș meă n'a votată moartea reuăș; tatăș
meă a fostă proskriș de însă-mi ăeș Teroare kare vă proș-
kria mi ne domnia voastră, mi nășină remășese kă să mi adăkă
mi elă kanăș ne ăeșă-mi nalkă kare văzșe kăzîndă kanăș
tatăș domnieî tale.

— Așa este, zise markisa fîrî ka ayeastî sîncî-roasî adîchere aminte sî i fi îrbîratî kîrî—mî de pîgînî trîsîrele, de kîrî pîncîmîle kari î aî fîkîrî ne amîdoî a se kîrî ne mîkî era diametrîlî onîse kîrîlî kî altîlî, mî proba este kî toatî familia a remasî înkîlnatî pîncîmîlorî esîlajî, de oare—chî pîrîntele domnîcî tale s'a grîbitî a se ralia kî gîvernîlî chîlî noî, mî dîrî chî chîtîpîansîlî Noirtîer a fostî pîrîndîlî, kontele Noirtîer a devenîrî senatorî.

— Mamî, mamî, zise Renea, sîî bine kî era vorba sî nî mî vorbîskî chîncî—va de toate aeste sîrîte adîchîrî amînte.

— Doamnî, respînsî Villefort, mî voiî kî kî damîchela de San—Mîran ka sî mî chîrî kî mîlîtî kîmlîngî sî—tarea trîkîrîlî. De chî sî mî rekîrîmîntî asîntî kînoîrî lîkîrî înaîntea kîrîora vîngîa lî Dîmînezeî kîarî çî fîrî pî—tere? Dîmînezeî poate skîmbî vîtorîlî; dar nî poate nîchî sî modîfîchî trîkîrîlî. Chîia chî pîstemî, noî oamînî, este daka nî sî lî renegîmî, chîlî pîgînî s'arînkîmî kîrî vîlî d'asîntî lî. Eî bine! eî, nî nîmî kî m'am despîrgîrî de omînîsînea, chî înkî mî de nîmîle tatîlî mî. Tatîlî mî a fostî, poate kî mî este înkî bonanartistî, mî se nîmesîchî Noirtîer: eî sîntî regalistî mî mî nîmesîkî de Villefort. Lasî sî moarî înkî trînkîlî chîlî vekî o remîmîngî de mîstî revolîgîonarî, mî sîtî—te, doamnî, nîmî la vîlîstîrîlî kare se denîrtîcazî de trînkîlî achesta fîr' a nîtea, mî voiî zîchî kîarî fîr' a voi sî se desfîkî de totî.

— Bravo, Villefort, zise markîsîlî, bravo, bine aî respînsî! Mî eî amî predîkatî totî d'asîna markîscî sîtarea trîkîrîlî, fîr' a nîtea s'î îndînkîlî vre o datî; sînoîrî kî vî fi mî ferîchîrî.

— Așa, bine, zise markisa, sî sîtîmî trîkîrîlî, nîchî eî nî voiî mî mîlîtî, mî ne amî învîoîrî; dar chîlî pîgînî

Markisa de San-Merau.

sъ frъ Villefort neîndâlekatъ ne viitorъ. Съ нъ зигi, Villefort, къ амъ resursъсâ nentъ domnia ta Maiestегii Sale, къ Maiestatea Sa a bine-voitъ asemenea съ зite la rekomandarea noastrъ (i intinse мъна), прекъм зитъ еъ la ргъчиънеа че ми faci. De кътъ de ги va къдеа la мънъ vr'нъ konspiratorъ, къдетъ къ къ атътъ маi мълтъ снтъ okii азуръ-гi счиîндъ къ estî dintr'o familъ kare noate съ айбъ аface къ ачестî konspiratori.

— Vai! doamnъ, zise Villefort, profesia mea mi mai virtosъ timnъ in kare trîimъ mi ordonъ съ fiъ asnrъ. Voiъ fi astъ-felъ. Am mi avтъ къte-va акъсри politice de сs-гiнстъ, mi, in privinga ачeasta, mi am datъ dovezile. Din nefericire, n'am аjъnsъ inkъ la кантъ.

— Krezî? zise markisa.

— Mî e teamъ. Napoleon la insъla Elba e urea a-proape de Franсia; inфгimarea sa, маi in fаga koastelorъ noastre, intregine sneranгa nartisanilorъ sei. Marsilia e plinъ de oficeri къ semi-soldъ, kari, in toate zilele, sâb нъ pretestъ de nimikъ, кастъ чеartъ regalistilorъ; d'аci vinъ дъелъrile între oameni din klasele inalte, de аci omorъrile in nonorъ.

— Ама este, zise konte de Salvieux, amikъ vekiъ алъ domnъlâ de San-Meran mi kambelanъ алъ Domnъlâ kontelâ d'Artois; ама este, dar сгi къ Sъnta Alianгъ илъ streмътъ?

— Da, a fostъ vorba desre ачeasta de къндъ къ nlekarea noastrъ de la Parisъ, zise D. de San-Méran. Ши нде илъ trimitъ oare?

— La Sъnta-Elena.

— La Sъnta Elena! че este asta? întreбъ markisa.

— O insъlъ че se афъ доъ ми de lege departe d'аci, neste екъatorъ, resnъnse konte.

— Așa e bine! Daru kəm ziचे Villefort, e o mare nebrniț sꝛ lase cine-va unꝛ astꝛ-felꝛ de omꝛ între Korsika, unde s' a nꝛskatꝛ, mi Neapole, unde domnesche inkꝛ kəmnatꝛ-seꝛ. mi în fața Italiei din kare voia sꝛ fakꝛ unꝛ regatꝛ pentꝛ fiislꝛ seꝛ.

— Din nefericire, zise Villefort, avemꝛ traktatele de la 1814, mi nꝛ poate atinꝛe cineva pe Napoleon fꝛ' a kꝛlka acesete traktate!

— Ei bine! le vorꝛ kꝛlka. zise D. de Salvieux. Ÿi-tats'a elꝛ d'aproape la ele kꝛndꝛ a fostꝛ vorba sꝛ nꝛiꝛ sꝛ imuziचे pe bietslꝛ dꝛcele d'Enghien?

— Da, zise markisa, s' a otꝛitꝛ. Sꝛnta-Alianzꝛ deskꝛkꝛ Eꝛropa de Napoleon, mi Villefort deskꝛkꝛ Marsilia de partisanii sei. Ori kꝛ domnesche reꝛele saꝛ kꝛ nꝛ domnesche: daka domnesche, gꝛvernislꝛ seꝛ mi aꝛenꝛii sei katꝛ sꝛ fiꝛ tare îndꝛnlekajꝛ; asta e mizlokꝛlꝛ de a întimnina rezlꝛ.

— Din nefericire, doamnꝛ, zise sꝛrizindꝛ Villefort, unꝛ sꝛbstitꝛtꝛ alꝛ prokꝛrorꝛlꝛi reꝛelꝛi sosꝛche totꝛ d'asna dꝛ-nꝛ che se face rezlꝛ.

— Atꝛnꝛi e datoriu sa sꝛ lꝛ îndrenteze.

— Amꝛi nꝛtea sꝛ ꝓi mai zikꝛ, doamnꝛ, kꝛ nꝛ nꝛ-temꝛ îndrenta rezlꝛ, de kꝛtꝛ ilꝛ resbꝛnꝛmꝛ, eatꝛ totꝛ che facemꝛ.

— Oꝛ! domnule de Villefort, zise o persoanꝛ jꝛnꝛ mi frꝛmoasꝛ. fiia kontelꝛi de Salvieux mi amikꝛ a dami-चेlei de San-Meran, silesचे-te dar sꝛ aibꝛ unꝛ proꝛesꝛ bꝛnꝛ ne kꝛtꝛ vomꝛ fi în Marsilia. N' am vꝛzꝛtꝛ niꝛi o datꝛ o kꝛrte kriminalꝛ, mi se ziचे kꝛ e чеva urea kꝛriosꝛ.

— Prea kꝛriosꝛ, într'adevꝛtꝛ, damiचेlꝛ, zise sꝛbstitꝛtꝛlꝛ; kꝛꝛi, în lokꝛ de o traꝛeditꝛ fꝛntꝛitꝛ, e o dramꝛ adevꝛratꝛ; în lokꝛ de dꝛrerꝛi jꝛkate. sꝛntꝛ dꝛrerꝛi în fiingꝛ. Aꝛelꝛ omꝛ, che se vede akolo, în lokꝛ, dꝛnꝛ kꝛderea kor-

tineî s'z se întoarce a kasz, s'z çineze kx familia sa mi s'z se kxlce în linisçe ka s'z reînçeapz a doxa-zi, se întoarce la inkisoare, xnde dz neste omxsz s'znciirilcz. Vezî bine kx, pentrx persoanele nervoase ce kasz emoçionile*, n'z se aflz altz spektakxlz kare s' aibz asemnare kx ačesta. Fii linisçitz, damiçelz, dz se va înfzçia imprejzarea, içi voiš prokzra astz vedere.

— Ne face s'z ne înfiortmş... mi ride! zise Renea n'z lîndz-se.

— Çe vrei... è xnz dzclz... Am çerşz de çinçi mease ori nedeanza kx moartea în kontra xnorş akxsaçi političi saş alçi... ei bine! çine sçie kzte n'znnale se asktz în minştzilz ačesta în xmbz saş kx s'ntz mi îndrentate în kontra mea?

— Ox! Dxmnezeşlz meş! zise Renea înkrxntîndz-se din çe în çe mai mşlz, vorbesçi oare seriosş, domnule de Villefort?

— N'z se poate mai seriosş, damiçelz, respnzse jz-nele maçistratz kx s'riszlz ne b'ze. Şi kx ačeste framoase proçese ne kari le doresçe damiçela ka s'z mşlçmeaskz kxriositatea sa, mi ne kari le doreskş eş ka s'z mi mşlçmeskş ambiçionea, starca l'krzilorz se va face din çe în çe mai grea. Toçi ačestî soldaçi ai l'zi Napoleon, învzçiçi a se dzçe ka nisçe orbî asznpa înemikszl, krezi kx vorş kxçeta dzndş fokş la o kartçur saş mergîndş sure ba-ionetz? Eî bine! kxçeta-vorş ei oare mai mşlz ka s'z o-moare xnz omş ne kare îlş kredş de înemikş alş lorş personalş de k'zş ka s'z o-moare xnz Rxsş, xnz Aştriakş saş xnz Œngzş ne kari n'ş i aş v'zştz niçi o datz? k'zre ačestea, asta trebçe,

* Мишкzrile szfletşlşl.

ŃrŃ asta meseria noastrŃ n'arŃ Ńi skŃsatŃ. EŃ ĩnsŃ-mĭ, kŃndŃ vŃzŃ lŃvĭndŃ ĩn okĭi akŃsatorŃlŃi ŃlŃŃerŃlŃ lŃminosŃ alŃ tŃrbŃrĭi, mŃ simŃŃ kŃ totŃlŃ ĩnkŃrŃpĭatŃ! m'anrĭnzŃ: nŃ mai ę znŃ proŃesŃ, ęi o lŃntŃ; mŃ lŃntŃ ĩn kontra lŃi, elŃ res- nŃnde, eŃ ĩndoeskŃ, ĩi lŃnta se terminŃ, ka toate lŃutele, prĭnr'o viktorĭŃ saŃ o ĩnvinŃere. EatŃ ęe va sŃ zĭkŃ a se jŃdeka! nerĭkŃlŃlŃ faĉe elokŃinŃa. ŃnŃ akŃsatŃ kare mĭ arŃ sŃride dŃnŃ reulika mea m'arŃ faĉe sŃ kreŃŃ kŃ am vorbitŃ reŃ, kŃ ęeia ęe am zĭsŃ ę nedeslŃvĭtŃ, ŃrŃ tŃrĭŃ, neajŃnsŃ. KŃęetajĭ nŃęĭnŃ la trŃfia ęe simte znŃ prokŃrorŃ alŃ reŃelŃi kare ę konvĭnsŃ despre vina akŃsatsŃlŃi, kŃndŃ vede ne kal- nabilŃlŃ seŃ ĩnvineęĭndŃ ĩi ĩnklinatŃ sŃb trŃsnetele elokŃin- ęei sale! AstŃ kanŃ s'anleakŃ ĩi va kŃdea...

Renea skoase znŃ strĭęŃtŃ ŃmorŃ.

— EatŃ ęe va sŃ zĭkŃ a vorbi! zise znŃlŃ din ko- mesenĭ:

— EatŃ omŃlŃ ęe trebŃe ĩn nisĉe tĭmnĭ ka aĭ nostri zise znŃ alŃ doilea.

— AstŃ-felŃ, zise znŃ alŃ treilea, ĩn ęea din ęrĭnŃ afacere ęe aĭ avŃt'o aĭ fostŃ de minŃne, skŃmnŃlŃ meŃ Vil- lefort. Sĉĭi bine, astŃ omŃ kare Ńvĭsesse ne tatŃ-seŃ, ęi bine! ę kĭarŃ kŃm snŃiŃ, lŃ aĭ omorĭtŃ ĩnainte de a lŃ atĭnŃe kalŃŃlŃ.

— O! nentrŃ patrŃvĭzi, zise Renea, o! nŃęĭnŃ ĩmĭ nastŃ, nŃ ę destŃlŃ de mare nedeaŃsŃ nentrŃ nisĉe aseme- nea oamenĭ; dar nentrŃ bieęĭi akŃsajĭi nolĭtĭĭ...

— Dar ę mai reŃ, Renea, kŃĉĭ reęele ę nŃrĭntele nŃęĭznĭi, ĩi a voi ęineva sŃ restoarne saŃ sŃ ŃvĭęŃ ne reęe, va sŃ zĭkŃ a voi sŃ ŃvĭęŃ ne nŃrĭntele a treĭ-ęeĉĭ ĩi dozŃ de milioane de oamenĭ.

— OŃ! ŃŃ, domŃŃle Villefort, zise Renea, ĩmĭ pro- mĭęĭ kŃ veĭ avea ĩndŃrare nentrŃ aĉei ęe ęĭ voiŃ rekomanda?

— Fii linischiți, zise Villefort kă sãrisãlã seã çelã mãi inkãntãtorã, vomã face împreună rekisitoriele mele.

— Skãmpa mea, zise markisa, katã-çi de kolibri; dãmitale, de kãpelãșii mi de kirnetãrile dãmitale mi lasã ne fiitorãlã dãmitale sãuã sã mi fakã datoria. Astã-zã armele se repãrsã mi oamenii de leçe sãntã în kreditã; pentrã a-çeasta è o vorbã latinã foarte profãndã.

Cedant arma togae, zisse Villefort inklinãndã-se.

— Nã kãtesam sã vorbeskã latinesçe, zise markisa.

— Krezã kã mi arã fi ulãkãtã mãi bine sã fii medikã, zise Renea; ançelãlã esterminatorã, ori kãtã de ançelã sã fiã, m'a sãzimintãtã totã d'ãrna.

— Bãrã Renea! mãrmãrã Villefort agintãndã asãpra fetei o privityre de amorã.

— Fata mea, zise markisãlã, D. de Villefort va fi medikãlã moralã mi politikã alã açeștei provinçie; krede-mã, asta è unã rolã frãmosã de jãkatã.

— Illi açeasta va fi unã mizlokã de a face sã site p' auela çe lã a jãkatã tatãlã seã, zise neindrentata markisã.

— Doamnã, zise Villefort k'unã tristã sãrisã, am mãi avãtã onoarea de a çi sãrne kã tatã-meã se lãsase de re-tyãirile trekãtãlã seã; kã s' fãkãse unã amikã zelosã alã reliçionii mi alã ordinii, mãi bãrã regalistã de kãtã mine noate, kãçi elã se fãkãse din kãndã, mi eã nãmãi din natimã.

Și dãn'açește vorbe rotãnde, Villefort, voindã sã jã-deçe desure efektãlã limbãçiei sale, se çitã la komesenii, urekãm dãnã nisçe asemenea kãvinte, s'arã fi çitatã, la nar-kețã, neste aãditorãlã seã.

— Ei bine! skãmpãlã meã Villefort, zise kontele de Salvieux, è tokmãi çeia çe am respãnsã çeã altã ieri la Tãilerii ministrãlãi kasei reçelãi kare mi çerea oare-kãm so-

koteakъ despre acea karioasъ alianțu între fișlă snăi ȕiron-
dină mi fiia snăi ofițeră din armia lăi Condè, mi ministrălă
a ințelesă urea bine. Ațeasť sistemă de kontonire é a lăi
Lădovikă XVIII. Astă-felă rețele, kare, făr'a ne trece prin
minte, askalta konvorbirea noastră, ne a intrerăntă zikindă;
„Villefort, (insemnăți kă rețele n'a pronunțiată nămele de
Noirtier mi din kontra a arăsată asănr' avelăia de Villefort),
Villefort, a zisă dar rețele, va face o kale bșnă; é snă
jșne kontă de akăm; mi kare é din lămea mea. Am vț-
zătă kă nățere kă markisălă mi markisa de San-Mèran lă
nă făkătă ȕinere, mi kiară éș 'i amă fi îndemnată să fakă a-
țeasť kăștorită, daka nș venia întiș ei să mă țeară voia
de a o kontrakta.“

— Rețele a zisă asta, konte? întrebă Villefort
rănită.

— Vț reportă kiară kăvintele sale, mi daka va voi
markisălă să fă frankă, va nărtărisi kă țeia țe vț reportă
lu minătlă ațeasť se akordă de minăno kă țeia țe i a zisă
rețele inșă-mi kăndă i a vorbită, akăm mease lăni, despre
nănșerea lu kale a kuel kăștorie între fiia sa mi domnia ta.

— Este adevrătată, zise markisălă.

— O! dar voiă fi datoră totă ațeasťi nănșine! Astă-
felă, țe n'amă face ka să lă serveskă?

— Vezi ama, zise markisa, eată kăm te iăbeskă;
vite snă kășnătoră în minătlă ațeasť, mi va fi bine
venită.

— Ili éș, mamă, zise Renea, rogă ne Dămnezeș
șă nș te askalte, mi să trimigă D-lăi de Villefort nămaă ni-
șo țoșimori, nisțe biegi bankrătară mi nisțe țikłomi ințe-
țătoră; atșnă, amă dormi mi éș în nățe.

— Asta é întokmaă, zise Villefort rizindă, nar' kă ai
ă arătă snăi medikă mikranie, nojare mi năskățere de vesni;

toate lăkrăşile ce compromită nămaî pelea. Dacă voiesăi să mă vezi prokăroră ală reşelăi, din kontra, şrează-mi nişce boale şpăimîntătoare a kăroa kăre fakă onoare medikăşăi.

În minţăşă ačestă, mi ka kăm întîmnlarea ară fi aştentată nămaî să aşz şreaca lăi Villefort ka să i se împlîneaskă, şnă valetă de kameră întră mi i zise kăte-va vorbe la şrekîş. Villefort păreşî atănci masa ăerîndă şkăse, mi se întoarse dăne kăte-va minşte kă fađa deskîşă mi kă băzele şărişzătoare.

Renea îă nrivi kă amoră; kăci văzătă astă-felă kă okii seî albaştri, kă fađa sa mată mi kă favoritele sale negre kari i înkădra obrazăşă, era kă adevărată şnă jşne elegantă mi frămosă; astă-felă totă şuirîşăşă fetei se păreş atîrnată de băzele sale aştentăndă să i esulice kăvîntăşă nentăre kare desăpăreşăse într'şnă minştă.

— Ei bine! zise Villefort, mă adineaorî, doriai, damiçelă, să aibi de bărbată şnă medikăş. Am ăelă şăgină kă disçinlii lăi Eskălană (înkă se vorbia astă-felă la 1815) astă asemănare, kă niçi ora de fađa nă é a mea, mi kă vină să mă şăhere, kiară kăndă mă află alăştre kă domnia ta, kiară la masa şidanjăcloră mele.

— Ili nentăre kare kăvîntă te şăpăreş, domăşle? întrebă frămoasa fată k'şnă neastîmăpăreş şmoră.

— Văi! nent'şnă bolnavă kare, de va trebăi să kredemă ăeia ăe mi s'a zisă, se află la estremitate: astă dată, é şnă kasă gravă, mi boala anşuăşă nalkăşă.

— Oş! Dămnezeşăşă meă, ştrigă Renea nălîndă-se.

— Întădevătră! zise adănarea într'şnă glasă.

— Se vede kă s'a deskoperîă nămaî vre şnă mikă komplotă bonanartistă.

— Este kă nştingă? zise markisa.

— Eatz skrisoarea denșncișrii.

— Ili Villefort çiti:

„Domnșlș prokșrorș alș reșelși ę insușingatș, de șnș
 „amikș alș tronșlș mi alș relișionș, kș nșmitșlș Edmondș
 „Dantșs, alș doilea alș vasșlșl *Faraonș*, sositș azi dimi-
 „neagș de la Smirna, dșrșș ęe trșșese la Neapole mi la
 „Porto-Ferrașo, a fostș insșrșinatș de Murat kș o skri-
 „soare nentș ęșșrșinatorșlș, mi de ęșșrșinatorșlș k'o skrisoare
 „nentș komitetșlș bonanartistș din Parisș.

„Va nștea avea çineva dovada deșșre krima sa are-
 „ștșndș-lș; kșuș se va afla astș skrisoare saș așșrșș'ș, saș
 „la tatșlș seș, saș în kabina sa din vasșlș *Faraonș*.”

— Dar, zise Renea, astș skrisoare, kare ę o skri-
 șoare anonimș, ę adresatș la domnșlș prokșrorș alș reșelși,
 iar nș domniçi tale.

— Da, insș prokșrorșlș reșelși linsesçe; în linsa sa
 ontștola se dș sekretarșlș seș, kare are misișnea de a de-
 șkide akșionșrile; a deakșș dar ne așeasta, a nșșș sș mș
 kante, mi, neallnda-nș, a datș ordinș nentș areștare.

— Astș-felș dar kșnabilșlș ę areștatș? zise markisa.

— Adikș akșștatșlș, zise Renea.

— Da, doamnș, zise Villefort, mi dșrșș kșm avși
 adinçori onourea sș o zikș damiçelei Renea, de se va afla
 skrisoarea de kare ę vorba, bolnavșlș ę foarte bolnavș.

— Ili șnde ę neferiçitșlș așeșta? întrebș Renea.

— Akasș la mine.

— Dș-te, amikșlș meș, zise markisșlș, nș çilinsi din
 datoritș kș sș stai kș noi kșndș serviçișlș reșelși te a-
 șteantș într'alțș parte; dș-te dar șnde te așteantș serviçișlș
 reșelși.

— O, doamnșle Villefort, zise Renea imșșeșșndș-și
 mșnilo, fi indșrștorș, ę zisa fidanșielorș domniçi tale!

Villefort okoli masa, mi, amponiënd-se de skaznëš fetet, se rezimë de snatele lăi mi i zise :

— Ka sã te skãteskë de zñš neastimprëš, voiš face totë ceia ce voiš nstea, skãmuž Renea: dar, daka semnele vorë fi sigãre, daka akãsarca este adevrãtã, va trebsi tãiatz astz bërziãnz rea bonapartistz.

Renea se infiorë de ayeastz vorbz, tziãtz, kãçi ayeastz bërziãnz de kare era vorba sã se taiz era zñš kanë.

— Ba! ba! zise markisa, n'askãlta astz fetimoãrz, Villefort, se va deda ea.

Mi markisa întinse lăi Villefort o mãnz xskãtz, pe kare elë o sãrãtë, urivindë intr'ãcela-mi timnë pe Renea mi zikindëi din oki:

— Mãna ta o sãrãtë saë çelë pãrãinë pe kare amë voi sã o sãrãtë in minstãlë aesta.

— Triste semne! mãrmãrë Renea.

— Intr'adevrëš, damiçelz, zise markisa, ai o koni-lãrãz de kare s'arë desnera çineva: te întrebë ce are a face destinãlë statãlë kã fantãsiele tale de simtimentë mi simpãriele tale de inimz.

— O mamz! mãrmãrë Renea.

— Grãgãz pentrã regalista çea rea, doãmuž markisz, zise Villefort; içiã promitë de a mi face meseria de sãbsti-tãtë alë urokãrorãlë reuelã in konsuãnuž, adikz de a fi asurz de suãimz.

Dar, intr'ãcela-mi timnë pe kãndë maãistrãlë îndrenta aeste kãvinte markiset, fidãngãtãlë arãuka pe fãrimã o kãz-tãtãrãz fidãngãteã sale, mi astz kãzãtãrãz zãcea:

— Fii in pace, Renea; in favoãrea amorãlã teë, voiš fi îndãrãtorë.

Renea respõuse řãçeastz kãzãtãrãz urin çelë mãi dãlçe alë ei sãrãsë, mi Villefort emi kã paradisãlë in inimz.

CAPITULŪ VII.

ÎNTREBĂTORIULŪ.

Abia emise Villefort din sala de mănăcare, și și
hăsi masha cea voioasă ca să ica aerul cel grav și al
și om și kramăi lăcusei funkțione înalt de a pronunția a
și om și vici și ominal și. Deși, kș toată mobilitatea fisio-
nomiei sale, mobilitate ne kare sșstitșel și o sșdiase, pre-
kam se kșvine șiși aktor și îndemnat și a face, de mai
malte ori înainte oglindei sale, ast și dat și av și de lșkrș.
ca și și înkrșnte surșneana și și și și întșnece trșșrele.
Înr'adovșrș, afar și de adșcere a aminte a așestei linie poli-
tice ce o șrmasc șșrintele și, și kare nștea, daka nș se
denșra mal și de dinsa, a face fiitor și și și se abat și,
Gérard de Villefort era în minșel și acela ama de ferici și
ne kș și este dat și și om și de a fi; kiar și de atșn și înavș-
șit și urin sine, okșna la doșș-zeci și și meante de și și și
lok și înalt și în maștrats și, lșa în kșșștor și o persoana și și
și frșmoasă ne kare o și și, nș kș patim și, dar kș rașșne,

*

prekəm poate izbi z̄n̄ŝ s̄bstitut̄ŝ al̄ŝ prok̄eror̄ŝl̄ŝi reuel̄ŝi, mi afar̄ŝ de fr̄m̄ŝŝeuea sa, kare era însemnat̄ŝ, damicela de San-Méran, fidan̄ŝata sa, era dintr'o famil̄ŝ din cele mai b̄ŝne ale k̄ŝr̄ŝīi din epoka ayeia, mi, afar̄ŝ din înf̄ŝinḡa t̄at̄ŝl̄ŝi seŝ mi a m̄ŝmei sale kari, neavind̄ŝ alt̄ŝ konil̄ŝ, p̄ŝtea s'o konsakre înt̄eaḡŝ p̄inerel̄ŝi lor̄ŝ, mai ad̄ŝŝea b̄ŝrb̄at̄ŝl̄ŝi eī çinçi-z̄eç̄i de mī de sk̄ŝde, ne kari s̄ner̄an̄ŝele, ayeaŝt̄ŝ vorb̄ŝ inventat̄ŝ de mizlocitorii k̄ŝŝtorielor̄ŝ, p̄ŝtea a o face s̄ kreask̄ŝ într'o zi prin mosçenirea z̄neī j̄ŝm̄ŝt̄ŝŝīi de milion̄ŝ; toate ayeŝte elemente z̄nite imp̄reun̄ŝ kompon̄ŝnea dar p̄ntr̄ŝ Villefort z̄n̄ŝ total̄ŝ de fer̄icire z̄imitoare, aŝt̄ŝ-fel̄ŝ înk̄ŝl̄ŝi i se p̄ŝrea k̄ŝ vedea nete în soare k̄ŝnd̄ŝ se zita m̄l̄t̄ŝ la viaga sa interioar̄ŝ k̄ŝ vederea s̄ŝflet̄ŝl̄ŝi.

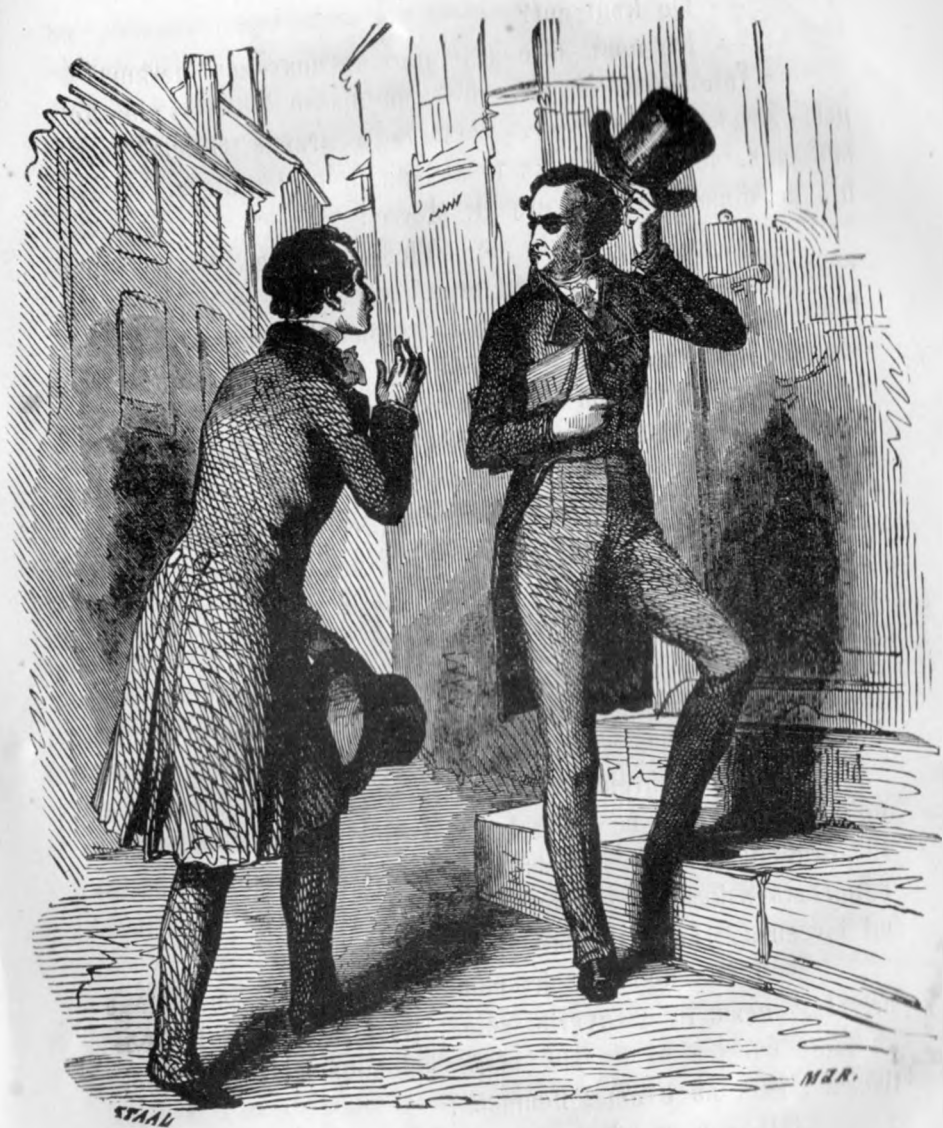
La z̄ur̄ŝ, al̄ŝŝ ne komisar̄ŝl̄ŝi poliçiei kare l̄ŝ astenta. Vederea z̄n̄ŝi om̄ŝ negr̄ŝ il̄ŝ f̄ŝk̄ŝ s̄ŝ kaz̄ŝ îndat̄ŝ din înz̄ŝimile çel̄ŝi de al̄ŝ treilea çer̄ŝ ne p̄ŝm̄nt̄ŝl̄ŝi material̄ŝ z̄nde k̄ŝl-k̄ŝm̄ŝ; în̄ŝi kompon̄ŝse obraz̄ŝl̄ŝi d̄ŝŝŝ k̄ŝm̄ am̄ŝ s̄ŝŝŝ, mi, a-p̄ronīz̄nd̄ŝ-se de ofiçer̄ŝl̄ŝi d̄rent̄ŝŝīi:

— Eat̄ŝ-m̄ŝ, dom̄ŝŝle, i zise el̄ŝ, mi ai f̄ŝk̄ŝt̄ŝ bine de ai arestat̄ŝ ne ayeŝt̄ŝ om̄ŝ; ak̄ŝm̄ d̄ŝ-mi toate am̄ŝŝantele kari le s̄ŝīi deŝure d̄n̄ŝŝl̄ŝi mi deŝure konŝnirare.

— Deŝure konŝnirare, dom̄ŝŝle, n̄ŝ s̄çim̄ŝ înk̄ŝ ni-mik̄ŝ; toate ç̄ŝrtiele çe le am̄ŝ allat̄ŝ aŝk̄ŝur̄ŝ'i aŝ foŝt̄ŝ înkise într'z̄n̄ŝ ŝinḡŝŝ teank̄ŝ, mi s'aŝ deŝŝŝŝ ŝiçilate ne masa dom̄ŝŝiei tale. K̄ŝl̄ŝ p̄ntr̄ŝ ak̄ŝŝat̄ŝl̄ŝi, l̄ŝ ai v̄iz̄z̄t̄ŝ d̄ŝŝŝ skri-soarea înŝŝ-mi kare l̄ŝ deŝŝŝŝçit̄ŝ, è z̄n̄ŝl̄ŝi çe se n̄ŝmesçe Edmond̄ŝ Dant̄ŝŝ, al̄ŝ doilea ne vaŝŝl̄ŝi k̄ŝ trei katarte Farao-n̄ŝl̄ŝi kare face komerç̄iŝl̄ŝi k̄ŝ b̄ŝmbak̄ŝ între Alesandria mi Smirna, mi kare è al̄ŝ k̄ŝŝei Morrel mi fiŝl̄ŝi de la Marsilia.

— P̄in'a n̄ŝ ŝervi în marina neḡz̄ŝŝtor̄eask̄ŝ, a ŝervit̄ŝ în marina militar̄ŝ?

— O! n̄ŝ, dom̄ŝŝle, è z̄n̄ŝ om̄ŝ foarte j̄ŝne.

Или инанюазъ-не кѣтѣ де кѣрндѣ не биетсѣ Дантѣс.

— De cъпї anї?

— De погъ-спре-зече пїнъ la догъ-зечї челъ млтѣ.

Înr'acestѣ minștѣ, mi kѣm ajъnse Villefort la kol-
mșlѣ stradeї Konsilielorș, dșnъ че a șmatѣ Strada-Mare,
șnș omș, че se пѣrea kъ lѣ astenta în trecerea sa, s'anro-
piș de dїnsșlș: аcеста era D. Morrel.

— Ax! domșle de Villefort, strigș bravșlș omș
vșzїndș ne șbștitștșlș, șșnt преa ferїcїlș kъ te am їntїlnїtș.
Пșne-шї вїn mїnte kъ s'a fșkștș greșeala чеa măș straniș,
чеa măș neșzїtș: аș arestatș ne алș doilea алș bastimentș-
lșї meș, ne Edmondș Dantès.

— O șcїș, domșle, zїse Villefort, mi viș șъ lș
їntrebș.

— Ox! domșle, șrmș D. Morrel їmїnș de amїcia
sa pentrș jъnele, nș kșnosчї ne ачела че є akșsatș, mi . єș
їlș kșnoskș: пșne-шї вїn mїnte kъ є omșlș чelș măș blъndș, o-
mșlș чelș măș onestș, mi amї kșteza kїarș șъ zїkș omșlș
kare їmї kșnoasчe măș bine de kștș тошї аї marineї negș-
шъloresчї meseria sa. Ox! domșle de Villefort, шї lș re-
komandș преa șınчerș mi din toatș inima mea.

Villefort, преkșm s'a пștștș vedea, era din partida
nobilș a oramșlșї, mi Morrel din partida plebeș; чelș d'їn-
tїїș era șltra regalїstș; чelș d'alș doilea era преnșsș de bo-
nanartistș askșnsș. Villefort se șїtș kș desureșș la Morrel
mi i respъnse kș речealș:

— Șcїї, domșle, kъ poate fi blъndș чїne-va вїn viaga
privatș, onestș вїn daraverїle sale, вїnvъgatș вїn meseria sa, mi
kș toate аcестea șъ fїș șnș mare kșlnabilș, vorbindș poli-
tїчesчe; șcїї, nș є ama, domșle?

Шїї magistratșlș апъșș аșșnr' аcestorș kșvїnte din șr-
mъ, ka kșm arș fi voitș șъ le anlıчe kїarș armatorșlșї; ne
kъndș privirea sa чerчeșъtoare se пѣrea kъ voia șъ пѣtrъnzș

ninș în fândașii inimei acestăi omș destăiș de kștezătorș do a mizlochi pentră altă kândă kăta sș sūiș kș însuși elș a-vea trebșingș de îndărare.

Morrel se romi, kșvī nș se simșia kș konsșuinașă urea kșratș în urvinga opinioșnilorș nșbliče; Ńi, ne līng' ačeasta, īnkrederea sekretăișă țe i făkșse Dantēs īn urvinga īntrevederī sale kș marele maremalș Ńi a kștorș-va vorbe țe i adresase īmmeratorșlș i kam tșrbșra nșșinș minșile. Kș toate astea adășse kș tonșlș țeișă mai mare interesș:

— Te rogș, domșle de Villefort, fīi drentș dșnș kșm trebșe sș fīi, bșnș dșnș kșm estī totș d'ășna, Ńi īna-șnoiāzș-ne kștș de kșrīndș ne bietslș Dantēs!

III īnașnoiāzș-ne sșnș a vorbș revolșionārș la șreția sșbstitștăiș īrokșrorșlș reșelși.

— Eī! eī! zise elș īnșetș, īnașnoiāzș-ne... Ačeșș Dantēs fi-va oare nartisanș alș vre șnei sekte de karbonārī, de oare-țe protektorșlș seș īntrebșingșenș nștș-felș, fīr' a ī treče urin minșe, formăla kolektivș? Lă nș arestatș īnt'r'o kīrīșimș, darș kșm mīn zisș komīșarșlș; Ńi mai adășșia kș era īnt'r'o komūnīș nșmeroūș, va fi vre o vīnzare noate.

Auoi zise tare:

— Domșle, noșī sș fīi kș totșlș līnīșuitș, Ńi nș veī fi făkștș șnș anelș nefoloșitorș la drentatea mea daka akș-satșlș nș ̀e kșlnabilș; dar daka, din kontra, va fi kșlnabilș, trīimș īnt'r'o enokș grea, domșle, īn kare nenodensirea arș fi șnș esemulș fatalș: voiș fi dar silitș sș mī fakș datorīa.

III zikīndș ačeasta, kșm ajșșsese la noarta kșșoi sale, la șnatele kșria se afla Palatșlș Drentșșūī, īntri mș-regș, dșnș țe salțī kș o noliteșe reče ne bietslș armatorș, kare remase īnkremenīș īn lokșlș șnde lă hșșșse Villefort.

Antikamera era ulinș de șindarnī Ńi de așenșī d'oi

politici; în mizlocul lor, prizonierul sta în picioare liniștit mi nemiskat, dar akoperit de oki inflakragi de șur.

Villefort strebute antikamera, arank o kbatete pe zime asșpra lui Dantès, mi dnp ce a lbat șu teank de xrtii ce i le dete șu agent, despr zikind:

— Șu s' adak prizonierul!

Ori kt de remed fș ayeast kbatete, fșese de ajnsș lui Villefort sure a mi face o ider desre omșlș pe kare era șu lș întrebe: reknoskșse intelișina intr'acea frante lat mi deskis, kșrașlș intr'achel okiș infut mi intr'acea surșncanș inkșntat, mi frankșea intr'acele bșze dese mi semi-deskise, prin kari se vedea șu indoitș mirș de dinș albi ka ivorișlș.*

Intia intirire fșese favorabilș lui Dantès; dar Villefort azzise zikind-se ama de adșea, ka o vorb de profnd politik, kș nș se kșdea a se inkrede çine-va în miskarea sa d'intiș, fiindș-kș era cea bșnș, pentș-kș anlikș masima la intirire, fșr' a çine sokotealș desre diferinșa ce se aflș între aște doș vorbe.

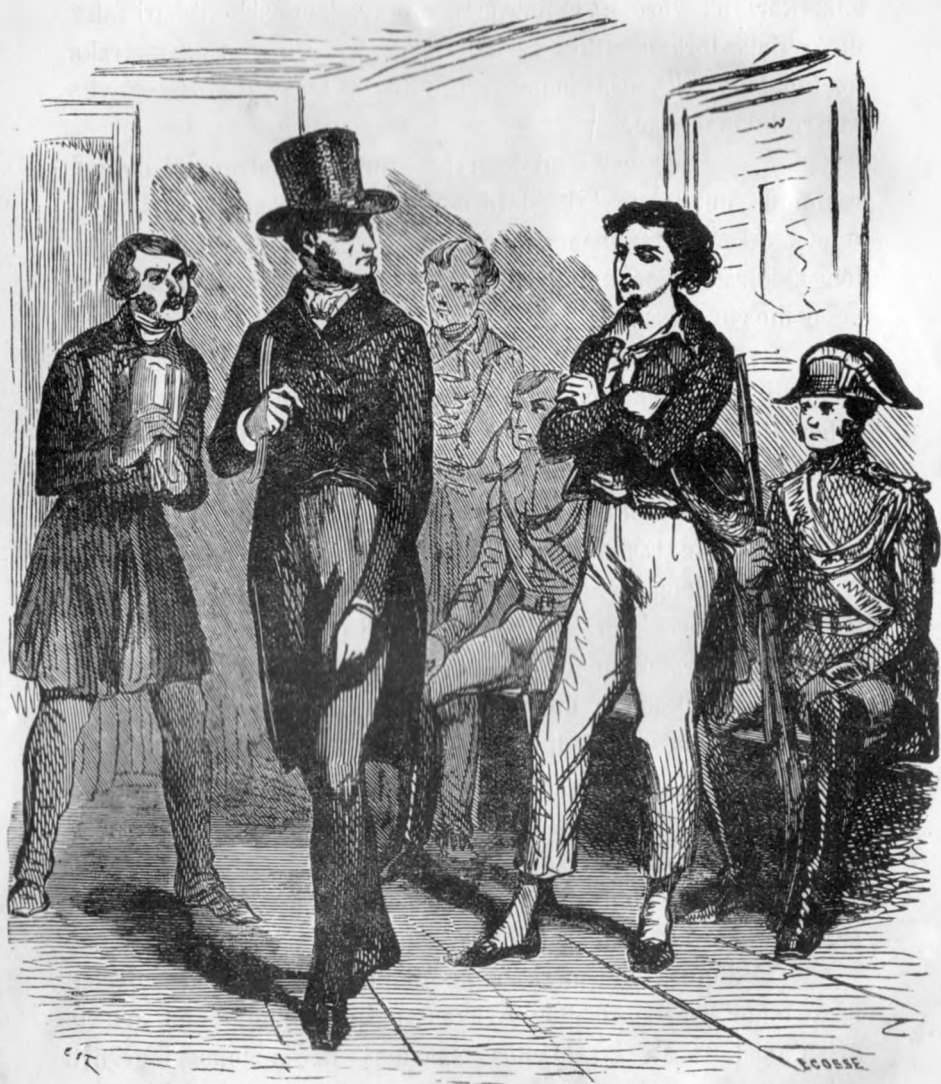
Ouri dar aște instinkte bșne ce voia șu i konrinzș inima ka de akolo șu dea asaltș sniritelș seș, mi dreș înainte oglindei fișra de zile mari, mi meș inkșntatș mi ameniștorș înainte mesei sale.

Șu minș dnp dinslș, intri Dantès.

Jșnele era totș palidș, dar liniștit mi șviziștorș; salștș pe jșdekștorșlș seș kș o politege nesilitș, dnp' așea kbatș kș okiș șu skășnș, ka kșm arș fi fostș în salonșlș armatorșlș Morrel.

Nșmai atșnçi intilni kbatetea intșnekoasș a lui Villefort, așea kbatete kare è partikșlarș la oamenii de pa-

* Osș de fildemf.

Villefort strebъts antikamera, arsnkĭ o kъstъtъrъ nezimъ asъmra lsi Dantĕs.

lată, kari nă voră să le părănză cine-va kămetălă, mi kari fakă din okislă loră o stiklă fără lăstră. Acea kăstăstărlă ilă fără să ingeleagă kă era înaintea drentădii, kare ă o figără kă kinsri întănekoase.

— Cine estă, mi kăm te nămesă? întrebă Villefort resfoindă notele ăe i le detese așentălă intrândă, mi kari de o oră inkă se fărăseră volăminoase, atălă de kărindă se leagă korăndănea spionărieloră de adestă koră năfericită ăe se nămesă akăsată.

— Mă nămesă Edmondă Dantés, domăle, respănse jănele k'ănlă glasă lină mi sărătoră; sânt ală doilea în korabia Faraonălă, kare ă a DD. Morrel mi fiislă.

— De kădă ană estă? șrmă Villefort.

— De noă-săre-zăe ană, respănse Dantés.

— ăe fărăă în minătlă în kare ai făstă arestată?

— Stam la ăina mea de năntă, domăle, zise Dantés k'ănlă glasă kam miskată, atălă de dăreroră era kontrăstălă așeloră momente de veselă kă trista ăeremonă kare se imălinia, atălă de măltă fără făga întănekoasă a lăi Villefort să strelăăeaskă din toată lămina sa radioasa figără a Mercedei.

— Stăi la masa ta de năntă? zise săbstitătălă tresărindă fără voia lăi.

— Da, domăle, sânt apăoane să mă însoră kă o fărăe nă kare o iăbesă de trei ană.

Villefort, ori mi kătă de năpăștoră era măi adesea. făr kătoate așestă isbită de așeastă koinăidimă*, mi așestă glasă miskată ală lăi Dantés, sărinsă în mizlokălă ferăirii sale, era să destente o koardă simpatăkă** în fărădlă săfle-ălăi seă; mi elă se însăra, mi elă era ferăită, mi venia să

* Stareăăa dăză lăkrări kari se notrivesă.

** Komăătimitoare.

i țarbăre fericirea ka s'z kontribiaskz întrz a strika veselia zni omș, kare z'auronia ka mi d'nsșlș de fericiire.

Astz auroniere filosofikz, kșzetș elș, va face mare efektș la întoarçerea mea în salonșlș D-lș de San-Méran. Și nșse mai d'înainte la kale în mintea sa, pe kșndș Dantș astenta alte întrebzri, vorbele antitetice kș ajstorșlș kș-rora oratorii fakș acele frasi ambiguoase de anlașdșri kari fakș adesea s'z kreasz çine-va kș è o adevzratz elokșinșz.

Dșuz çe 'și nșse la kale în mintea sa mikșlș seș kșvintș, Villefort șrise kșzetșndș la efektșlș seș, și, întor-kindș-se kștre Dantș, i zise :

— Șrmeazș, domșle.

— Çe voiesçi s'z șrmezș ?

— De a lșmina drentatea.

— Zikș-mi drentatea asșpra kșrși nșnktș voiesçe s'z fiș lșminatș, și i voiș șnșne tștș çeia çe sçiș ; de kștș, adasșe elș k'șnș șrșșș, i șnșș mai dinainte kș nș sçiș mari lșkșrșri.

— Servit'ai kș șșșrșatorșlș ?

— Eram s'z fiș inkornoratș în marina militarz kșndș a kșzștș.

— Se zice kș ai nisçe opinisni esagerate, zise Villefort, kșrșia niçi kș i șnșșese o vorbș çineva desure a-çeasta, dar kșrșia nș i nșșrea reș de a face o întrebare dșnz kșm se face o akșsare.

— Opinisnile mele politice, domșle ? vaș mi è kam rșșmine s' o zikș, dar n' am avștș niçi odatz çeia çe se nș-mesçe opinisne : șșnt de noșș-șnșre-zoçe ani abia, dșnz kșm am avștș onoare s'z v' o șnșș ; nș sçiș nimikș, nș mi è skrișș s'z jokș niçi zni rolș ; nșșinșlș çe șșnt mi kare voiș fi, de mi se va da lokșlș çe lș doreskș, o voiș fi datorș D-lș Morrel. Astș felș toate opinisnile mele, nș voiș s'z

zikă politice, i private, se mĂrĂinescĂ in aceste trei sim-
timente: isboskĂ ne tatĂlĂ meĂ, respektĂ ne D. Morrel mi a-
dorĂ ne MercĂdes. EatĂ, domnĂle, totĂ ce notĂ sĂne dre-
nĂrĂi; vezi ce pĂginĂ interesantĂ lĂkrĂ   nentĂr dinsa.

KĂ kĂtĂ vorbia DantĂs, kĂ atĂtĂ se  ta Villefort la
fa a sa dĂlce totĂ de o datĂ mi deskisĂ, sim ia kĂ i venia
in minte vorbele ce le azzise de la Renea, kare fĂr'a lĂ
kĂnoasce, i cerĂse indĂl ingĂ nentĂr akĂsatĂlĂ. KĂ invĂrĂlĂ
ce lĂ ave a sĂstĂtĂlĂ desne krimĂ mi desne kriminalĂ,
vedea, la fĂ-kare vorbĂ a lĂ DantĂs, o probĂ desne ino-
 ingĂ sa. In adevĂrĂ, astĂ jĂne, arĂ nĂtea zice  ineva a-
cestĂ konilĂ, simnĂ. natĂralĂ, elokĂintĂ de ave a elokĂingĂ
a inime i ne kare n'o a tĂ  ine-va ni i o datĂ kĂndĂ o kĂ-
tĂ, plinĂ de isbire nentĂr to i, nentĂr kĂ era fericitĂ mi
nentĂr kĂ fericire a face fericiri kiarĂ ne  ei rei, imi revĂr-
sa nĂnĂ in fa t dĂlcea afabilitate kare emia din inimĂi. In
kĂtĂtĂra lĂ EdmondĂ, in voce a sa, in  estĂlĂ seĂ, se afla
nĂma  mingiere mi bĂnĂtate nentĂr  elĂ ce lĂ întreba de mi
acesta era kĂtre dĂnsĂlĂ asnrĂ mi severĂ.

— Ce DĂmnezeĂ! zise Villefort in sine, catĂ  nĂ bĂ-
iatĂ nĂkĂtĂ mi snerĂ kĂ nĂ voiĂ face kĂ greĂ ne Renea sĂ
mi zikĂ bine ai venitĂ de i voiĂ  mulini întia rekomandare
ce mi a fĂkĂtĂ; asta imi va da o bĂnĂ strĂnsoare de mĂnĂ
inaintea lĂmi  ntre i mi o nĂkĂtĂ sĂrĂtare  tr'  nĂ kol Ă.

 i l'aveastĂ sneran t dĂlce fa a lĂ Villefort se în-
viorĂ, astĂ-felĂ in kĂtĂ, kĂndĂ imi întoarse kĂtĂtĂrele de
la kĂpetarea sa kĂtre DantĂs, DantĂs kare  rmase toate
miskĂrile fisionomici jĂdekĂtorĂlĂ seĂ, sĂridea ka mi kĂ e-
tarea sa.

— DomnĂle, zise Villefort, kĂnos i sĂ aibă oare-kari
inemi i?

— Inemi i, eĂ? zise DantĂs: am parte kĂ sĂnt  nĂ

omă prea mikă, în kăţă starea în kare mă află nă mî face inemici. Kăţă nentă karakterăţă meă kare   kam iste, m' amă  erkată totă d'asna a lă imblănză kătre  e  s bordină  mie. Am zeye s   do -sure-zeye matelou  s b ordinile mele :  ntrebe   ine-va, domn le, mi voră s  ne k  m  izbesk  mi m  respekt , n  ka n' n  părinte, s nt nrea j ne nentă a easta, dar ka n' n  frate m  mare.

— Dar daka n' i inemici, poate k  a   elou : vei fi n mită kanitană ne k ndă est  de no -s re-zeye an   eia  e   n  postă înaltă nentă starea- i; este să ic  în k -stori  o feme  fr moas  kare te izbes e,  eia  e   o ferire rare în toate stările din l me; aste do   preferin e ale soarte  voră fi n tată s   i fak  invidiou .

— Da, a  drentate. Kată s  k nos i m  bine ne oamen  de k ţă mine, mi este k  n tin ; dar, dak' a esti invidiou  se află n ntre amic i me ,  i m rt risesk  k  a i voi mă bine să n i k nosk  ka s  n  fi  nevoit  a'   r .

— N' i drentă, domn le. Kată totă d'asna, ne k ţ  va fi k  n tin , s  vaz   ine-va limpede  mrej r : mi în adevără,  m  nară a fi n  h iată ama de demnă,  nk tă voiă s  mă den rt z  în n vin - i de reg lele ordinare ale drent  i mi să  i aj tă  nt  a face să eas  l mina kom nik nd - i den ciarea kare te ad e înainte-m . Eat   rtia ak satoare : rek nos i skrisoarea?

 i Villefort skoase skrisoarea din nos nar i mi o în-  i  l  Dant s; Dant s o n vi mi  iti.  n  noră trek  ne fr ntea sa mi zise :

— N , domn le, n  k nosk  ast  skrisoare;   skimbat , mi k  toate a estea are o formă k rat . Or  mi k m  ns ,   skrisă de o m n   ndem natik . S nt nrea fericit , ad se el  xit nd -se k  rek nos in  la Villefort, k  am a

faye k' zñž omž nrekžm esti domnia ta, kžvī in adovžrā in-
vidiosslž mež ě zñž adovžratž inemikž.

— Illi, džpž fšļperslž kare trekž in okii jšnelšī kžndž
zise ačeste vorbe, Villefort pžtž sž inģealegž kžtž enerģiž
violintž era askžnsž in ačea blžndeģe d'intiļš.

— Illi akžm, sž vedemž, zise sžbstitžtšļš, respžn-
de-mī kžratž, domņšle, nž ka zñž akžsatž jšdekžtoršļšī sež,
dar nrekžm zñž omž intr' o posiģižne falsž respžnde zñšī altž
omž kare simte zñž interesž nentž dīnsšļš: 4e lžkrž ě ade-
vžratž intr' ačeastž akžsare anonimž?

— Illi Villefort aržnkž kž desģžstž ne masž skri-
soarea ne kare i o inanoiaše Dantès.

— Totž ūi nimikž, domņšle, ūi eatž adovžrslž kž-
ratž, ne onoarea mea de marinarž, ne amoršļš 4e lž am
nentž Mercédès, ne viaģa tatžļšī mež.

— Vorbesģe, domņšle, zise tare Villefort.

Džp' ačeia adāsse inčetž:

— Dak' arž pžtea sž mž vazž Renea, krežž kž arž
fi mšļģmitž de mine, ūi kž nž m' arž mai nšmi tžietorž de
kapete.

— Eī bine! pžržsindž Neanole, kanitanšļš Leclère
kžzž bolnavž de o ferbinģealž in kreerī; neavīndž vre zñž
medikž in korabiz ūi nevoindž sž se onreaskž ne ničī zñž
pžnkž alž koastei, šiindž-kž se ģržbia sž se džkž la insž-
la Elbei, boala sa se fžkž din 4e in 4e mai rea inkžļš, ne
la a treia zi, simģindž kž era sž moarž, mž kīžmž lingž
dīnsšļš.

— “Skžmņšļš mež Dantès, īmī zise elš, jšrž-mī ne o-
noare kž veī faye 4eia 4e ūī voiž zī4e; ě vorba de 4ele
mai inalte interese.

— “Īģī jšrž, kanitane, i respžnsei.

— “Eī bine! šiindž-kž džpž moartea mea komanda

korabiei și se căvine ca ală doilea ce ești, s'o ieși sure în-
săla Elba, să desbarăi la Porto-Ferraio, să întrebă de ma-
remalșă celă mare, mi să i dai acaastă skrisoare; poate
că atunci și se va da o altă skrisoare mi te va înștrăina
că vr'o misiune. Astă misiune care era să mi se dea mie,
Dantès, o veți îndenlini în lokș-mi, mi toată onoarea va fi
ne seamă-șă.

— Voiă face acaastă, kanitane; dar poate că va
fi că nștingă să așngă ține—va ama lesne căm căpeli lîn-
gă maremală.

— Eată șnă inelă ce lă veți face să i se arate, zi-
se kanitanșă, mi care va redika toate greșăgile.,,

Și, l'aceste vorbe, imi dete șnă inelă.

Era mi timuș: dănz doză ore i veni delirăș; a doza-
zi mări.

— Și ce făcămi atunci?

— Ceia ce se căvenia să făcă, domșle, ceia ce
ori care altă ară fi făkătă în lokș-mi: ori mi căm, răgă-
mingile șnă omă ce moare șntă sakre; dar la mari-
nari răgămingile șnă mai mare șntă nisce ordine ce kată
a le îndenlini ține—va. Imi întinșei dar nânzele sure însăla
Elba, șnde sosii a doza zi; konsemnai ne toată lămea de
ne vasă mi mă detei singăș josă. Prekăm o prevășsem
mi se făkăză kăte—va greșășăi ka să mă întrodăkă lîngă
marele maremală;

Dar i trimisei inelăș care era să mi servească drentă
semnă de rekșnoaschere, mi toate șuele se deskisăză înain-
tea mea. Mă priimi, mă întrebă asșura celoră din șrmă
împrejăzări ale morșii neferițitășă Leclère, mi dănz căm
prevășșese acaastă, imi dete o skrisoare ne care mă înștră-
vină s'o dăkă singăș la Parisă. I promisei kăci era vor-
ba să îndenlineskă cele din șrmă voingă ale kanitanșăi meă

Mă detei jos, regăzai îndată toate afacurile korabiei; dăp'acea alergai să mă vîzî fidanșata, ne kare o affai mai frămoasă mi mai izbitoare ka niîi o dată.

Mălyxmită D-lăi Morrel, trekăgămă peste toate a-nevoingele bisericășii; în cele din șrmtă, domnșle, am stată prekșm ții am spășă la çina mea de nșntă; eram să mă kășșă peste o oră, mi aveam aminte să plekă mîine la Parisă, kăndă, eată-mă arestată dăp'acea denșnciare çe semenî akșm o despreșșii ne kășă mi eș.

— Da, da, mărșă Vilefort, totășă așta mi se pare kă este adeșrată, mi daka eși kăpnabilă, é nșmai din nekșetare; înkă mi așă nekșetare este leșitimată de ordinile kanitanșlăi domniei tale. Dă-mi așă skrișoare çe ții s'a dată în insula Elba, dă-mi kăvintășă kă te vei infșșșșș la întia çerçetare, mi dă-te de ții kășă amiçii.

— Așa dar sșnt liberă, domnșle? strigă Dantès în kălmea bșkșriei sale.

— Da, să mă dai nșmai skrișoarea.

— Kășă să fiș înaintea domniei tale, domnșle; kăçii mi așă lăat'o dinnreșntă kă cele alte çertii, mi kășoskă vre o kăte-va în teankășă așela.

— Așeantă, zise sșbștitășă, kare mi lăa plăria mi mășșșe; așeantă; kăi era adresată?

— Domnșlăi Noirtier, strada Coq-Héron, Parisă.

Dak'ară fi kăzătă șșă trșșnetă ne kanșă lăi Vilefort nă lă ară fi lovită k'o isbire mai repede mi mai nepreșș-zătă; rekășș ne fotolășă seș, de șnde se skălase ne jșmtate ka să așșș teankășă de çertie çe se affa eară la Dantès, mi resfoindă-lă în grabă, șkoase skrișoarea fatală, așșșș kăria arșnkă o kășășșșș plină de o șpaimă nesșșș.

— Domnule Noirtier, strada Coq Heron No. 13! marmaric elc inghenindic din ce in ce mai mult.

— Da, domnule, raspunde Dantes in mirare; ilc kenosic?

— Nu, raspunde kc izualc Villefort, unu servitoru kredinciosu alu regelu nu kenosice ne konspiratori.

— Este dar vorba de vr'o konspirare? intrebu Dantes, kare inchea, daru ce se krezece liberu, a se koninde de o suainu mai mare de ktu cea d'inticu: dar ori mi km, domnule, cu am spus'o, nu kenosiceam nicu de km konrinsicu skrisoarei kc kare eram insurcinatu.

— Da, zise Villefort k'unu glasu sardu, dar suu nemele avelsia ktre kare era adresatu!

— Ka su o das in muna lu, domnule, trebua neapratu su lu suu.

— Ili n'ai arbatu nimicu astu skrisoare? zise Villefort ne kundu citia mi inghenindu-se kc ktu inainta in citire.

— Nimicu, domnule, ne onoare.

— Nimi nu suie kc erau partitoru alu unei skrisori ce venia din insula Elba mi era adresatu D-lu Noirtier?

— Nimi, domnule, afaru de celu ce a dat'o.

— E prea mult, e prea mult! marmaric Villefort.

Frntea lu Villefort se intneka din ce in ce mai mult kc ktu inainta spre kapu; bzele lu albe, mnilu tremaratoare, oki lu arztori, fucea su paranzu in mintea lu Dantes cele mai dgeroase temeri.

Du'aceastu citire, Villefort lusu su i kazu kanu in mnilu sale mi remase unu mincu apsatu de o grestale.

— O Dmnezeicu meu! ce este, domnule? intrebu kc temere Dantes.

Villefort nu raspunde nimic; dar duu kute-va mi-

naște lui redicelă kanzlă validă mi deskomunusă, mi mai chiți o dată skrisoarea.

— Mi zici că nu știți ce konrinde astă skrisoare? zise Villefort.

— Pe onoare, îmi renetă, domnșle, zise Dantès, nu știu; dar ce ai oare, Domnezeală meș! o să ții în reș, vei să kizămă ne vine-va? vei să zică kăiva să vii?

— Nu, domnșle, zise Villefort skălzând-se, nu te miska d' aiți, să nu zici niți o vorbă: eș kată să daș ordine aiți, nu domnia ta.

— Domnșle, zise Dantès atinsă, înțelețeam ka să ții viș într' ajstoră, nu altă ceva.

— N' am trebăniț de nimikă; o amecală trektoare, nimikă mai năltă: îngrijesce de însă-ți mi nu de mine; resunde.

Dantès astentă să lă întrebe, dar în demertă: Villefort kăză eară ne fotoliză seș, năse o mănă îngemată ne frăntei kare kășea de sădoare, mi, nentă a treia oară, se năse să chițeaskă skrisoarea.

— Oș! kăndă ară ști ce konrinde astă skrisoare, zise elă închetă, mi kăndă ară affa că Noirtier ă părintele lui Villefort, amă li nerdășă nentă totă d' așna!

Mi din kăndă în kăndă se șita la Edmond, ka mi kăm kășkășra sa ară li nășășă sfășăma ačeastă barietă ne- văzătă kare inkide în inimă sekretele ne kari le năzesce șra.

— Aș! să nu ne mai îndoișă! ștrigă elă de o dată.

— Dar, în nămele țerășăi, domnșle, ștrigă nefe- ri- chișășă șune, daka te îndoeschi de mine, mi daka mă pnenăi, întreabă-mă, mi șunt gata a ții resunde!

Villefort țăkă o silinț mare, mi, k' șnă tonă ne kare voi să lă fakă șigășă:

— Domnșle, i zise, țele mai grele șarține resăltă

în urvingu-și de la interogatoriile ce și se va face; nu sunt dar oîi stăruîți, urekam kreazăsem la încheiată, de a și da îndată libertatea; nu! a nu ka o asemenea măsură, ka-
 te și nu konsultă ka judele de instrakțiune: de o kam da-
 te, ai vizată în ce kină am armată în urvinga domniei tale.

— O! da, domnule, strigă Dantès, mi și malsă-
 meskă, kin ai fostă neutru mine mai mltă de kătă șiș jă-
 de, ai fostă șiș amikă.

— Ei bine! am și te mai șiș înkă kătă-va timpă
 urisionieră, kătă mai skărtă timpă vomă nștea; cea d'întiș
 saruim kare se află în kontra-și, ă astă skrisoare, mi vezi...

Villefort s'aaroniș de kămină, o arănkă în fokă,
 mi stă șiș kină se urefăkă în chenșă.

— Și vezi, ară șiș elă, o nimicheskă.

— O! strigă Dantès, domnule, estă mai mltă de
 kătă drentatea, estă bșntatea.

— Dar askăltăm, ară Villefort, dă o asemenea
 fantă, îngeleși kă noi auca înkredere în mine, nu ă ama?

— O! domnule! ordonă, mi și voiș ară ordinele.

— Nu, zise Villefort aaronișdă-se de jșne, nu, nu
 voiș și și dă ordine, și konsilie.

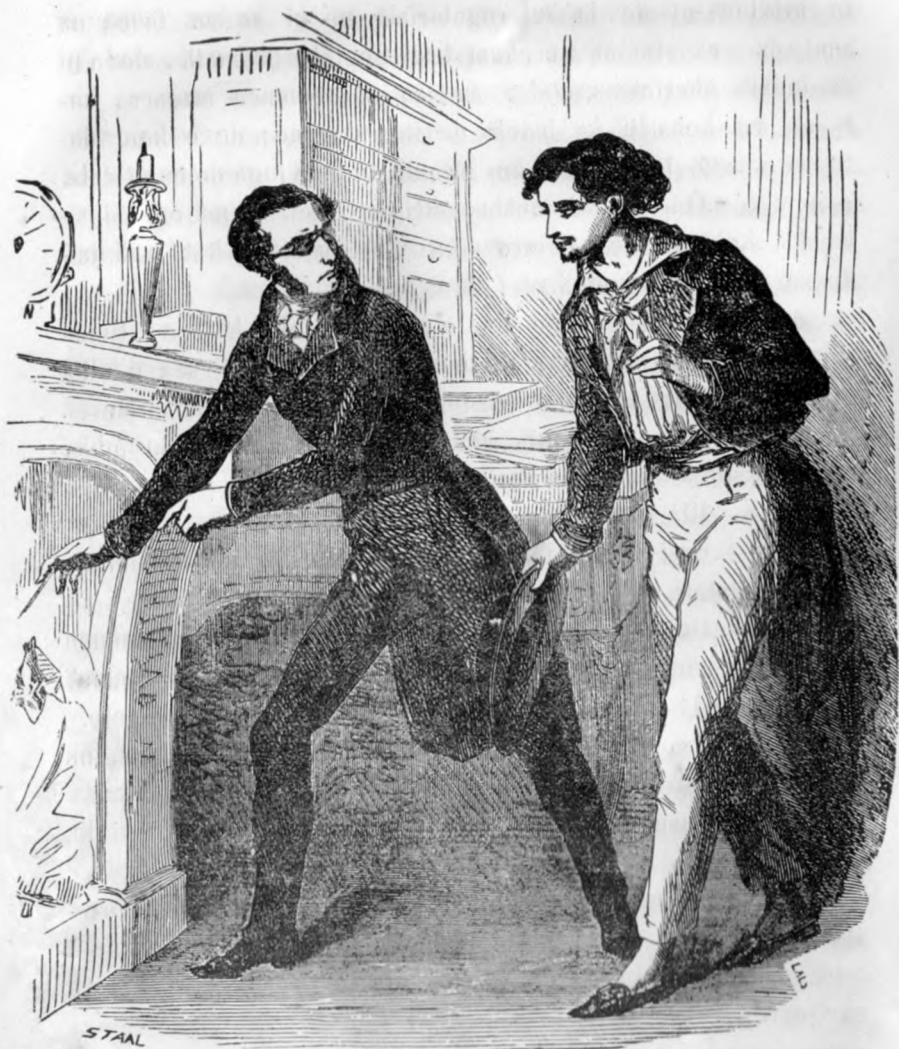
— Să și mi și voiș konforma kă ele ka mi kă
 nșce ordine.

— Am și te șiș nșre de seară aci, în palatăș Dre-
 tăși; noate kă va veni altă cineva și te întrebe: sășne-
 i totă ce mi ai sășș mie, dar niș o vorbă despre astă
 skrisoare.

— Își promișă, domnule.

Akăm Villefort era kare se rșga, akăsatăș rensigăra
 ne jădele.

— Îngeleși, zise elă arănkăndă o kăstăș asă-
 nă chenșăci kare nștra înkă forma xărțici, mi kare sșta

Villefort s'apropiă de căminu, aruncă scrisoarea în focu, și stătu
pină se prefăcu în cenușă.

d'asupra flăcărei, acum astăzi skrisoare   nimitic, numai noi amindoi o simim că a existat; nu mi o va mai arde cineva: f -te că nu siii de ea daka mi va vorbi cineva de dinsa, f -te că nu o siii f r temere, mi vei fi sk pat.

— M  voi  face că nu siii de ea, domnule, fii pe pace, zise Dant s.

— Bine, bine! zise Villefort n nind m na pe kordonul zii klonocel; apoi  nindse în minstil k nd era să s ne:

— Era singura skrisoare pe kare o aveai, zise el?

— Singura.

— F  zii j rminil.

Dant s  ntinse m na.

— M  j r, zise el.

Villefort s n.

Komisarul de poliie într.

Villefort se aurii de ofierul  nblik mi i zise k tova-va vorbe în zekie. Komisarul resurse într'zii singur zenn din k n.

— Zmezi de domnule, zise Villefort  i Dant s.

Dant s se ulekt, aruk  o k st r din zrm plin de rekunosing k tre Villefort, mi emi.

Abia se reukise zma d n dinsil mi Villefort simmi că   n rsek  sterile, mi k z mai f r simiri pe zii fotolig.

Apoi d n'zii minstil:

— Ax! D mnezeul me! m rm r el, în  o st viaga mi averea!... Daka prokrorul reueli ar   fi fost în Marsilia, daka jădele de instr kise ar   fi fost k mat în lokul me, eram să fi îndat; mi ast  x rtie, ast  x rtie blestemat, era să mă  revleask în abiss. Ax! tat! ta-

tz! livei totă d'azna o pedikz la feriqreca mea in astz lăme,
mi kutz sz mz lăută totă d'azna kă trekstălz teă!

Dău'acheia o lăpire neastentatz se vîză de o datz tre-
kîndă nrin mintea lăi mi i lăminz fajă, zăă sşrisă se de-
semnă ne gşrzăi kare era inkz sgîrçitz, okii lăi selbatîci
se făkşrz infiqi mi se pşrzrz kă se onrîrz asşera znei
kşçetşgi.

— Aşa e, zise elă, da, astz skrisoare kare era sz
mz nearză imi va face starea poate. Aidi, Villefort, la lăkră.

Şi dău' ce s'a inkredinqată kă akşsatălz nşmai era
in antikamerz, sşbstitştlăz prokşrorşlăi reşelăi emi mi elă, mi
se dăse iste snre kasa fidançatei sale.

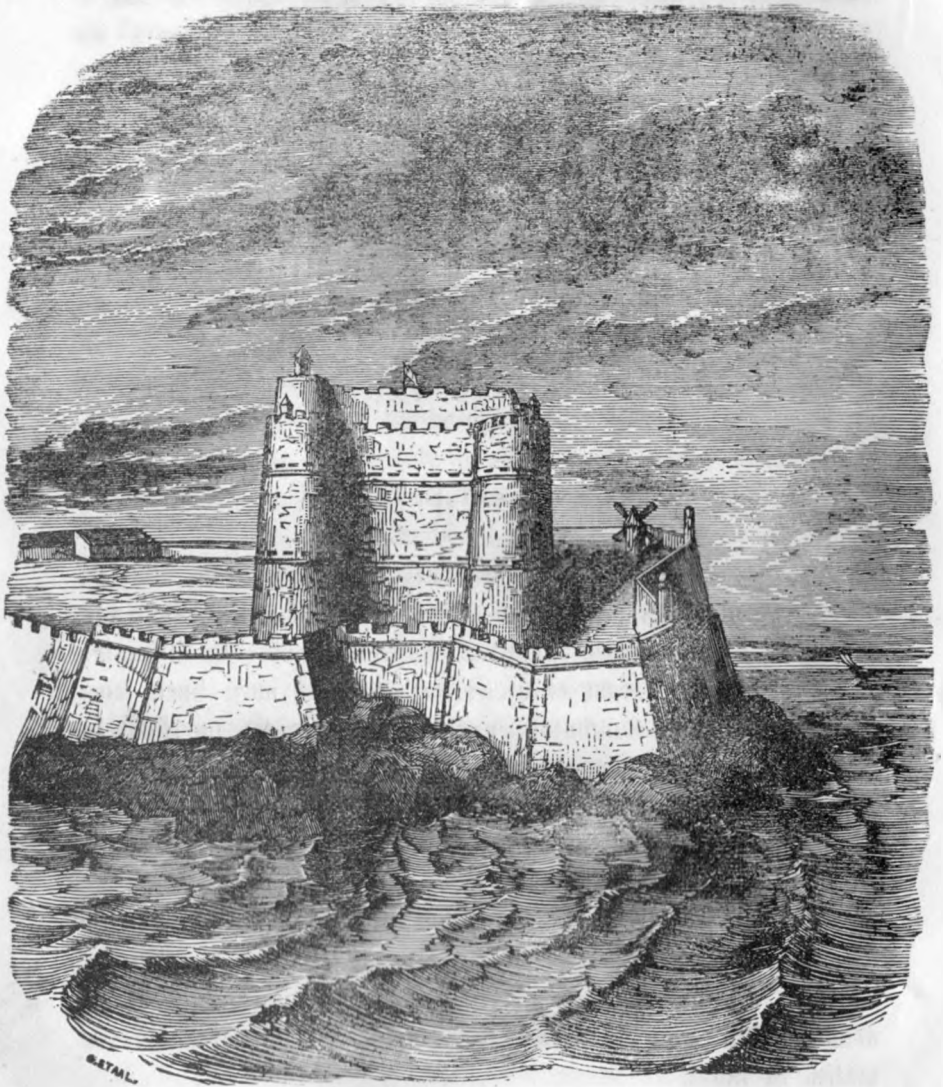
CAPITULŪ VIII.

CASTELULŪ D'IF.

Strebatindă antikamera, komisarul de poliție făcă un semn la doi gindarmi, kari se năseră, unul da dreapta, celălalt da stânga lui Dantès; deskiseră o ușă care komanika de la apartamentul nrokororului reuelă la Palatul Drentyui, trecură kă-va timpă nrin unul din acele koridore mari mi întănekoase kari făcă a se înfiora ceî ce trecă ne akolo, kiară mi kăndă n'ăș nișă ună kăvintă de înfiorare.

Prekăm apartamentul lui Villefort komanika kă Palatul Drentyui, totă astă-felă mi Palatul Drentyui komanika kă inkisoarea, monșmentă întănekosă, care era linită de ualată, mi ne kare lă nrivesce kă kăriositate, din toate deskizitorile sale kăskate, kampanila Akăleloră, care se bală în față.

Dună mai multă întărsăre nrin koridoră, Dantès vîză deskizindă-se o ușă k'o ferestă de feră; komisarul de poliție bătă, k'ună niokană de feră, trei lovităre kari res-

Castelulü d'Ir.

narz pentru Dantès ka mi kòm arş fi fostă lovite în inima sa; şua se deskise, amîndoi pîndarmii împinseru şuorş pe prisionierşlş, kare se îndoia înkz. Dantès treku neste sîpi-mîntztorşlş pragş, mi şua se reînkise kş sgomotş dşnu dînsşlş. Resşfa şnu altş aerş, şnu aerş nştrşrosş mi greş; era în inkisoare.

Îlş kondşseru într'o inkşpere destşlş de kşratz, dar zşbrelitş mi verigatz; resşlş dintr'aceasta kş vederea lokş-înşei sale nş lş urea fşkş sş se teamş; pe lîngz aceasta kşvintele sşbştîţşlşî prokşrorşlşî reşelşî, zise k'şnu glasş şe se nşrşse lşî Dantès aşua de plîş de interesş, resşna la şrekia sa ka o dşlşe promitere de şperanzş.

Era patru ore kşndş Dantès fşsesse kondşsş în kamera sa. Era, dşnu kşm amş sşşşş, pe la 1-iş martiş; prisionierşlş se aflş dar îndatz în noante.

Atşnşî, simşşlş aşzşlşî kresku la dînsşlş din simşşlş vederei kare se ştînsese: la şelş maî mikş sgomotş kare resşia nîru la dînsşlş, konvînsş fiindş-kş venia sş i dea libertatea, se skşla reşede mi fşşea şnu nasş şure şuş; dar îndatz sgomotşlş se şerdea într'o altş direkşşne, mi Dantès kşden carş pe skşşnelşlş seş.

În fine, pe la zece ore ale serei, în momentşlş kşndş Dantès înşenea sş mi nearzş şperanzş, şnu noş sgomotş se fşkş aşzîţş, kare i se nşrş astş datş kş se îndrenta kştre kamera sa. În adeşşş, nîşce nşşî resşnarş în koridorş mi se onşirş înaintea şşei sale, o keiş se întoarse în broaşkş, verişele grîngarş, mi bariera masivş de stejariş se deskise, lşşndş de o datş sş se vazş în kamera întşnekoaş şimitoarea lşminş a ambelorş torşe.

La lşşirea acestorş doşş torşe, Dantès vşzş sklinîndş sabiele mi mşsketoanele a patru pîndarmî.

Eiș fâkase doi pașii înainte, remase în nemiskare vâ-
zîndă acesî adășș de pătere.

— Veniți sî mî kîștați? întrebî Dantès.

— Da, respunse șnîlî dintre ținarmî?

— Din partea D-lî sîștitîș alî nrîkșorîșî re-
șelî?

— Dar așă mi se pare.

— Bine, zise Dantès, sînt gata a vî șrma.

Konvinșerea kî venia sî lî kate din partea D-lî
Villefort fîcea pe neferișîș jșne sî nearzî orî țe temere:
înaîntî nrin șrmare, kî mintea linisșî, kî îmbleșîș liberî, mi
se nșse de sine în mizlokîș konvoîșî seș.

O trîșșrî astenta la poarta de la stradî; kîșerîș
era pe kaprî, șnî ofișerî de polișîș ședea lîngî kîșerî.

— Hentî mine è așî trîșșrî akolo? întrebî Dantès.

— Hentî domnia ta, respunse șnîlî dintre ținarmî.

Șrîkî-te.

Dantès voi sî fakî kîte-va observîri, dar șșșoara
se deskise, mi simți kî era înaîntîș; nișî kî nștea, dar nișî
kî i trecea nrin minte a resista: se așî înrîșnîș minșîș me-
zîndî în șndîșîș trîșșreî între doi ținarmî; șei alți doi me-
zîrîș pe șkașnîș d'înaînte, mi trîșșra țeă grea se nșse pe
kale kî o șșșire selbatîkî.

Prisonierîș arșnkî okîi pe ferestre; amîndoșî era
zîșbrelite, nrmaî doar' kî mi șkîmbase înkîșoarea; de kîșî
asta șșșia, mi lî șremșta șșșîndîș kître o ținîș nekîșnoskîș.
Hîntre verșelele strînșe pe șnde abia nștea sî treakî o mî-
nî, Dantès rekîșnoskîș kî toate așștea kî trecea în lîngîș
stradeî Caisserie, mi kî nrin strada Saint-Laurent mi strada
Taramis se lîșă șnre keîș.

Îndașî vîzîș nrîntre verșelele trîșșreî mi nrîntre ver-

uelele monumentale și linguri care se afla, luându-lăminele Konsemnei.

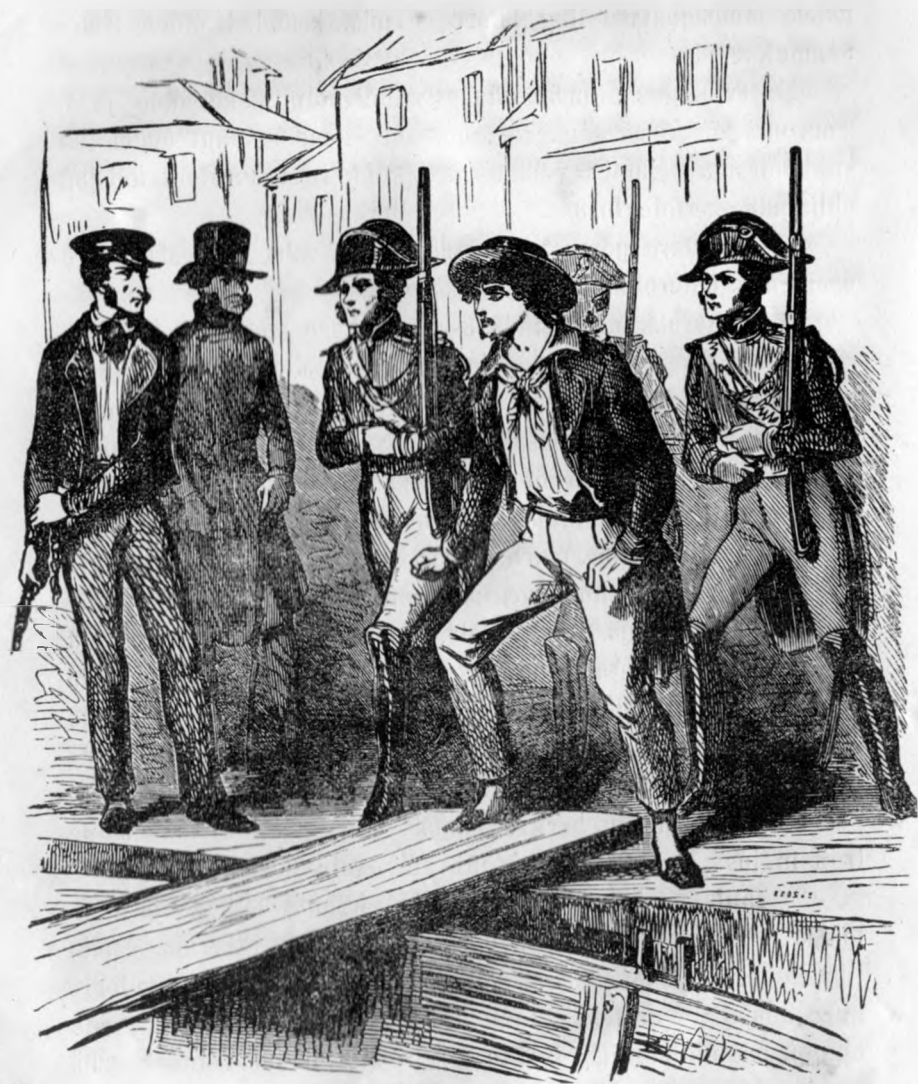
Trăsura se onri, ofițerul de poliție se dete jos, s'arona de kornul gardei; doi-sure-zec soldați emiți mi se înșiră; Dantès vedea, la lămina reverberelor keisăi, sklinindă pșcele lor.

— Oare nentru mine, se întrebă el, se desfășură o asemenea ptere militară?

Ofițerul, deskizindă șcioara care se înkăia kă keia, resurse la astă întrebare, dar făr ca să zikă un singur kavintă, kăci Dantès vuză între amândouă wirele de soldați o kale fără nentru dinsul de la trăsura mi nîn la port.

Amîndoi pindarmii kari meșseră ne skasulă d'inainte se deteră jos căi d'înțiu, dăp' așcia ilă fără să se dea mi elă, apoi ilă șmară așcia kari sta ne lingă dinsul. Se dăseră kătre o lătre că ună marină ală vamei o pînă de ună lană lingă kei. Soldații se zitară k'ună neră de kăriositate neră la Dantès care se vuză pșă la una lătrei totă între cei nătră pindarmi, ne kăndă ofițerul sta la neră. O șgădăire tare dență lătreă de la margină, nătră lăntari ulătră kă vigoare șpre Pilon. La o strigare că se așzi din barkă, lanăulă care inkide podă se lătră în jos, mi Dantès se afli afară din port.

Întia miskare a pisonierăi, kăndă se vuză în miz-lakulă aerăi, a fostă o miskare de băkări. Aerăi, ă măt libertatea. Resulă dar kă totă nentulă așcia adiere vioaiă care adăre ne arinele sale toate miroasele nekșnoskete ale noui mi ale mării. Kă toate așteea șkoase îndată ună pșină: trecea ne d'inainte așceli Reserve unde fărăse ată de ferită kiară în dimineă așcia, în ora nîn' a nă fi a-restată, mi urintre deskiderea arătoare a ambeloră ferestre, șgomotăi voioșă ală ună bală așnșea nîn la dinsul.

Se duseră către o luntre ce unū marinarū alū vamei o ținea de unū lanțu lingă cheiū.

Dantès își impresiōnă mânăile, își redică okiī la cerș și se răsă.

Barka urma calea sa; trekuse înainte de Tête-de-More, se afla în fața sinelui Pharo; era sã mai treakã pe d'inaintea bateriei; asta era o manoperã neingeleasã pentru Dantès.

— Dar unde mē dăcegi? întrebă elș pe unulș din ȳindarmī.

— Veī afla îndatã.

— Dar încã o datã...

— Nș ne este ertatș a ȳi da niĉi o esnikare.

Dantès era pe jãmãtate soldatș: a face întrebări șubordinaȳilorș kãroa era onritș a respunde i se pãrș unș ce absãrdș, și tãkș.

Atșniĉi kșueteșrile cele mai streine i trekșrș prin minte; și fiindș-kț nș se nștea face o kãlãtoritș lșngș într'o asemenea barkã, și fiindș-kț nș era niĉi o korabiș ankoratã în murea lokșlși, kreș kț era sã lș denșitș pe unș pșnktș douãtatiș de marșine și sã i zikș kț era liberș; nș era legatș, nș fãkșserș niĉi o cerkare ka sã i nșitș kãlșșe: așta era unș somnș bunș pentru dînsșlș; pe ling'aceasta șubãtitatșlș kare era atștș de bunș pentru dînsșlș, nș i zisese kț, nãmãl sã nș șușitș nșmele celș fatalș alș lși Noirtier, n'a-ven sã se teamș de nimikș? Villefort nș nimicșise faptș kș dînsșlș așea skrișoare perikșloasș, șingșra dovadș ce se afla în kontra lși?

Aștentș dar, mștș și kșueteștorș, și cerkãndș sã pãtrșunș, kș așelș okiș de marinarș denșinsș la întșnerikș și dedatș kș șuaȳișlș, în negșra nopții.

Lșsasergș la dreapta insșla Ratonneau, unde ardea unș fãnãrș, și, dșpșrș ce mersergș în lșngșlș koastei, ajșnșserș la mãlȳimea Catalanilorș. Akolo, kșãtșãșrele urisonierșlși își

Dantès își împreună mâinile, redică ochii la cer și se rugă.

îndoirez energia; akolo se afla Mercèdès, mi se ptea în fr-kare minstă kă vedea desemnată ne germăş întănekosă forma vagă mi neotărită a znci femece.

Kam de nă sunece bietei Mercèdès zăş presimentăş kă amantăş ei trecea la trei sate de nauă departe de dînsa?

O singură lămină streleşia la Catalanî. Întrebăndă posigişnea aqestei lămine, Dantès rekănoskă kă ea lămina kămera fidanqatei sale. Mercèdès singură vegia în toată kolonia cea mikă. Skoqîndă zăş strigătă mare, jănele pstea fi azzită de fidanqata sa.

O rămine falsă îlă onri. Ce ară zice aqei oamenî kari lă năzia azzindă-lă strigăndă ka zăş smintită?

Remase dar mătă mi kă okiî înfiqî ne aqea lămină. În timnăş aqesta, barka îmi şma kalea; dar urisionierăş nă kăqeta la barkă: elă kăqeta la Mercèdès.

Înălqimea zăş terimăş făkă nevzătă lămina. Dantès se întoarse mi vză kă barka înainta în largăş mării.

Pe kăndă se şita, absorbită în urouria sa kăqetare, se năseră năzele în lokăş loneteloră, mi barka înainta akam înaintă de vîntă.

Kă toată neulqerea ce simqia Dantès ka să fakă năce întrebări qindarmăşă, se auroniă de dînsă, mi lăzndă-lă de mănă. i zise:

— Kamarade! în nămele konsiinqei tale, mi ne soldăqia ta, te jără să aibă îndărare de mine mi să mi resăuză, eă sânt kapitanăş Dantès, Francesă bəş mi leală, de mi akasătă de nă şciş kare trădare. Zănde mă dăqeci? săş ne-mi, mi, ure leqea mea de marinăş, mă voiă săşne dătoriei mele mi mă voiă învoi kă soartea mea.

Qindarmăşă se skărină la şrekă mi se şită la kamaradăş seă. Aqesta făkă o miskare ce însemna oare-kam:

mi se pare k̄z in p̄nkt̄l̄s̄ in kare am̄ aj̄ns̄ n'ar̄s̄ fi vre o nek̄viin̄ḡz. Ši ũndarm̄l̄s̄ se intoarse k̄tre Dat̄s̄:

— Esti Marsilies̄ ũi marinar̄s̄, i zise, ũi m̄z in-treb̄i ũnde mer̄em̄s̄?

— Da, k̄z̄i ne onoare, daka s̄iŃ.

— N̄z te taīz kan̄l̄s̄?

— Nič̄i de k̄zm.

— N̄z mi vine s̄z krez̄s̄.

— M̄z j̄r̄s̄ ne ce am mai sak̄r̄ in l̄sme. Respn̄-de-mi dar, te roḡs̄.

— Dar konsemn̄l̄s̄?

— Konsemn̄l̄s̄ v̄z onres̄ce de a mi s̄ns̄ne ceia ce voīs̄ afla neste zече min̄te, neste o j̄sm̄t̄a de or̄z, neste o or̄z poate. De k̄z̄s̄, m̄z veđi sk̄ti p̄n'at̄nč̄i de nesč̄iinḡa ce mi pare k̄z̄s̄ ũn̄s̄ sek̄s̄l̄s̄ de mare. Iđi cer̄s̄ asta ka k̄zm mi ai fi ũn̄s̄ amik̄s̄. Đit̄-te, n̄z voīs̄ nič̄i s̄z m̄z revolt̄s̄ nič̄i s̄z l̄sḡs̄. Ši nič̄i k̄z not̄s̄ s' o fak̄s̄ k̄nd̄s̄ aŃi voi-o kiar̄s̄. Đnde ne đ̄cem̄s̄?

— Afar̄z n̄zmai daka n̄z veđi fi avind̄s̄ okīi leḡađi, sađ n̄z veđi fi emit̄s̄ nič̄i o dat̄z din port̄l̄s̄ Marsiliēi, dar ai p̄stea s̄z gičes̄ci ũnde te đ̄ci.

— N̄z.

— At̄nč̄i, p̄rives̄ce im̄prej̄r̄s̄-đi.

Dant̄s̄ se sk̄l̄s̄ ũi ar̄nk̄z̄ okīi sn̄re p̄nkt̄l̄s̄ k̄tre kare se p̄rea vas̄l̄s̄ k̄z se indrenta, ũi v̄z̄z la o s̄z̄t̄z de p̄aŃi inaintēi in̄z̄đ̄nd̄s̄e st̄nka cea neagr̄z ũi reneđe d'a-s̄s̄nra k̄ria se redik̄z̄ intokmai ka o kreast̄z de kremene in-t̄nekoss̄l̄s̄ kastel̄s̄ d'If.

Ast̄z form̄z k̄rioas̄z, ast̄z inkisoare im̄prej̄r̄s̄l̄s̄ k̄ria domnes̄ce o aŃa de af̄nd̄z snaim̄z, ast̄z fortereje, kare face de trei sek̄l̄i ne Marsilia s̄z tr̄ziask̄z din tristele sale tradi-đ̄is̄ni, ar̄z̄nd̄s̄-se de o dat̄z l̄i Dant̄s̄, kare nič̄i k̄z k̄z̄eta

la dînsa, i se pîrî ka zîrî kondamnatî la moarte vederea sînzîrîtoarei.

— Ax! Dîmnezevlî meî! strigî elî, kastelîlî d'If! Mî ce avemî de fîkîlî akolo?

Îndarmîlî sîrîse.

— Doar' nî m'orî fi dîkîndî akolo ka sî mî înkîzî? zîmî Dantîs. Kastelîlî d'If é o înkîsoare de statî, înkare se înkîdî nîmaî kîlîpabilî polîtîcî. N'am fîkîlî nîcî o krimî. Sîntî jîdekîtorî de înstîrkîiîone saî nîskaî-va maîstragî la kastelîlî d'If?

— Mî se pare, zîse îndarmîlî, kî é nîmaî zîrî gîvernatorî, temnîcerî, o garnîsonî mî zîdîrî bîne. Aidî, amîce, nî te face kî te mirî ama de mîlîlî, kîcî înr'a-devîrî, m'ai face sî kreziî kî rekînosî komîlîcherea mea bîtîndî-îî jokî de mine.

Dantîs strîse mîna îndarmîlî înkîzî era sî i o rîrî.

— Zîrî dar kî mî dîkî la kastelîlî d'If ka sî mî înkîzî?

— É de kreziî, rîsînsî îndarmîlî; dar, orî mî kîm, kamarade, nî é de trebîngî sî mî strîngî ama de tare.

— Fîrî vr'o altî înfîrmare, fîrî vr'o altî formîlîtatî?

— S'aî fîkîlî formîlîtîzîle, s'a fîkîlî înfîrmarea.

— Ama dar, kî toatî promîterea D-lî de Villefort?...

— Nî sîcî daka D. de Villefort îî a datî vr'o promîtere, zîse îndarmîlî; dar ceîa ce sîcî, é kî ne dîchemî la kastelîlî d'If. Eî bine! dar ce faî? Eî! kamarazîlorî, alîrgî!

Dantîs îmbîla sî se arînce înkare prînr'o mîskare ama de renele ka fîlîcerîlî, dar kare n'a skîpnatî însî dînkare vederea denînsî a îndarmîlî; atîncî patrî brîge genene

ilș reșinșrș în momentșlș kșndș nișioarele sale pșrșsia skșndșrele lșntreș.

Kșzș earș în fșndșlș barșei șrlșndș de țrbare.

— Bine! strigș șindarmșlș pșnșndșș șenșkișlș la neutș, bine! eatș kșm ūș ūș kșvintșlș de marinarș! Mai inkrede-te în oamenșș șei blșnzș! eș bine, akșm, skșmnșlș meș, mai fș vre o miskare, șna singșrș nșmaș, mi ūș trınteskș șnș glonșș în kanș. Am kșlkatș intșișlș meș konsemșș; dar, ūș resușnzș, nș voiș kșlka ne alș doilea.

Și mi anlekș kș adevșratș karabina kștre Dantșs, kare simși gșra ūveș kș i atșnșea tșmpla.

Șnș minșlș, avș idea de a face astș miskare șe i era nonritș, mi a face astș-felș șș ūșeteze neferișirea ne-astentatș kare kșzșse asșnra lș mi lș lșase de o datș în giarele eș de vșlțrșș; dar tokmaș neutș kș astș neferișire era ne-astentatș, Dantșs kreșș kș nș va ūine mșlș: anoi ūmș adșse a-minte de promiterile D-lși de Villefort; anoi, daka se kșvine ș'o mai șnșnemș, astș moarte în fșndșlș șnei lșntre, venindș din mșna șnșș ūindarmș, i se pșrș șritș de totș.

Kșzș dar neutș a doșa oarș ne skșndșrile barșei skoușndș șnș șrlșlș de țrbare mi rozșndș-mș mșnile kș fșrșș.

Mai în așela-mș minșlș o isbire tare șgșdși lșntrea. Șnșlș din batelarș șșri ne șșnka de kare se atșnșese nșora barșei; o fșnș se desfșșșrșș ūnșreșșrșlș șnșș skrinete, mi Dantșs ūșeșe kș sosisșrș mi kș lega barka.

În adevșrș, gardianșș șei, kari lș ūinea de braye mi de gșlerș, ilș silirș șș se skoale, ilș konștrșnșerș șș se dea joșș, mi lș tșrșrș șnșre trentele kari se șrkș la noarta șetșșșieș, ne kșndș ofișerșlș, armatș kș o mșsketș kș baionetș, ilș șrma ne la șnate.

Kș toate aștea Dantșs nș fșkș niși o resisťnș ne-folositoare. ūnșetșnia lși nșovenia mai mșlș din inerșiș de

Unul din batelari sări pe stâncă pe care se apropiase proza bareef.

kzã dîn opãnere. Era ameçitã mi ðovãia ka znã omã beatã; vzã earã soldaãi kari se sãia pe niezãlã çelã reuede; simãi nisçe trente kari lã silia sã rediçe niãioarele; vzã kz tre-
 cea pe o noartã, mi kz asta se ãnkidea dãnã dãnãslã; dar
 toate astea le simãi makinalã, ka printr'o çeaçã, fãr' a ve-
 dea nimikã pozitivã. Nã mãi vedea niãi kiarã marea, astã
 nemãrçinitã dãrere a prisionierilorã kari priveskã spaçialã kã
 simtimentslã çelã spãmãntãtorã kz n'aã pãterea de a lã trece.

Se onriã znã minãlã, mi ãntr'açestã timnã se çerkã
 sã mi stringã minãile. Se xitã ãmprejãrãi; se afla ãntr'o
 kãrte pãtratã, ãnkisã ãntre patrã zidãri ãnalte; se aãzia na-
 sãlã çelã ãnçetã mi reglatã aã sentinelelorã, mi, de kzte
 ori trecea pe d'ãnainte a dozã saã trei resfrinçerã fãkãte
 d'aãnpã zidãrilorã de lãmina a dozã saã trei lãminãri çe stre-
 lããia ãn ãntrãlã kastelãlãi, se vedea sklinindã çeava pãs-
 çeã lorã.

Astentãrã akolo la vr'o zeçe minãte. Sigãri findã
 kz nã mãi pãtea sã fegã Dantès, çindarmãi ilã lãsaserã liberã.
 Se pãrea kz astenta ordine; aste ordine sosirã.

— ðnde è prisionierãlã? ãntrebã oare-kare.

— Eatã-lã, respuãserã çindarmãi.

— Sã viã dãnã mine, voiã sã lã dãkã la lokinãã sa.

— Dã-te! ziserã çindarmãi ãmbrãçindã pe Dantès.

Prisionierãlã çrãmã pe kondãktorãlã seã, kare ilã kon-
 dãse kã adevãratã ãntr'o salã mãi sãterãnã, ai kãria pereãi
 golã mi çmezã semãna mãiaãi ãn abãri de lakreme. ðnã felã
 de lãminãrã pãsã pe znã skãnelã, mi a kãrãia festilã pãstia
 ãntr'o çntãrã pãtroãstã, lãmina pereãii lãstrããi ai açestei lo-
 kãinãe çriãioase, mi arãta lãi Dantès pe kondãktorãlã seã, znã
 felã de temniçerã sãbalternã, k'znã portã çritã mi k'o fisio-
 nomã proãstã.

— Eatã-ãi kamera pentrã astã noante, zise elã; è

târziă, mi D. guvernatoră s'a călcată. Măne, cândă se va destenta mi va lăa scriință desure ordinele ce te privescă, poate că ți va skimba lokșingă. Pînă zna alta, cată pîne, mi o kană kă ană kolo, mi naie în kolșălă ațela: è totă ce poate dori zăă prisionieră. Seara bână.

Și, pîn' a nă kășeta Dantés s'ă deskiză găra ka s'ă i respănză, pîn' a nă vedea zăde pânea pânea temnițerălă, pîn' a nă kăta s'ă vază zăde se afla kana kă ană, pîn' a nă mi întoarce okiă kătre kolșălă zăde lă astenta ațele naie din kari era s'ă mi fakă matsă, temnițerălă lăse lăminarea; mi, inkizindă zăa, a rănită de la prisionieră ațea lămină slabă kare i arătașe, ka la likărirea zăă fășeră. zidăriile pline de zmezeală ale inkisoarei sale.

Atănci remase singără în întănerikă mi în țăcere, totă așă de mătă mi totă așă de întănekosă ka ațele bolte ală kăroră frigă de giauă ilă simția că se lăsa pe frănteaă arzătoare.

Cândă întiele raze ale zilei aă readășă pășină lămină în ațea săpămintă, temnițerălă se întoarce kă ordină de a lăsa pe prisionieră akolo zăde se afla. Dantés nă mi skimbăse lokșă. O mănă de feră pânea că lă pironise kiară în lokșă zăde se omrise în ajăă; de kăță okișă seă profăndă se askăndea săb o înfățără ce i o făkăse abășălă celă zmedă ală lakremeloră sale. Era nemiskată mi se zita la pământă.

Astă-leă netrekăse toată noantea în nițioare mi făr' a dormi zăă singără minăă.

Temnițerălă s'ă apronă de dănsălă, se învărți împrejură; dar Dantés se pără că nă lă vedea.

Îă bătă pe zmeră; Dantés tresără mi mi skățără kanălă.

— Ce, n'ă dormiă? zise temnițerălă.

— Nə sçiiş, respånse Dantès.

Temniçerşlş se xitş la dınsşlş kə mirare.

— Nə çii è foame? şrmş elş.

— Nə sçiiş, respånse Dantès.

— Veï çeva?

— Aşii vrea şb vızş ne çvvernatorşlş.

Temniçerşlş dete din şmeri şii emi.

Dantès ilş şrmş kə okii, întinse mşnile kştre şua întredeskış; dar şua se inkise.

Atşnçii i se pşrx kş i se şfşmiiş pentşlş intr'şnş plşnsetş lşngş. Lakremele kari i infla pleona kşrşerş ka doşz rişleçe; se trinti kş frşntea la pşmıntş şii se rşgş mşltş, adşkindş-şii a minte de toatş viaçai trekşte, şii întrebşndş-se insş-şii çe pşkate şkşse ne pşmıntş, şii atşlş de jşne inkş fiındş, ka şb merite o pedeanş atşlş de kşrdş.

Ziça se netreks astş-felş. Abia mşnkş kşte-va inbşkştre de pşne şii bez kşte-va nikştre de apş. Şne-orii şta absorbitş in kşçetşrile sale, alte ori se invirtia imprejş-rşlş inkisoarei sale, kşm façe o fearş selbatikş inkış intr'o koliviz de ferş.

Era mai alesş o kşçetare kare lş şçea şb salte: kş, ne kşlş çinşse kalca, in kare, nesçiiındş lokşlş şnde lş dşçea, remşese aşua de linisçitş şii de astimpşratş, arş fi nşstş de zçe ori şb se arşnçe in mare, şii, aflşndş-se in apş, mai virtosş dşnş kşm sçia bine şb inoate, şii dşnş kşm era astş-felş de bine deurinsş, in kşlş era şnşlş din çei mai de frşnte inotştori din Marsilia, şb desnarş şb apş, şb skane de gardianii sei, s'ajşngş marşinea, şb şçgş, şb se askşnzş intr'şnş şinişorş demeritş, s'astente vr'o korabiş çenovesh saş katalanş, s'ajşngş in Italia saş in Spania, şii şb skriş d'akolo şb viiş Mercédès şb lş intilneaskş. Kşlş pentş viaça sa, nş se ingrijia in niçi o parte de pşmıntş: ori şii şnde marinariil çei

bani sântă rari; vorbia limba italiană ka șnă 'Toskană, ne
 ceu șnaniolă ka șnă konilă din Vekia-Kastiliz. Ară fi trăită
 liberă, ferivită, kă Mercédès, kă tatălă seă, kău tatălă seă
 ară fi venită kă dînsălă; de oare-șe era prisionieră, înkisă
 în kastelălă d'If, într'avea inkisoare de șnde nă nălea șă easă,
 norșindă șe se făkăse tatălă seă, șe se fășea Mercédès, mi
 toate aștea pentră-kă se înkreșșe în vorbele D-lăi de
 Villefort. Era șă nebăncășă: așă-felă Dantès se învirtia
 furiolă ne năiele șele proasșute ne kari i le adășese temni-
 țerălă seă.

A doșa zi, la aveia-șă oră temnițerălă întră eară.

— Ei bine! ilă întrebă temnițerălă, ești mai kă minte
 astă-zi de kăă ieri?

Dantès nă resășnșe nimikă.

— Șă vedem! i zise aveșta, aibă nășină kășașă.
 Dorășă șeva kare șă fiă în mănă mea? șă vedem, șășne!

— Dorășă șă vorbășă kă gșvernatorălă.

— Eă! zise temnițerălă kă nășășe, ūi am mai șășșă
 kă nă é kă nășinșă.

— Pentră șe nă nă fiă kă nășinșă?

— Pentră kă, dășă reglamentele înkisoareș, nă este
 ertată nășă prisionieră șă șeară aveșta.

— Și șe lăkăș este dar ertată așă? întrebă Dantès.

— O mănăkare mai bășă, nășindă șineva, nășimblarea,
 mi kăte o dată kășă.

— N'am treășinșă de kășă, n'am nișă șnă gășă de
 nășimblată, mi mănăkarea mi se nare bășă; așă-felă nă vo-
 loșășă altă șeva de kăă șă văză ne gșvernatorălă.

— De mi veș mai șkoate șășletălă totă șășindă-șă
 aște vorbe, nă ūi voiăș mai adășe de mănăkare.

— Ei bine! zise Dantès, de nă mi veș mai adășe
 de mănăkare, voiăș nășă de foame: ș'apoă?

Tonul kă kare zise Dantès aste vorbe frăă ne temni-
cherul s̄ kreaz̄ kă prisonerul sē era s̄ fr̄ fericit̄ daka
măria; ama dar, fiindă-kă ori ce prisoner adăce kăte zeye
solde aproape ne zi temnicherul sē, temnicherul lăi Dantès
kămet̄ la deficițul ce era s̄ rezulte pentru dănsul daka va
mări prisonerul sē, mi i zise k'ănuț tonul mai îndălit̄:

— Askăltă: ceia ce doresc̄ ă kă nențingă; ama dar
n'o mai cere, kăci nă s'a mai vâzăt kă ănuț găvernatorul
s̄ viț în kamera ănuț prisoner, dănuț chererea sa; de kăț, fi
destăt de kă minte, ăi se va erta preimblarea, mi se
poate kă o dată, ne kăndă te vei afla în preimblare, s̄
treacă găvernatorul; atănci ilă vei întreba, mi, de va voi
s̄ ăi respănză, asta lă privesce ne elă.

— Dar, zise Dantès, kăță timpă notă astenta astă-felă
măz kăndă se va înfăăăă o asemenea întămlare?

— A! eală, zise temnicherul, o kănuț, trei kăni, ucase
kăni, poate mi ănuț ană.

— E prea măltă, zise Dantès; voiă s̄ lă vâzăt kăță
de kărindă.

— Ax! zise temnicherul, s̄ te absorbă astă-felă in-
tr'o singăru doringă nențințioasă, saă, înainte de ăință-spre-
zece zile, vei neăni.

— A! noăi krede aceasta? zise Dantès.

— Da, vei neăni. Totă d'ăna ama înțene neă-
nia; mai avemă ănuț esemplă aci; ănuț abate kare lokăia în
această kameră înainte-ăi, totă promitea kăte ănuț milionă
găvernatorul, nămai kă s̄ i dea drămulă, măz kăndă i s'ăă
smintită kreeră.

— Mi kăță ă de kăndă a emită d'ăiă?

— Doi ană.

— I s'a dată drămulă?

— Nă: lă ăă nășă în temniț.

— Askăltz! zise Dantès, eș nș sșnt abate, nș sșnt nebnș; poate kș mș voiș face kș timpșlș; dar din nefericire, in minștlș ačesta, mī am inkș mingile intremī: am sș ūi fakș o altș propșnere.

— Kare?

— N'am sș ūi daș șnș milionș, kșčī n'am atșta stare; dar iđi voiș da o sștș de skșde, daka vrei, in zisa kșndș te vei dșce la Marsilia, sș te laun la Catalanī, mi sș dai o skrisoare șnei fete kare se nșmesče Mercėdès... ničī o skrisoare, či nșmai doșș rindșrī.

— Dak' așī dșce aste doșș rindșrī mi așī fi deskoneritș, mī așī perde lokșlș, kare face o mișș livre pe anș, fșr' a mai nșne beneficiete mi mșnkarea; bine vezi dar k'așī fi celș mai mare prostș ka sș riskș a perde o mișș de livre pentș treī sște.

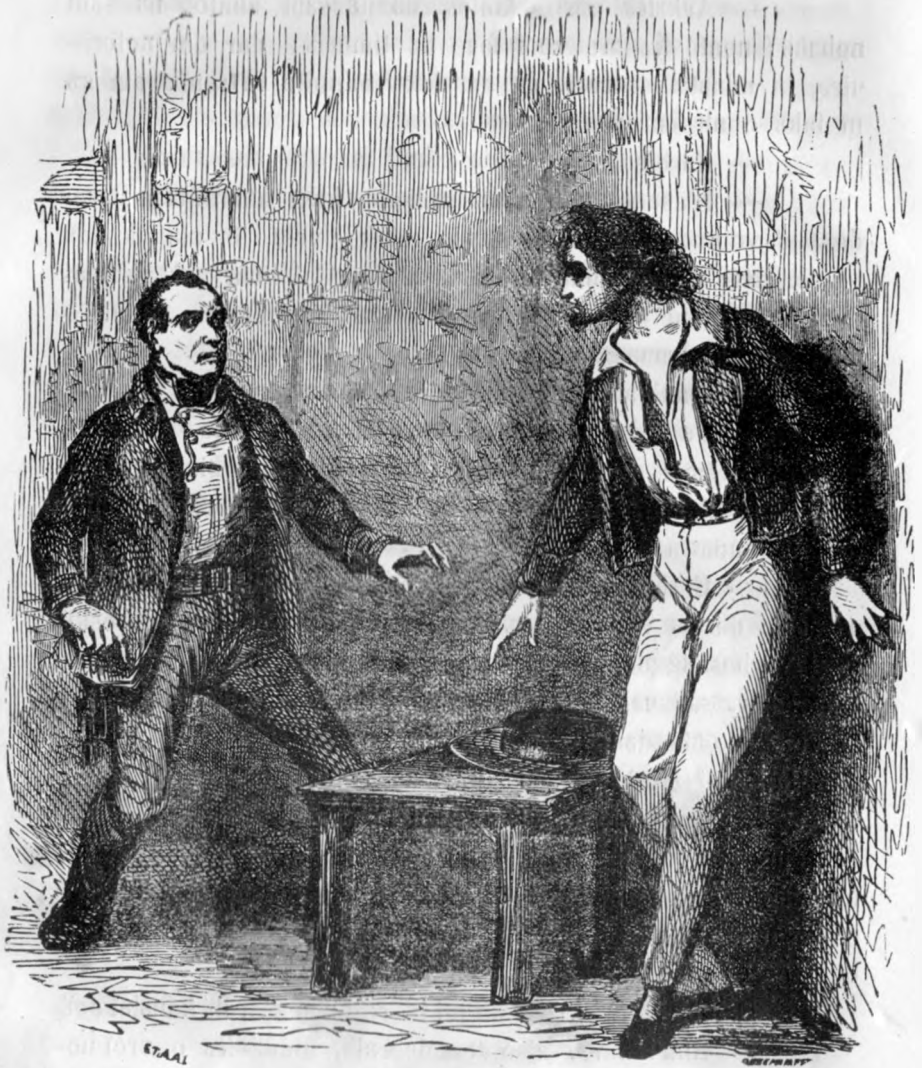
— Eī bine! zise Dantès, askăltz mi ūine minte bine ačesta: de nș vei voi sș șnși gșvernatorșlș kș doreskș sș i vorbeskș; de nș vei voi sș dșci aste doșș rindșrī la Mercėdès, saș celș nșșinș sș i șnși kș sșnt aičī, intr'o zi te voiș astenta dșnș șma mea, mi in minștlș kșndș vei intra, iđi voiș sfșrīma kanșlș kș ačestș skșșnelș.

— M'ameningi! strigș temničerșlș trșgīndș-se k'șnș nasș nderștș mi nșșindș-se in anșrare; de sigșrș ūi s'așș intorsș kreerī. Totș așia a inčenștș mi abatele, mi in treī zile vei fi nebnș de legatș, ka mi dīnsșlș; bine kș se așș temniče la kastelșlș d'If.

Dantès lșș skșșnelș mi lș rotī imprejșrșlș kanșlși seș

— Bine! bine! zise temničerșlș, fiindș-kș o vrei no-greșitș, voiș inșciinșa ne gșvernatorșlș.

— Așia vezi! zise Dantès lșșndș skșșnelș josș mi mezīndș ne dīnsșlș, kș kanșlș plekatș mi kș okī selbștīciđi, ka kșm intr'adevșrș se fșcea nebnș.

— Ascultă! zise Dantes, nu sunt nebună; poate que mă voi face.

Temnicerul ești, mi, dăruie minții, se întoarce la
 patru soldați mi și un kaporal.

— Din ordinul guvernatorului, zise el, deschideți
 pe prizonier în încăperea ce se află sub această.

— În temniță, va să zică? întrebă kaporalul.

— În temniță. Katz ka nebunii să fie până la ne-
 buii dintr-un.

Cei patru soldați puseră mâna pe Dantès; care căzu
 într-un fel de atonie mi îi zări în rezistență.

În februarie să deschiză ușa—săre-zăre treizeci, mi des-
 kiseră ușa unei temnițe în care intră mormormând:

— Are dreptate: Katz ka nebunii să fie până din-
 urechi la nebunii.

Și se înclina capul, mi Dantès merse înainte, la
 mână înținse, înținse simți zidul; atunci ușa într-un
 zăgă și rămase nemiscată, pe rând okii lui, dedând-se
 puțin câte puțin la întinerire, înținea să zărească o-
 biețele din casă.

Temnicerul avea dreptate: puțin linsia lui Dantès
 la să fie nebunii.

CAPITULU IX.

Seara fidanțării.

Villefort, după cum am văzut, își lăsase dragămălele negrele Mareli-Korsă, și, întorcându-se în casa doamnei de San-Meran, află komesenii pe cari îi lăsase la masă trecurii în salon și lăzândă kafea.

Renea își astenta că o nenache pe care o simțea și toată societatea cea altă. Prin șarmare și priimită că o esklamare generală.

— Ei bine! țietoră de kanete, snrijină de stată, Brătes regalistă! strigă unul, ce mai e? să vedem!

— Ei bine! șntemă oare amenințări de vrăună noastră reșimă ală Teroarei? întrebă altă.

— Kănkăună din Korsika emit'a oare din pescherea sa? întrebă ală treilea.

— Doamnă markisă, zise Villefort anronizându-se de fițoarea sa soakră, viș să te rogă a mă erta daka șnt

silită a vâ pârzi astă-felă... Domnule markisă, amî nstea sâ am onoarea de a mi spune doză vorbe în partikulară?

— A! dar într'adevără kă trebăe sâ fiă ceva serioasă? întrebă markisa vâzîndă norşă kare întăneka frântea lăi Villefort.

— Atăţ de serioasă, înkăţ sânt silită sâ vâ cheră voia nentră kăte-va zile. Astă-felă, xrmă elă întorkîndă-se kă-tre Renea, vedeşă daka trebăe sâ fiă serioasă?

— Pleci, domnule? strigă Renea nenşîndă sâ şî askânză miskarea ce i făcea astă năvelă neastentată.

— Vai! da, zise Villefort; trebăe sâ plekă.

— Şî unde te dăci? întrebă markisa.

— Asta ă sekretşă drentăşă, doamnă: kă toate a-ştea, dak'aveşă çineva vre o komişione nentră Parisă, am şă amikă kare va pleka la Parisă astă seară şî kare se va însăçina kă plăcere.

Toată lămea se şită şăşă la altăş.

— Mî ai çerşă şă minşă de konvorbire? zise markisăşă.

— Da, sâ treçemă în kabinetăşă domniel tale, daka voiesă.

Markisăşă lăş brayşă lăi Villefort şî emi kă dînsăşă.

— Ei bine! întrebă açesta sosîndă în kabinetăşă seş, çe se petreçe? Vorbesçe.

— Nisçe lăkrări ne kari le kreşă kă şăntă foarte serioase, şî kari fakă neanşrată plekarea mea la Parisă kiară în minşăşă açesta. Akşm, markise, eartă-mî indiskreta brştalitate a întrebăşă, ai venitări în stată?

— Toată ştarea mea ă în înskrîngişni: de la mease nînz la meante şte de miî de françî ançoane.

— Ei bine! vinde-le, markise, vinde-le, şăş estî rşinată.

— Dar kəm vei sɛ le vɪnzɛ d'aiçɪ?

— Ai ɛnɛ aɟentɛ de skimbɛ, nɛ ɛ aɟa?

— Da.

— Dɔ-mi o skrisoare kɛtre dɪnsɛlɛ ka sɛ le vɪnzɛ fɛr'a perde o sekɛndɛ; poate kiarɛ kɛ voiɛ sosi prea tɛrziɛ.

— Drape! zise markisɛlɛ, sɛ nɛ perdemɛ dar timnɛlɛ.

— Mi se nɛse la o masɛ, mi skrise o skrisoare aɟentɛlɛ seɛ de skimbɛ, in kare i ordona sɛ vɪnzɛ kɛ ori ɟe pɛrɟɛ.

— Akɛm kɛ am aɟeastɛ skrisoare, zise Villefort stringɪndɛ-o kɛ ingrijire in portfoliɛlɛ seɛ, imi mai trebɛ mi alta.

— Pentɛ ɟine?

— Pentɛ reɟele.

— Pentɛ reɟele?

— Da.

— Dar nɛ kɛtezɛ sɛ skriɛ astɛ-felɛ Maiestɛrɟii Sale.

— Niçi eɛ nɛ o ɟerɛ de la domnia ta, dar te in-sɛrɟinezɛ sɛ o ɟerɪ de la D. de Salvieux. Katɛ sɛ mi dea o skrisoare prin mizlokɛlɛ kɛria sɛ notɛ pɛtrɛnde minɛ la Maiestatea Sa fɛr'a fi sɛnɛsɛ la toate formalitɛrɟile de ɟerere de aɟdiɪnɟɛ, kari mɛ notɛ faɟe sɛ uerzɛ ɛnɛ timnɛ ureɟiosɛ.

— Dar n'ai ne siɟilarɛlɛ kare are intrɛrile sale la Tɛilerii, mi prin mizloɟirea kɛrɟia noɟi sɛ intri zi mi noante la reɟele?

— Da, fɛrɛ inɟoialɛ, dar nɛ trebɛ sɛ inɟarɟɛ kɛ altɛ meritsɛlɛ nɛvelei ɟe o portɛ. Mɛ nriɟeni? Siɟilarɛlɛ m'arɛ lɛsa firesɟe in alɛ doilea rangɛ mi mi arɛ lɛsa totɛ benefiɟiɛlɛ lɛkrɛlɛ. Iɟi snɛiɛ nɛmai ɛnɛ lɛkrɛ, markise: kari-era mea ɛ asigratɛ daka voiɛ aɟɛnɟe la Tɛilerii ɟelɛ d'intiɛ, kɛçi voiɛ faɟe reɟelɛlɛ ɛnɛ serviɟiɛlɛ ne kare nɛ i va fi ertatɛ sɛ lɛ site.

— Cariera mea e asigurată dacă voiți sosi celui d'intîiu la Tuilerii.

— Daka este ama, skamnišlė meš, morči de te pre-
gylesche nentrx drėmė; eš voiš kižma pe D. Salvieux, ši
lė voiš face sž skriž skrisoarea kare či va inlesni trečerea.

— Bine, nž perde timpė, kčiči intr'ėnėš patrarė de
orž katž sž mž ašlė pe drėmė.

— Opreche-či trėšera înaintea porči.

Fžrğ niči o indoialė; mž veī skėsa pe lingž markisa,
ši pe lingž damicela de San-Mėran pe kare o pėrėseskė
intr'o asemenea zi kė o pėrere de reš foarte marc.

— Le veī alla pe amėndozė in kabinetėlė meš, ši
veī pėtea sž či ieī zida bėnė de la ele.

— İči mėlėsmeskė de o sžtė de orī; vezī de skri-
soarea mea.

Markisėlė sėnė; ėnė lakeš veni.

— Zi kontelė de Salvieux kė lė astentė.

— Dė-te akėm, ėrmė markisėlė indrentėndė-se kėtre
Villefort.

— Bine, mž dėkė ši mž intorkė.

Ši Villefort emi pe fėga; dar, la ėmž, ši adėse
a minte kė ėnė sžstėtėtė alė prokėrorėlė rečelė kare arė fi
vėzėtė de čine-va dėndė fėga arė riska sž nearzė repaėšlė
oraėslė intregė. İmī lėš imbletlė običinėtė, kare era kė
totlė maıstralė.

La ėma sa, vėzė in ėmbrė ka o fantasmė albė kare
lė astenta in ničioare ši nemiskatė.

Era frėmouasa konilė Catalanė, kare, neaflėndė ni-
mikė desre Edmondė, emise pe nontatė din Pharo ka sž
vīė sž alle insz-ši kėvintėlė nentrx kare s'a arestatė aman-
tlė eī.

L'annonierea lė Villefort, se deslini de la perete de
kare sta rezimatė ši veni sž i taie drėmėlė. Dantė vor-
bise sžstėtėtėlė desre fidangata sa, ši Mercėdė n'avė niči

o trebziingz de a se nsmi ka s'o kenoaskz Villefort. Fz in mirare vyzindz frumusecea mi demnitatea konilei, mi, kandz ilz intrebz ce se fckase amantslz ei, i se nlez kz elz era akzsatzlz, mi kz ea era jzdele.

— Omzlz de kare vorbeszi, zise renezitz Villefort, e znz mare kznabilz, mi nz potz face nimikz pentrz dinsz lz, damichelz.

Mercédès fz prididitz de plnzsetz, mi, vyzindz ne Villefort kz voia sz treakz inainte, ilz mai onri o datz.

— Dar celz pzdzinz snznemi znde este; intrebz ea, ka sz potz sz aflz daka e mortz saz mai trzesce?

— Nz szi, nz mai e in mzna mea, respnzse Villefort.

Si, snzratz de acea kzatzszrz finz mi acea atitsdine rzgztoare, imnzse ne Mercédès, mi intrz inkizindz isto zma, ka kzm arz fi voitz sz lase afarz acea dzrere ce i se adzcea.

Dar dzrerea nz se lsz sz o imbrnzceaskz zine-va astz-felz. Ka szpeata cea mortalz de kare vorbesce Virgili, omzlz rzuitz o dzce kz sine. Villefort intrz mi inkise zma; dar, ajzngindz in salonzlz sez, i se indoizr zenzkii. skoase znz szsninz kare semzna a plnzsetz, mi se lsz sz kazz ne znz fotoliz.

Atenzzi, in fzndz lz acestei inime bolnave se nzskz intzia seminz a znei babe de moarte. Acestz omz ne kare lz sakrifika¹ ambiizni z sale, acestz inovintz² kare plzia pentrz tatzlz sez celz kznabilz³ i se arz tz nalidz mi ameninztorz, dzndz mzna fidanzatei sale nalide ka mi dinsz lz, mi tirindz dznz dinsz lz remzskarea, nz aceia kare face sz salte ne bolnavz ka fzriozii fatalitzzzii antice, dar acea mzxstrare szrdz mi dzreroasz kare in znele minzte, lo-

1 Jertzia. 2 nevinovatz. 3 vinovatz.
Contele de Monte-Cristo. Vol. I.

vesce în inimă mi o sfârșit la adăcere a minte a unei fan-
te trekate, sfârșierea ale ktria dărerî svîknitoare sțua kîș
reș kare se afîndz din ce în ce nînz kîndș omoarș.

Atîncî sșfletălē achestă omș mai remase înkz kîș mi-
nștă la îndoialz. De mai mșlte orî cherșe nedeansa kș moar-
te în kontra akșșajilorș, mi asta nș kș vr'o altz miskare.
fșrș nșmaî kș ațeia ce o dș lșnta kîș jșdekștorș kș akș-
satălē; mi totî aței akșșajî dșnz ce aș fostă esekștajî*,
mșlșznîtz fșlșerștoareî sale clokșinge, nș lșsaserș nîcî mș-
karș kîș norș ne frîntea sa, kșcî aței akșșajî era kșlna-
bilî, saș celș nșgînz astș-felș î kredea Villefort. Dar kștș
pentrș astz datz era kș totălē altș țeva: astz nedeansz a î-
kisorîî pentrș totș d' așna, o aulikase kîș omș kare nș e-
ra întrș nimikș kșlnabilș, kîș î inoșintș kare era sș fșz neste
nșgînz ferîcîțș, mi nș nșmaî kș î rșnîa libertatea, dar mi
ferîcîrea: astz datz nș mai era jșdekștorș, çî omorîtorș.

Șî kșpetzîndș l' ațeasta, simșia ațea mșstrare sșrdz
pe kare o deskriserșmș, mi kare nș î era kșnoskștz nîn'
atîncî, resșurîndș în fșndșlș inimeî sale mi înnîndșî nentslē
kș nisțe temerî demerte. Astș-felș se întîmplz kîș rșnitș
kare, însșîngatș fiîndș de o sșferîngz tare de instînkțș, nș mi
anronîz nîcî o datz fșrș sș tremșre deșîțlē de rana sa des-
kîz mi sșnșeratz înainte d' a se înkîde rana sa.

Dar rana pe kare o nrîmise Villefort era dintr' a-
țele ce nș se înkîdș mi kari se deskîdș mai sșnșerate mi
mai dșreroase de kșlș la încențș.

Daka în ațestă mînzțș, dșlșele glasș alș Reneeî arș
fi resșnatș la șrekîa sa ka sș î țearț ertare, daka frșmoasa
Mercédès arș fi intratș mi î arș fi zîsș: „În nșmele lđî Dșm-
nezeș kare ne nrivesțe mi kare ne jșdekș, înapoiazț-mî a-
mantșlē, da, ațea frînte pe jșmștate îndoîtz sșb nețesitate

* Omorîgi.

s'arǎ fi plekatǎ de totǎ , mi kǎ mǎna sa îngemǎtǎ arǎ fi semnatǎ fǎrǎ îndoialǎ ordinǎrǎ de a libera pe Dantès , kiarǎ de i s'arǎ fi întimulatǎ ori ce dǎu'aveasta ; dar nici unǎ glasǎ nu mǎrmǎrǎ în tǎcere , mi zina nu se deskise , fǎrǎ nǎmai ka sǎ lase sǎ între feciorǎrǎ seǎ , kare veni sǎ i zikǎ kǎ kai de postǎ era nǎuǎ la kaleaska de drǎmǎ.

Villefort se skǎlǎ saǎ , ka sǎ zikǎ mai bine , sǎri ka unǎ omǎ ce trismǎ într'o lǎntǎ interioarǎ* , alergǎ la skriitorisǎ seǎ , nǎse în nosǎnarele sale totǎ arǎrǎ ce se afla într'o kǎtǎ , se învǎrti unǎ minǎtǎ ameigitǎ prin kamerǎ , kǎ mǎna pe frǎnte , mi artikǎlǎndǎ kǎte-va kǎvinte fǎrǎ mirǎ ; pe zǎmǎ , simǎindǎ kǎ feciorǎrǎ seǎ i nǎsese mantela pe zǎmeri , emi , se arǎnkǎ în trǎsǎrǎ , mi zise kǎ unǎ glasǎ skǎrtǎ s'apǎce pe strada Marclǎi-Kǎrsǎ , la D. de San-Méran.

Nefericitǎrǎ Dantès era kondamnatǎ**.

Dǎnǎ kǎm promisese*** D. de San-Méran , Villefort aflǎ pe markisa mi pe Renea în kabinetǎ. Vǎzǎndǎ pe Renea , jǎnele tresǎri ; kǎuǎ krezǎ kǎ era sǎ i mai cearǎ libertatea lǎi Dantès. Dar , vai ! kǎtǎ s'o sǎnemǎ în rǎzǎnnea egoismǎrǎi nostrǎ , frǎmoasa fetiǎoarǎ nǎmai la unǎ lǎkrǎ kǎpeta : la plekare lǎi Villefort !

Ea izbia pe Villefort , Villefort era sǎ plece în minǎtǎrǎ kǎndǎ era aproape sǎ devǎzǎ soǎrǎ ei , Villefort nu nǎstea sǎ sǎrǎzǎ kǎndǎ era sǎ se întoarkǎ , mi Renea în lokǎ sǎ plǎngǎ pe Dantès , blestemǎ pe omǎrǎ kare , prin krima sa , o desnǎrǎgia de amantǎrǎ ei.

Dar ce era sǎ zikǎ Mercédès ?

Biata Mercédès se întǎlnise , în englisǎ stradei Lojei , kǎ Fernandǎ , kare o zǎmase ; se întorsese la Catalanǎ , mi se arǎnkase pe patǎi mai mǎlǎ moartǎ mi desneratǎ. Înaintea acestǎi patǎ , Fernandǎ înǎenǎkiase , mi , stringǎndǎ mǎna

* Din întrǎ. ** Osǎnditǎ. *** Fǎrǎdzise.

Înaintea acestui patu Fernandu îngenuchiasc.

sa îngiepatz, ne kare Mercédès ničí kž kžmeta s' o retragz, o akoperia kž sžržtžrī arzžtoare, ne kari Mercédès ničí kž le simjia.

Petrekž noantea astž-felž. Lamna se stinse kžndž nž mai avž žntž-de-lemnž: ea nž mai vžzž žntžnerikžlž prekžm nž vžzžse ničí lžmina, ži zžža o apžkž flžz ka sž o fi vžzžtž ea.

Džrerea nžsese înaintei o bandž ce nž o lžsa sž vazž altž čeva flžz nžmai ne Edmondž.

— Aičí esti? zise ea žn-fine žntžkžndž-se kžtre Fernandž.

— De a searž, nž team pžržsitž, respžnse Fernandž k' žnž sžsninž džrerosž.

D. Morrel nž se žinea de bžtžtž: elž affase kž žn žrma interrogatorikžlž sež. Dantès fžsese kondžsž la žnkžsoare; atžnčī alergase la tojī amičī seī, se žnfžjžmase la persoanele din Marsilia kari nžtea sž aibž vre o inflžngž; dar sgomotslž se ži respžndise kž žnele fžsese arestatž ka aųentž bonanartistž, ži, žindž-kž žn enoka aųeia čei mai kžtežtžtorī nřivia ka žnž visž smintitž ori ce čerkare a lži Nanoleon ka sž se mai žrče ne tronž, žntžmžnase pretžtindeni rečeatž, temere ži refžsž, ži se žntžrsese a kasž desperatž, dar mžržtžrisindž žnsž kž posijžneea era gravž ži kž nimini nž nžtea sž fakž čeva.

Din partei, Caderousse era foarte neastimžratž ži elž ži foarte sžnžratž. In lokž de a čmi prekžm flžkžse D. Morrel, žn lokž de a čerka čeva žn favoarea lži Dantès, nentž kare ničí kž nžtea čeva, se žnkžsese kž dožž bžtilie de vinž de kasisž*, ži se čerkase sž ži žneče neastimžratž žn begiž.

Dar, žn starea minjilorž žn kare se affa, dožž bžti-

* Bžtžtžrž flžkžtž din tr'žnž felž de koakžze.

lie era prea uşurină lăcrăş ka sţ i poatţ stinţe jădekata; remăsesse dar prea beată ka sţ poatţ a se dăce sţ kaste altă vină, mi nă atăţ de beată înkăţ beşia sţ i fi stinsă adăcrea a minte, kă totăş rezimată în faţa amândoror bătelieloră sale goale ne o masă skionţăndă şi vîzîndă kăm danţ la resfrăncerea lăminţrii sale kă festila lăngă toate fantasmele acelea ne kari le a semănată Hoffmann ne manăskrisele sale şmede de ponçiş ka o nălbere neagră mi fantastikă.

Nămaî Dangleră nă era niçi sşuratăş niçi în vre şně neastămpăş; Dangleră era kiară voiosă, kăçi îmi resbănase de şně inemikă şi şi asigărase ne *Faraonă* lokăşă ce se temea sţ nă lă nearză. Dangleră era şně omă din aceia ce şăiş sţ kalkăle mi kari se naskă kă o pană dăpă şrekîş şi şně kălimăre în lokă de inimă: nentră dănsăş totăş era în lămea asta sşbstrakţriş săş împlăire, şi o çifră i se părea kă măşţă maî preçioasă de kăţă şně omă, kăndă acea çifră nătea mări totăşăş ne kare avelă omă îă nătea skădea.

Dangleră se kălkase dar la ora sa obiçînăş şi dormia în linisçe.

Villefort, dăpă ce priimise skrisoarea D-lăi de Salvieux, dăpă ce îmbrăçăiş ne Renea ne amădoi obrazii, dăpă ce şăşăţ măna doamnei de San-Méran mi strănse ne a markissăşă, alerga kă nosta ne drămăş de la Aix.

Tatăş lăi Dantès măria de dărere mi de neastămpăş.

Kăţă nentră Edmondă, şăimă ce se făkăse.

CAPITULŪ X.

Miculū cabinetū din Taileri.

Sz lszmš ne Villefort ne dršmslš Parisxlš, žnde, mxlšmitz intreijilorš kxlšxi ne kari ũ plštesze, se dzvea in fsga mare, mi sz plštrandemš, urintre zele dozš saš trei saloane ze urecedš, in mikslš kabinetš alš Tšilerielorš, kš fereastra arkšitz, atzš de bine kšnoskšš kš a fostš kabinetxlš favoritš alš lš Napoleon mi alš lš Lšdovikš alš XVIII mi kare este astz-zš alš lš Lšdovikš-Filinš.

In azeštš kabinetš, rezele Lšdovikš XVIII, mezindš inaintea žnei mese de nškš ne kare o adšsesze de la Hartwell, mi kare, dzuž žna din azele manie ze sšntš familiare personajelorš zelorš marš, i plšvea kš partikšlaritate, askšlta kš destxlz žužringž žnš omš ka de la činčš-zečš ni nž la činčš zečš mi doš de anš, kš plšxlš kžržntš, kš šigra aristokratikž mi k'žnš hortš skržnslosš, ne kžndš insemna ne maržine žnš volšmš din Oražiš, edižisncea lš Gry-

— Întră, baroane, și spune ducelui ce știi mai nou.

phius, destslă de nekorektă de mi stimată, mi kare se lo-
via mslă kă observrile cele resnikătoare ale Maiestății Sale.

— Zici dar, domnule...? întrebă regele.

— Kă snt foarte neastimprată, sire.

— Adevrată! visat' ai oare meante vache grase mi
meante vache slabe?

— Nă, sire, kăci asta nă ne ară fi anșuiată altă ceva
de kătlă meante anī roditori mi meante anī de foamete, mi
k' nă rege așa de urevztoră, prekă este Maiestatea Voas-
tră, nă ne tememă de foamete.

— De kare altă biciă ă vorba, skămnslă meă Blacas?

— Sire, mă temă kă am kăvintslă de a krede kă se
redikă o mare firtă în partea desre Mează-zi.

— Ei bine! skămnslă meă konte, resnăse Lădovikă
XVIII, kreză kă n' ai bșne sviinje, mi sviă pozitivă din kon-
tra, kă timslă ă prea frămosă în partea lokslă.

Orī kătlă de omă de snirită era Lădovikă XVIII, i nă-
cea glămele șmoare.

— Sire, zise D. Blacas, celă năgină ka să asigri
nă servitoră kredinciosă, n' ară nătea Maiestatea Voastră să
trimiă în Languedoc, în Provența mi în Delfinată, oamenī
sigri kari să i fakă nă raportă desre snirităslă astoră trei
provingie?

— *Canimus surdis*, resnăse regele, însemnăndă me-
reă ne marșinea lăi Orașă.

— Sire, resnăse kărtesănlă rizindă ka să arate kă
injeleșea semistikslă noetăslă din Venăsa, Maiestatea Voas-
tră poate avea mslă drentate inkrezindă-se în snirităslă celă
bșnă ală Franței; dar mă temă de avea mslă gre-
șeală temindă-mă de vr' o înčkare desperată.

— Din partea kăi?

— Dintr' a lăi Bonaparte, saș celă năgînă dintr' a partidei sale.

— Skəmnlă meș Blacas, zise reșele, mă onresuđi din lăkră kă snaimete tale.

— Șii ne mine, sire, mă onresuđi de a dormi kă sigđranța țe o ai.

— Asteantă, skəmnlă meș, asteantă: am o notă foarte fericită asăpra lăi *Pastor cum traheret*; asteantă, șii veđ șrma mai apođi.

Se făkră șnă minșă de tăcere în kare Lădovikă XVIII înskrise, k' șnă skrisă ne kare lă făcea kăđ de mănșntă e-ra kă nștinuđă, o noșă notă ne marșinea lăi Orașuđ. Șii, đșnă țe a skrisă astă notă:

— Șrmează, skəmnlă meș konte, zise skăđndă-se k' șnă aeră foarte mălyșmită ka șnă omă țe krede kă are o ideă kăndă a komandată idea altăia; șrmează, țe askăltă.

— Sire, zise Blacas, kare avăseșe șnă minșă șneranța de a konfiska ne Villefort din profităđ seș, șnt și-lită șă și șnăiș kă nășntă așete șgomote șimpe șii făđă te-meăș, așe năvele șimpe în vîntă kari mă neășimnăđă. E șnă omă kă mingile întreș, kare merită toată în-krederea mea șii kare é însăđinată de mine a vegia partea despre Mează-zi (đășele se îndoi șnă minșă zikîndă așete vorbe), kare șoseșe kă noșta ka șă șii șnăiș: Șnă mare nerikăđă ameniđă ne reșele. Atșnă am alergată, sire.

— *Mală ducis avi domum*, șrmeș Lădovikă XVIII în-semnăndă.

— Maiestatea Voastră îmi ordonă șă nă mai șăđăieskă asăpra șăđiektăđi așestăia?

— Nă, skəmnlă meș konte; dar lănșesče-șii măna.

— Kare?

— Ori kare veđ voi, kolo la șăđă:

— Açı, sire?

— Înci zikă la stanga, mi kazgii la dreanta; la stanga mea voiă sã zikă; akolo, ama; trebæ sã dai neste raportăi ministrăi poliçiei kã data de ieri. Dar eatã D. Dandrè însã-șii... Nã è ama, kã è D. Dandrè? întrebuse Lãdovikă XVIII îndrentând-se kãtre șuierăi, kare venia în tr'adevăr sã înschiungeze venirea ministrăi poliçiei.

— Da, sire, D. baron Dandrè, resususe șuierăi.

— E drentă, baroane, zise Lãdovikă XVIII k'șnă șrisă abia vãzăi... întrã, baroane, mi șnãne dăcelăi çeia çe șii mai noă despre D. de Bonaparte. Nã ne askãnde nimikă din kãte șii, ori kãtă de grave ară fi. Sã vedemă, însãla Elba è oare șnă vãkană, mi vedea-vomă ewindă dintr'insăi șnă resbelă fãlșerãtoră mi șnimintãtoră: *bella, horrida bella?*

D. Dandrè se legãnă kã mãltã graçie ne șnatele șnăi fotoliă de kare șii rezima amindãr mãnile, mi zise:

— A bine-voiă oare Maiestatea Voastrã a çerçeta raportăi de ieri?

— Da, da; dar șnãne mi kontelăi, kare nã poate sã dou neste dînsăi, çeia çe se konrîdea într'ayelă raportă. Șnãnei kã d'amãnãntăi çe face șșgnãtorăi în însãla sa.

— Domnșle, zise baronăi kontelăi, toçii șervitorii Maiestății Șale katã sã se anãde în privinga nãvelelor çeloră de kãrîndă șosite de la însãla Elba. Bonaparte...

D. Dandrè se șitã la Lãdovikă ală XVIII, kare okșnată fiindă kã înșnãrea șnei note, nã redikă niçi kãnsă sã askãte.

— Bonaparte, șmă baronăi, șimte șnă șrită de moarte; netreçe zile întreçi urivindă kãm lșkreazã minorii sei din Porto Longone.

Baronul Dandré

— Și se skarninț ka sã i treakã de ȝritã, zise reęele.

— Se skarninț ? întrebã kontele ; ęe va sã zikã Maiestatea Voastrã ?

— Eĩ ! da, skãmpnãlã meș konte, aĩ ȝitatã kã aęestã omș mare, aęestã eroș, aęestã semi-zeș, lã a anșkatã o boalã de nele kare ilș mistãe, *prurigo* ?

— Inkã sã maĩ vezĩ, domnșle konte, ȝrmã ministrãlã polięiei : sãntemș maĩ sigșrĩ kã neste nãșinã ȝșșrnatorșlã va nebșni.

— Va nebșni ?

— Va fi nebșnș de legatș : kanșlã i a slãbitã. Aęĩ nãșnșe kã lakreme ferbingĩ, aęĩ leșinã de rĩșș ; alte ori, netreęe ore întreęĩ ne ęermș arșnkãndș netre ĩn anș, mi kãndș neatra s' a rekowatã de ęĩnęĩ saș wease ori, se aratã așia de mãșșmitã ka mi kãndș a kãștigatã ȝnș altș Marengo saș ȝnș noș Așșterlięș. ȝnesęe-te kã aęestea sãntã nișe semne de nebșniã.

— Saș de ĩnșelenęișne, domnșle baronș, saș de ĩnșelenęișne, zise Lșdovikș XVIII rizĩndș : kanitanĩ ęei marĩ din vekime totș astș-felș ĩuĩ netreęea, arșnkãndș netre ĩn mare. Vezĩ ne Plutarcu ĩn viaęa lã Scipion Africanu.

D. de Blacas remase kșęetștorș ĩntre aęeste doșș negriji. Villefort, kare nș voise sã sniș totș ka sã nș ĩea altș benefięișlã ĩntreęș alș sekretșlã seș, i snișese kã toate aęestea destșle ka sã i fakã nișe neastĩmpãre grele.

— Aidĩ, aidĩ, Dandrė, zise Lșdovikș XVIII, Blacas nș ę konvinsș inkã ; treęĩ la pãfãęerea ȝșșrnatorșlã.

Ministrãlã polięiei se ĩnklinã.

— Pãfãęerea ȝșșrnatorșlã ? mșrmșrã kontelo nrĩvindș ne reęele mi ne Dandrė, kari șma ne rĩndș ka doi nșștori din Virgiliu. Așia dar s' a pãfãkãș ȝșșrnatorșlã ?

— Kș totșlș, skșmnșlș meș konte.

— Dar în țe s' a pșefșkștș ?

— În pșinșinișle țeșe bșne. Eșulikș așeasta, baroane.

— Eatș kșm merșe istoria, domnșle konte... zise ministrșlș kș țeșe mai mare serioșitate din lșme. De șnș-zī Napoleon a fșkștș o revistș, ūi fiindș-kș doi șaș trei din bștrșnī lși groșșitorīi, kșm ūi nșmesșe elș, arșta doringș de a se întoarșe în Franșia, elș le a datș voia zikīndș-le șș șerveașkș pe bșnșlș lorș reșe. Așeșta fșrș ūi kș vintele șale, domnșle konte, șșnt inkredīngatș despre așeasta.

— Eī bine! Blacas, țe mai zīș akșm? zise reșele trīșmfștorș ūnșelīndș șnș minștș de a mai ștoarșe pe v-lșminosłł skoliastș țe era deskīș dinainteș lși.

— Zikș, sire, kș D. ministrș alș polișiei șaș eș ne ūnșelīmș. Dar, fiindș-kș ę kș nenștinșș ka șș se ūnșele ministrșlș polișiei. nentș kș are șșb nazș mīnșșirea ūi onoarea Maiestșșūi Voastșe, ę mai de kreștș ka șș ūiș ūnșelatș eș. Kș toate așeșta, sire, kșndș aūi fi în lokșlș Maiestșșūi Voastșe, aūi voi șș ūntrebș persoana de kare i am vorbitș; voiș ștrși kīarș ne līngș Maiestșteș Voastșrș ka șș i fakș așeăștș onoare.

— Bșkșrosș, konte; șșb așșnīșiele domnīē tale voiș pșiimi ne orī ține veī voi; dar voiș șș lș pșiimeskș kș armele în mșnș. Domnșle ministrș, aī vre șnș raportș mai noș dekștș așeșta, kșș așta are data din 20 febrșarș, ūi șșntemș în 3 martīș ?

— Nș, sire, dar așentș șnșlș din orș în orș. Am eșitș de dimīneșș, ūi poate va fi șoșitș în līnșa meș.

— Dș-te la pșefektșrș, ūi de nș va fi șoșitș vre șnșlș, eī bine! eī bine! șrīmș Lșdovikș XVIII rīzīndș, fș șnșlș; nș se fașe aștș-felș așeășta ?

— O! sire, zise ministrșlș, mșlșșmitș lși Dșmnezeș

în privința a ceea ce nu e nici o trebură de inventat; pe fir-kare zi mesele kancelariei noastre sânt o nline de densu-
cările cele mai amănunțate, kari provin de la o msluime de
inu ce sueră nșin reknoșuimă nentă servuiele ce nu
le fakă, dar ce ară voi să le fakă. Ei lăkrează în vintă.
mi sueră kă intr'o zi a o întmnlare neastentă va realiza
oare-kăm ureziuerile loră.

— Bine, dă-te, domnle, zise Lădovikă XVIII. mi
adă-șu a minte kă te astentă.

— Mă dăkă mi mă întorkă intr'o klină, sire; în ze-
ce minste voiș fi aiți.

— Mi eș, sire, zise D. de Blacas, mă dăkă să
kastă ne mesagerălă meș.

— Ți asteantă nșină! asteantă nșină! zise Lădovikă
XVIII. Intr'adevără, Blacas, kată să șu skimbă arme-
le: iș voiș da șuă vltăreă kă arinele întinse, ținândă în gîa-
re o uradă kare se cearkă în-demeră a skăpa, mi kă a-
ceastă devistă: *tenar*.

— Sire, askălă, zise D. de Blacas rozîndă-mi nșm-
ni de nenace.

— Vream să te întrebă asșna acesăi pasăiș:
Molli fugies anhelitu; șuă, o vorba de cerbălă ce fș-
uo de lăuș? Nu estă vîntoră mi lănară* mare? kăm șu se
mare, dăș'acesăi tită indoită, Molli anhelitu?

— Mîșnată, sire! dar mesagerălă meș o ka cerbălă
de kare vorbesă, kășu a făkălă doșă sște doșă zecă de le-
ge kă posta mi nșmă în trei zile...

— E mare osteneală mi mltă grije, skămnălă
meș konte, kăndă avemă telegrafălă, kare poate așșușe în

* Șuă sîșbamă din kărtea reșelsi, kare porșnuia asșna takimălă de vîntoa-
rea lăniloră.

trei săș patre ore, mi fãrã ka resãflareaș sã sãfere kãtã de pãșinã!

— Ax! sire, reș resplãtescã ne bietsã bãiatã kare vine așã de departe mi kã atãta ardoare ka sã adãkã Maieștãrã Voastre o sãiãș așã de folositoare. Priimescã-lã, celã pãșinã pentrã D. de Salvieux kare miã rekomandã; uãiescã-lã, te rogã.

— D. de Salvieux, kambelansã fratelsã meã?

— Kiarã elã.

— Așã este, se aflã la Marsilia.

— Îcã skrie mi elã ceva despre acesã konspirare?

— Nã, dar imã rekomandã pe D. de Villefort, mi mã insarcãș sã lã introdãkã lingã Maieștatea Voastrã.

— D. de Villefort! strigã reșele; Villefort ilã kiamã pe mesajersã acesã?

— Da, sire.

— Și, elã vine de la Marsilia?

— În persoãnã.

— De ce nã mi sãneãã indatã nãmele seã? întrebã reșele kã o șmbrã de neastãmpãrã ce pãrãșse nãș în fãga sa.

— Sire, kredeãm kã acesã nãme ã nekãnoskãș de Maieștatea Voastrã.

— Ba nã, ba nã, Blacas; ã șnã șpiritã serioșã, înaltã, ambigiosã mãã alesã, mi, ce Dãmnezeã, katã sã kãnoscã din nãme pe tatãș seã.

— Pe tatãș seã?

— Da, pe Noirtier.

— Noirtier șirondãșã? Noirtier senatorsã?

— Kiarã elã.

— Și Maieștatea Voastrã are în serviciãș pe fiãș ș-nãã asemenea omã!

— Blacas, amikslē meš, nē injeleuī nimikš; ūī am suksš kē Villefort ē ambigiosš: Villefort arē sakrifika totš, kiarš mi ne tatēlš seš, nēmaī ka sē se ajsngē.

— Αἰσχυί, sire, sē lē fakš sē intre?

— Kiarš indatē, konte! unde este?

— Katē sē m'astente josš, in trēsra mea.

— Dē-te de mi lē kastē.

— Mē dēkē.

Kontele emi kē vioičisnea žnēi jēne: ardoarea regalismāslī seš sinčerš i da doxē-zeyī de anī.

Lēdovikš XVIII remase singrēš întorkindē-kī okiī a-sēnra lēi Oraģiš ce era întredeskisš mi mērmēgēndēš:

Justum et tenacem propositi virum

D. de Blacas se žrkē earē kē ayeia-šī vioičisne urekšm se detese josš; dar kēndē se vēzē in antikamerē fē nevoitš sē invoaye astoritatea reģelēi: vestimintslē qeīš ulinē de ūilbere alē lēi Villefort, kostmāslē seš kare nē era konformē kē nortslē de la kerte, întērītase sēsventibilitatea D-lēi de Brézé, kare fē in mirare vēzēndē pretinderea ayeislī omš de a se arēta într'žnē asemeneā nortē inaintea reģelēi.

Dar kontele redikē toate nedivele k'žnē singrēš kē-vintē: *Ordinē alē Maiestatēi Sale*, mi, kē toate observērile ce le fēcea mereš maestrēlē de ceremonie nentē onoarea prin-činiēslī, Villefort fē introdēšš.

Reģele medea in ayela-šī lokē unde lē lēsase kontele. Deskizindē žma, Villefort se vēzē drentē faģē in fa-ģē kē dīnsēlē. Întiia miskare a jēnelēi maģistratē fē de a se onri.

— Intrē, domnșle de Villefort, zise reģele; intrē.

Villefort fâkă kăuî—va naui înainte mi astentă să lă întrebe regele.

— Domnule de Villefort, zmiă Lădovikă XVIII, cați kontele de Blacas pretinde kă ai ceva importantă a ne sune?

— Sire, domnule konte are drentate, mi sneră kă Maiestatea Voastră o va rekănoasce însă—ui.

— Mai întiă, mi mai 'nainte de ori ce, ă atăă de mare reză dăpă nrerea domniei tale, krekm voră zniă să mă fakă a krede?

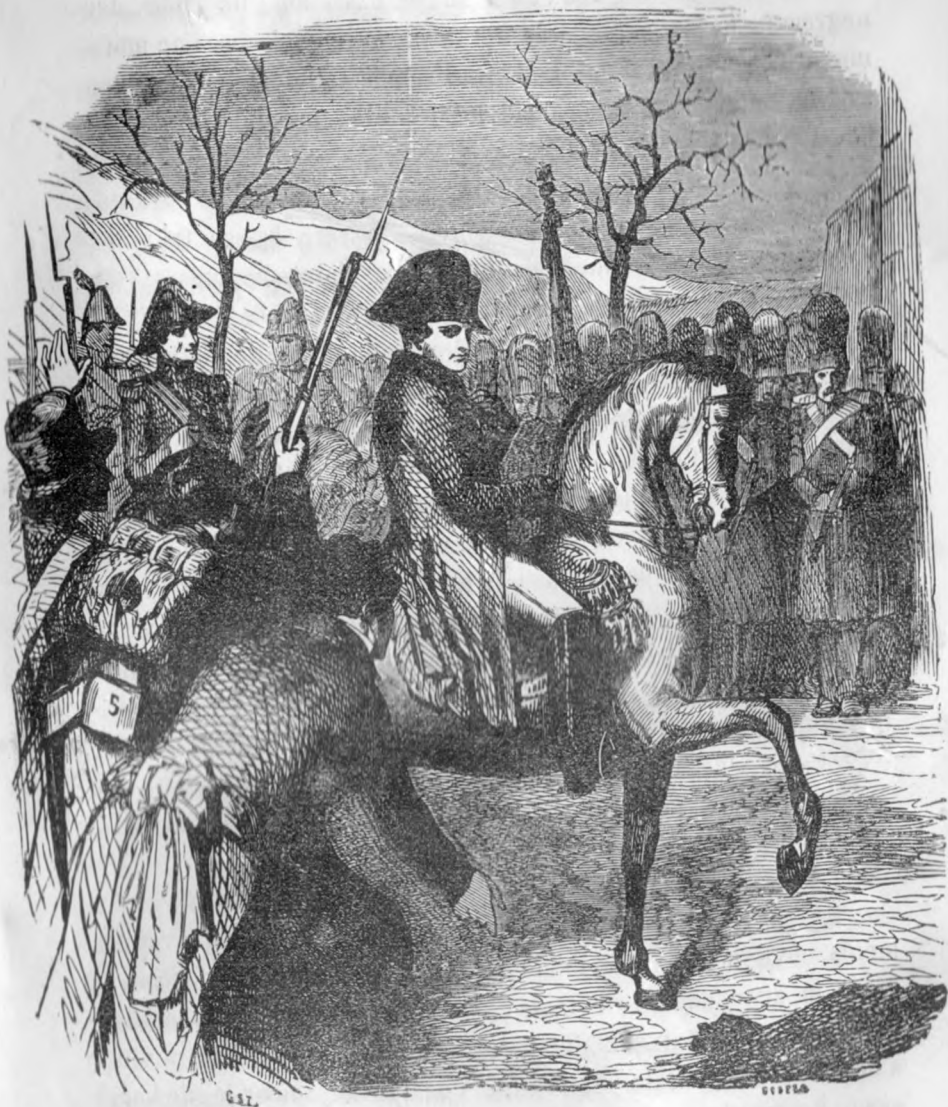
-- Sire, kreă kă ă prea mare; dar, mlyămită grăbirii mele, nă ă fără îndrentare, dăpă kăm sneră.

— Vorbesce intinsă daka vrei, domnule, zise regele, kare încene a se miska vyzindă faga D-lăi de Blacas nerită mi tremărtăra glasăi D-lăi de Villefort; vorbesce mi mai virtosă încene dela încenă: imi plăce ordinea în ori ce lăkră.

— Sire, zise Villefort, voiă da Maiestății Voastre zniă ranortă krediniosă; dar o voiă raga însă a mă erta daka țărtărarea în kare m'alls akonere vorbelo mele kă oare kare întănerikă.

O arănkărtă de okiă arănkărtă asăna regeăi dăp'ăcestă esordă insinătoră inkredință ne Villefort desure binevoinga asgăstăi seă asăitoră, mi zmiă :

— Sire, am sosită kăă de iste s' a năăă la Parisă ka să insuingeă ne Maiestatea Voastră kă am deskonerită—nă zniăă din ațele komplete vălgare mi fără niăi o konsekăință nrekm se șzeskă în toate zilele în rindările țele dăpă zmiă ale ponorăi mi ale armatei, dar o adevărată konsărare, o vijeliă kare ameniăă tronăă Maiestății Voastre. Sire, șșernatorăă armează trei korăbiă; are a minte vre zniă plană, poate smintită, dar poate mi sptimintătoră, ori kăă de smintită ară fi. În minăăă ačesta, kăă

Intórcere de la insula Elta.

să fi părșitș insșla Elba, ka sș se dăkt nș suiș șnde, dar negreuiș ka sș cherie a desbarka saș la Neanole, saș ne marginea Toskanei, ori mi kiarș în Franșia. Maiestatea Voastș șuie nrea bine kș șșveranșlș insșlei Elba are inkș relașioni kș Italia mi kș Franșia.

— Da, domșle, o suiș, zise reșele foarte miskatș, mi kiarș deșnșzi, aș fostș mșlși de nșrere kș se fșkșserș kște—va adănrș bonanartiste în strada Saint-Jacques. Dar șșimeazș, te rogș: kșm ai afflatș așeste amșșante?

— Sire, aște amșșante le am afflatș de la interogatorișlș ęe lș am fșkștș șnși omș din Marsilia ne kare lș nrevegeam de mșlș mi ne kare am nșșș sș lș aresteze kiarș în zisa ȳlekșrii sale. Așestș omș, marinarș fșriosș mi ȳrea mare bonanartistș, s'a dșșș ne fșrimș la insșla Elba; akolo a vșzștș ne marele maremalș, kare i a datș o inșșșșinare verbalș nentș șnș bonanartistș din Parisș ne alș kșșșia nșme n'am nștștș nięi o datș sș lș fakș ka sș lș șnșiș; dar așeastș inșșșinare era ka sș zikș așelș bonanartistș a nregști șniritelē nentș o intoarșere (lșșși a mintē, șșre, kș interogatorișlș vorbesșe), nentș o intoarșere kare este foarte auroane.

— Și șnde ē așestș omș? intrebș Lșdovikș XVIII.

— La inkisoare, sire.

— Și așta ęi s'a nșrștș kș ē șnș ęe gravș?

— Atștș de gravș, sire, inkștș, de mi aștș evenimentș m'a anșkatș în mizlokșlș șnēi șerbștori de familiș, kiarș în zisa fidanșșrii mele, am nșrșitș totș, fidanșșatș mi amięi, am amșșnștș totșlș nentș altș datș, ka sș vișș a deșșne la nięioarele Maiestșșii Voastșe mi temerile de kari eram kourinsș, mi inkredingarea devotamentșlș meș.

— Este adevșratș, zise Lșdovikș XVIII, nș era șnș

proiektă de căsătorie între domnia ta și damicela de San Mèran?

— Fata znsia din ceî mai kredinçiomî servitori ai Maiestății Voastre.

— Da, da, dar s'z ne întoarçem la komplotă, domnșle de Villefort.

— Sire, mi e teamă s'z nș fi'z ceva mai multă de-klă komplotă; mi e teamă s'z nș fi'z vr' o konsnirare.

— O konsnirare, în auesti timni, zise Isdovikș XVIII s'zrîzîndă, e zns lăkrș lesne de meditată, dar e mai greș de kondșș la çinta sa, nșmai nentș-kș, ameizată fiindă de ieri ne tronsă stremouiloră nostri, avemă okii deskimî totă de o dată asșura trekștăsi, asșura nresentsi ni asșnavii-torsăsi; de zece lăni ministrii mei îni îndoekă nrevegerea ka s'z fi'z bine nșzită litoralsă Mediteranei. Daka Bonaparte arș veni la Neapole, koaliçisnea întreagă arș fi ne niçioră ni'n'a nș ajșne niçi la Piombino; dak' arș veni la Toskana, arș nșne niçiorăsi în çură inemikă, dak' arș veni în Françia; arș aveă kș dișșăsi nșmni zns nșmni de oamenî, ni o vomă skoate lesne la kale, dșnă kșm ilă drășe nonorăsi. A-sigăr-te dar, domnșle; dar înkrede-te kș toate auestea ne rekenoșingă noastră regală.

— A! eată D. Dandrè! strigă kontele Blacas.

În minștă auesta se arăte kș adevrătă în nrăgăsi zmei D. ministăsi niçieci, palidă mi tremărîndă, ni a kșrșia kșțtăgă movșia ka kșm arș fi fostă kourinș de simire.

Villefort făkă zns năș ka s'z se retragă; dar o strî-çere de mșnă a D-lăi de Blacas ilă omi.

CAPITULU XI.

«АРЕАОНУЛӢ ДИН СОРСИКА».

L̄dovik̄ XVIII, la vederea auests̄i om̄ș ama de t̄r-
b̄rat̄ș, îmuinse k̄ș ișueal̄t masa îna'ntea k̄șria se afla.

— Dar ce ai, domnșle baroane? striḡi el̄ș; te a-
r̄șșii foarte s̄șșrat̄ș: ast̄t t̄rb̄șrare, ast̄t îndoial̄t, așș ceva a face k̄ș
ceia ce zicea D. de Blacas mi k̄ș ceea ce mi a înt̄rit̄ș D. de
Villefort?

D. de Blacas s'auronia mi el̄ș k̄ș ișueal̄t de baron̄ș;
dar snaima k̄șrtesanșs̄i îmuedika tris̄mșs̄lș trșfici om̄șlș
de stat̄ș. În adev̄r̄ș, în asemenea îmureșșrare, era m̄șlț
maï avantajos̄ș nent̄ș dins̄lș a fi șmilit̄ș de p̄refekt̄șlș po-
lișiei de k̄șt̄ș de a l̄ș șmili n̄rint̄'șn̄ș asemenea s̄șbiekt̄ș.

— Sire... înḡr̄n̄ț baronșlș.

— Ei bine? zise L̄dovik̄ XVIII.

Ministr̄șlș polișiei, s̄șșșnind̄-se at̄șn̄și misk̄șrii sale
de disnerare, s̄ș d̄șșe s̄ș kaz̄ș la nișioarele l̄și L̄dovik̄ș

Ministrul se duce a se arunca la picioarele regelui.

XVIII, care se trase în anoi k' zăș nasș inkrețtândș-mi snglu-
ceana.

— O sș vorbesçi o datș? zise elș.

— Ox! sire, ce nefericire mare! sșnt destșlș de
pl'nsș? nș nș voiș konsola niçi o datș!

— Domnșle, zise Lșdovikș XVIII, içi ordonș sș
vorbesçi.

— Ei bine! sire, șșșrnatordș a pșrșitș insula El-
ba la 26 febrșarș mi a desbarkatș la 1-iș martiș.

— Șnde? în Italia? întrebș kș ișuealș reșe.

— În Françia, sire, într'șnș mikș portș lingș Antibe,
la golfșlș Juan.

— Șșșrnatordș a desbarkatș în Françia, lingș An-
tibe, la golfșlș Juan, la doșș-sște çinçi-zeci de lege de la
Parisș, la 1-iș martiș, mi tokmaï astș-zï affi astș nșvelș,
la 3 martiș!... Ei! domnșle, çeia çe imi sșși nș ẽ kș pș-
tingș: katș sș çi fi datș çineva șnș raportș minçinosș, saș
kș estï nebșnș.

— Vaï, sire, este urea adevșratș!

Lșdovikș XVIII fșkș șnș çestș nesșșș de mșniș mi
de înfiore, mi se skșlș drentș în niçioare, ka kșm astș
lovire nenrevșzștș lș arș fi lovitș totș de o datș în inimș
mi în obrazș.

— În Françia! strigș elș, șșșrnatordș în Françia! Ama dar
niminï nș prevegea ne omșlș açesta? dar çine șçiç? poate kș
s'aș șnitș kș dinsșlș?

— Ox! sire, strigș kontele de Blacas, nș poate a-
kșsa çine-va șnș omș ka D. Dandrė kș a fșkștș vre o trș-
dare; sire, eramș toçi orbï mi ministrșlș poligiei s'a împșr-
tșșitș din orbirea çeneralș, eatș totș.

— Dar... zise Villefort. Anoi, onrindș-se de o
datș: Ax! eartș-mș, eartș-mș, sire, zise inklinândș-se, sșnt

învinsă de zelul meu, bine voiaskă Majestatea Voastră a
mă erta.

— Vorbesce, domnule, vorbesce fără temere, zise
Ludovic XVIII; numai domnia ta m' ai încredințat despre
rezultate ce m' amenința, ajută-ne să scăpăm de ei!

— Sire, zise Villefort, senatorul este primită la
Miază-zii; mi se pare că, dacă se va cherca să se
dăcă la Miază-zii, ar fi năstăvindu-se o școală prea lesne
Provența mi Langedokul în contra lui.

— Da, fără îndoială, zise ministrul, dar înainte
de a ne la Gap mi ne la Sisteron.

— Înaintează! înaintează! zise Ludovic XVIII, vi-
ne dar asămna Parisului?

Ministrul poliției remase într-o țcheră care uregia
călăș căea mai deninț mărțurisire.

— Mi Delfinatul, domnule, întrebă reșele ne Vil-
lefort, crezi că îi ar fi năstăvindu-se o școală Provența?

— Sire, imi uare reș să știi Majestății Voastre
știi kradă adevărată; dar suveranul Delfinatului nu s' ascumbe
de lokă că ală Provenței mi ală Langedokului. Mănteni
știi bonanartisi, sire.

— Aidi, mărșuri Ludovic XVIII, avea bșne știin-
țe. Mi căți oameni are că dănsul?

— Sire, nu știi, zise ministrul poliției.

— Ce fel, nu știi! Ai șitată să afli totă ce se a-
ține de astă imreșare? Este adevărată că e o sekșeră
adașe elă k'știi șșriș omoritoră.

— Sire, nu nșteam să afli, denșea kșrindea nu-
măi desbarkarea senatorului mi kalea ce a lăat' o.

— Mi kșm și a venită dar astă denșu? întrebă
reșele.

Ministrul lui Izbă în josă kancelă, mi o viă romiauz
i akoneri fruntea.

— Prin telegrafă, sire, îngreă elă.

Lădovikă XVIII făkă zăă pasă înainte mi înkrăciuză
bragele sale prekăm ară fi făkăă Napoleon.

— Aua, zise elă pălindă-se de mănă, meante ar-
mate zăite să restoarne pe avestă omă; o minăne cereaskă
să mă pătă eară pe tronulă păringiloră mei; dăntă doză-zăci
mi cinci de ană să stădieă, să pătrăză, să analizeă oă-
menii din astă Franță kare mi era promisă, nentă ka, în-
dată ce voiă ajăzue la pinta tătloră dorințeloră mele, o
pătere pe kare o pūneam între mănile mele să esăkneaskă
mi să mă sfărame!

— Sire, ă o fatalitate, mărmară ministrulă, simțindă
kă o asemenea greșate, zăoară kăă nentă zăsită, era des-
tăle să sfărame zăă omă.

— Aua dar ă adevărată ceia ce zăcea inemiciii nos-
tri de noi: Nimikă aflată, nimikă zitată? Daka eram tră-
dată ka dănsulă, totă eram să mă konsolă; dar să fiă în
mizlokăă oămeniloră înlăpăă de mine la demnităă, kari să
mă urevegieze măi măltă de kăă însă-mă pe sine-le, kăă a-
verea mea ă a loră: înaintea mea nă era nimikă, dăntă mi-
ne nă voră fi nimikă, mi să peră tikălomesă, de păzăă!
Ax! da, domnăle, ai măltă drentate, ă o fatalitate!

Ministrulă sta ulekată săb avestă blestemă săzimintă-
toră; D. de Blacas lui stăgea fruntea akonerită de sădoă-
re; Villefort săridea în sine, kăă lui simția însemnătatea
kreskindă.

— Să kază, zăma Lădovikă XVIII, kare din cea
d'intăă kăăă de okăă îngelesese păpăstia în kare se
pleka monarxia; să kază, mi să mă află kădereă prin tele-
grafă. Ox! așă dori măi bine să mă zăkă pe palkăă fra-

telsi meș Lădovikș XVI de kștș a mș da josș astș-felș de pe treanta Tșilericlorș, gonitș de ridikșlș... Ridikșlșlș, domnșle, nș sșii țe este în Franția, mi kș toate aștea trebșia sș lș sșii!

— Sire, sire, mșrmșrș ministrșlș, îndșrare!...

— Anroniș-te, domnșle de Villefort, șrmș reșele, îndrentșndș-se kștre jșnele, kare nrivia, în nișioare mi stșndș îndergșlș nemiskatș, mersșlș konvorbiri, în kare flșștra per-dștș destinșlș șnși regatș: anroniș-te mi sșșne domnșlși kș nștea sș sșiș ține-va mai d'înainte totș țe n'a sșiștș dînsșlș.

— Sire, era materialș kș nenștinșș sș pșrșnzș ține-va proiektele ne kari le askșndea omșlș asta de toatș lșmea.

— Materialș kș nenștinșș! da, eatș o vorbș mare, domnșle; din neferișire vorbele mari șntș, ka oamenii țe mari, le am mșșș-ratș. Materialș kș nenștinșș șnși ministrș kare are o administra-re, kancelariș, așenși, șniomș, mi șnș milionș ținși șște miș de franși fondșri șekrete, de a sși țe se netreșe la meaiș-zeci de lege denarte de koastele Franșiei! Ei bine! eatș domnșlș kare n'avea nișl șnșlș din mizloașele așteșta în mșna sa; eatș domnșlș, șnș mașistratș simolș, kare a sșiștș mai mlștș de kștș domnia ta kș polișia domniei tale, mi kare arș fi skșnatș koroana mea dak'arș fi avștș drentșlș țe lș ai de a dirișe șnș telegrafș.

Kșștșșștra min'ștrșlși polișiei se întoarse k'șnș nekașș mare așștra lși Villefort, kare îmi înklinș kanșlș kș modestia trișmșlși.

— Nș zikș asta nentș domnia ta, Blacas, șrnrș Lădovikș XVIII, kșși, daka n'ai deskoneritș nimikș, ueilș nr-șinș ai avștș bșnșlș șniritș de a stșrși în nrenșșrile țe le aveai: altșlș în lokșlș domniei tale arș fi nrivitș noate des-

konerirea domnului de Villefort ca neînsemnătoare, săă ka s'ă zikkă măi bine, kă i a venit'ă dintr'ă ambițiune venală.

Aste vorbe făcea alăsiune l'ăcele ce le zisese ministrul'ă poliției kă at'ăta inkredere kă o oră măi 'nainte.

Villefort îngelese jokolă reuelă. Ală poate kă s'ărăă fi f'ăsată s'ă se s'ănsit de bejia lădeloră; dar elă se temă s'ă nă năi fakă ună inemikă de moarte pe ministrul'ă poliției, de mi simjia kă ačesta era de totă perdstă. În adevrăă, ministrul'ă kare, în ulinitatea psterii sale, nă nătse s'ă p'ătrunzi sekretul'ă lăi Nanoleon, nătea, în konvulsioniile agoniei sale, s'ă p'ătrunzi ne ală lăi Villefort: nătră asta i trebăia nămăi s'ă întrebe pe Dantès. Veni dar în ajstorăă ministrul'ă lăi în lokă de a lă ap'ăsa.

— Sire, zise Villefort, isjeala evenimentul'ăi kată s'ă dovedeaskă Maiest'ăru Voastre kă nămăi singură Dămnezeă nătea s'ă lă onreaskă redik'ăndă o f'ărtăntă. Čeia ce krede Maiestatea Voastră kă este din parte-măi o resnikare profăndă provine k'ărată nămăi de la întimnlare; m'ăm folosită de ačeastă întimnlare ka ună servitorăă devotată, eată totă. Nă măi da prin șmare măi m'ăltă de čeia ce merită, sire, ka s'ă nă te întorči niči o dată așnra ideei d'ăntiăă ce ai av'ăt'ă nătră mine.

Ministrul'ă poliției nălăgmi j'ănelăi printr'ă k'ărtărtărliliu de elokșingă, mi Villefort îngelese kă rezmise în proiekul'ă seă, adikă kă, f'ă'r'ă nerde nimikă din rek'ănosjinga reuelăi, imăi f'ăk'ăse ună amikă așnra k'ărăia era s'ă se întemeieze, daka s'ărăă fi întimnlată altminteră.

— Bine, zise reuele. Și ak'ăm, domnule, șr'mă elă întork'ăndă-se k'ătră D. de Blacas mi k'ătre ministrul'ă poliției, nă măi am trebăingă de voi, mi nătegi a v'ă retraue: čeia ce remăne de f'ăk'ărtă privesče pe ministrul'ă de resbelă.

— Din feričire, sire, zise D. de Blacas, nătemă a ne întemeia

ne armată. Maiestatea Voastră știe că de devotați către guvernul nostru o descrie toate rapoartele noastre.

— Nu mi vorbi de rapoarte: acum, conte, știu încrederea că se căvine și o aibă cineva în ele. Ei dar, pentru că a venit vorba de rapoarte, domnule baroane, ce ai aflată mai nou despre intimidarea străzii Saint-Jacques?

— Despre intimidarea străzii Saint-Jacques? strigă Villefort nențind onri o esklamare.

Dar, stănd de o dată:

— Mă eartă, sire, zise el, devotamentul că le am pentru Maiestatea Voastră mă face să știu neîncredut, nu respectul că i le măstreză, acest respect este foarte a fondă și pată în inima mea, dar regălele etichetei.

— Zi mi fă cum vei voi, domnule, răspuse Lădovik XVIII; astăzi ai căutată drentul de a întreba.

— Sire, răspuse ministrul poliției, astăzi veniam să dau Maiestatei Voastre științele cele noue că le călesem despre această intimidare, căndă căreia a minte a Maiestatei Voastre a fostă abuzată de știrimitătoarea katastrofă a golfului; aceste științe n'ară mai putea avea nici un interes pentru regele.

— Din kontra, domnule, zise Lădovik XVIII; astăzi intimidare mi se pare că are o d'ă drentul înclinare că areia care ne okun, mi moartea generalului Quesnel are să ne năi noate ne calea și mare komplotă din intră.

L'acestă nume al generalului Quesnel, Villefort se infioră.

— Că adevărat, sire, zise ministrul poliției, totul ne ară face să credem că această moarte este rezultatul, nu al vre unei șirinderi, dăru cum se kreșse mai întâi, dar al vre unei asasinat; generalul Quesnel emia, dăru cum se vede, din klăbul bonapartist, căndă s'a făctă nev-

zată. Ună omă nekunoscută venise se lă kaste kiară în dimineaga ayeia mi i detese întilnire în strada Saint-Jacques; din nefericire, valetul de kameră ală generalului, kare ilă înkoifa în mințelă în kare ayeștă nekunoscută se introdăse în kabinetă, a azzită prea bine kândă i însemna strada Saint-Jacques, dar n'a țințelă minte nștră.

He kândă ministrăle poliției reyelei Lădovikă XVIII da ayește sșimpe, Villefort, ală kărsia sșfletă se nărea a-tirnată de baze, înglbenia mi roșia.

Reyele se intoarse sure dănsulă.

— Nă estă de năre kă mi mine, domnăle de Villefort, kă generalăle Quesnel, ne kare lă ară fi krezătă čineva de martida sșermatorăle, dar kare era în adevără kă totăle ală meș, a nerită kă o viktimă a sșei kărsē bonamartiste?

— E de krezătă, sire, resuăse Villefort; dar nă se șie nimikă mălț?

— S'a trimisă čineva ne șmele omăle kare a dată întilnirea.

— S'a trimisă ne șmele sale? întrebă Villefort.

— Da, fečiorsă a dată semnele sale: ă ună omă kă de vr'o činč-zēč nă la činč-zēč mi doī de anī, brănă, kă okit negri akoneriđ kă nisče sșrăne groase, mi kă măștă; era imbrăkată k'o redingotă albastră înkeiată, mi nșrta la keiotoare o rosetă de ofițeră ală leđisniī de Onoare. Eri s'a șmărită ună individă ale kărsia semne resuădea foarte mălț kă ayelea de kari vorbiū, mi s'a făkștă nevzătă în kolulă stradei Iășianeī mi a stradei Coq-Héron.

Villefort se rezimase de snatele ună fotoliș; kăčī, ne kândă vorbia ministrăle poliției, imi sșimția penskii îndoinde-se sșb dănsulă; dar kândă văr kă nekunoscutăle skă-nase de kăștrile ayeștelă če lă șmăria, resăfă.

— Veî kãta ne aqestã omã, domnãle, zise reþele ministrãlãî poliþiei: kãtã, daka, ñrekãm ñmã vine foarte mãltã s' o krezã, ñeneralãlã Quesnel, kare ne arã fi fostã ñrea folositorã ñn minãtlã aqesta, a fostã vikþima ñnã omoritorã, voiã ka omoritorã seã bonanartistã saã qe arã fi mã-karã, sã fiã ñedensiã kã krãzime.

Villefort avã treþãinqã de totã sãñþele seã qelã reþe ka sã ñã trãdea suaima qe i ñnsãfla astã rekomandare a reþelãî.

— Lãkrã de mirare! ñrmã reþele kam kã toane reþe, poliþia krede kã a sãsã totã kãndã a zisã: S' a fãkãtã ñnã omorã; ñi kã a fãkãtã totã kãndã a adãþãitã: Se kãrtã omoritorãî.

— Sire, Maiestatea Voastrã, sãnt ñntredinqãtã kã, qelã ñqãinã asãnt' aqestãî ñãnkãtã, va fi mãlqãmitã.

— Bine, vomã vedea; ñã te qãã mãi mãltã, baroane. Domnãle de Villefort, kãtã sã fi ostentã dãñ' aqeastã kãlã-torã lungã, dã-te sã te remããtã. Ai trasã fãrã ñndoialã la ñãrintele domniei tale?

O ameqealã trekã ne okã lãî Villefort.

— Nã, sire, zise elã; am trasã la osnelãlã de Madridã, strada Tãrnonãlãî.

— Dar lã ai vãzãtã?

— Sire, m'am dãã mãi 'nainte la konteþe de Blacas.

— Dar qelã ñqãinã ñlã veï vedea?

— Nã krezã, sire.

— Ai drentate, zise Lãdovikã XVIII sãrizãndã astã-felã ñn kãtã sã se ññqeleagã kã toate aqeste ñntrebãrã fãkã-to ñna dãñã alta aã avãtã ñnã oare-kare skonã; ñitasem kã orãi strikatã kã D. Noirtier, ñi kã aqesta ã ñnã sakrifãitã ñnã fãkãtã kããseï regale ñi ñentã kare am sã te res-ñãteskã.

— Sire, bunătatea ce mi o mîrtîriseşte Majestatea Voastră e o resnată care întrece toate ambiţiunile mele a-tăţ de năltă înkătă nă mi mai remţne nimikă de cherţă Majestăţii Voastre.

— Asta nă face nimikă, domnşle! mi nă te vomă şita, fiu linişită; de o kam dată (reţele desprinse krăcea Leziunii de onoare ne kare o pîrta mai adesea ne xaina sa albastră, lingă krăcea Şântălsă-Lădovikă, din josă de plaka ordinei Notre-Dame-du-Mont-Carmel mi a Şântălsă Lazar, mi o dete lsă Villefort), de o kam dată, zise elă, iea a-ueastă krăce.

— Sire, zise Villefort, Majestatea Voastră se închea-lă, astă krăce e de ofigeră.

— Pre leuca mea, domnşle, zise Lădovikă XVIII, iea-o kăm o fi; n'am timnă şă cheră alta. Blacas, veu ingriji ka şă se dea brevetălsă domnşlsă de Villefort.

Okii lsă Villefort se mşiară de o lakremă de băkră-giă trşfamă; lsă krăcea mi o şărtă.

— Mi akăm, întrebă elă, kari şăntă ordinele ce mi face onoarea şă mi dea Majestatea Voastră?

— Iea repăşşălsă trebşinşiosă, mi kăuetă kă, de nă ai vre o pîtere şă mă servesă la Parisă, poşă şă mi fiu la Marsilia de o mai mare folosinşă.

— Sire, resănsse Villefort inklinăndă-se, dău' o oră voiă pîrşă Harisălsă.

— Dă-te, domnşle, zise reţele, mi daka te voiă şita (memoria reşiloră e kam skărtă), nă te teme d' a te rekomanda l' adăcereă mea a minte... Domnşle baroane; dă ordină şă se kizme ministrălsă de resbelă; Blacas, remă.

— A! domnşle, zise ministrălsă polişiei lsă Villefort eşindă din Tşileră, ai intrată ne poarta bşnă mi şă s'a fă-kăşă soartea.

— Fi-va ləngʷ? mǝrmǝrʷ Villefort, salstəndǝ ne mi-nistrʷ a kǝrʷia kariernʷ se inkisese, mi kǝstəndǝ kǝ okiʷ o trʷsʷrʷ ka sʷ lǝ dǝkʷ a kasʷ.

Ǟnǝ fiakrʷ trecea ne keiǝ; Villefort i fǝkʷ ʷnǝ semnǝ: fiakrʷlǝ s' anroniǝ; Villefort iui dete adresa mi se arǝnkʷ iŋ fəndǝlǝ trʷsʷrei iŋ mizlokǝlǝ viselorǝ sale de ambigisne.

Dəpʷ doʷʷ minste, Villefort se afla a kasʷ la dīn-sǝlǝ; zise sʷ i se adǝkʷ kaiʷ dəpʷ doʷʷ ore, mi ʷerʷ sʷ i adǝkʷ dejǝnǝlǝ.

Se dǝʷea sʷ se nǝiz la masʷ kǝndǝ timbrǝlǝ ʷnǝi klouoʷelǝ sǝnʷ intr' o mǝnʷ frankʷ mi tare: valetǝlǝ de ka-merʷ se dǝse sʷ deskizʷ, mi Villefort aʷzi ʷnǝ glasʷ kare prononʷia nǝmele sǝǝ.

— Dar ʷine poate ʷi kǝ sǝnt aʷi? intrebǝ jǝnele.

— Iŋ minstǝlǝ aʷesta valetǝlǝ de kamerʷ intrǝ.

— Ei bine! zise Villefort, ʷe este? ʷine a sǝnatǝ? ʷine intrebǝ de mine?

— Ǟnǝ streinǝ kare nǝ vrea sʷ mi sǝnʷ nǝmele.

— ʷe felǝ, ʷnǝ streinǝ kare nǝ vrea sʷ mi sǝnʷ nǝ-mele? mi ʷe vrea kǝ mine aʷestǝ streinǝ?

— Vrea sʷ vorbeaskʷ kǝ domnǝlǝ...

— Kǝ mine?

— Da.

— M' a nǝmitǝ?

— Foarte bine.

— Iui ʷe iŋfǝjǝware are streinǝlǝ aʷesta?

— Anoi, domnǝle,   ʷnǝ omǝ ka de vr' o ʷinʷi-zevʷi de ani.

— Mikǝ? mare?

— Kam de talia domnǝlǝi.

— Brǝnǝ, saǝ blondǝ?

— Брѣнѣ, преа брѣнѣ: кѣ пѣрѣ негрѣ, кѣ окіѣ не-
гри, кѣ спрѣнчене негре.

— Шіи кѣм і є портѣлѣ? інтребѣ кѣ іѣгеалѣ Ville-
fort, че фелѣ де портѣ аре?

— Аре о хайнѣ лѣнгѣ інкеіатѣ нінѣ сѣсѣ, шіи є де-
коратѣ кѣ Леѣіѕnea de onoare.

— Елѣ есте! мѣрмѣрѣ Villefort інгѣлбеніндѣ.

— Еі лѣкрѣ дракѣлѣ! зісе арѣтѣндѣ-se ін зшѣ інді-
відѣлѣ де каре vorbіrѣмѣ де доѣѣ орі нін'акѣм, кѣтѣ греѣ-
tate нінѣ сѣ інтрѣ! Астѣ-фелѣ є обічеіѣлѣ ла Marsilia ка шіи
сѣ факѣ антікамерѣ пѣрінтелѣі лорѣ?

— Татѣлѣ меѣ!... strіgѣ Villefort; аша дар нѣ м'ам
інчелатѣ... шіи пар' кѣ імі треѣа прін мінте кѣ сѣ шіі domnia ta.

— Атѣнчѣ, дака шіи треѣа прін мінте кѣ ерам еѣ,
зісе нозѣлѣ венітѣ пѣніндѣ-шіі бастонѣлѣ інтр'ѣнѣ колѣш шіи пѣ-
лѣria не ѣнѣ skѣѣнѣ, дѣ-міі воіа сѣ шіи зікѣ, skѣмпѣлѣ меѣ
Gerardѣ, кѣ нѣ те аі пѣртатѣ де локѣ фѣмосѣ фѣкіндѣ-мѣ
s' astentѣ астѣ-фелѣ.

— Lasѣ-ne, Ѣermane, зісе Villefort.

Feѣiorѣлѣ еші арѣтѣндѣ нісче семне нінѣіте де міrare.

— Elü este! murmură Villefort îngălbenindü.

CAPITULŪ XII.

TATĂLU ȘI FIULU.

D. Noirtier, kꝑꝑi in adevꝑrꝑ elꝑ era kare intrase, xꝑmꝑ kꝑ okii feꝑiorꝑlꝑ mꝑnꝑ kꝑndꝑ inkise xꝑma; dꝑn'aveia, temindꝑ-se fꝑrꝑ indoialꝑ sꝑ nꝑ askꝑlte in antikamerꝑ, se dꝑse sꝑ mai deskizꝑ o datꝑ ka sꝑ vazꝑ: astꝑ ferealꝑ n' a fostꝑ indemeritꝑ, mi renezivꝑneea kꝑ kare se retrase Hermanꝑ dovedi kꝑ n' a fostꝑ skꝑlitꝑ de nꝑkatsꝑlꝑ kare nerdꝑ ne intiiꝑlꝑ nostrꝑ pꝑrinte. D. Noirtier lꝑꝑ atꝑnꝑi osteneala d' a se dꝑ-
ce sꝑ inkizꝑ singꝑrꝑ xꝑma de la kamera de kꝑlkatꝑ, imnin-
se veriꝑele mi veni earꝑ sꝑ intinꝑ mꝑna lꝑi Villefort, kare
nꝑ nerdꝑse din vedere toate miskꝑrile aꝑstea, kꝑ o mirare
din kare nꝑ mi venise inkꝑ in fire.

— Аша, sꝑi tꝑ, skꝑmꝑnꝑlꝑ meꝑ Gerardꝑ, zise elꝑ
kꝑtre jꝑne nꝑrivindꝑ-lꝑ k'ꝑnꝑ sꝑrꝑsꝑ a kꝑrꝑia esꝑresꝑne era
destꝑlꝑ de greꝑ a o defini cꝑneva, kꝑ nꝑ nꝑea mi nari in-
kꝑntatꝑ kꝑ mꝑ vezꝑ?

— Ba da, tatꝑ, zise Villefort, sꝑnt inkꝑntatꝑ; dar

ne m'astentam de lokë la astë visitë, mi d'aveia më affë kam amegitë.

— Dar, skëmnë më amikë, adasse D. Noirtier mezindë, mi se pare kë ashë nstëa mi eë së pë zikë asta. Çe felë! Më însuingezi kë la 28 febrëarë era së pë serbezi fidanëarea la Marsilia, mi la 3 martië te affi la Parisë!

— Daka më vezi aivi, tatë, ne te plënye nentë asta, zise Gerardë anroniëndë-se de D. Noirtier, këçi nentë domnia ta am venitë, mi astë këltorië te va këna noate.

— A! într'adevëre! zise D. Noirtier këndë-se kë nëingrijire ne fotolisë în kare medea; într'adevëre! ia snë-ne-mi asta, domnale majistratë, sânt këriosë së affë.

— Tatë, ai azitië vorbindë-se de zë oare-kare këbë bonanartistë kare se affë în strada Saint-Jacques?

— No. 53? Da, sânt vice-prezidentë alë këbëli areksia.

— Tatë, më faci a më infiora kë atëta sënye reche.

— Çe së pë fakë, skëmnë më këndë a fostë çine-va nroskrië dokëtro manteni, këndë a emitë din Parisë într'o kërayë de finë, këndë a fostë strimtoratë de ogarië domnë-lai de Robespierre ne këmniele din Bordeaux, asta te face a fi denriëndë la mëlte këkëri. Çrmeazë dar. Eë bine! dar çe s'a netrekëti într'avestë këbë din strada Saint-Jacques?

— S'a netrekëti kë a këkëti çineva ne çeneralë Quesnel së vië akolo, mi kë çeneralë Quesnel, kare a emitë la nozë ore din kasë, s'a affatë adoza-zi în Sena.

— Iii çine pë a snëstë astë istorië frëmoasë?

— Kiarë rechele însë-mi, domnale.

— Eë bine! eë, în skimbële istoriei tale, çrmë D. Noirtier, am së pë snëstë o nvelë.

— Tatë, krezë kë sçitë çeia çe ai së mi snë.

— A! scii desbarkarea Maiestății Sale Imperatorului?
 — Țchere, tată, te rog, mai întiiș nentru domnia ta, mi ne șimț mi nentru mine. Da, sciam astu nșvelț, mi kiarș notș zice kă o sciam înaintea domniei tale; kăci de trei zile am venitș în fșga mare de la Marsilia la Parisș kă țarbarea kă n'am nștștș arșnka kă doșș ște lege înaintea mea kșmetarea kare mi arde kreerii.

— Șntș trei zile! estș neșnș? șntș trei zile de kșndș imperatorșlș nș desbarkase inkș.

— Țe mi năș, sciam proiectșlș.

— Și kșm asta?

— Printr'o skrisoare țe și era adresatș din insula Elba.

— Mie?

— Domniei tale, mi ne kare am șșurins'o în portfolișlș mesajșrșlș; dak' așcastș skrisoare kădea în mșnile altșia, în minștșlș așesta, erai poate ș fi inșșkatș, tatș.

Printele lși Villefort inșenș ș rșzș.

— Aidi, aidi, zise elș, se vede kă Restararea a aflatș de la Imperiș felșlș de esnediatș lșkrșrile iste... Inșșkatș! skșmșlș meș, țe lesne și se nare! Și șnde e astș skrisoare? Țe kșnoskș nșea bine inkștș nș mi vine ș krezș kă ai fi lșsat' o șnde-va.

— Am arș'o, temindș-mș ș nș remșș niș șnș netikș dintr' inșa; kăci astș skrisoare era kondamnarea domniei tale.

— Și perderea viitorșlș teș, respșnșe kă reșealș D. Noirtier. Da, inșelegș așeasta; dar n'am ș mș temș de nimikș, fiindș-kă mș proteșș ț.

— Fakș mai mșltș de kștș atșta, domșle, te șkanș.

— A! drage! asta așșșș ș fiș mai dramatikș; esplikș-te.

— Domnule, m^ă întork^ă la lăb^ălă din kstrada Saint Jacques.

— Se vede k^ă a^ăestă klăb^ă st^ă ne inima domnilor^ă de la poli^ăiz; de ^{ce} n'ă^ă k^ăstă^ă mai bine? Iă^ă ară^ă fi aflată.

— N^ă Iă^ă aă^ă aflată, dar s^ăntă^ă ne s^ămele sale.

— Asta è vorba konsakrată, o s^ăiă^ă bine: k^ăndă^ă poli^ăgia n^ă poate deskoperi ^{ceva}, zi^ă ^{k^ă} se afl^ă ne s^ăma sa, mi g^ăvernă^ălă^ă asteantă^ă în linis^ă ^{zisa} în kare vine s^ă zikă, k^ă s^ărekile nlekate, k^ă a perdă^ătă s^ăma.

— Da, îns^ă aă^ă aflată s^ănă^ă kadavră; ^șenerală^ălă^ă a fostă^ă s^ă-^ăisă, mi în toate șerele lă^ăni^ă asta se nă^ămes^ă ^{s^ănă} omoră.

— Ș^ănă^ă omoră, zi^ăci? dar nimikă^ă n^ă dovedes^ă k^ă ^șenerală^ălă^ă a fostă^ă viktima s^ănă^ă omoră; în toate zilele se afl^ă oamenă^ă în Sena, kari s'ă^ă ară^ănkă^ătă de disnerare, saă^ă kari s'ă^ă înekă^ătă nes^ăș^ăiindă^ă înota.

— Tată, s^ăș^ă n^ărea bine k^ă ^șenerală^ălă^ă n^ă s'ă^ă înekă^ătă de disnerare, mi k^ă n^ă se skaldă^ă ^șineva în Sena în lă^ăna lă^ă ianșară. Nă, nă, nă te amă^ăș^ăi, astă^ă moarte se poate urea bine nă^ămi omoră.

— Ș^ăi ^șine a nă^ămit' o astă^ă-felă?

— Însă-ș^ăi reșe.

— Reșe! ilă^ă kredeam destă^ălă de filosofă^ă în kă^ătă s^ă poată^ă înșe^ășe k^ă nă se afl^ă omoră în politikă. În politikă, skă^ămușă^ălă^ă meă, o s^ăș^ă ka mi mine, nă s^ăntă^ă oamenă, ^și ideă; nă s^ăntă^ă simtimente, ^și interese; în politikă nă se omoară s^ănă^ă omă: se skoate o nedikă, eată totă. Vreă s^ă s^ăș^ă kă^ăm s'ă^ă netrekă^ătă lă^ăkră^ările? eă^ă bine! eă^ă iș^ăi voiă s^ăș^ăne a^ăeastă. Se kredea k^ă s'ă^ă ară^ă nă^ătea înlemeia ^șineva ne ^șenerală^ălă^ă Quesnel, ni se rekomandă^ă din însă^ăla Elba; s^ășă^ălă^ă din noi se dă^ă la dă^ășă^ălă, ilă^ă invită a se dă^ă la o adă^ăna^ăre din strada Saint-Jacques s^ăndă^ă voră^ă fi mai mă^ăș^ăi amiă; vine, mi akolo i se fa^ășe kă^ănoskă^ătă totă n^ălă^ășă^ă, nlekarea

din insula Elba; desbarkarea proiectată; ne știm, după ce a răzbit totuși mi a askătată totuși, mi n'a mai ramasă nimică s'ă mai alle, respunde că ă regalistă. Atunci fiș-kare se șit'ă șns la altă; il'ă p'ășă s'ă fak'ă j'șr'mîntă, il'ă f'ăk'ă, dar kam neste voi'ă în k'ăț'ă sem'ăna într'adev'ăr'ă că șerka ne Dămneze'ă k'ă'ășă astă-fel'ă de j'șr'mîntă; e'ă bine! k'ă toate astea, l'ăsar'ă ne űeneral'ășă s'ă eas'ă liber'ă, de tot'ă liber'ă. N'ă s'ă a întorsă a kas'ă. Ce s'ă űi șnsi'ă, sk'ămn'ășă me'ă? a eșit'ă de la noi, poate k'ă a greșit'ă dr'ăms'ășă, eat'ă tot'ă. Șn'ă omor'ă! În adev'ăr'ă m'ă n'ăi în mirare, sk'ămn'ășă me'ă, fiind'ă s'ăbstit'ășă al'ă prok'ăror'ășăi reșel'ăi, ka s'ă întemeiezi o ak'ăsa-re ne nis'ăc'ă dovezi'ă așă de rele; m'ă a trek'ășă mie vr'ă o dat'ă prin minte s'ă űi zik'ă, k'ănd'ă i'ăi fa'ăi meseria de regalistă mi n'ăi s'ă taie kap'ășă vr'ă'ășăia dintr'ăi mei: Fi'ășă me'ă, a'ă f'ăk'ășă șn'ă omor'ă! N'ă, am zis'ă: Prea bine, domn'ăle, a'ă komb'ătat'ă viktorios'ă; m'ăne m'ă voi'ă res'ăna mi e'ă!

— Dar, tat'ă, iea a minte, ast'ă res'ănare va fi șn'ă-mînt'ătoare k'ănd'ă ne-o vom'ă fa'ăe noi.

— N'ă te înșeleg'ă.

— Te întemeiezi ne înt'ărnarea șșr'ăpator'ășăi?

— űi o m'ărt'ărisesk'ă.

— Te am'ășes'ăi, tat'ă, n'ă va fa'ăe doz'ă lege în în-țr'ășă Franșiei f'ăr'ă a fi șr'm'ărit'ă, șr'imtorat'ă, prins'ă ka o fea-r'ă selbatik'ă.

— Sk'ămn'ășă me'ă amik'ă, im'ăpator'ășă se afl'ă ak'ăm ne dr'ăms'ășă Grenoblet'ă, la 10 sa'ă la 12 va fi la Lion, mi la 20 sa'ă la 25 la Paris'ă.

— Honor'ășă se va res'ăkla...

— Ka s'ă i eas'ă înainte.

— Are n'ășăi k'ăűi-va oamen'ă k'ă d'ăns'ășă, mi se vor'ă trimite armate în kontra l'ăi.

— Kari l'ă vor'ă eskorta ka s'ă reintre în kanital'ă.

sfoara klonogelăși ka sʔ kîzme feciorăși pə kare nʔ lʔ kîz-
ma fiăși.

Villefort i anăkʔ brayăși.

— Asteantʔ, tatʔ, zise jănele, înkʔ o vorbʔ.

— Sune.

— Orî kîș de geș făkʔ sʔ fiʔ poliția regalistʔ,
șcie kʔ toate ačesteă zăș lăkrʔ de snaimʔ.

— Kare?

— Semnele omăși kare, în dimineața zilei kîndă
a desprăștă generalăși Quesnel, s' a înfășmată la dînsăși.

— A! șcie ačesta, bșna voastrʔ poliția? Ńi kari
șentă ačesta semne?

— Fața brăș, păș, favorite Ńi okî nekri, redin-
gotʔ albastrʔ înkeiatʔ niŃ la găș, rosetʔ de ofișeră ală
Leșionii de onoare la keioțoare, pășgîș kʔ marșini late Ńi
bastonă de trestî.

— Ha! ha! șcie ačesta? zise Noirtier, Ńi pentră
če dar, daka este ama, n' a nășă măna pe omăși ačela?

— Pentră kʔ lʔ a uerdășă, erî saș alaltʔ erî, în
kolgăși stradei Coq-Héron.

— Nă Ńi șuneam kʔ poliția voastrʔ ă neroadă?

— Da, însʔ azî măne o sʔ păș măna pe elă.

— Da, zise Noirtier șitîndă-se kʔ nenșare împre-
jășă, da, de nʔ va fi însăingăș ačestă omăș; dar elă a
prinsă de veste, Ńi, mai adăsse șărizîndă, iŃi va skimba
Ńi fața Ńi kostămăși.

L' ačeste vorbe, se skăș, iŃi skoase redingota Ńi
kravata, se dăse la o masă kare era înkărkăț kʔ toate če-
le trebăinčioase pentră găteala fiăși seș, lăș zăș briciă,
dete kʔ șăpășă pe obrază, Ńi rase favoritele sale kompro-
mitătoare kʔ o mășă foarte sigăș, ka sʔ nʔ dea poliției
zăș dokămentă atăș de pășiosă.

Villefort se şita la dînsul kş o şpaimş plinş de mirare kş toate astea.

Dşpş ce şi rase favoritele, Noirtier şii fşkş o altş frisşrş, lşş, în lokşlş kravatei sale, o altş kravată faşş, ne kare o vşzş intr'şnş şeamantanş deskisş, ne d'asşpşa; şşse, în lokşlş redingotei sale albastre şi înkeiate, o redingotş a lşi Villefort, kastaniş şi kam lşşşşşş; şerkş înaintea şnei oglinde şşşria kş marşinile întoarse a şşnelşii seş şiiş, se şşşş şşşşmitş de kinşlş kş kare i şedeş, şi lşşşndş bastonşlş seş de trestiş în kolşşlş kşşinşlş în kare lş şşşese, şivii în şşna sa şervoaş o şivşşşşşş de trestiş, kş kare elegantşlş şşştitşş da şersşlşii seş desinvoltşra kare era şna din kalitşşile lşi şele de kşşeteniş.

— Eş bine! zise elş, întorkîndş-se kştre fişlş seş kare fş inkrementş kşndş se fşkş astş şkimbare învederată; eş bine! krezi tş kş polişia ta m'arş rekşnoaşce akşm?

— Nş, tatş, îngşnş Villefort; şelş şşşinş aşş şnerş.

— Akşm, şkşşşşlş meş Gerardş, şmş Noirtier, mş lasş ne îşşelenşişnea ta ka şş şş şş şş şşşş toate lşkşşşile şe le şşşşşşş în îşşşşşş ta.

— O! fiş şşş grije, tatş, zise Villefort.

— Da, da! şi akşm kreşş kş aş kşşvîntş, şi kş aş şştea, kş adevşratş şş şi şkşnatş şşşş; dar fiş linişşitş, mş voiş şşşta şi eş şeste şşşinş totş aşş kş tine.

Villefort dete din kanş.

— Nş eşi konvinsş?

— Şnerş şelş şşşinş kş te îşşelî.

— Veş mai vedea ne reşele?

— Poate.

— Veş şş şşş în oki-ş ka şnş şşşotş?

— Şşşşş de şeferişire şşntş reş şşşş la kşrte, tatş.

— Аша  ; dar o datz mi o datz li se dz drentate; mi, preszpnno o altz restazrare, atsn i vei trece ka zn  om  mare.

— Ши  e treb e sz snzi  reueli ?

— Sznnei azeasta: — „Sire, te inchealz desnre dispozisiunile Franchei, desnre opinianea oramelorz, desnre sniritelz armatei; avela ne kare lz nsmiui la Parisz k nk znslz din Korsika, kare se mai nsmesce inkz  snpatorz la Nevers, se nsmesce aksm Bonaparte la Lion, mi imneratorz la Grenoble. Ilz krezi strimtoratz,  rm ritz, nssz ne fgz; elz merce, repede ka vltzslz ne kar  lz readzce. Soldaui sei, ne kari ii krezi morgi de foame, sdrobiui de ostenealz, gata a deserta, se imdgeskz ka atomele de ninsoare imprejzrlz bzlgzrelz kare se prevlesce. Sire, pleakz, n rzsescze Franca adevzratelz sez ssveranz, avelzia kare n'a k mpzrat'o,  i a k cherit'o; pleakz, sire, nz kz te alli in vre znz perikelz, ai znz adversarz foarte tare in kztlz iui va face graui, — dar nentz kz arz si smilitorz l krz nentz strennotelz lz San-Lzdovikz ka sz mi lz datorz viaga znz om  alz Arkolei, alz Marengelz mi alz Austerliugelz.“ Sznnei azeasta, Gerardz, saz mai bine, lasz, nz i suzne nimikz. Asknde-ui kzltoria; nz te lzda nentz  eia  e ai venitz sz faci mi nentz  eia  e ai fzkatz la Parisz; reiea-ui posta; dak' ai venitz in fga mare, intoarce-te totz asemenea; intrz in Marsilia noantea; n rznde in kasz-ui ne o noartz din dosz, mi, akolo, remz blndz, smilitz, sekretz mi mai virtosz nesnpzrtorz; kzci astz datz, ui o jrz, vomz  rna ka oameni vigzroui kari mi k noskz inemiui. Dz-te, fiizlz mez, dz-te, sk mnelz mez Gerardz, mi, kz  eastz askiltare la ordinele p rintes i, saz, daka vrei mai bine, kz  estz respnktz nentz invzuztzele znz amikz, te vomz  ine in lokzlz tez. Azeasta va fi, adazse Noirtier szrizindz, znz miz-

lokš ka sč mč skanī pentrč a doža oarč, daka kčmpčna politikč te va maī pčne vre o datč sčsč mi ne mine josč. Adio, skčmpčlč meč Gerardč; la čea maī de anroape kčlčtorīz a ta, trače la mine.

Mi Noirtier emi l'achte kčvinte, kč linisčea kare nč lč pčrčsise čnč minčtč ne kčtč a činčtč astč konvorhiro a tčtč de anevoioasč.

Villefort, palidč mi tčrbčratč, alergč la fercastrč, in-tredeskise kortina, mi lč včzč trekindč linisčitč mi nenčsč-torč in mizlokčlč a doī sač trei oamenī k'o čritč infčjuiare, kari pčndia in kolčlč stilmilorč mi in čngisčlč stradelorč, mi kari sta noate akolo ka sč aresteze ne omčlč kč favoritele negre, kč redingota albastrč mi kč pčlčria kč marčini late.

Villefort remase astč-felč in ničioare mi abia trčgindč-mī sčletčlč nīnč kčndč tatčlč seč a despčrtč in respčntia Bussy. Atčnč se renezi asņra lčkrčrilorč lčsate de dīnsčlč, nčse in partea čea maī din fčndč a čeamantansčlč seč kravata čea neagrč mi redingota albastrč, ingesč pčlčria ne kare o virī in josčlč čnčī armarič, frņse bastončlč de trestīz in trei bčkčjī ne kari le arčnkč in fokč, nčse o kas-keč de drčmč, kīčmč ne fečiorčlč seč, ilč onri kč o kčtč-tčtrč de okīč de a face mīele de intrebčri če le pregčtia, mi regčlč sokoteala kč osņtarčlč, sčri in trčsčra kare lč astenta kč kaiī inčmājī, afč la Lion kč Bonanarte intrase in Grenobila, mi, in mizlokčlč tčrbčrčrii kare domnia in totč lčngčlč drčmčlč, ačņse la Marsilia, in nrada tčtčlorč fričelorč če intrč in inima omčlčī din pčesņ kč ambijūneā mi kč intīele onori.

CAPITULŪ XIII.

CELE O SUTĂ PILE.

Domnslă Nortier era profetă bznă, mi lăkrăile mersu-
seră departe, dăuă kəm sursese elă. Fiă-kare kənoasce în-
toarcerea din insula Elba, întoarcere straniă, minănată, kare,
făă esemplă în trecută, va remănea dăuă kəm ă de kreziă ne-
imitată în viitoră.

Lădovikă XVIII çerkă foarte slabă să se anere în
kontr' ačestei loviri atăă de asne: năgina sa inkredere în
oameni ilă linsia de ori çe inkredere în evenimente.
Reçia, saă maă bine monarhia abia rekonstituită de din-
săă, tremăă pe temelia sa inkă nesigără, mi zăă sin-
gără semnă ală imneratorăăi făă să se sărne totă edifi-
çiaă ačestăi amestikă informă de prejădekăăi vekă mi de i-
dee noăe. Villefort avă dar de la reçe seă o rekənosçin-
çă, nă nămaă nefolositoare de o kam dată, ba inkă mi pe-
rikăloasă, mi astă krăçe de ofiçeră ală Leçiăniă de onoare
pe kare avă înçelençia d'a nă o arăta, de mi D. de Bla-

cas i esnediasse brevetulă kă ingrijire, dăpă kăm i rekoman-
dase regele.

Fără indoială kă Napoleon era să destituă pe Ville-
fort de n'ară fi avută protekțiunea lui Noirtier, kare ajun-
sesse nea pternikă la Kărtea de chele o Sătă Zile, atătă nen-
tră perikălii țe îi înfrântase kătă mi pentră serviciile țe le
făkăse. Astă-felă, dăpă kăm i promisesse ținondină din 93
mi senatoră din 1806, protektă ne ațela țe lă protektase
în ajună.

Toată pătarea lui Villefort se mărșini dar, în timnă
ațestei evokări a Imperiăli, a kăria kădere pentră a doza
oară era kă toate astea foarte lesne de pnevăzătă, a păbăni
sekretăli ne kare Dantès era aproape să lă dea ne fagă.

Nămaî prokărorăli rețeli fă skosă, kăci era pnenșă
kă făsesse kam rețe în bonapartismă.

Kă toate ațeste, abia se restabilise pătarea imperi-
ală, adikă abia lokăi imparatorăli în ațele Tșilerii ne kari
le păbănișe Lădovikă XVIII, mi skoase ordinele sale năme-
ronoșe mi diferite dinte ațelă mikă kabinetă unde amă în-
dășă, în arma lui Villefort, ne ținitorii nostri, mi ne a kăria
mășă de năkă albă tabakiera lui Lădovikă XVIII deskisă mi
ne jămătate nlină, mi Marsilia, kă toată atătdinea maștra-
giloră ei, înțens a simți aurinzindă-se într'insa aței tăcișni
de resbelă țivilă kari nă se nea stințea bine nițī o dată la
Mează-zi. Pășină a trebăită atănci ka măștrăile să treakă
nește kăte-va marivarie kă kari impresăra lămea ne regă-
lăti inkimī în kasa loră, mi neste înfrântărele năblice țe se
făcea țeloră țe kăteza să easă din kasă-le. Printă'o ne-
făcero kă totăli nătrălă, demnăli armatoră, ne kare lă amă
arătăli ka nărtisană ală năonorăli, se afă mi elă în ațelă
minăli, nă tokmăi nea pternikă, — kăci D. Morrel era
omă kă minto mi kam sfițiosă, ka țoțī ței țe nă făkătă o

stare komercială kă măltă mănăkă mi anevoină, — dar în stare a deskide gura ka s'ă reklame ceva, de mi îlă între-
cea zelouă bonanartistă kari lă n'avia de moderată: mi astă
reklamare, dăpă kăm se poate înțelepe lesne, era pentră
Dantès.

Villefort remăse ne niăoare kă toată kădereă s'ă-
neriorăi seă, mi kăztoră sa, remăndă otrăită, se amănase
pentră alăi timni măi ferăiă. Daka imperatorăi măi p'ăstra
tronăi, Gerardă avea treăingă de o altă aliană, mi tatăi
seă era s'ă se însaraine ka s'ă i o g'ăseaskă; daka o a doză
restărare adăcea eară ne Lădovikă XVIII în Franăia, înflă-
ingă domnăi de San-Méran era s'ă se îndoiaskă, prekăm
mi a sa, mi zăirea proiectată era s'ă devăiă măi kăviăniăoa-
să ka niăi o dată.

Săstităiă prokărorăi reăelă era dar pentră mină-
tăiă ačelă ăelă măi mare maăistrăă din Marsilia, kăndă în-
tr'o dimineăă i se deskise zăa mi i se vesti M. Morrel.

Să fi fostă altă s'ară fi grăbită s'ă easă înainteă ar-
matorăi, mi, kă ačeastă grăbire, mi ară fi arătată slăbăiă-
nea; dară Villefort era zăă omă s'ănerioră kare, daka n'avea
n'aktika, ăelă năăină avea instinktăiă desne ori ăe lăkră.
Făkă ne Morrel s'ă fakă antikameră, ka kăm ară fi fostă s'ăă
restărare, de mi nă era nimăi lingă dănsăiă, dar nămăi pen-
tră kăvintăiă kă ă zăă obiăăiă ka zăă săstităiă ală prokăro-
răiă reăelă s'ă fakă ne ăineva a i face antikameră; ne
zămă, dău' zăă n'atrară de ori ăe lă întreăingă kă ăitirea a
doză trei jărnale de diferite năanăe, ordonă s'ă întrodăkă ne
armatorăiă.

D. Morrel s'ăstenta s'ă g'ăseaskă ne Villefort deskă-
raăiată: îlă g'ăsi dăpă kăm îlă lășase kă mease sentămăni
înainte, adăkă linăăită, tare mi plăă de ačea politeăe reăe,

cea mai netrekată din toate barierele, care desparte pe omul înzestrat de omul de rând.

El se pătrunsese în kabinetul lui Villefort, convins că magistratul era să tremure la vederea lui, când kolo el tremură înainte a acestei personajului întrebător, care îl asenta, ca totuși rezimat pe masă, mi ca burla rezimat pe mână.

Se ouă la șur. Villefort se uită la dânsul ca cum ară fi avuț vre o greutate ca să îl reknoaskă. În fine, dăru kăte-va sekunde de vergetare mi de țchere, în timpuș kăroră demnșă armatorș înă întorchea mereș năbria în mână:

— Domnșă Morrel, mi se nare? zise Villefort.

— Da, domnșe, kiarș eș, resunse armatorșă.

— Auroiă-te dar, șrmi magistratșă făkîndș kă mna șnș semnș protektorș, mi șnșue-mi kăru imprejșrăi șnt datorș onoarea visitei domniei tale?

— Nș uă trece de lokș urin minte, domnșe? întrebă D. Morrel.

— Nș, kăte-mi de nșșinș; dar asta nș mă ouresce de a fi kă totuș disnșș ate servi, cândș mi arș trece urin mână.

— Asta ă kă totuș în mna domniei tale, domnșe, zise D. Morrel.

— Așșu esulikă-te.

— Domnșe, șrmi armatorșă rekăndș-mi asigșrarea din țe în țe mai mșltș, mi avîndș kătre așteea inkredîngarea drentei sale kăsse mi kășșșia uosișșni șale, iu adău a minte kă, kă kăte-va zile mî' a nș se afla desbarkarea Maieșșșș Sale immeratorșăi, venisem să reklamă îndășșșș domniei tale nentr' șnș neferiquș șșne, șnș marinarș, alș doilea alș brikșăi meș; elș era akșsatș, daka uă adău a minte de așeasta, kă avea relașșni kă insula Elba: aște re-

Villetot se uita la dînsul ca cum aru fi avut greutate a lu cunosce.

lașiși kari era o krimă n'atârni, astăzi sântiș titlari de fa-voare. Domnia ta serviai ne Iădovikă XVIII, mi nă lă ai mostenită, domnșle: era datoria domniei tale. Astă-ză ser-vesui ne Napoleon, mi se kăvine să lă proteui: mi asta ă datoria domniei tale. Viă dar să te întrebă țe s'a făkăstă elă Villefort făkă o mare silingă asăură-mi.

— Nămele ațestăi omă? întrebă elă; aibi hăntatea să mi spăi nămele lăi.

— Edmondă Dantès.

Era învederată kă Villefort ară fi voită mai bine să țerțe, într'ăniș dăelă, fokolă adversaralăi seă la doză-zeci mi çinui de namă de kălă s'ăză prononçiatăndă-se ațestă năme în obrazlă lăi; kă toate ațestea niui frăntea-i nă se inkreui.

— Astă-felă, zise Villefort în sine, nă va mai nă-tea çineva să m'ăkăse kă am făkăstă din arestarea ațestăi jăne o kestăne kărată personală.

— Dantès? reneti elă, Edmondă Dantès, çinui?

Villefort deskise atârni șniș requiră mare kare era nășă ne șniș skriitoriă veçină, alergă la o masă, de la masă treks la dosariete lăi, mi, întorkindă-se kătre armatorălă, i zise k'ăniș aeră foarte natărală:

— Estă nrea sigără, domnșle, kă nă te inçelă?

Dak' ară fi fostă Morrel șniș omă mai fină saă mai bine lăminată asăur' ațestăi afaçeră, i s'ară fi nărtă kăriosă kă săbstitătălă nrokrorălăi reçelăi să i resăuză desure ațeste materie țe era kă totălă streine de kădereă sa; mi se întrebă nentă țe Villefort nă lă trimită la registrele tem-niçeloră, la çăvernatoriă inkisororă, la nrefektălă denarta-mentălăi.

Dar Morrel, kăstăndă în demertă temerea în Villefort, nă mai văză altă țeva, din mințălă în kare nă mai era vor-

bz de niyi o temere, de kztz o kondeschendingz: Villefort nemerise drentz.

— Nz, domnule, zise Morrel, nz mz inchelz de lokz; pe lingz asta kznoskz ne bietzsz bziatz de zeye ani de zile, mi se aflz in servichsz mez de natz. Venii, iuzi adzci a minte? szntz mease sentzmzni akzm, a te raga sz fi indz-rztorz, nrekzm viz astz-zz a te raga sz fi drentz nentz bietzsz bziatz; ba mz mi urimiseui destzsz de szitz, mi mi resnzsesemii a omz nemzlyzmitz. A! nentz-kz regalisti era inzszrigi p'atznci in kontra bonanartistilorz!

— Domnule, zise Villefort sosindz la paradz kz urineala sa mi kz szncele sez zelz reze de totz d'azna, eram regalistz atznci kzndz kredeam ne Bzrbonii nz nzmai mostenitori legitimi ai tronszsi, dar inkz alemi ai naziszni; dar intoarcerea mirakzloasz la kare amz fostz martori mi adoveditz kz mz inchelam. Heniszsz lzi Napoleon a invinsz: monarkszsz legitimz e monarkszsz zelz isbitz.

— Hrea frmosz! strigz Morrel kz frankeza sa cea bzuz, imi facz nlzcherea vorbindz-mi astz-felz; mi am semne bzne nentz soartea lzi Edmondz.

— Dar mai asteantz, zise Villefort resfoindz snz noz rezistrz, am datz neste ce voiam; nz e sznz marinarz kare era sz se insoare kz o Catalanz? Da, da; o! mi adskz a minte akzm: lskzsz e nrea gravz.

— Kzm ama?

— Szii kz emindz de la mine fzsesz kondszsz la inkisorilo Halatzsi Drentzuzi?

— Da; ei bine?

— Ei bine! mi am fzktz ranortszsz la Parisz; am trimisz xrtiele aflate asurz. Asta era ui datoria mea, ce trebzia sz fakz?... mi dzuz ontz zile ale arestzrii sale prisionierzsz a fostz lzatz.

— Iată! strigă Morrel; dar ce aș vrstă să facă cu bietăle bliată?

— O! nu te îngrijă. Căci să-l fi transportat la Fenestrele, la Pignerol, la insulele Santei-Margarite, ceea ce se numește în termeni administrativi *desyeritș*;^{*} mi că măne ai să-l vezi revenind a lăa eară komanda korabiei sale.

— Viț kândă va voi: lokăle lăi i va fi pștrată. Dar kăm de n'a venită nîn' akăm. Mi se pare că întia grije a drentăii bonapartiste s'ară fi klzătă să fiț de a da dră-măle tătloră aelora ne kari fi inkisese drentatea regaliste.

— Nu akăsa că atăta temeritate, skămnăle meș domnă Morrel, resnăuse Villefort: în ori ce lăkră se kăvine a ăma čineva că legalitate. Ordinăle inkisorii a venită de sșsș: totă de sșsș căci să viț mi ordinăle libertăii. Deč, Napoleon abia s'a întorsă de činči-săre-zere zile; abia căci să se fi esuediată mi ordinele de desfiingare.

— Dar, întrebă Morrel, nu ă vre șnă mizlokă să prinimă formalitățile, akăm kândă trișmămă? Am kăpi-va amiči, oare-kare inlșingă; notă să kăriă desfiingarea a-restăle.

— N'a fostă niči șnă felă de arestă.

— Atăci căci să se fi trekătă în reșistră vr'o însemnare atingătoare de arestarea sa; șne-ori găvernele aș interesă să facă ne șnă omă să neară făr' a lăsa vre o ărmă din trezera sa: însemnările reșistreloră ne ară adăce în ărnele sale.

— Poate că astă-felă era ne kândă că Bărbonit, însă akăm...

— Totă d'ăzna se întinulă ama, skămnăle meș domnăle Morrel; găvernele se șchedă mi se ascămă; makina

* Dențrtată din țara sa.

penitențiaru kare se înțigase sãb Lãdovikã XVI merpe înkã mi astã-zĩ, pe lingã Bastilia. Imperatorãlã a fostã totã d'a-șna mai striktã pentrã reglamentslã inkisorilorã sale ne kãtã n'a fostã însã-mi marele reșe, mi nãmãrãlã inkimilorã desne kari reșistrele nã nãstreazã niã o șmãl ẽ nenãmãratã.

Atãta bãnzvoingã arã fi întorsã șnã omã kiarã din inkredingãrile sale, mi Morrel n'avea niã nrenșșãrã.

— Dar în fine, domnãle de Villefort, zise elã, ce mã învegi sã fakã ka sã grãbeskã mai kãrindã întoarçerea bie-tãlã Dantès?

— Nãmai șnã lãkrã sã faci, domnãle; fã o netigãșne kã-tre ministrãlã drentãrã.

— O! domnãle, șcimã ce șntã netigãșnile: ministrãlã nriimesçe kãte doșã ște ne zi mi nã çitesçe niã matrã.

— Da, resunșe Villefort; însã va çiti o netigãșne trimișã de mine, auostilatã* de mine, adresatã d'a drentãlã de mine.

— Hi te ai însãrçina, domnãle, sã faci a i intra în mãnã astã netigãșne?

— Kã çea mai mare nãçere; Dantès uștea fi kãlnã-bilã atãrçi, dar astã-zĩ ẽ inoçintã, mi ẽ datorã mea a da libertatea açelãia ne kare am avãtã datorã sã lã ușiã în inkisoare.

Villefort nreintimãna kã açeasta nerikãlãlã șneã çer-çetãrã la faça lokãlã, kare, de mi nã nrea era de kreçãtã, dar era nștinçionsã, mi kare era nãarãratã sã lã nãarã.

— Dar kãm se skrie ministrãlã?

— Hãne-te kolo, domnãle Morrel, zise Villefort dãn-dã-mi lokãlã armatorãlã: iãã voiã dikta eã.

* A adãrçi înșemãrãrã pe marçinea sãã în jorãlã șnã inkrișã, șneã netigãșnã etc.

— Ai avea astă bunățate ?

— Făru' îndoială. Să nu pierdemă timpu; destăi amă pierdătu' nău' acum.

— Da, domnșle; să căștătuimă că bietsăi hăiată așteantă, săfere, mi noate se desperă.

Villefort se înfiortă la idea astăi prisionieră blestemăndă-lă în tărere mi în întănerikă; dar intrase în danșă mi nă mai avea ce să făcă: Dantès căta să liă sfărămată între roatele ambișionă sale.

— Astentă, domnșle, zise armatorăi mezină ne fotolisă lăi Villefort mi pînăndă o nauă în mără.

Atănu' Villefort dikă o cherere în kare, că ză skonă foarte bună, nă era de îndoită, mără patriotismă lăi Dantès mi servăiele ce le făcăse cășsei bonanartiste; într'acea să cherere, Dantès devenise zănlă din apenșăi ce'i mai aktivi ai întărieră lăi Napoleon; era învederată că ministrăi vărăzindă o asemenea xără căta să făcă ne dată drentate, dăka nă era înkă drentatea făcătu.

Dăuă ce s'a terminată netișănea, Villefort o țiti tare

— Bine ă, zise elă, mi acum lasă-te ne mine.

— Mi netișănea va pleka îndată, domnșle ?

— Kiară astă-ză.

— Anostilată de domnia ta ?

— Cea mai bună apostilă ce amă nătea năne, domnșle, este de a întări că ă adevrătată totă ce ai zisă în chererea domniă tale.

Mi Villefort meza mi elă, mi năse certifikatsă seă ne zănlă kolșă ală netișăniă.

— Acum, domnșle, ce trebă să făcă? întrebă Morrel.

— S'astenșă, resnăuse Villefort; resnănză de toate.

Astă înkrădingare redete speranșă lăi Morrel; nărăsi ne sbsătităiă năokrorsăi reuelă înkrăntată de dănsăi, mi

se dăse a însușința ne bătrânelă printe ală lăi Dantès kă nă va întăria de a mi revedea fișlă.

Kătlă despre Villefort, în lokă de a trimate astă xrtă-tă la Parisă, o năstră kă mare nreșă în mna sa, kăy, sure a skăna ne Dantès în presentă, s'ară kompromite foarte tare în viitoră, nresăsnindă ună lskră kă fața Eșronei mi nrefăcherea evenimenteloră ară erta a se nresăsnue, adikă o a doza restărare.

Dantès remase dar nrisonieră: nerdătlă în afăndimile temniței sale, nă azzi snăimăntătorătlă sgomotă ală kăderii tronăslă lăi Lădovikă XVIII, mi, ațela kare era mai de sneriătlă inkă, ală sșnărlăi Imperiăslăi.

Înșă Villefort șrmase toate k'ăsnă okiă nrevegetoră, askăltase toate kă lăare a minte. De doșă ori, în timăslă a-țelei skărtte arătlări imperiale kare se nămi țele o Sătlă-Zile, Morrel mai țerkase să stăriaskă mereă nentă libertatea lăi Dantès, mi de fiă-kare dată Villefort ită linisăse kă nromi-teră mi kă sneranșe; în țele din șrmă sosl mi Waterloo. Morrel nă se mai arătlă la Villefort: armatorătlă făkăse nentă jănele seă amikă totă țe stă nrin nătingă omeneaskă de a fi făkătlă; ka să mai faktă noșe țerkărlă sșb restărarea a doza s'ară fi kompromisă fărlă foloșă.

Lădovikă XVIII se sși eară ne tronă. Villefort, nentă kare Marsilia era plină de sșveniri țe nentă elă se făkărt remănkărlă, țeră mi kăntă lokătlă nrokrătorăslă rețelăi kare era vakantă la Tălăsa; țință-sure-țețe zile dăntă instala-țarea în noza sa residință, lăi în kăștorită ne damițela Re-nea de San-Méran, ală kăria tată era mai bine de kătlă ori kăndă la kărtte.

Eată kăm Dantès remase, în timăslă țeloră o Sătlă-Zile mi dăntă Waterloo, sșb verițe, șitată, daka nă de oam-neni, țelă nășină de Dămnețeă.

Danglars îngelese toată misterele loviturii că care lo-
vise pe Dantès vizîndu-l pe Napoleon întorsu în Franția: de-
nșchiarea sa nemerise drentu, mi, ca zuii oameni kari suntu
oare—kșm fıkșuî nentru krimu mi aș o îngeleșere de miz-
lokș nentru viața ordinaru, nșmi astu koinvidinșu kșrioast
șnș dekretș alș Hrovedinșei.

Dar, kșndu Napoleon se întoarse la Parisu mi glasulș seș
resșuî din noș, imperiosu mi nșternikuș, Danglars se temș;
în fiz—kare minșuș, se astenta șz vazș pe Dantès amenin-
șușdu mi tare nentru toate resbșnșurile; atșnșu însșinșu pe
D. Morrel despre doringa ce avea de a nșrșsi serviciulș mș-
rii, mi lșș de la dînsulș o rekomandare la șnș negșștoruș
șuaniolș, la kare intru ka șnș însșrșinatș kș ordinu pe la fi-
nele lși martiș, adiku zecș saș doșș—șnșre—zecș zile dșșuș in-
trarea lși Napoleon la Tsileriu; nlekș dar la Madridu, mi nș
se mai așzi vorbindu—se de dînsulș.

Fernandș nș îngelese nimikuș. Dantès liusia: nș i mai
nșsa de altș ceva. Ce se fıkșse elș? Nș cerșetș șz alle.
De kștș, în totș remașșulș ce i da liusireca lși Dantès, i ve-
nia în minte, kșndu șz amșșeaskș pe Mercédès asșura mo-
tivelorș așestei liusiri, kșndu șz mediteș planșri de emigrare
mi de rșuire; kște o datș earș, — mi atșnșu era orele șele
întșnekoase ale vieșei sale, — medea pe virșulș kanșlși Pha-
ro, în partea așeia de șnde se poate vedea de o datș mi
Marsilia mi satulș Catalanilorș, șitșndu—se tristș mi flșr' a se
miska din lokș ka o nasere de pradș, ka șz vazș daku kșm-
va venia pe șnșulș din așele doșș drșmșri frșmosșulș jșne kș
îmblștșulș șelș liberș, kș kanșlș în șșșș, kare mi nentru dî-
șulș devenise mesășerșulș șnei resbșnșri asșure. Atșnșu șko-
nșlș lși Fernandș era otșritș: era șz șfșrame mai intșiș ka-
nșlș lși Dantès kș o loviturș de nșnkș mi anuș era șz se
omoare mi elș, zicșa elș, ka șz dea o kșloare asășinatșlș

Ședea pe virtulă capului Pharo.

seș. Dar Fernandș se amuzia: elș nș era sș se omoare niș o datș, kșyī suera mereș.

În mizlokslș astorș lșkrșrī, mi urintre atatea miskrī dșreroase, Imperișlș fșkș cea din șrmș strigare de soldașī, mi totș omșlș kare era în stare sș noarte armele se renezi afarș din Franșia la glasslș resșunștorș alș imneratorșlșī.

Fernandș ulekș din preșnș kș yeī alșī, nșrșsindș mi koliba sa mi ne Mercédès, mi sfșmiatș de așea kșpetare întș-nekoasș mi spșimintștoare kș dșnș dīnsșlș poate rivalșlș seș era sș se întoarkș mi sș iea ne așeia ne kare o izbīa elș.

Daka Fernandș era sș se omoare vre o datș, nșmaī nșrșsindș ne Mercédès era s'o fakș.

Kșpetele lșī nentș Mercédès, îndșrarea șe se nșrea kș simșia nentș nefeșicīrea eī, grișea șe avea ka sș preinștīmine șele maī miș doringe ale eī, prodșserș efektslș șe prodșkș totș d'asna în inimele șeneroase anarīngele devotamentslșī: Mercédès izbīse totș d'asna ne Fernandș din amișyīș; amișia sa kreskș nentș dīnsșlș k'șnș noș simțimentș: rekșnosșingșa.

— Frate, i zīse ca legșndș sakșlș konskrīsslșī ne șmerīī Catalanslșī, frate, singșrșlș meș amikș, nș te lșsa sș te omoare, nș mș lșsa singșrș în lșmea asta în kare nșngș mi în kare voiș fi singșrș îndatș șe nș veī maī fi într'īnsa.

Aște kșvīnte, zīse în minștșlș nlekșrīī, deterș oare-kare șueranșlș lșī Fernandș. Daka Dantès nș se maī întorșea, Mercédès nștea fi dar într'o zī a lșī.

Mercédès remase singșrș ne așelș nșmīntș golș kare nș i se nșrșse niș o datș așa de șkatș, mi kș marea șea nentșrșqīnitș în lokș de orizontș. Skșldatș în lakreme ka așea nebșnș desmre kare ne sūșnș istoria șea dșreroasș, o vedea șīneva retșyīndș neīnșetatș imurejșrșlș sștșkslșī Catalanilorș: kșndș, onrīndș-se sșb soarele arzștorș din Meazș-zī, în ni-

Oprindu-se sub srele arqatoru din Miaq-qi in picioare, nemiscat, mută ca o statu.

chioare, nemiskatъ, multъ ka o statъ, mi privindъ Marsilia; kundъ mezîndъ pe marginea germelîi, askaltîndъ a-velî memetъ alî mîrii, eternъ ka dîrerea sa, mi întrebîndu-se neînchetatъ daka nъ era mai bine sъ s'aulege înainte, sъ se lase dînz greutatea ei, sъ deskizъ abisul mi sъ fîz ingiuitъ de dînsul, de kîl sъ sîfere astî-felî toate a-este alternative krîde ale znei astentîi fîr sîneranul.

Nъ kъ Mercêdês n'avea kîraul sъ îndenlineaskъ a-vestî proiestî: de kîl i a venitî reliqîznea în ajstorî mia skînat' o de sînzidî.

Caderousse fî kîzmatъ ka mi Fernandъ; de kîl fîndъ kъ era kî ontî anî mai mare de kîl Catalanul mi era însratъ, fîk uarte din a treia kîzmare, mi fî trimisî pe koaste.

Bîtrînlî Dantês, kare nîmai de sîneranul mai era sîsîgnîstî, nerdî sîneranul la kîderea îmucatorîsî.

Çinî lînî de zile dînz desîrîgîrea sa de fîzî seî, mi mai înr'aveia-mî orî în kare fîsese arestatî, mi dete sîsîgnînlî din zîmî în bracele nîrorei sale Mercêdês.

D. Morrel fîkî toate keltîielele mormîntîrii sale, mi nîtî mîcele datorîi pe kari le fîkîse bîtrînlî în tîmînlî zaverîi sale.

Astî nîrtare era mai multî de kîl o bine-facere era zîkî kîraul. Mîaza-zî era în fokî, mi ajstorîlî pe lî arî fî datî çineva nîrintîsî sîsî bonauartistî ama de nerîkîsîsî ka Dantês, kiarî pe natsî seî de moarte fîndî, era o krimî.

CAPITULŪ XIV.

PRISONIERULŪ FURIOSŪ ȘI PRISONIERULŪ SERIUNŪ.

Aproape zisă ană dăzur întoarçerea lui Lădovikș XVIII D. insnektorș generalș alș inkisorilorș se dăse sã viziteze ne prisionieri.

Dantès azzi șrșindș mi gringurandș din fãndșlș temniçei sale toate nregãtirile açestea, kari fãcea șsșș mãltș șgomotș, dar kari, josș, arș fi fostș nișce șgomote fãrș niçi o însemnare nentș oriã care altș șrekirã afarã de a șniș prisionierș deurinsș a askșlta, în tãçerea nopçii, nãiajenșlș care mi çese minza mi kãdereã periodicã a nikãtșrei de apã kãria i trebãe o orã ka sã se formeze în tavanșlș temniçei sale.

Elș înçelese kã se netreçea la çei vii çeva neobiçinșitș: așã de mãltș era de kãndș lokșia într'șnș mormintș în kãtș nștea nrea bine sã se nriveaskã intokma i ka mi șnș mortș.

În adçurșrș, insnektorșlș visita ne rindș toate kame-

rele, kiliele mi temnițele. Mai măști prizonieri sînt întrebaj: aiestia era ceî ce se rekomanda provegierii administrării prin blîndețea saș stăniditatea lor: insuektorșlș îi întrebî ce felș de mînkărî li se da mi ce reklamărî avea sș fakt.

Eî respînserș kș tođi kș li se da o mînkare nesșferitș, mi kș reklama libertatea lorș.

Insuektorșlș îi întrebî atșnș daka mai avea ceva de zisș.

Eî klătîrș din kauș. Ce altș bine mai mare de kștș libertatea nștea sș reklame prizonierii?

Insuektorșlș se întoarse sșrîzîndș, mi zise gșvernatorșlșî:

— Nș știș la ce ne nșne sș fațemș aste țerțetărî. Çine vede șnș prizonierș vede o sștș; çine așde șnș prizonierș așde o miș; ę totș ațelamî lșkrș tolș d'ășna: reș nștrîđî mi inoșîndî. Mai sșntș alđî?

— Da, mai sșntș prizonierii perikșlomî saș neșnî, ne kari i ġinemș in temniț.

— Sș 'i vedemș mi ne ațeia, zise insuektorșlș k'șnș aerș de ostenealș profșndș, sș ne fațemș meseria nînt in kauțș; sș desșîndemș in temniț.

— Așteantș, zise gșvernatorșlș, sș viț mai întiș doi oamemî; prizonierii fakș kște o datș nisșe akte de desșnerare nofolositoare, desșștađî de viaț mi ka sș fiț konđamnađî la moarte: aî nștea fi vîktima vr'șnșia din ațeste akte.

— Iea-đî dar mșșșrele de apșrare, zise insuektorșlș.

In adevărș, trimiserș sș kaște doi soldađî, mi in-țerșerș a desșînde ne o skarș ama de infektatș, ama de mș-

vezit, în kãtã nãmai trechera pe unã lokã asemenea sãpã-
ra totã de o datã vederea, mirosãlã mi resãflarea.

— Ox! fãkã insuektorãlã oprindã-se la mizlokãlã
skãriã, uine drakã poate lokãi aci?

— Unã konsniratorã din ceã mãi perikãlomiã, mi ka-
re ne este partikãlarã rekomandatã ka unã omã ce è în sta-
re sã fakã ori ce.

— Singãrã è?

— Negremitã.

— De kãtã timpã se aflã aci?

— Anãoane de unã anã.

— Kiarã de la intrarea sa a fostã nãsã în astã
temniã?

— Nã, domnãle, dar dãnã ce a voitã sã omoare
ne kelarãlã kare era instruinatã a i adãue demãnkarea.

— A voitã sã omoare ne kelarãlã?

— Da, domnãle, kiarã ne auela kare ne lãminea-
zã. Nã è ama, Anton? întrebã gãvernatorãlã.

— A voitã sã mã omoare fãrã sã i fakã nimikã,
resãnse kelarãlã.

— Ama, dar è nebnã auestã omã?

— È mi mãi reã inkã, zise kelarãlã: è unã demonã.

— Vrei sã fakã o plãnãcere nentrã aueasta? întrebã
insuektorãlã ne gãvernatorã.

— Nã è trebãindã, domnãle: è destãlã de nedensitã
mi ama; alesã, akãm, s'auronã mi de nebnã, mi, dãnã
esueriãã ce ne dã observãrile noastre, nã'a nã imulini
anãlã, de azi înainte, va fi kã totãlã smintã.

— Pro legea mea, kã atãtã mãi bine nentrã dinsãlã,
zise insuektorãlã, kãndã va nebnã de totã, va sãferi mãi
nãginã.

Dãnã kãm se vede, auestã insuektorã era unã omã

plină de umanitate mi făcătă nentră fânkyisnile filantronice kă kari era însărcinată.

— Aî drentate, domnule, zise gavernatoră, mi vorbele ce le aî zisă dovedeskă kă aî stădiată materia a fândă. Astă-felă, avemă intr'o temniçă ne kare nămaî vr'o doză-zeci de niçioare o desnată de aqesta d'aci, mi în kare desçinde çine-va ne o altă skarb, ză abate bătrăni, vekîz kăneteniă de partidă în Italia, kare se află aci de la 1811, ală kărsia kauă s'a întorsă la 1813, mi kare, del'acelă mi-năstă, nă se maî kănoasce în îngelesă fisikă: atnçî plănucea, akəm ride; atnçî slăbia, akəm se ingramă. Vrei maî bine să vezi ne aqela de kăstă ne aqesta? nebănia sa ĉ de netreçere mi nă ne va întrista de lokă.

— Voiă vedea mi ne ză mi ne altă, resunse insnektoră; kată să mi fakă çineva datoria în konsuînuçă.

Insnektoră se afla în întia sa visitare, mi voia să dea astoritçii o bătă ideă desure dînsă.

— Să intrămă dar la aqesta maî întiă, adăse elă.

— Băkărosă, resunse gavernatoră, mi făcă semă kelară, kare deskise zăna.

La grîncărea broasçeloră masive, la sânetă, çîçine-loră răçinite ce se întorçea, Dantès, gemăită intr'ză kolçă ală temniçei sale, zăde nriimă kă o fericiire nesăză o rază sâçuire de lămină ce resbia nîntr'o ferestră strîmtă mi zăbrelită, imă redikă kană.

Văzîndă ză omă nekănoskă, lăminată de doi kelari ce çinea în mănă torçe aurîne, însogită de doi soldaçi, mi kărsia gavernatoră i vorbia kă plăria în mănă, Dantès înçelese de ce era vorba, mi, văzîndă în-fine kă se întçîina okazînea de a înnlora o astoritate maî mare, sari înainte kă mănile înnreçnate.

Soldaçi înkăçîmară îndată baionetele, kăçi kreçeră

kъ prisonerălă s'a renezită asenra insnektorălăi kъ vr'ănă kă-
petă reă.

Însă-mi insnektorălăi făkă zăă nasă inanoi.

Dantès vără kă lă infăimăseră ka n'ănă omă de
temălă.

Atănci adănă in năvirea sa toată blăndeăca mi zăi-
lingă ce poate a le kourinde inima omălăi, mi, esurimăndă-
se k'ănă felă de elokăingă nioasă kare minăntă ne çei de fa-
mă, se çerkă s'atingă săfletălăi visitorălăi seă.

Insnektorălăi askăltă vorbele lăi Dantès nină in ka-
nălă; dăă' așcia, întorkindă-se kătre găvernătoră, i zise ne
săb glasă :

— Se va întoarce la devotiune; ă disăssă nentă
nisce simlimente măi dăni. Vezi, frika imi face efektălă
asăngă; s'a trasă dinaintea baioneteloră; deçi, zăă nebănă
nă se dă in lătăre de nimikă: am făkălă in năvingă asta
nisce observări foarte kărioase la Charenton.

He zămă întorkindă-se kătre prisoneră ilă întrebă :

— În-skărtă, ce çei?

— Çeră să aăă ce krimă am făkălă; çeră să mi se
dea jădekători; çeră ka năoçesălă meă să fă lăminată; çeră
in-fine să mă imăssăce dăka sănt kălnăbilă, dar să mă dea
mi libertătea dăka sănt inoçintă.

— Hi se dă băăă demănkare? întrebă insnektorălăi.

— Da, mi se năre, nă săiă bine. Dar ce mă nășă
de asta; așcia de kare mă nășă, nă nămăi mie zăă biătă nri-
sonieră, dar inktă mi tătăloră fănkăionăriloră kari dăă drep-
tătea, dar inktă mi rețelăi kare ne găvernă, este ka zăă i-
noçintă să nă fă viktima zăei denăçierăi infame mi să nă
moară săb veriăe blăstemăndă ne omoritorăi seă.

— Esti urea zămită astă-ză, zise găvernătorălăi, n'ăi
fostă totă d'asna aua. Vorbiăi kă totălă altă-felă, skămălă

meș amikș, în zisa kândș vreaș sș omori ne gardianșlș ačesta.

— Adevratș, domnșle, zise Dantșs, mi cherș kș x-milingș ertare ačestși omș, kare a fostș totș d'asna bșnș nentrș mine... Dar țe vreaș sș fakș? eram nebșnș, eram infșriatș.

— Și nș mai estș akșm?

— Nș, domnșle, kșy kantivitatea m'a mșiatș, m'a sfșrșmatș, m'a nimirș... E mșltș de kândș sșnt ači!

— Așa de mșltș?... Și la țe enokș ai fostș arestatș? întrebș insnektorșlș.

— La 28 fevrșarș 1815, la doșz ore dșn' ameazș. Insnektorșlș kalkșlș.

— Sșntemș în 30 isliș 1816; dar țe suși? sșntș nșmai meante-sure-zeye lșnș de kândș estș nrisonierș.

— Nșmai meante-sure-zeye lșnș! zise Dantșs. Ax! domnșle, nș sșii țe va sș zikș meante-sure-zeye lșnș în inkisoare; meante-sure-zeye anș, meante-sure-zeye sekșh, mai alesș nentr' șnș omș kare, ka mine, era anroane de ferivire; nentr' șnș omș kare, ka mine, era sș se insogșeaskș kș o femeiș isbitș; nentr' șnș omș kare vedea deskizindș-se înaintei o kariereș onorabilș, mi kșrșia i liuseskș toate în mi-nștșlș ačesta; kare, în mizlokșlș zilei țelei mai frșmoase, kade în noantea țea mai afșndș; kare mi vede kariera strikatș, kare nș sșie dak' ačeia kare ilș ișbia ilș mai izbesșe inkș, kare nș sșie daka bștrșnșlș seș nrinte a mșritș sșș mai trșesșe. Șeante-sure-zeye lșnș de inkisoare nentr' șnș omș invșțatș kș aerșlș nrșiș, kș independinșa marinarșlș, kș sușșitș, kș imensitatea, kș infinitșlș, domnșle, meante-sure-zeye lșnș de inkisoare țe mai mșltș de kșkș meriti toate kcrimele ne kari limba omeneaskș le inseamș, kș numele țele mai șrițioase. Aibi dar indșrare de mine, domnșle, mi

chere pentru mine, nu o îndelung, dar asurimea; nu o gra-
dui, dar o judecată: judecători, domnule, numai judecători
chere; nu se poate refuza judecătorii unei akusată.

— Bine, zise insuektorul, vom vedea.

Dău' aștia se întoarse către guvernatorul mi i zise:

— Într'adevăr, bietul briaș, imi pare rău de el.

Kând ne vom șirka, imi vei arăta registruul se.

— Fără indoială, zise guvernatorul; dar kreș kă
vei afla în kontra lui nische note sșimintitoare.

— Domnule, șrmi Dantès, șciș kă nu poș singur
a mă face ș esă d'aiu; dar poș ș transmii chererea mea
la astoritate, poș ș șprovoci o cheretare la șaga lokelă,
poș in-fine ș faci kă ș mă dea în judecată, ă totș ce
cherș; voiș ș șciș ce krimă am făktă, mi la ce nedeanș
șnt kondamnatș; kăci, vezi, nesiguranța ă celă mai ră
șnlicăș din toate.

— Lăminează-mă, zise insuektorul.

— Domnule, strigă Dantès, înșelegă dău glasul
domniei tale kă ești mickatș. Domnule, zi-mi ș șneră.

— Nă notă ș ș zikă asta, resșnșe insuektorul,
de kăș notă ș ș șpromiș kă ș voiș chereta dosariul.

— Ox! așnu, domnule, șnt liberă, șnt șkșnată.

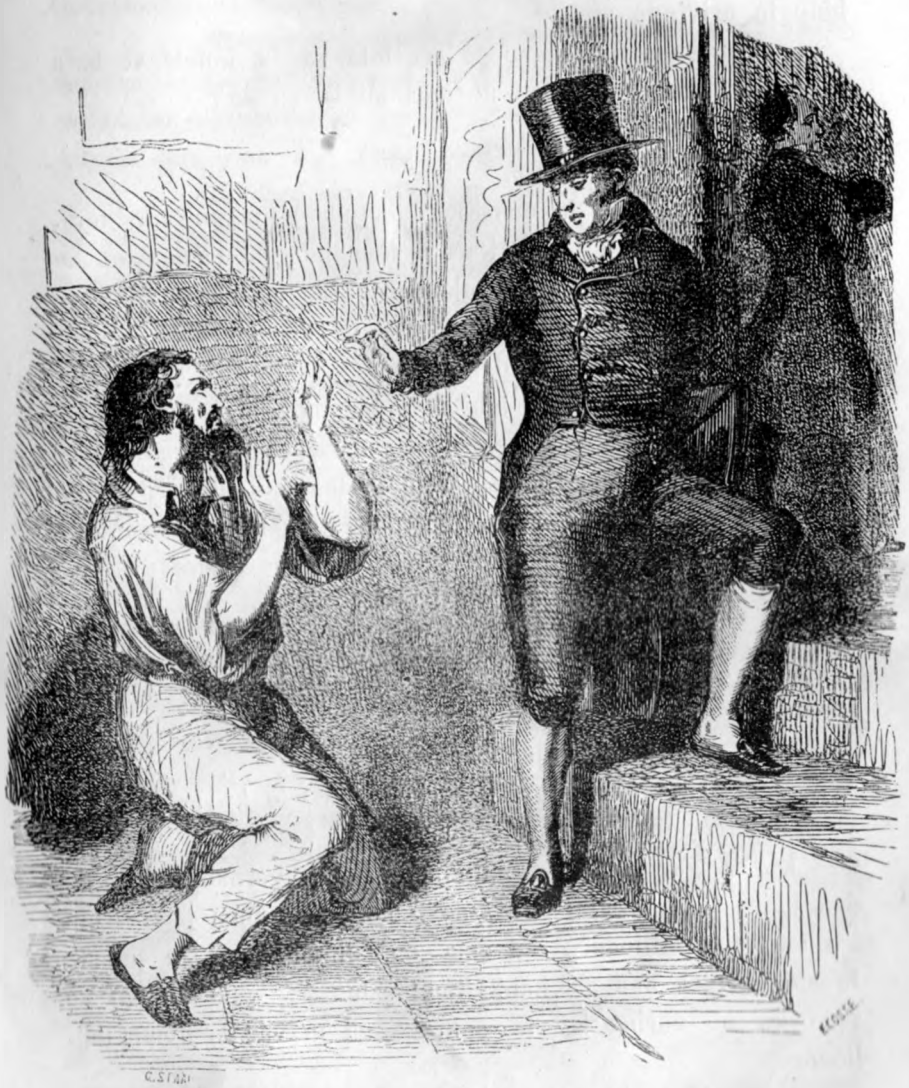
— Cine te a arestată? întrebă insuektorul.

— D. de Villefort, resșnșe Dantès. Vezi-lă mi în-
șeleș-te kă dînsul.

— D. de Villefort nu mai ă la Marsilia de ună anș,
ci la Tășsa.

— A! asta nu mă miră, mărmeră Dantès; șngurul
meș protektoră ă denșrată.

— D. de Villefort avea vre ună kșvintă de șră a-
șșură-ș? întrebă insuektorul.

— Înțelegi dupe sunetul glasului domniei tale që estî miscatu. Domnule, qi-mi să speru

— Nici șnsă, domnșle: ba încă a fostă voitoră de bine în urvinga mea.

— Voiș nștea dar șz mș încreză în notele țe le a lșsată în urvingă-șii, șăș ne kari mi le va da?

— Da, domnșle.

— Bine, asteantș.

Dantșș kșzș în șenski, rediktșndș-mi mșnile șure șeră, mi mșrmșrșndș o rșgș în kare rekomanda lși Dșmnezeș ne așestă omă kare intrase în inkisoarea sa, asemenea Młntșitorșlși kare ș'a dșșș șz skane șșfletele din infernș.

Șma se reinkise; dar șueranș țe intrase din urșnș kș insuektorșlăș remșese inkisz în temnișa lși Dantșș.

— Vrei șz vezi reșistrășlăș îndatș, întrebș gșvernatorșlăș, șăș vrei mai întișș șz trevi în temnișa abatelși?

— Șz finimăș mai nainte kș temnișele, resșnșse insuektorșlăș. Daka voiș emi d'aci, nș voiș avea noate kșrașiș de a șrma trista mea mishișne.

— A! așesta nș ă șnș urșonierăș ka șelș altăș, mi nebșnia sa ă mai urșinăș întristștoare de kșlăș mintea veșinș-lși șeș.

— Șii țe felăș de nebșniș are elăș?

— Ox! ă o nebșniș kșriășș: krede kș are șnș țesășrăș nemșrșșinităș. În anășlăș d'ntișș alăș kantivitșșii șale, a zisăș kș dș gșvernșlși șnș milionăș, daka gșvernșlăș voia șz i dea libertatea; în alăș doilea anăș, doșșș milioane; în alăș treile anăș, trei milioane, mi ama mai inkolo. Akșm se affș în alăș șinșilea anăș alăș kantivitșșii șale: șz vezi kș șii va șere șz șii vorbeaskș în sekretăș, mi șii va da șinși milioane.

— Xa! xa! ă kșriășș, în adevșrăș zise insuektorșlăș; mi kșm nșmesși ne așestăș milionarăș?

— Abatele Faria.

Abatele Faria.

— No. 27! zise insnektorul.

— Aici. Deskide, Anton.

Kelarul se sursese, mi privirea karioasă a insnektorului ptranse în temnița abatelui nebun.

Astă-fel se nămia în-venere prisionierul.

În mizlocul kamerei, într'un cherk tras pe pământ k'o bkatz de gins răntă din zid, era kăkată un omă măi gol, ată de tremuroase era vestimintele sale. Elă desemna în astă cherk liniă geometrice foarte krate, mi se ptea așa de oknată a deslega problema sa prekă era Arximedă kăndă fă ourită de un soldat ală lăi Marcellus. Astă-fel niči kă se miskă la sgomotulă ce făkă așa temniței deski-zindă-se, mi năma atăniți pte kă se desteanț kăndă lămina torpeloră lămină k'o strelăvire neobișnuită pe pământulă șmedă asăpra kăria lăkra. Atăniți se întoarse, mi vze kă mirare nămeroasa komuniă kare intrase în temnița sa.

Îndată se skăli iste, lă ună akonerimă arăkată la ničioarele patului seă chelă tiklosă, mi se înfămări într'insă kă să se arate într'o stare măi kăvințioasă înaintea streinilor.

— Ce cheri? întrebă insnektorul făr' a mi skimba formăla.

— Eă, domșle? zise abatele k'ună aeră de mirare, nă cheră nimikă.

— Nă înțeleți, adăse insnektorul, sânt așentă ală găvernăli, sântă însărcinată a intra prin inkisoră, mi a asăkăla reklamărele prisionierilor.

— O! atăniți, domșle, ă altă ceva! strigă kă vioicisne abatele, mi șueră kă ne vomă înțelețe.

— Vezi, zise înțetă găvernatorul, nă înțene dăuă kăm pă am sursă?

— Domșle, șmă prisionierulă, sânt abatele Faria,

năskătă la Roma; am fostă doșt-zeci de ani sekretară ală kardinalăi Rospigliosi; am fostă arestată, nă nrea suti bine nentă țe, ne la înčenătă anăi 1811. De l'acelă timpă imi reklamă libertatea de la astorităpile italiene saș franțese.

— Pentă țe de la astorităpile franțese? întrebă găvernatorăi.

— Pentă kă am fostă arestată la Piombino, mi sokoteskă kă Piombino a devenită, ka Milanăi mi Florența, taktăi vrăni departamentă franțesă.

Insnektorăi mi găvernatorăi se urivă rîzindă.

— Țe drakă, skămăi meș, zise insnektorăi, năvelele țe le ai din Italia nă nrea sântă nroasnete.

— Sântă din zisa în kare am fostă arestată, domnăle, zise abatele Faria; mi, fiindă-kă Maiestatea Sa imneratorăi a făktă reșia Romei nentă fișă țe i lă trimisese țe-răi, sokoteskă kă, șrmăndă kărsăi kăyeririloră sale, a imnilită visăi lă Makiavel mi ală lă Cesar Borgia, kare era de a face din toată Italia șnă singăi mi șnikă regată.

— Domnăle, zise insnektorăi, Hrovedinga, din fericiire, a adăș oare-kare skimbare l'acestă plană șigantikă ală kărsia imi nari a fi șnă nartisană destăi de ferbinte.

— Avesta ă singăișă mizlokă de a face din Italia șnă stată tare, neatirnată mi fericită, resnăse abatele.

— Se noate, resnăse insnektorăi; dar n'am venită aci ka șă făktă kă domnia ta șnă kărsă de politikă șltramănteană, ți ka șă te întrebă, țeia țe am mi făktă, daka ai țeia de reklamă în urivina năktri țe ți se dă mi a lokșingei în kare te afli.

— Mănkarea ă totă așeia-mi în toate inkisorile, resnăse abatele, adikă foarte șrită; kăiș nentă lokșingă, bine veză, ă șmedă mi nesăntoasă, dar kă toate așesten destăi de kăvinșioasă ka o temniță. Akă, nă ă vorba de aștia,

ci è vorba de nisce deskoueriri de cea mai mare însemnătate mi de celş mai mare interesş nentŗ gŗvernş.

— Eatŗ-ne! zise închetş gŗvernatorşlş insuektorşlş.

— Eatŗ nentŗ ce mŗ allş atŗtş de feriqitş vŗzîndş-te, şrmş abatele, de mi m'ai îmedikatş într'şnş kalkşlş foarte immortantş, mi kare, de va emi la kale, noate kŗ va skimba sistema lşî Newton. Hoŗi a mi akorda favoarea ş-nei întrevorbiri partikulare?

— Xm? ce sşşneam? zise gŗvernatorşlş insuektorşlş.

— Înî kşnosui nersonalşlş, resşnse acrestş din şrmş şŗrizîndş. Apoi întorkîndş-se kŗtre Faria:

— Domnşle, i zise, ceia ce mi cheri è kş nenştingŗ.

— Kş toate aqestea, domnşle, zise abatele, daka era vorba de a face ne gŗvernş sŗ kŗstiŗe o sşmŗ foarte mare, bşnioarŗ o sşmŗ de vr'o çinçi milioane?

— Pre leŗea mea, zise insuektorşlş întorkîndş se akşm mi elş kŗtre gŗvernatorş, ai urezisş nŗnŗ mi çifra.

— Sŗ vedemş, adaşse abatele, vŗzîndş kŗ insuektorşlş fŗcea o miskare ka sŗ easŗ, nş è de trebşingŗ sŗ fimş de totş singŗi; domnşlş gŗvernatorş poate prea bine sŗ stea de fajŗ la întrevorbirea noastrŗ.

— Skşmşşlş meş domnş, zise gŗvernatorşlş, din neferiqire şçimş mai d'inainte, mi ne din afarŗ, ceia ce vei sşşne. Este vorba de avşçiele ne kari le ai, ama è?

Faria se sitŗ l'aqestş omş batjokoritorş kş nisce oki în kari şnş observatorş fŗŗ interesş arş fi vŗzŗtş de sigŗş lşçîndş fşlçerşlş drentşlş kşvîntş mi alş adevŗşlş.

— Fŗŗ îndoialŗ, zise elş, despre ce lşkrŗ ai vrea sŗ vorbeskş, daka nş despre aqesta?

— Domnşle insuektorş, şrmş gŗvernatorşlş, potş sŗ îi sşşş aqeastŗ istoriŗ totş ama de bine ka mi abatele, kŗçi

suntă matre saă çinçi ani de kândă mi a înuziată brekile kă ea.

— Asta dovedesçe, domnșle găvernatoră, zise abatele, kă estî k'avei oameni de kari vorbesçe Skrintăra, kari aă okî mi nă vîdă, kari aă breki mi n'asdă.

— Skămunșle meă domnă, zise insuektorășle, găvernășle ă inavăuță, mi, mășșumitșle lăi Dămnezeă, n'are trebșinșle de banî domniă tale; năstrecăzșleșle dar nentă zisa în kare veî emi din înkisoare.

Okisă abatelă se lșșle; așșle de nășle ne insuektorășle.

— Dar daka nă voiă emi din înkisoare, zise elă; daka, în kontra orî kări drentășle, nă voră șine în așeastă temnișle; daka voiă mări ași lșr' a mi lșsa sekretășle nimă-lăi, așestă tesășle va fi dar nerdășle? Nă ă mai bine șle profite găvernășle mi eă de dîșleșle? Voiă merșle nîșle la mease milioane, domnșle; da, voiă nășle mease milioane, mi nă voiă mășșemi kă restășle, de voră voi șle mi dea libertatea.

— Pe kăvintășle meă, zise insuektorășle înșetă, daka n'ară fi șșistă çineva kă așestă omă ă nebășle, vorbesçe kă atăta konvinșere înkășle ară krede çineva kă șșșle ade-vășle.

— Nă șșnt nebășle, domnșle, mi șșșle ade-vășle, zise Faria, kare, kă așea lîșșle de așșle ă ă partikălară pri-sonieriloră, nă nerdășle nișle o șșșle vorășle din kăte vorbi insuektorășle. Așle tesășle de kare șle vorbeskă se așle în-tr'ade-vășle, mi pronșle a șșșle șșșle traktășle kă domniă ta, în năștea kășșle nă veî kondășle la lokășle arătată de mine; se va șșșle nășleșle înainte okiloră nostri, mi, daka voiă mișșle, de nă se va așle nimikă, de voiă fi nebășle, ne kămi zîșle, eî bine! șle nă adășleșle eare la înkisoare așle, knde voiă

remănea pentră totă d'asna, mi şnde voiş mări flr' a mai cere nimikă niçi de la domnia ta niçi de la altă.

Găvernatorăşă inchen sã rîzã.

— Departe çii è tesăşrăşă? întrebă elă.

— O sãtã de lege d'aci, zise Faria.

— N'a kşpetatăş reş, zise găvernatorăşă; daka toçi prisionierii ară voi sã mi preîmble gardianii nînã la o sãtã lege, mi daka gardianii ară konsimçi sã faktã o asemenea preîmblare, prisionierii s'ară nãtea folosi urea bine sã o steargã la sãntoasa îndatã ce li s'ară înfşşima okasişnea; mi într'o asemenea kãltoritã okasişnea s'ară înfşşima de sigşş.

— E şaş mizlokă kşnoskăş, zise insuektorăşă, mi domnăş n'are niçi meriştăş invençişni.

Pe şrmã se întoarse kãtre abate mi i zise:

— Te am întreatăş daka çii se dã demşnkare bşnt.

— Domnşle, resuşnse Faria, jşş-mi ne Kristăş kã mã veî libera de çii voiş şuşne adevşşrăşă, mi çii voiş arãta lokăşă în kare se aflã tesăşrăşă askşşş.

— Çii se dã demşnkare bşnt? reneti insuektorăşă.

— Domnşle, nş nerzi nimikă aşă-felă, mi vezi bine kã nş mi è a minte sã şkanş din înkisoare, kãçi voiş remănea aci în timnăşă kãltorităci ce veî façe.

— Nş resuşni la întrebarea mea, zise insuektorăşă kş nenăçe.

— Niçi domnia ta la a mea! strigi abatele. Fi dar blestematăş ka çei alçi smintigi kari n'aş voiş sã mã krea-zã! Nş veî aşşăş meş, ilăş voiş nãtra; imi refşsi libertatea, Dşşmezeş mi o va da. Merçi, mi nşmai am nimikăş de zisş.

Şii abatele, arşnkşndş-mi koneritşra, lăş earã bşkata sa de ginsăş mi se nşse din noş sã meazã în mizlokăşă çerkăşăi seş, şnde mi şrmã linielã mi çifrelã.

— Domnule, jsrâ-mi pe Cristû què mê vei scêpa daqua ți voiî spune adevêrulû.

— Че о fi fьkindь elь akolo ? zise insuektorьlь re-
trьgindь-se.

— Ёmь sokotesue avьgьiele, resnьnse gьvernatorьlь.

Faria resnьnse l' achestь sarkasmь nriatr'o arьnkьtьrь
de okiь nlinь de cea mai mare desnuegьire.

— Ёmьrь. Temn^nerьlь inkise xma dьrь d^nuи.

— Hoate кь intr'adevьrь va fi avьtь чеva avьgьи,
zise insuektorьlь xьkьndь-se ne skarь.

— Saь кь va fi visatь кь le a avьtь, resnьn-
se gьvernatorьlь, mi a doxa zi se va fi destentatь nebьnь.

— Ёntr'adevьrь, zise insuektorьlь кь naivitatea ko-
rьngьisn^и, кьndь arь fi кь adevьratь imavьgьitь, n'arь
mai fi in temn^гь.

Astь-felь se terminь aventьra nentьrь abatele Faria.
Remase nrisonierь, mi, in xma aчesteи visite, usmele seь
de nebьnь desfьtьlorь se fьkь mi mai mare.

Caligьla saь Neron, aчesti doi кьxtьtorь de tesare,
aчesti doritorь ai чelьi neste nstingь, arь fi datь askьltare
vorbelorь aчelьi bietь omь, mi i arь fi datь aчelь che lь do-
ria, snag^isль ne kare lь stima кь xнь nreгь ama de mare,
mi libertatea ne kare nronьnea s'o n^teaskь ama de skьmnь.
Dar регьи din zilele noastre, kari se гинь in чerkьlь nroba-
bьlьlьi, nь mai aь кьtezarea voinгeи; se temь de xrekia ka-
re askьltь ordinele че daь, de okiьlь kare чerчeteazь fantele
lorь; nь mai simть snьrioritatea fiingьeи lorь divine; sьntь
nisчe oameni inkoronaгь, mi nimikь mai mьltь. Altь datь
se kredea saь se zьча fi ai lьi Joie, mi avea чеva din
obiчeiele zesльi nьrintele lorь: nь se kontrolь lesne чеia
че se netreчe d^nkolo de norь; astь-zь регьи se notь intьlni
nrea lesne: Deчь, fiindь-кь totь d'asna gьvernьlь desnotikь
n'a sьferitь s'arate la lьminь efektele inkisorьи mi ale tor-
tьreи; fiindь-кь sьntь nьgьine esemule ka o viktимь a inki-

sijiznilorǝ sǝ mǎi fi nǝtǝtǝ anǝrea kǝ oasele sale sfǝrǝmate mi kǝ ranele sale sǝnǝerate, totǝ asemenea mi nebǝnia, astǝ bǝbǝ nǝskǝtǝ in temniǝe in ǝrma tortǝrelorǝ morale, se askǝnde mǎi totǝ d'ǝna kǝ ingrijire in lokǝlǝ in kare se nasǝe, saǝ, mi de va cǝi d'akolo, se dǝce sǝ se ingroa-ne in vre ǝnǝ snitalǝ intǝnekosǝ, ǝnde medicinǝ nǝ rekǝnoskǝ niǝi ne omǝ niǝi kǝpetarea in sfǝrǝmǝtǝra informǝ ce i transmite temniǝerǝlǝ ostenitǝ.

Abatele Faria, kare aǝnsese nebǝnǝ in inkisoare, era kondamnatǝ, urin insǝ-mǝ nebǝnia sa, la o inkisoare ne viǝrǝ.

Kǝtǝ nentǝ Dantǝs, insnektorǝlǝ imǝ ġinǝ kǝvintǝlǝ. Kǝndǝ se ǝrkǝ la ġǝvernatorǝlǝ ǝerǝ sǝ vasǝ reġistǝlǝ. Nota priivitoare la urisionierǝ era dǝnǝ kǝm ǝrmeazǝ:

EDMONDŪ DANTĒS.

“Bonauartistǝ in nǝtere. A lǝatǝ o parte aktivǝ la intoarǝcherea de la insǝla Elba.

Deġinǝtǝ in ǝelǝ mǎi mare sekretǝ mi sǝb ǝea mǎi striktǝ urevegere.

Astǝ notǝ era k'o altǝ-felǝ de skisoare mi k'o negrealǝ ǝe nǝ semǝna kǝ restǝlǝ reġistrǝlǝi, ǝeia ǝe dovede-ǝe kǝ fǝsese adǝǝitǝ dǝnǝ inkiderea lǝi Dantǝs.

Akǝsarea era foarte pozitivǝ ka sǝ mǎi ǝerǝe ġine-va a o kombate. Insnektorǝlǝ skrise urin ǝrmare de desǝb-tǝlǝ akoladei.*

* Semnalǝ in kinǝ de ǝrkǝ, urin kare se ǝneskǝ la tǝnarǝ ǝnǝ la skiere mǎi multe vorbe ka ǝǝ fakǝ ǝnǝ totǝ.

Inspectorul își ținu cuvîntul; ceru registrul...

„*Nimikš de fəkstš.*“

Astz visitz insŕlegiŕe, ka sz zikš aŕa, ne Dantès; de kəndš intrase în inkisoare, zitase sz sokoteaskz zilele, dar insnektoršlš i detese o nozš datz, mi Dantès nš o zitase. Dšnz dšnsšlš, skrise ne zŕš perete, k'o bškatz de gšnsš deslinitz din tavanš, 30 iŕliš 1816, mi dintr'acestš minstš, fzkš o krestztrz ne fšz-kare zi ka sz nš i maš skape mšszra timuzlš.

Zilele trekzrz, dšn' aceia septzmbnile, ne zrmz lznele: Dantès astenta mereš. La începutš nšsese zŕš terminš de činčš-sure-zече zile libertzuii sale. Gšvernatoršlš kztz sz i fšz destzle činčš-sure-zече zile, nšnšndš kšarš ne jšmztate din intereslš če se ntrz kz čerka, snre a zrma afacerea sa. Dšnz če trekzrz aste činčš-sure-zече zile, elš ŕmš zise kz era absurdš din partei ka sz kreazr kz insnektoršlš era sz se okzue de dšnsšlš nšn' a nš se întoarče la Parisš; dečš, întoarčerea sa la Parisš nštea sz aibz lokš nšmaš dšnz če mi arš fi terminatš čerčetzrile inkisorilorš, mi aceste čerčetzri nštea sz čuiz o lzŕz saš dozš; nšse dar trei lzni în lokš de činčš-sure-zече zile. Dšnz če trekzrz čele trei lzni, i maš veni čeva în minte, kare i dete wease lzni; dar dšnz trečerea astorz wease lzni, sokotindš zilele zna kš alta, se vřz k'a astentatš zече lzni mi jšmztate. În aceste zече lzni nimikš nš skimbaze rečimšlš inkisoriš sale; ničš o nšvelz konsolatoare nš i sosise; întrebndš ne temničzrlš, elš nš resuzŕse nimikš ka totš d'azna, či remase matš. Dantès înceuz a se îndoi desnre mingile sale, mi a krede kz čeia če i se nare lzš drentš o adčere a minte nš era altš čeva de kzlš o amzpire a kreerilorš seš, mi kz acestš înčezš konsolatorš, kare se arztase în inkisoarea sa, intrase ne arina vro zŕš vizš.

Dau' unã apã de zile, guvernatorã fã skimbatã, i se detese direkciunea fortãrã de Ham; lãi kã dãnãlã mai mãlãi din sãbordinagiã seã, mi ãntre alãi ne temniãerãlã lãi Dantès. Unã noã guvernatorã sosi; arã fi fostã mãltã greãtate nentã dãnãlã sã ãnveãe nãmele urisonierilorã seã, mi urãse sã i renresinte nãmai nãmerele lorã. Acestã urãgiosã osnelã garnitã se komunãea de vinãi-zevi de ãnkãneri; loksitorãi lorã fãrã nãmiãã dãnã nãmãrãlã kamerei ãn kare loksia, mi nefe-rãvãtãlã jãne ãnãetã de a se nãmi kã nrenãmele seã de Ed-mondã saã kã nãmele seã de Dantès : se nãmi No. 34.

CAPITULU XV.

NUMERULU 34 SI NUMERULU 27.

Dantès treks ne toate treutele neferiirii ne kare o sferu nrisonierii uei zitagii intr'o inkisoare.

Încens kă trafia kare este o armare a sueranței mi o konsvingu a inouinței, dnu' aueia ajnuse a se indoi de inouinga sa, ueia ue fūcea ne guvernatoru sū aibu drentate kăndă aveu ideu desure smintirea jnuelii; in-fine vzu din sssu sū trafei sale, se rgu, nă inkă de Dămnezeu, ūi de oamenu: Dămnezeu este uei din zrmu refuzu. Neferiitu sū, kare trebia sū încesu de la Dămnezeu, nămaî atnui ajnu-ue sū snere de la dinsu kăndă mi a nerdu sū toate uele alte sueranțe.

Dantès se rgu dar ka sū binevoiasu ūineva sū lă skoau din temiga sa mi sū lă nu intr'alta, kiară de ară fi mai neagru mi mai profudu. O skimbare, kiară desavantajuoasū, totă skimbare era sū fit, mi era sū adskū lă Dantès o netrehere de kăteva zile. Se rgu sū lă lase sū so

preimble, s'z ressefle alt' aer' s'z i dea' k'ryi', instramente. Nimik' n'z i s'a dat' din k'zte cherese; dar, fi'z, el'z cherea mere'. Se obi'cni'sise s'z vorbeask'z noz'lx'i se'z temni'cher', de mi' el'z era mi' mai' ml'te' de k'z't' zel' d'inti'i'; dar a vorbi k'zn' om', kiar' k'zn' m'z't', mi' asta era o pl'chere. Dant'z vorbia ka s'az'z s'znet'lx' gl'as'lx'i se'z kiar'; se cherkase s'z vorbeask'z ne k'nd' era sing'r', dar at'nc'i i se f'chea frik'z.

Adesea, din tim'pl' de k'nd' era in libertate, Dant'z i'mi' f'k'kse zn' sp'imintali' din a'cele droaie de prisionieri', kom'z'm'i de vagabonzi', de bandi'i' mi' de omotitori', a k'z'ror'a vesel'z proast' amestek'z orgi'ele neing'elese k'z ami'chiele sp'imint'loare. Aj'sne s'z doreask'z a fi' mi' el'z ar'z'kat' in vre zna din a'cele k'z'm'z'z'ye, ka s'z vaz'z mi' alte feje, n'z n'z'mai' ne a temni'cher'lx'i se'z ne'n'z's'tor' kare n'z voia s'z vorbeask'z de lok'; doria temni'ca de tilxari', k'z nort'lx' zel'z de f'zim'z'tor', k'z k'z't'z'm'lx' de ni'ior', k'z nata ne zmer'. Zel'z n'z'gin'z galeriani' se alla in so'cietatea semenilor' lor', res'z-fla aer', vedea cher'lx'; galeriani' era prea feriq'i'i'.

Se r'z'z'z intr'o zi de temni'cher'lx' se'z s'z cheaz' zn'z so'z'z nent'z d'ins'lx', ori' mi' chine ar'z' fi', a'cest'z so'z'z de ar'z' fi' fost' kiar' a'zel'z abate ne'zn'z des're kare az'zise vorbin-d'z-se. S'z'z skoar'z'z temni'cher'lx'i, ori' k'z't'z de as'n'z s'z fi'z, tot'z rem'z'ne che'a omenesk'. A'cesta avea adesea n'z'gin'z i-nim'z intr'ins'lx', mi', de mi' f'az'a l'z' n'ar'z' fi' zis'z nimik', pl'z'n-yea ne a'cest'z j'one neferiq'it', k'z'z'zia kantivitatea era ama de as'n'z; transmise cherere' n'z'm'z'lx'i 34 g'z'vernator'lx'i; dar a'cesta, ing'elent'z ka k'z'm' ar'z' fi' zn'z om'z' politik', i'mi' n'z'se in minte k'z Dant'z i'mbla s'z a'z'z'ye ne prisionieri', s'z z'rzeask'z vre zn'z kom'plot', s'z se aj'ste k'z vre zn'z amik'z in vr'o cher-kare de f'z'z'z, mi' ref'z's'z.

Dant'z intreb'z'ng'ase toate mizloachele omenes'z'i. D'z-

pe kəm amă snășă kă era să se întîmple, astă-felă s'a mi întîmplată, elă se întoarse atăncă la Dămnezeă.

Toate ideele nioase respîndite în lăme, mi ne kari le adăntă neferiçigăi anlekăi săb destiță, veniță atăncă să i rekoreaskă mingile; imă adăse aminte răgăçisnile çe i le învăgase mămă-sa, mi akəm află înçelesălă loră ne kare altă dată nă lă șçia; kăçă, pentă omălă fericiță, răgăçisnea remăne o adăntătră monotontă mi seakă de ori çe înçelesă nîntă în zisa în kare dărerea vine să esniçe neferiçitsăi a-çestă limbaçă săblimă prin mizlokălă kăçia vorbesçe lă Dămnezeă.

Se răgă dar, nă ferbinte, dar kă țărbare. Răgăntă-dă-se tare, nă se măi șneria de vorbele sale; atăncă kădea într'ăntă felă de estase; vedea ne Dămnezeă strelăçitoră la fiă-kare vorbă çe șneria; toate fantele viefăi sale șmilite mi perđate, le raporta la voingă ațestăi Dămnezeă usternikă, imă făçea lekăçini din ele, imă pronșnea șnele șarçine de imlinită, mi, dăntă çe termina fiă-kare răgăçisne, strekăra doringă interesată ne kare oameniă află năi adesea mizlokălă de a o adresa oameniloră de kălă lă Dămnezeă: mi cartă-ne noă greșalele noăstre nrekəm ertămă mi noi greșăçiloră nostri.

Kă toate răgăçisnile sale ferbinçă, Dantă remase prisonieră.

Atăncă mintea sa se făkă întănekoasă, șntă noră apășă okiă lă. Dantă era șntă omă simplă făță kresçere; trokălă remăsesse pentă dînsălă akoneriță kă ațelă vălă întănekosă ne kare lă redikă șçingă, elă nă nătea, în șingărlătea temniçăi sale mi îndertălă kăçetăriă sale, să rekonstrăiaskă etăçile trekăte, să reinviçe nouarele șinșe, să rezideaskă orășele antice, ne kari imăçinăçisnea le măroșçe mi le poetisează, mi kari trekă de d'îmăntea okiloră,

Atunci cădea într'unu felu de estase.

gigantice mi lăminate de fokișă ȕerșăi ka tabloșrile babilonia-
ne ale lăi Martinn; elă avea nșmaī trekștălē seș atățē de
skărtē, pșentălē seș atățē de întănekosș; noșt-sure-zecē
anī de lăminș de meditatē noate într'o noante eternș ! Nișī
o distrakșione nș nștea dar șț i viiș în aștorș; suiritălē
seș enerșikș, mi kșrșia i arș fi plăkștē nșmaī șț mi iea sbo-
rălē pșintre etșđī, era nevoitș șț remșț pșisonierș ka zăș
văltăřē într'o koliviș. Atăncī se agșđa de o ideș, la idea
ferișiriī sale strikate șțrș kăvintș vșzștș mi pșintr'o fatalita-
te neașzilt; șțrșia așșura ideeī așesteia, întorkindș-o, rein-
torkindș-o ne toate feșele, mi șțșmițndș-o tare kș dinguī
ka șț zikș așa, pșekșm în Infernălē lăi Dante neīndșratălē
Ugolin șțșmiț kșanșlē arșieniskonșlē Roger. Dantē așș-
sese nșmaī o kredinșț trekștoare basatș așșura nșteriī;
o perđș pșekșm alșii o perđș đșnș șșșesș. Dekștē nșmaī kș n'a
pșofitatș.

Đșnș așșetismș* veni țărbarea. Edmondș arșnka ble-
steme kari șțșea ne gșosarș șț se tragț inanoī de suaimț,
īmī șțrșșma trșșnșlē de zidșrile inkisorīī sale, se lega kș ță-
riț de totș ȕe lă inkonșșra, mi maī vīrtosș de sine-mī,
pșentș ȕea maī mikș kontrarietate ȕe lă șțșea șț ȕeșșe zăș
gșesnte de nisiūș, zăș firielș de maīș, o șșllare de vīntș.
Atăncī așșea skșrișoare denșșșțtoare ȕe o vșzșșe, ȕe i a-
rșțase ne Villetort, ȕe o atinșese, i venia în minte; fiș-kare
rīndșlășia ne pșerețe ka *Mane Thēcel Pharés* a lăi Baltasar.
Zīșea kș đșa oamenilorș lă a skșșndatș în abissălē în karo
era, iar nș reșșnșarea lăi Đșmnezeș; blestema ne așșeti oa-
menī nekșnoskșđī kș toate nedensele desmș kari i da idea imagi-
narea sa inferbīntatș, mi īnkș i maī nșșrea kș ȕele maī sușșmițș-
toare era nșrea đșlășī, mi maī vīrtosș nșrea skșrte pșentș ei; kșșđ đșnș

* Totș ȕe nșșvesșe viadă kșlășđșđșmăkș, nșșnīkș.

nedeansz venia moartea; și în moarte era, daka nș renas-
szlș, zelș nșginș nesimșirea kare i seamznlș.

Totș zikindș-șii, în urivinja inemiiilorș lși, kș re-
naszslș era moarte, și zelș ze vrea kș adevratș sz nedeu-
seaskz avea trebzintz de alte mizloașe iar nș de moarte,
kzsz în nemiskarea tșkztz a ideelorș de simșidere. Vai, de
zelș ze, allndș-se ne klina nefeșiriș, se onreșe l'așeste în-
tșnekoase idee! ę znș felș de mare moartz kare se întinde
ka azszslș valșrilorș kșrate, dar în kare inotztorșlș simte đin
ze în ze înkleindșise nișioarele într'znș vasș nșkșrosș kare
lș atrașe la đinslș, ilș soarbe mi lș ingite. İndatz ze s'a
nrinsș astș-felș, daka ajstorșlș đamnezeeskș nș i va veni la
timș, totșlș ę finitș nentz đinslș, și fiș-kare silinș ze
zearkz ilș imbrșnșeșe mi mai mșltș kștre moarte.

Kș toate așeste astz stare de agoniz moralz ę mai
nșginș szșimintztoare de kztș szferinșa de mai 'nainte și de
kztș nedeansa kare o va șrma poate; ę znș felș de konso-
lare ameșitz kare đii aratz nrșnastia kșskatz; dar în fșn-
đlș nrșnastiei neantșlș.* Kșndș ajnșe ași, Edmondș aflș
oare-are konsolare în astz idez; toate đșrerile sale, toate sz-
ferinșele sale, astș konvoiș de fantasme szșimintztoare ne
kari le tıra în șrma lorș, nrșrztz kș sboarz dintr'așestș kolș
alș inkisorii șnde inșerșlș morșii nștea sz nșiz nișiorșlș seș
tșkztș. Dantș se xitș kș linisze la viașa sa trekztz, și kș
șnaimz la viașa sa fiștoare, și alese așestș nșnktș de miz-
lokș kare i se nrșea kș era znș lokș de așilș.

— Șne-orș zicea elș, daka, în kșrșele mele depzr-
tate, kșndș eram inkz znș omș, și kșndș așestș omș, li-
berș și nșternikș, arșnka altorș oamenı komande kari era
nșșe în lșkrare, am vșzșlș akonereindș-se șerșlș, marea în-

* Nimikșlș.

fiorând-se și tșnând, vijelia nșskînd-se într'ună coluș ală
 verșlăi, mi ka zăă vltșrăă űigantikăă bătîndăă din amîndoșt a-
 rinele sale amîndoșt orizontele; atșnci simșiam kăă vaslăă
 meăă era zăă refșuăă fărăă nștere, kăăci vaslăă meăă șmorăă ka
 o nanț in mțna zăăi űigantăă, tremșra mi se înșiora înșș-mi.
 Îndatăă, la șgomotăălăă șnșimîntștorăă alăă valșrilorăă; vederea
 ștșncelorăă askșuite imi prezișea moartea, mi moartea mț
 șnșimînta, mi mi nșncam toate silinșele ka șș șkanăă de dîn-
 sa mi adșnam toate nșterile omăălăi mi toatș intelișingșa ma-
 rinarăălăi ka șș mț lșntăă kăă Dșmnezăă!... Pentrăă kăă eram
 fericiăă atșnci; nentř kăă întorkîndăă-mț la viașăă, mț întor-
 șeam la fericișre; nentř kăă astăă moarte, nș o kîșmasem,
 nș o alesesem; nentř kăă somnșlăă în fine mi se nșrea as-
 nrăă ne așelăă natăă de erbe de mare mi de netrișele; nentř
 kăă mț șșnșram, eăă, kare mț kredeam o fiinșăă făăkștăă dșnș
 asemșnarea lăi Dșmnezăă, șș așngăă, dșnș moartea mea, nș-
 mișnea goelanzilorăă* mi șoimilorăă. Dar astăă-zi ăă altăă șeva:
 am nerdăătăă totăă șe nștea a mț fașe șș izbeșkăă viașăă, astăăzi
 moartea imi șșride ka o kreskștoare kouilăălăi șe are șș lăă
 leșene; dar astăă-zi morăă în felăălăă meăă mi adormăă osteniăă mi
 șfărăămatăă, prekșm adormiam dșnș șna din seratele așelea de
 desperare mi de țərbare în kare nșmerasem treăă miăă de în-
 virtișre în kamera mea, adikăă treăă-zeciăă de miăă de nanăă, a-
 dikăă aproape la zeșe lege.

Îndatăă șe se desvoltăă astăă kșșetare în kanăălăă jșnelăăi, se
 făăkăă mai blăăndăă, mai șșrișztorăă, se denșrinșe kăă natăălăă șoăă
 șelăă tare mi kăă nșnea sa șea neagrăă, mțnkăă mai nșșinăă,
 nș mai dormi, mi i se nșrăă oare-kșm mai de șșferiăă rema-
 șșlăă zilelorăă sale ne kari era sigăărăă de a le lșsa akolo ori
 kăăndăă arăă voi, dșnș kșm lașăă șineva o xainăă vekir.

* Șnăă felăă de nasere de mare.

Era dox̄ mizloac̄e d'a m̄gr̄i: z̄n̄l̄̄ era sim̄n̄l̄; era vorba s̄z̄ lece o batist̄ de z̄n̄ fer̄ al̄ ferestreī, mi s̄z̄ se sp̄nz̄re; cel̄ alt̄ konsista intr̄ a se face k̄z̄ m̄z̄n̄k̄z̄ mi a se l̄sa s̄z̄ moar̄ de foame. Cel̄ d'intī desul̄k̄z̄ foarte m̄l̄t̄ l̄i Dant̄s. F̄sese kresk̄t̄ in sn̄aima nirađi-lor̄, oamen̄i ne kari ū sp̄nz̄r̄ de n̄z̄jinele kor̄bielor̄; sp̄nz̄r̄area era dar nentr̄ d̄ns̄l̄ z̄n̄ fel̄ de pedean̄z̄ def̄im̄toare ne kare n̄z̄ voia s̄z̄ mi o fak̄ sinḡr̄; n̄riimi dar ne al̄ doilea mizlok̄, mi in̄chen̄ kiar̄ in z̄za aacea s̄z̄ l̄z̄ n̄z̄ in l̄kr̄are.

Amroane de nat̄x̄ an̄i trek̄ser̄ in alternativele ce le sp̄s̄er̄m̄. La finele cel̄i d'al̄ doilea, Dant̄s in̄cetase de a n̄m̄z̄ra zilele mi rek̄z̄se in acea nes̄c̄inđ̄z̄ desn̄re timp̄ din kare l̄z̄ skosese alt̄ dat̄ ins̄nektor̄l̄.

Dant̄s z̄isese: Voīz̄ s̄z̄ mor̄, mi mi alesese fel̄l̄z̄ mor̄đi; at̄n̄đi, o n̄r̄ivise bine in fađz̄, mi, tem̄inđ̄-se s̄z̄ n̄z̄ se intoark̄z̄ din ot̄r̄irea sa, f̄k̄z̄se j̄r̄m̄int̄ s̄z̄ moar̄ ast̄-fel̄. K̄nd̄ ūm̄ vor̄ ad̄z̄ce m̄nk̄area de dim̄ineaz̄ mi m̄nk̄area de sear̄, k̄z̄etase el̄, le voīz̄ ar̄n̄ka ne fereastr̄, mi vor̄z̄ krede k̄z̄ le am m̄nk̄at̄.

F̄k̄z̄ in̄tokmaī d̄n̄z̄ k̄m̄ z̄isese. De dox̄ or̄i ne zi ar̄n̄ka, ne fereastr̄a zebrelit̄ n̄rin kare se vedea n̄z̄maī cerēl̄, dem̄nk̄area, maī intīz̄ vesel̄, ne z̄m̄z̄ k̄z̄et̄z̄tor̄, mi ne z̄m̄z̄ k̄z̄ n̄z̄rere de ređ; i treb̄đi ad̄z̄cerea a m̄nte a j̄r̄m̄int̄z̄l̄i ce l̄z̄ f̄k̄z̄se ka s̄z̄ aib̄ n̄z̄terea de a z̄m̄z̄ri acest̄ sk̄on̄z̄ sp̄z̄im̄int̄z̄tor̄. Ast̄ dem̄nk̄are ne kare n̄z̄ o s̄z̄feria alt̄ dat̄, foamea k̄z̄ dinđi ask̄điđi il̄z̄ f̄z̄cea s̄z̄ se n̄ar̄z̄ n̄l̄k̄z̄t̄ ok̄ilor̄ mi din cele maī al̄ese m̄ros̄l̄z̄i; z̄ne-or̄i đ̄inea in m̄z̄n̄z̄ o or̄z̄ in̄treaḡz̄ tal̄er̄l̄z̄ ce o kon̄r̄indea, k̄z̄ ok̄il̄z̄ in̄f̄int̄ in acea b̄k̄at̄z̄ de karne in̄m̄z̄đit̄ mi in avel̄z̄ nes̄z̄e strikat̄, mi ne acea n̄z̄ne neagr̄z̄ mi m̄z̄ced̄z̄. Era cele din z̄m̄z̄z̄ inst̄ink̄te ale vieđeī kari se maī l̄nt̄a intr̄'in-

De două ori pe zi arunca demâncarea sa pe ferestra zebrelită prin care se vedea cerul.

sălă, mi kari din kândă în kândă i sghădia otrăirea. Atunci temnița sa nu i se mai părea așa de întenească, starea sa i se părea mai puțin de desperată: era încă june; kăț se fi fost de vr'o doză-zeci mi cinci să doză-zeci mi mease de ani, i mai rămănea aproape cinci-zeci de ani de trăit încă, adică de doză ori pe kăț a mai trăit. Într'această timpă nemăruinită, kăte întimplări nu ar fi năstăit se spargă porțile, se restorne zidurile kastelăi d'If, mi se i dea libertatea! Atunci mi anonia dăru de mănărea pe kare, ka nu Tantală voluntariă, o denăra de la gără; dar atunci mi adăcea a minte de jărmăntă, mi acăește nătră generoasă i era prea mătă teamă se nu se desneșă singură kăkândă-mi jărmăntă. Strikă dar, ka nu rigrosă mi neindărată, puțină esistă ce i mai rămănea, mi veni o zi în kare nu mai avă năsterea se se skoale ka s'arăne pe fereastră čina ce i se adăcea.

A doză zi nu mai vedea, mi abia mai aștia. Grosărlă kredea kă era reă bolnavă; Edmondă șnera kă va mări kăț de kăringă.

Zisa trekă astă-felă. Edmondă simția o amorțală vagă, kă kare i venia însă bine. Svikirile nervoase ale stomakăi se alinaseră; fokrile setei sale se stămpăraseră; kândă inkidea okii, vedea o mășime de lăiri lăminoase asemenea kă ațele fokră jăkătoare kari aleargă noantea pe lokările bătouse: acăasta era krenăskăla ațelei țere nekănoskăte kare se nămesce moarțea.

De o dată, seara, pe la nouă ore, aști nu sgotă sărdă la peretele unde era kăkată.

Atătea animale nekărate veniseră se mi fakă sgotătlă în acăea kasă, în kăț puțină kăte puțină Edmondă mi învășase somnă a nu se mai țărăra kă așa puțină lăkră; dar astă dată, să kă simțirile lăi era esaltate nrin infrăna-

rea sa, saș kȳ în adevȳrȳ șgomotșlș fș maī tare de kȳlș altȳ datȳ, saș kȳ în avelș momentș șșnpremș totșlș se face însemnȳtorș, Edmondș redikȳ kanșlș ka sȳ așzȳ maī bine.

Era o rikȳire asemenea kȳ aveia ȳe o arș face saș o giarȳ prea mare, saș șnș dinte tare, saș în-fine apȳsarea șnșlș instrumentș oare-kare d'asșnra netrelorș.

De mi minșile jșnelșlș era slȳbite, dar totș fș intȳnȳritș de aveastȳ ideȳ banalȳ neinȳetatș infȳșșiatȳ șpiritșlșlș prisionierilorș: — Libertatea. Avestș șgomotș șosia în minștșlș kȳndș oșȳ ȳe altș șgomotș era sȳ inȳeteze pentrș dȳnșșlș, kȳndș i se pȳrea kȳ Dșșmnezeș se arȳta în-fine îndȳrȳtorș la șșferingele lșlș, mi i trimitȳa avestș șgomotș ka sȳ i dea de șȳire sȳ se onreaskȳ pe marșșinea mormintșlșlș pe kare înȳenea sȳ i șnovȳiaskȳ niȳiorșlș. De șnde șȳie ȳineva kȳ poate vre șnșlș din amiȳiș seī, vre șna din avele fiingȳ prea izbite la kare kșșetase așna de deșș în kȳlș mi omorise kșșetarea, se okșna de dȳnșșlș în avelș minștș, mi kȳșta s'anronie distanșna kare ũ desșȳrșșia?

Dar nș, fȳrȳ indoialȳ Edmondș se amȳșia, mi aveșta era șnș vișș din ȳele ȳe flșșȳrȳ la șșna morșși.

Kș toate aveștea Edmondș askșlta mereș avelș șgomotș. Astș șgomotș đinș trei ore anroane; pe șrmș Edmondș așzi șnș felș de derimare, dșșnȳ kare inȳetș șgomotșlș.

Kȳte-va ore în șrmș, înȳenș mi maī tare mi maī anroniatș. Edmondș înȳenea sȳ se intereseze de lșkrarea aveșta kare i fȳȳea șocietate; de o datȳ intrș grosarșlș.

De vr'o ontș zile anroane de kȳndș otȳrșse sȳ monrȳ, de patrș zile de kȳndș înȳenșse sȳ nșiȳ în lșkrare aveștș proiektș, Edmondș nș vorbișe nimikș aveștșlș ontș, ne-resșnșnzindșlș kȳndș i vorbișe ka sȳ lș întrebe de ȳe boalȳ kredea kȳ era konrinsș, mi intȳrkindș-se kș fașa la nerete kȳndș ilș vedea kȳ se șita la dȳnșșlș kș maīlȳ lșare a minte.

Dar astăzi grosarii nătea s'aszi ačestă sgomotă sardă, s'z se îngrijeaskă, s'z i pziă kanălă mi s'z strice astă-felă noate oare-kare s'ueranțz a kăria singărlă ideă inkănta țele din zrnă minste ale lăi Dantès.

Grosarii adăcea dejănsălă.

Dantès se skălă ne natălă seă, mi, inflăndă-mi glăsălă, înțenă s'z vorbeaskă despre toate lăkrăile nătințioase, despre ăritele kalitțzi ale merindeloră țe adăcea, despre frigsălă țe lă s'feria într'ăcea țemnițz, mărțărăndă mi ținăndă-lă de reă ka s'z aibă drentălă de a striga mai tare, mi skogăndă ne grosarii din răbdare, kare tokmai în zisa a-țeia țerăse nentz nrisonierălă bolnavă zăă bəlionă mi năne kaldă, mi kare i adăcea ačestă bəlionă mi ačeastă năne.

Din fericiire, kreăz kă Dantès era în deliră, năse merindele ne masa țea skioană d'asăura kăria avea obițeială de a le s'zune, mi se retrase.

Atănci Edmondă, remăzndă eară singărlă, se năse s'as-kălte kă bəkrărlă.

Sgomotălă se f'țea ama de kărată, în kăță akəm jănele ilă aszia f'țrlă silingă.

— Nă mai ă îndoiată, zise elă în sine, fiindă-kă a-țestă sgomotă zămează kă toate kă ă zăă, kăță s'z f'ț vre zăă bietă nrisonieră ka mi mine kare lăkrează nentz skănărea sa. Ox! dak' amă fi lingă dănsălă, kəm lă amă iăbi!

Dăni ațeia de o dată zăă noră întănekosă treăz ne-ste ačeastă asroră de s'ueranțz într'ățele minzi deurinė kă năfericiirea, mi kare kă greă so nătea s'z se întoarkă la bə-kăriele omenesi; astă ideă trăsmă indată, kă ačestă sgomotă arăta lăkrarea zăoră oamăni ne kari ũ întreținea găver-nălă nentz dresălă vre zăăi inkăneri vechine.

Era lesne s'z se arigăre țineva; dar kəm s'z risče o întrebare. Negremită era foarte simălă ka s'astente sosi-

rea grosarilor, sã lã fakt a askalta aqestã sgomotã, mi a vedea qe strãmbãtãrã era sã fakt askãltãndã-lã; dar ka sã noatã aveã o astã-felã de mãlãmire, nã era sã trãdea nisqe interese foarte ureqioase nentr' o mãlãmire ureã skãrtã? Din neferiqire kanãlã lã Edmondã; xirkã seakã, era asãr-zitã de vãetslã qnei idee; era atãtã de slabã, ãnkãtã suiritãlã seã flãtãra ka qnã abãrã mi nã se nãtea ãndesa ãmure-jãrãlã qnei kãqetãri. Edmondã vãzã nãmaã qnã mizlokã sure a mi ãmãri kãqetãrea mi jãdekãtã; ãmã ãntoarse okiã kãtre bã-lionslã qe era ãnkã ferbinte mi ne kare grosarãlã ãlã denã-sese ne masã, se skãlã, se dãse moqvãndã nãnã la dãnsãlã, lã tasãlã, ãlã dãse la bãze, mi ãngiqi beãtãra qe se konrãndea ãntr' ãnsãlã kã o nesuãzã simqire de mãlãmire.

Atãqã avã kãraqiã d'a remãnea avã; aãzise zikãndã-se kã neferiqiã nããfrãnqã, slãbãqã de foame mãriserã nentrã-kã aã mãnkãtã kã ãkãomã o mãnkãre foarte sãbstantãialã. Edmondã nãse ne masã nãnea ne kare o qinea atãqã anqoane de qãrã, mi se dãse sã se mãã kãlãe. Edmondã nã voia sã moãrã.

Ëndãtã simqã kã ã se ãmucãzãrã mingile; toate ideele sale, demerte mi neãngelese, ãmã relãã lokãlã ãntr'ãqelã emekãrã minãnatã, qnde qnã natrãrã mãã mãltã noate ã destãlã ka sã faktã sãuerioritatea omãlãã asãura animalilorã. Elã nãtã kãqeta mi a mi ãntãri kãqetãrea kã rãqionãmentãlã.

Atãqã ãmã zise.

— Kãtã sã fqemã qerkãrea, dar fãr'a komuqomite ne nimãni. Dãkã ãkãrãtorãlã ã qnã omã ordinarã, ã destãlã sã batã ãn zidã, mi ãndãtã va ãnqeta din ãkãrãlã seã ka sã se silcaskã sã ãngeleãqã qine ããqela kãre bate. Dar, ããndã kã ãkãrãrea sa nã va fi nãmaã ertãtã, dar ãnkã mi komãndãtã, ãmã va ãnqene eãrã ãkãrãrea. Dãkã, din kontra ããvre qnã urisonierã, sgomotãlã qe lã voãã fqãe ãlã va snerã; se

va teme s̄ n̄ fī deskoperit̄, va in̄ceta din l̄krarea sa, mi o va in̄cene n̄maī ast̄ sear̄, k̄nd̄ va krede pe toat̄ l̄mea k̄lkat̄ mi adormit̄.

Îndat̄ Edmond̄ se sk̄l̄ din nō. Ast̄ dat̄ nīcioarele l̄i n̄maī trem̄ra mi okiī l̄i era limpezī. Se d̄se la on̄ kol̄ al̄ inkisorii sale, mi skoase o neat̄ deslimit̄ de zmezeal̄, mi se întoarse s̄ bat̄ în perete kiar̄ în lok̄l̄ unde res̄net̄l̄ era maī sim̄itor̄.

Dete trei lovitsre.

Kiar̄ de la cea d'întī, sgomot̄l̄ in̄cetase ka prin in̄k̄ntare.

Edmond̄ ask̄lt̄ k̄ toat̄ inima. O or̄ trek̄, doz̄ ore trek̄r̄; nīcī z̄n̄ al̄t̄ sgomot̄ n̄ se maī az̄i. Edmond̄ f̄k̄se s̄ se nask̄ de cea alt̄ parte a zid̄l̄i o t̄chere absolut̄.

Îlin̄ de speran̄, Edmond̄ m̄nk̄ k̄te—va îmbr̄k̄tre din p̄nea sa, îngijī k̄te—va sorbit̄re de ap̄, mi, m̄l̄xmit̄ konstit̄īonī chelei tarī ne kare i o d̄r̄ise nat̄ra, se reaf̄ maī ka înainte.

Zisa trek̄, t̄chereh tot̄ z̄ma.

Noantea veni f̄r̄ ka sgomot̄l̄ s̄ rein̄ceap̄.

— E z̄n̄ prisionier̄! zise în sine Edmond̄ k̄ o b̄k̄r̄iz nes̄s̄.

De at̄nc̄ī kan̄l̄ sē se aprinse, viāa i reveni iste fiind̄ aktiv̄.

Noantea trek̄ f̄r̄ ka chel̄ maī mik̄ sgomot̄ s̄ se az̄.

Ast̄ noante Edmond̄ n̄ inkise okiī.

Zisa veni; grosar̄l̄ se întoase ad̄kind̄ provisiorī. Edmond̄ mi m̄nk̄ase pe chele d'întī; m̄nk̄ pe chele noze, ask̄lt̄nd̄ neîn̄cet̄ la sgomot̄l̄ acela kare n̄ maī venia, trem̄r̄nd̄ ka n̄ k̄mva s̄ fi in̄cet̄l̄ nent̄r̄ tot̄ d'asna,

făcîndu-se zecă să doară-sure-zecă lege în temnița sa, șgă-
dîndu-se ore întregi drăgii de feră de la ferestria sa, dîndu-se
elasticitatea mi vigoarea membriloru-sei printr'o dăruindere
de kare se desvîlăse de mîltă, dîsărîndu-se în cele din
șrme a se anka nentă la nentă kă șrsita sa fiitoare, dăru
kămi face șnă lăntătoră, întinzîndu-mi brațele mi frekîndu-mi
kornășă kă șntă-de lemnă kîndă este șă între în arenă. Pe
șrme, în interesele așteia aktivitățu-i înferbîntate, askăta daka
șgomotășă nă se mai așzia, nerzîndu-mi rebdarea kă îngelen-
șănea așteia prisionieră, kășria nă i trecea prin mînte de
lokă kă fășese întrecîntă în lăkrarea sa de libertate de șnă
altă prisionieră kare avea mi elă celă nășină totă atăta gra-
bă ka mi dînsășă de a fi liberă.

Trei zile trekăru, meante-zecă mi doară ore de moarte
năștrate minășă kă minășă.

În fine, într'o seară, ne kîndă grosarășă îmi făkăse vi-
șita dăru șrme, ne kîndă Dantès îmi linia nentă a șăta oară
șrekia de nerete, i se năru kă o șgășșire abia șimșită res-
năndea șărdă în kăntășă seă ce era nășă în ranortă kă ne-
trele tăkăte.

Dantès se trase înanăi ka șă mi șringă minșile în
kăntășă seă celă ameșită, se învîrti de kăte-va oră prin ka-
meră, mi năse eară șrekia făcela-șă lokă.

Nă mai era îndoiălu, se făkea șeva de nartea șea
altă; prisionierășă rekănoșkăse nerikășășă lăkrăru șale mi a-
lergăse la șnă altă mizlokă; mi, fără îndoiălu, ka șă mi șr-
meze lăkrarea kă mai măltă șigșrană, nășese nărgia în lo-
kășă dalte.

Îmbărbătată de așeășă deskonerire, Edmondă otărti
a veni în ajătorășă năștășășă lăkrătoră. Înșeșă șă mi tra-
gă nășă de la lokășă seă, dăru kare i se nărea kă se fă-
șea lăkrarea de măntășire, mi kășă kă oki șnă lăkră kă kare

să poată scria zidărlă, să facă să kază tenkiala zmedă, și în-fine să deslinească o neatră.

Nimikă nă se înfășură okiloră lăi. N'avea ničî kă-
gîță ničî vre zăă instrumentă țietoră; de kărlă nămaî feră la
ferestrele sale, și se înkredingase adesea kă fearele aces-
tea era foarte țeene, înkărlă nă i venia ničî să măi țerțe
a le sğădăi.

Drentă ori țe mobilare, zăă pată, zăă skazăă, o ma-
să, o kofîță și o kană.

Patărlă avea feare, dar aces-te feare era bătăte în
lemnă săă legate urin mărănrî. Trebăia o keiț ka să tragă
aces-te mărănrî și să skoară ațele feare.

Masa și skazărlă n'avea nimikă; kofa avea o dini-
oară o toartă, dar akăm n'o măi avea.

Nămaî zăă mizlokă remăseșe nentă Dantăș, adikă a
și sparțe kana, și k'zăă xărăă țiată în zăăgîă, să se nrăă
la lăkră.

Lășă dar kana să kază josă, și kana se făă
țăndărlă.

Dantăș alese doză trei țiobărlă askăgite, le askășe în
păiele sale, și lășă ne țele alte resinăte ne nrămintă. Spar-
țerea kaneî sale era o întămlare năca natărală și nă nătea
urin zămare să însășle vr'zăă neastămpărlă kăiva.

Edmondă avea toată noantea de lăkrată; dar lăkrarea
nă era să i mearăă bine în întănerikă, kăăi trebăia să lă-
kreze ne năzăte, și simăi îndată kă și toăia instrumentărlă
informă în kontra zăăi xăme măi țari. Îmă îmăinșe dar pa-
tărlă și astentă zăă. Din năzăă kă șperanăa i veni și rebdarea.

Toată noantea askărlă și azăi ne minorărlă nekănos-
kărlă kare și zăăma lăkrarea ne săă nrămintă.

Zăă veni, grosărlă întră. Dantăș i zăășe kă bîndă
kăară în zăăzăă din kană, i a skănată din măăă, și kăzîndă

s'a spartă. Grosariș se dăse mormăindă sã kãte o altã kanț, fãr' a șii mai da niçi osteneala de a redika de ne josă bãkãpile de la cea vekiz.

Se întoarșe dșu' șnă minșă, rekomandă prisionierșii mai mșltă îndemnare, șii eșii.

Dantès askãlti k'o bãkãriș nesnșș gringarea șmei, kare, altă dată, de kãte ori se inkidea ilă strinșea ne ini-mă. Askãlti kșm se depãrta șgomotșilă nãșiloră; dșu' așeia, kãndă se nerdș așestă șgomotă, șãri la kãkșușilă seă, ne kare ilă skoase din lokșii, șii, la lãșirea slabei raze a zilei kare nãrșndea în temnișa sa, nștã vedea nefelositoașea lãkrare țe o fãkșse în noantea trekștă îndrentândș-se la kor-nșlă netrei în lokă de a se îndrenta la tenkșiala de ginsă kare akoperia marșinile sale.

Șmezeala fãkșse ginsăilă așela fãrșimșșiosă.

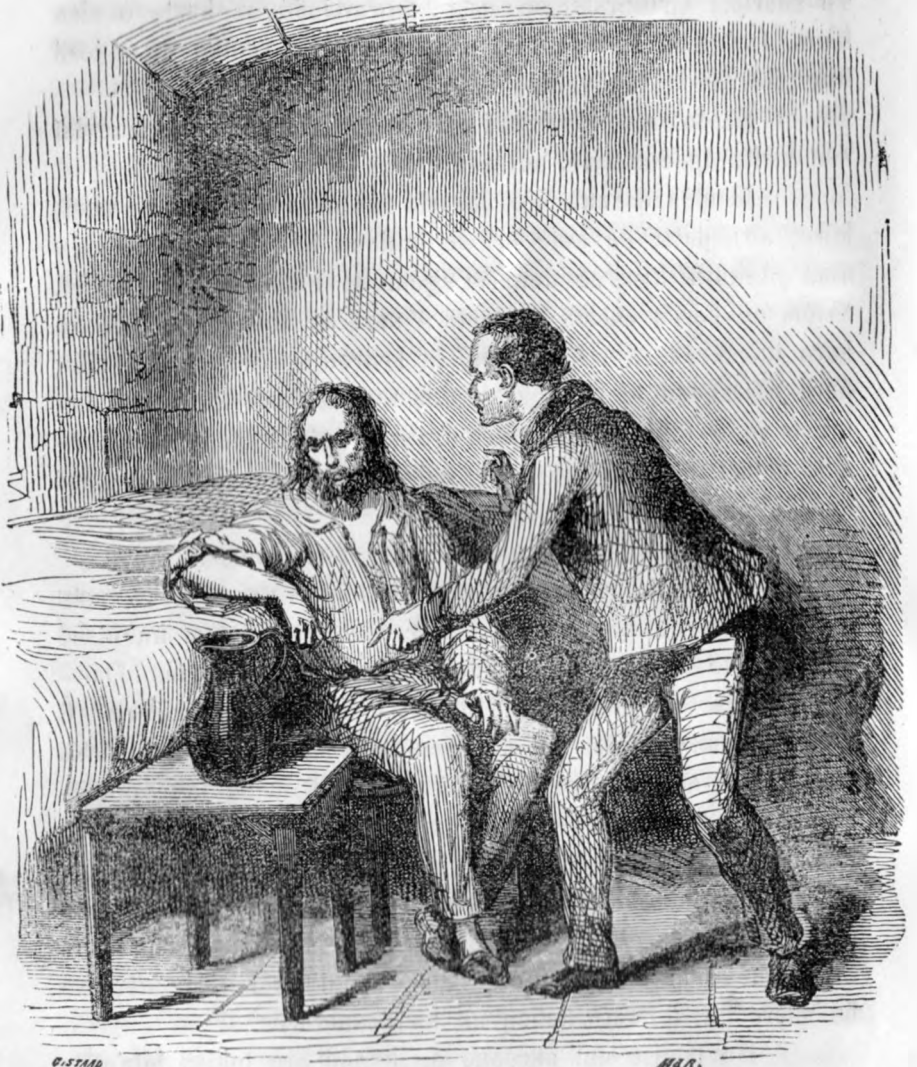
Dantès vșzș kș o bștaib de inimă voioaș kã aștã tenkșială se deslinia bãkãșii; aște bãkãșii era niçi ka nișce atome, este adovșrată, dar dșu' o jșmștã de orș insă Dan-tès deslinișe anșoane la șnă nșmșș. Șnă matematikă ară fi nștãtă kalkșla kã doi anș de asemenca lãkrare, nșesșnșndă kã n'ară fi dată ășineva de neată, șii ară nștea fașe o tre-șere de doșș nișioare natrate șii de doșș-zeci de nișioare așndime.

Prisionierșilă se mșștră atșnși de țe sã nș întrebșinșeze l'ãșeasă lãkrare orele sale lșnși țe le netrekșse șna dșuș alta, din țe în țe mai întãrșietoare, șii ne kari le nerdșse kș șperanșa, kș rșgșșișnea șii kș desșerarea.

De mease anș anșoane de kãndă era inkisă într'ãșea temnișă, kãtă lãkrare n'ară fi fãkștă elă, ori șii kãtă de în-șetă kiară ară fi lãkrată!

Șii aștă ideș i dete o noșș ardoare.

În trei zile așnșe, kș neașzite mșșșro țe lãșe, a re-

Se întorse dar unu minutu, recomandă mai multă îndemănare și ceți.

dika totă chimentală mi a lăsa ueatra goală. Zidăle era făr-
kăle de bolovănele în mizlokăle kăroră se năsele ne iăi mi
ue kolo kăte o ueatră kă să fakte zidăle măi tare. Era șna
din auele netre ue kare o desuăiale elă mi ue kare era vor-
ba akăm s'ō skoagă din lokăle eă.

Dantès ăerkă kă șngiele sale, dar șngiele sale nă
era de ajănsă ueatră aueasta.

Ăiobșrile kaneă, întrodăse în intervale, se sfărăma
kăndă voia Dantès să le întrebășgeze în lokă de nărgiă.

Dăp' o oră de ăerkări nefolositoare, Dantès se skăle
eară kă fruntea ulină de șdoare mi de smăuinare.

Era oare să se oureaskă astă-felă kiară de la înăe-
năle, mi trebăia oare s'astente, fără să noată face ăeva, kă
să fakte totăle uechinăle seă, kare mi elă s'ară fi ostenită
uoate?

Ătănuă i trekă o ideă urin minte; remase în niăioa-
re mi șărise; fruntea sa ăea ulină de șdoare se șkă de
sine.

Grosarăle adăăea în toate zilele șăua lăi Dantès în-
tr'ō kasarolă de feră albă. Astă kasarolă kourindea șăua sa
mi ue a șnăi altă urisonieră, kăăi Dantès ăinea minte kă
astă kasarolă era saă de totă ulină oră ue jămătate seaktă,
dăpă kăm înăenea kelarăle dărea merindeloră de la dănsăle
saă de la altă.

Astă kasarolă avea o koadă de feră ue kare doria
s'ō aibă Dantès mi ue kare ară fi ulătit'ō kă zăăe ană din
vina sa, dăka i ară fi ăerăl'ō ăineua în skimbă.

Grosarăle țărna kourinsăle astăi kasarole în talerăle
lăi Dantès. Dăpă ăe mărka Dantès șăua sa kă o lingără
de lemnă, imă șăăla talerăle ue kare ilă întrebășga astă-
felă în toate zilele.

Seară, Dantès imă năse talerăle joră, în mizlokăle di-

stanței dintre șapș și masș; grosarșlă întrândă nșse nișio-
rșlă în talerș și ilă șparse într'o miș de bșkșđđ.

Astș datș n'avea nimikș de zisș în kontra lăi Dantès:
este adevșratș kș elș strikase lșșndș talerșlă pe josș, dar
grosarșlă fșkșse și elș greșeala de țe șș nș se șite la ni-
șioarele lăi.

Grosarșlă se mșldșmi dar șș mormșiaskș.

Dșn' așeia se șitș împrejšșđi ka șș vazș daka avea
în țe șș toarne șșna; mobila lăi Dantès se mșrșinia în a-
șestș talerș, și n'avea țe s'aleagș.

— Lasș kasarola, zise Dantès, și o veđ lșa kșndș
lmi veđ adșșe mșne dejșnșlă.

Astș învșđșșrș lingșșia lenea grosarșlăi, kare nș
mađ avea trebșingș șș se mađ șrșe, șș se dea earș josș,
și apoi șș se șrșe din noș.

Lșșș kasarola.

Dantès se înșiorș de bșkșriș.

Astș datș mșnkș iște șșna și karnea, kare, dșnș o-
bișeaișlă inkisorilorș, se nșnea dinnreșnș kș șșna. Pe șrșmș,
dșnș țe a așentatș o orș, ka șș nș sigșrș kș grosarșlă nș
vine, mștș natșlă din lokș, lșș kasarola, întrodșse koda în-
tre neatra desșoiatș de tenșșiala sa și bolovșnelele veșine,
și înșenș șș fakș nșrșia.

O șșoagș klștinare dovedi lăi Dantès kș lșkrarea
merșea șne bine.

Într'adovșrș, dșn' o orș neatra ora șkoasș din zidș
șndș lșsa o garrș de mađ mșltș d'șnș nișiorș și jș-
mștate.

Dantès adșnș kș îngrijire toatș tenșșiala, o dșse în
kolđșrile inkisoarei sale, șkormoni nșmîntșlă albıșiosș kș șna
din sfșrșmșșșrele kaneđ sale și akoperi tenșșiala kș nșmîntș

Dșn' așeia, voindș șș se foloseaskș de așeasș noa-

Dup'o orâ , pëtra fu scôsã.

nte în care înțimblarea, saș mai bine îngeleanta kombinare
 ce mi înkiuzise, îlș fčkese sș aibș la mșnz șnș instrumentș
 ama de pregiosș, șrnș sșnatșlș kș stșrșingș.

Kșndș se lșminș de zidș nșse earș neatra în gabra
 sa, reșmnișe natșlș la perete mi se kșlkș.

Dejșnșlș era o bșkatș de nșne: grosarșlș intrș mi
 nșse astș bșkatș de nșne ne masș.

— Eș bine! nș mi adșș altș talerș? întrebș Dantșs.

— Nș, zise kelarșlș; estș șnș snarșe-totș, șș ai
 snartș kana, mi m'ai fčkșlș mi ne mine sș șș snargș tale-
 rșlș; daka toșș prisionierș fșcea totș ama, gșvernșlș n'arș mai
 nștea șșine. Șș se va lșsa kasarola, șș se va țarna șșna în-
 tr'insa, mi astș-felș nș șș veș strika lșkrșrile, noate.

Dantșs înșlșș okiș la șerș, mi imureșntș mșnile sșb
 akouerișnșlș seș.

Astș bșkatș de ferș ce i remșnea fșcea sș se nas-
 kș în inima sa șnș avintș de rekșnosșingș mai viș kștre
 șerș de kșlș așcia ce i prodșseserș în viaga sa trekștș cele
 mai mari bșnșrș ce i se intșmulaserș. Dekșlș observase kș,
 de kșndș înșeșse a lșkra elș, prisionierșlș nș mai lșkra.

Șe i nșsa, asta nș era șnș kșvintș ka sș înșeteze
 din lșkrș; daka veșinșlș seș nș venia la dinsșlș, trebșia sș
 meargș elș la veșinșlș seș.

Toatș zisa lșkrș fșrș resșlș; scara, trșsese din zidș,
 kș noblș seș instrumentș, ueste zere nșmș de sfșrșmșlșre
 de bolovșnefe, de tenșzialș mi de șimentș.

Kșndș sosi minștșlș visitei, dreșe kșlș nștș mai bine
 koadă șea șșșitș a kasarolei, mi nșse vassșlș la lokșlș seș obișșitș.
 Kelarșlș țarnș într'insșlș norșșșnea din toate zilele de șșrș
 mi de karne saș mai bine de șșnș mi de nesșe, kșșș în zisa
 așcia se mșnka nostș, mi de trei ori ne sentșmșnș se da
 nostș de mșnkare prisionierilorș. Șșș așta era sș fș a-

semțnea zădărnice de a kalkala timpului, dăca Dantès nu
 părăsia de mână acestă kalkală.

Dănuț ce dar grosarului țărni sâna, se retrase.

Astă dată Dantès voi a se inkredintă dăca veșinului
 seș încetase kă adevărată de a lăkra.

Askăltă.

Totăli era țăkăstă ka în timpului celorș trei zile în kari
 țără întreprăute lăkrăurile.

Dantès sâșuină, era învederată kă veșinului seș se fe-
 ria de dînșăli.

Kă toate ačestea nu se deskărață mi mî șrniț lăkra-
 rea toată noantea; dar, dănuț doșă săș trei ore de mănă,
 dele neste o nedikă.

Ferăli nu măi nătea suarce mi alăneka ne o fajră
 netedă.

Dantès nițzi nedika kă mănăle sale mi rekănoskă kă
 atinse o grindă.

Astă grindă traversa săș măi bine astăna kă totăli
 găkra ne kare o încușse Dantès.

Akăm trebăia să saue d'asăura săș de desăbtă.

Neferiuităli jăne nu i țrăkse urin minte astă nedikă.

— Oș! Dămnezeuli meș, Dămnezeuli meș! strigă
 elă, te răgasem kă toate ačestea atăli de mănă, inkăli kre-
 deam kă m'ăi askăltată. Dămnezeuli meș! dănuț ce mi a
 lăată linisăea morții; Dămnezeuli meș! kare m'ăi kițmată
 cară la viăț; Dămnezeuli meș! aibi îndărare de mine, nu
 mă lăsa să moră în desăerare!

— Cine vorbesă de Dămnezeu mi desăerare în a-
 țela-mi timpă? zise zădărnice glasă ce semțna kă venia de săb
 nițmintă mi kare, asărziț de oșțeală, ajănușea niț la jăne
 k'ăniț sânetă mormintăli.

Edmondș simji p̄rșlș seș șp̄rlindș-se ne kanș, Ńi se trase nderștș ne Ńenșkî.

— Ax! m̄rșm̄rș elș, azș șnș omș vorbindș.

De patrș ținçı anî Edmondș nș mai azșise ne alts vorbindș afarș de grosarșlș seș, Ńi pentr' șnș prisonerș grosarșlș nș   omș:   o șurș vietoare adșșuitș la poarta sa de stejariș,   șnș barș de tribunș adșșuitș la zebrelele lși de ferș.

— În nșmele  rșlși! strigș Dantès, tș kare ai vorbitș, mai vorbes e, de Ńi glaslș teș m'a șp̄șimintatș;  ine esti?

— Dar tș  ine esti?  ntrebș glaslș.

— Șnș prisonerș nefericitș, respnșse Dantès, kare nș fș ea ni i o greștate ka șș respnșș.

— Din  e  arș?

— Fran esș.

— Nșmele teș?

— Edmondș Dantès.

—  e meseriș ai?

— Marinarș.

— De kștș timpș esti a i?

— De la 28 fevrșarș 1815.

—  e krimș ai fșkștș?

— N'am fșkștș nimikș.

— Dar de kare lșkrș te akșșș?

— Kș am konșpiratș nentř întoarcerea impperatorșlși.

—  e felș! nentř întoarcerea impperatorșlși! ama darș impperatorșlș nș mai   ne tronș?

— A abdikatș la Fontainebleau la 1814 Ńi a fostș trimiș la insula Elba. Dar tș de kșlș timuș esti a i, daka nș kșnos i toate a este lșkrșri?

— De la 1811.

Dantès se înfioră; omulă acela era înkisă kă matră anî înaintea lui.

— Bine, nă mai sîna, zise glassă vorbindă prea iste; de kăţă sîne-mî la ce înţîime se allă gâră kare ai făkt' o?

— Măi în faga nămintăli.

— Ŷnde è askensă?

— Dăpă natsă meş.

— De kăndă te afli în inkisoare gi s'a stremstată natsă din lokă?

— Niçî o dată.

— Ŷnde resunde kamera ta?

— Pe şně koridoră.

— Şi koridoră?

— Se mărşinesce kă kărtea.

— Vai! mărşărsă glassă.

— Oş! Dămnezeş meş! dar ce è? strigă Dantès.

— Este kă m'am înçelată, kă nenerfekşisnea de-semneloră mele m'a amţită, kă liusa şni komuasă m'a nerdată, kă o liniă retăvită ne ulanăş meş a făktă kăţă çinçî-spre-zече niçioare în realitate, şi kă am lătată zidăş ne kare fiş şarçî drentă çitadela!

— Dar atşnçî eraş sş eşî la mare.

— Asta voiam şi eş.

— Şi daka o skoteaş la kale?

— M'arşnkam în notă, aşşşeam la şna din insălele kari inkonjoară kastelăş d'If, saş insăla Daume, saş insăla Timboulen, sşb kiară koasta, şi atşnçî eram sş fiş skuată.

— Dar ai fi ustăş inota nîn' akolo?

— Dămnezeş mî ară fi dată şsterea; şi akşm totăş è nerdată.

— Totă?

— Da. Astăpu eargă găura kă fereală, nu mai lăkra, nu te okna de nimikă, mi asteantă nînz ăi voiă suane.

— Dar ăelă nămînă ăine estă?... suane ăine estă!

• — Sănt... sânt No 27.

— Te temă dar de mine? întrebă Dantès.

Edmondă kreze kă asde zăă felă de răsă amară nătranzîndă bolta mi sosîndă nînz la dînsăă.

— O! sânt krestînă! strigă elă, înyelegîndă din instîntă kă ačestă omă kămeta să lă nărzăseaskă; ăi jăă ne Kristă kă mai bine amă voi să mă omoare dekă să lasă ne gîzii teă mi aă meă să întrevază ōmbra adevrăă; dar, în nămele ăerăă, nu mă lînsă de înfăăimarea ta, nu mă lînsă de glasăă teă, săă, mă jăă, kăă nu mai am nătere să rabăă, îmă sfăăimă kăăă de zidă mi aă să daă seama nătră moartea mea.

— De kăă ană estă? glasăă teă te arată năă jăne.

— Nu săă de kăă ană sânt, kăă n' am măărată tîmăă de kăăă m' aăă aă. ăia ăe săă, este kă eram să fiă de năă-săă-zăă ană kăăă am fostă arestată la 28 fevrăă 1815.

— Înkă n' aă îmulîntă doăă-zăă de ană, măăăă glasăă. Aîă! zăă omă de doăă-zăă de ană nu poate fi inkă trăăă.

— O! nu! nu! mă jăă, zise Dantès. ă am mai săăă mi ăi o mai săăă inkă o dată, mai bine să mă taie băăă de kăă să te trăăă.

— Aăăă bine de mă aă vorbită, aăăă bine de m' aăăă; kăă eram să fakă zăă altă năăă mi să mă denăăă de tîne. Dar jăăăă ta mă reasăăă, te voiă întîni, asteantă-mă.

— Măăăă?

— Katъ съ kalkxlъ sorgile noastre, lasъ-мъ съ цї даъ semnalslъ.

— Dar съ нъ мѣ нѣрѣsesчї, съ нъ мѣ lamї singxрѣ, съ vїї la mine, saъ съ мї dai voia de a veni la tine. Vomъ fxiї imprexнъ, mi, de нъ vomъ nъtea fxiї, vomъ vorbi, тx de aчeia че kari iї isbesчї, eъ de aчeia ne kari iї isbesкѣ. Katъ съ isbesчї ne чineva?

— Snt singxрѣ in lъme.

— Atxnчї мѣ vїї isbi ne mine: daka estї jъne, iцї voiъ fi souъ; daka estї bъtrъnъ, iцї voiъ fi fiъ. Am xnъ tatъ kare trebъe съ fiъ de meante-zexї de anї, daka va fi maї trъindъ akъm; nъmaї ne dїnsxlъ iлъ isbiam mi ne o fatъ jъnъ ne kare o kiamъ Mercédès. Tatxlъ meъ нъ m'a xitatъ, snt sigxрѣ; dar ea, Dъmnezeъ suic de va maї kъчeta la mine. Te voiъ isbi dъnъ kъm isbiam ne tatxlъ meъ.

— Bine, zise prisionierslъ, mъine.

Aste nъjine kъvinte fъrъ zise k'xnъ tonъ kare konvinse ne Dantès; eлъ нъ чerъ maї mxlъ, se skxlъ, adanъ earъ kъ ingrijire sfъrъmъtъrele zїdъxlї ka maї 'nainte, mi impinse earъ natxlъ la lokъ.

De atxnчї Dantès se dete kъ totxlъ in mъna ferїcїrїї sale: нъ era съ maї fiъ singxрѣ fъrъ їndoialъ, poate kъ era съ fiъ kiarъ liberъ; чelъ nъjїnъ, mi daka maї remъnea prisionierъ, era съ aїbъ xnъ їnsoujitorъ; dexї, kantivitatea їmpъrїtъ kъ altъ este o jъmъtâ de kantivitate. Илъnъerile че le face чineva imprexнъ kъ altъ sntъ maї nїचे rъgъчїxнї; rъgъчїxнїle че le fakъ doї inшї d'o datъ sntъ maї ka nїचे akъїxнї de grayїъ*.

Toatъ zїxa Dantès se dxse mi se їntoarse in temniца sa, kъ inima sъltъntъ de bъkъrїrї. Din kъndъ in kъndъ astъ bъkъrїrї

* Mъljъmїrї.

Îlă fîcra sî mî nearzî resîflarea. Ședea pe patîlî seî, stringîndî—șî pentîlî kî mînilî. La celî mai mikî sgomotî ce lî arzia în koridorî, sîria la șurî. O datî saî de doî orî, astî temere ka sî nîlî desparîî çineva de avelî omî pe kare nî lî kînosçea de lokî, șî pe kare kî toate açesteia încenîse sî lî izbeaskî ka șnî amikî, i trekî prin mînte. Atîncî era otîrîtî, în momentîlî kîndî grosarîlî arî fi trasî patîlî seî șî arî fi nlekatî kanîlî ka sî vazî gașra, sî i sfîrame kanîlî kî neatra pe kare nîse kana sa.

Era sî lî kondamne la moarte, o șîia prea bine, dar nî era sî moarî de șritî mî de desperare în momentîlî kîndî astî sgomotî minînatî îlî întorsese la viașî?

Șcara, grosarîlî venî; Dantîs era pe patîlî seî; de akolo i se nîrea kî nîzia mai bine deskiderea neterminatî; fîrî îndoialî se șitî la visitorîlî șîșîrîtorî k'îșî okîî straniî, kîçî açesta i zise:

— Sî vedemî ai sî te mai façî nebîșî?

Dantîs nî resîșîse nimikî; se tîmea sî nî lî trîdea îrbîrarea glasîlî seî.

— Grosarîlî se retrase kîtîndî din kanî.

— Kîndî a șosîșî noantea, Dantîs kreșî kî veçîșîlî seî va profita de tîcere șî de întîșîerîkî ka sî încenî din noî konvorbîrea kî dîșîlî, dar se încela; noantea trekî fîrî ka niçî șnî sgomotî sî resîșîșî la astentarea sa înfokatî. Dar adozazi, dîșî visita de dîmîșîșî, șî pe kîndî îșî de-nîrta patîlî de la zîdî, arzi treî lovîșîre date reglatî șna dîșî alta; se arînkî în ũenîkî.

— Tî estî? zise elî, eatî—mî!

-- A nlekatî grosarîlî teî? întrebî glasîlî.

— Da, resîșîse Dantîs, nî se va mai îtoarçî nî—nî deșearî; avemî doî—șîre—zeçe ore de libertate.

— Potă dar să lăkreă? zise glasă.

— O! da, da, fără întăzriere, kiară akăm, te rog!

Îndată partea de pămîntă pe kare Dantès, jămătate perdată în deskidere, își surijinia amîndoxă mănile, pără kă se lasă săb dînsă; se dete pe snate, pe kăndă și mor-mană de pămîntă și de petre deslinite kădea într'o gașă țe se deskisese săb deskiderea țe o fărăse elă însă-și; atănci, în fândă ațelei gașre întănekoase, și a kăria afăndime nă o patea măsăra, vără și kană kare se arăta, nis-țe și meri, și în fine și omă întregă kare eși kă destă surintenă din gașra fără.

Dantès lua în brațe pe acestu amicu nou.

CAPITULŪ XVI.

UNU ITALIANU INVĒTATU.

Dantēs lē in bragele sale ne ačestē amikē noš, a-
tētē de mēltē mi kē atēta nerēbdare astentatē, mi lē atra-
se la fereastră sa, ka pēdina lēminē kare pētrēndea in tem-
niņē sē lē lēmineze neste totē.

— Ačesta era zņē personaiē kē o talē mikē, kē
pērlē albē de sēferinge mai mēltē de kētē de bētrēnece,
kē okiēlē pētrēnzētorē askēnsē sēb niče sngēncene dese ka-
ri se kēzēnēia, kē barba in kē neagrē mi kare i kēdea utē
la nentē: slēbichēnea obrazlē sē sēpatē de sbrūitēro pro-
fēnde, linia čea groasē a trēsērelorē sale karaktērističe, a-
rēta zņē omē mai denrinsē a mi eserčita fakaltēdile morale
de kētē pēterile fiziče. Frēntea nošlē venitē era akonēritē
de sēdoare.

Kētē nentē imbrēkēmintea sa, era kē nenstiniņē sē
Contele de Monte-Cristo Vol. I.

kznoaskz čine-va forma lorš primitivz, kzvı kadea trengele de ne ele.

Пъгеа kz era ka de vr'o шеаї-zeyı mi čınyı de anı čelš pıđınš, de mi oare-kare vıgoare în miskzıı arıta kz avea maı pıđını anı poate de kzıš ačeia če dovedıa o kauptivitate lıngz.

Prıımi k'znš felš de plıčere protestırile entısiastıche ale jınelı; sřfletıš seš İngeıatš semzntı nentr'znš minıš kz se İnglzıa mi se tonıa de kontaktıš ačelıš sřfletš arzıtorš. I mılyımi nentrı kordialitatea sa kš oare-kare kzıdırz, de mi amııırea sa a fostš mare de a da neste o a doza temniıř akolo zınde kredea szıntılneaskz libertatea.

— Sz vedemš maııntııš, zıse elš, daka e vr'znš mızlokš de a face sz desnarz în okıı grosarilorš teı zımele trečerıı mele. Toatı linıšcea noastrı fıtoare se aflı în nesçııngıa lorš desıre čeia če s'a netrekıš.

Atınyı, s'anlekz sıre deskidere, lzı o neatrı, ne kare o redıkz fırtı anevoinıř kš toatı greıtatea sa, mi o fıřkz szıntre în gıırz.

— Astı neatrı a fostš deslınitı kš mıltı neıngrıjıre; zıse elš kłıtındı din kanı; n'arı dar zınelte?

— Dar tı aı?ıntrebı Dantıš kš mirare.

— Mı am fıřkıš kıte-va. Afarı de mııı, am totš če mı trebıce, dalı, skoabı, nırgıı.

— Oı! amı fı kırıosı sz vıřzı aste prodıkte ale rebdırıı mi ale indıstriı tale, zıse Dantıš.

— Eatı maııntııš skoaba.

Шı i arıı o mııı groası mi askıııtı pıszıntır'o koadı de lemıš de fagı.

— Kš če aı fıřkıš ačeasta? zıse Dantıš.

— Kš znı restıš de la natıš meı. Kš ačestı in-

strămentă mi am spusată toată kalea kare m'a kondusă pîn' aci: aproape l'a vr'o chină-zeci de nișioare.

— Chină-zeci de nișioare! strigă Dantès k'șnă felă de șpaimă.

— Vorbesce mai încetă, șne, vorbesce mai încetă; adesea se întimplă s'askalte čineva la șmele urisonieriloră.

— Șcie kă șent șingșă.

— Orî ūi kșm.

— Și zici kă ai resbită nînz la chină-zeci de nișioare! strigă Dantès k'șnă felă de șpaimă.

— Da, kam atăta è distanșă kare desparte kamera mea de a ta; de kăță am kalkălată reș kșrba mea, din lipsa instrămenteloră de ģeometriă ka șă fakă o skară de uro-urģișni; în lokă de o elinșă de patră-zeci de nișioare, am întinninată chină-zeci; kredeam, dșnz kșm ūi am șpasă, s'a-șngă nînz la zidăș din afară, șă ģșreskă așestă zidă ūi șă m'arșnkă în mare. Am mersă d'a lșngăș koridorăși teă în kare dă kamera ta, în lokă șă trekă șab dînsăș; toată lșkrarea mea è nerdăț, kăci așestă koridoră dă într'o kșrte ulină de gardianî.

— Este adevărată, zise Dantès; dar așestă koridoră merģe nșmai în lșngăș șnei feģe a kamerei mele, ūi kamera mea are patră feģe.

— Da, fșră îndoială, dar eată mai întiă șna kare are șănkă drentă nerete; ară trebăi zece ani de lșkră ūi zece minorî kășigi kă toate șneltele loră ka șă șnargă șănkă; čea altă kată șă fș kă șnatele șnre temeliele apartamentăși ģșvernatorăși; amă kădea în șăpmînte, kari învederată se înkșie kă keia, ūi amă li prinșă; čea altă fășră dă, șăi, șnde dă fașă čea altă?

Așă fășră era ačeia kare era pșrșnsă do ģșra ne

unde venia lămina: astă gașă, kare se strimțora din țe în țe pînă în momentăle în kare da intrare lăminei, mi prin kare zăă koniă n'ară fi pătăle negreșită să treakă, mai era ferekată kă trei rînduri de zebrele de feră kare pătăa linisăi ne celă mai prensitoră grosară despre temerea znei fșurii prin mizloăle ačesta.

Și noșle venită, fșkindă astă întrebare, trase masa sbb fereastră.

— Șrkă-te ne ačeastă masă; zise lăi Dantès.

Dantès askăle, se șrkă ne masă, mi, înșelegindă kă-șetăle konsouăle seă, iși rezimă șnatele de zidă mi i înș-șișă amîndoză mănile.

Ačela țe mi detese nșmerăle kamerăi sale, mi n'ală kășia adevărată nșme nă lă kșnosčea Dantès, se șrkă a-șnăi mai lesne de kăle ară fi kreăle čineva la zăă omă de anii lăi, k'o îndemănare de nisikă saă de lezardă, ne masă mai întiă, ne șrmă de ne masă ne mănile lăi Dantès, ne șrmă de ne mănile sale ne șmerii seă; astă-felă, kă kornăle indoită, kăči bolta temnișei ilă onria d'a se skăla în ničioare, iși strekăre kășle între rîndăle d'întiă ală zebreleloră, mi pătă să se șite de șșă în josă.

Zăă minșă dșn' ačeia, iși retrase kășle kă vioiășne.

— Ox! ox! zise elă, șciam șna ka asta.

Și se lășă binimoră d'a lșngăle kornăle lăi Dantès ne masă, mi de ne masă șri josă.

— Če lăkră șciai? întrebă jșnelo kă șmăčinare, să-rîndă mi elă dșnă dînsăle.

Vătrășle prisioneră kșșeta.

— Da, zise elă, așa este; a natra fașă a temnișei tale dă într'o galeriă din afară, zăă felă de kale de rîndă ne zăă trekă natrșele mi zăă vegiază șentinelele.

— Esti sigură?

— Am văzută kîvîra zăuî soldată mi vîrfăîlă pîscaî sale, mi m'am retrasă ama de iste de frikă să nă mă vază.

— Ei bine? zise Dantès.

— Vezi bine că ă kă nenștinuș să fșuimă prin tem-nișă ta.

— Atunci? zămă jănele kă tonăî seă întrebătoră.

— Atunci? zise bătărînlă prisionieră, fakă-se voia lăi Dămnezeă.

Și o șmbră de resignare șmoară se întinse pe tră-sărele bătărînlăi.

Dantès se zită l'ăcestă omă, kare se lepăda kă atăta filosofă de o șperanșă țe o avăsesse de mătă timpă, kă o mirare plină de admirare.

— Akșm, vreă să mi șnăi ține estă? întrebă Dantès.

— Oș! Dămnezeăîlă meă! da, daka te mai poate in-teresa ațeasta, akșm kăndă nă gî mai potă fi bșnă de nimikă.

— Погî să fii bșnă uentră a mă konsola mi a mă șșșpie, kăci imă nară tare între ței țari.

Abatele șrîse kă întristare.

— Șănt abatele Faria, zise elă, prisionieră de la 1811, kșm șăi, la kastelăîlă d'If; dar eram de treă ană în-kisă în fortereșea Fenestreleă. La 1811, m'ăș șremătată din Piemonte în Franșia. Atunci am aflată kă destinaăîlă kare, în epoka ațeia, i se părea șșșșș, detese zăă fîă lăi Napoleon, mi kă ațeăîlă fîă în leagănlă fșesese nămită reșe ală Romeă. Niă kă mi treșea prin mînte atăncă țeia țe mi ai șșșșș a-dineaoră: adikă, kă dșșșșș patră ană kolosăîlă era să fîă res-țărnătă. Ține domneșe în Franșia? Napoleon II?

— Nă, Lșdovikă XVIII.

— Lșdovikă XVIII! fratele lăi Lșdovikă XVI! otă-

ririle ȳerelŃi sŃntŃ kŃrioase Ńi misterioase. Dar kare a fostŃ skonŃlŃ Provedingei injosindŃ ne omŃlŃ ne kare ilŃ inŃlyase, Ńi inŃlyundŃ ne aȳela ne kare ilŃ injosise?

DantŃs Ńrma din oki ne aȳestŃ omŃ, kare Ńita ŃnŃ minŃtŃ kiarŃ destinŃlŃ seŃ ka sŃ se preokŃne astŃ-felŃ de destinŃrile lŃmii.

— Da, da, Ńrmi elŃ, totŃ ka in Anglia: dŃnŃ Karol I-iŃ, Cromwell, dŃnŃ Cromwell, Karol II, Ńi poate, dŃnŃ IakobŃ II, vre ŃnŃ ĳinere, vre ŃnŃ konsŃnŃȳeanŃ, vre ŃnŃ prinŃipe d'Orange; vre ŃnŃ statouder* kare se va face reȳe; Ńi atŃnŃi noŃe konȳesizŃi poporŃlŃi, atŃnŃi o konstitsŃȳione, atŃnŃi libertatea! Vei vedea aȳeasta, jŃne, zise elŃ intorkindŃ-se kŃtre DantŃs Ńi privindŃlŃ kŃ oki strelŃvitori Ńi profŃnzŃi, kŃm kŃta s'aibŃ profesŃii. Esti inkŃ intr'o virstŃ ka sŃ le poȳi vedea, vei vedea aȳeasta.

— Da, daka voiŃ emi d'aȳi.

— Ax! ai drentate, zise abatele Faria. SŃntemŃ pri-sonierŃ; sŃntŃ momente in kari ŃitŃ, Ńi in kari, nentŃr kŃ okii mei pŃtrŃndŃ zidŃrile ȳe mŃ inkidŃ, mŃ krezŃ liberŃ.

— Dar nentŃr ȳe esti inkisŃ?

— EŃ? nentŃr kŃ am visatŃ, la 1807, proiektŃlŃ ne kare Napoleon a voitŃ a lŃ realiza la 1811, nentŃr kŃ am voitŃ ka Ńi Machiavel, in mizlokŃlŃ aȳelorŃ prinŃipei kari fŃȳea din Italia ŃnŃ kŃibŃ de miȳi regate tiranice Ńi slabe, ŃnŃ imperiŃ mare Ńi singŃrŃ, komnaktŃ Ńi tare; nentŃr kŃ am krezŃtŃ sŃ mŃ aflŃ ne Cesare Borgia intr'ŃnŃ nŃ-tŃrŃŃ koronatŃ kare s'a pŃrefŃktŃ kŃ mŃ inȳeleȳe ka sŃ mŃ trŃdea mai bine. Aȳeasta era proiektŃlŃ lŃi AlesandrŃ VI Ńi alŃ lŃi Clemente VII; va kŃdea kŃ toate aȳeasta, fiindŃ

* TitlŃ ȳe lŃ avea in vekieme kapŃlŃ repŃblicei in Ţerele de JosŃ saŃ in Olanda.

kъ lă aș întreninsă fărъ folosă, mi fiindă-kъ Napoleon n'a pătătă sь lă termine; de sigără, Italia ă blestematъ!

— Ши бъртнелă iunі plekă kanălă.

Dantès nă iucelecea че felă znă omă pstea sь ши nerikseze viața nentъ nische asemenea interese; este ade-vărată kъ, daka kănoscea pe Napoleon nămaі kъ lă a văr-zătă mi i a vorbită, nă kănoscea de lokă, kă toate ačestea, че era Clemente VII mi Alesandră VI.

— Nă estі, zise Dantès, iuchinidă sь se imurte-measkъ de părerca grosarălă seă, kare ăra părerca ĩene-rală iu kastelălă d'If, pteotălă kare se kredea kъ ă... bolnavă?

— Kare se kredea kъ ă nebună, vreі sь zicі, nă ă ama?

— Nă kătezam, zise Dantès sărizindă.

— Da, da, șrmă Faria k'znă risă amară; da, eă șunt kare trekă de nebună; eă șunt kare desfăteză pe oaspeții din ačeastă iukisoare, mi amі iuveseli pe konilamii, dak' ară fi konii iu lokăingă dărerii fărъ șneramă.

Dantès remase znă minălă nemiskată mi mătă.

— Ama dar, te lamі de ulanălă de a fără? i zise eă

— Vără fără kă nepătină; m'amі revolta iu kontra-lă Dămnezeă kăndă m'amі ăerka sь fakă znă че pe kare Dăm-nezeă nă voiesche sь se fakă.

— De че sь te deskărașezi? ară ăere ăineva pnea mătă de la Provedină kăndă ară voi sь skoagă ăeva la kale d'o dată. Nă noui sь reiuveni iur'ală felă ăeia че ai fărătă iu felălă ačesta?

— Dar șii че am fărătă, ka sь vorbesă astă-felă desne reiuvenere? Șii kъ mi aș trebăită nată anі șure a mi fače șneltele trebăinčioase? Șii kъ, de doi amі, șgiriă mi șană znă pămintă tare ka granitălă? Șii kъ mi a trebăită sь skouă netre pe kari altă dată n'amі fi kreztă kъ amі nă-

tea s'le miskă din lokă; kă zile întregi aă trekăstă într'a-
stă mănăkă titanikă,* și kă zne ori, seara, eram fericiță
kăndă am redikată o skioană patrată din avelă cimentă vekă,
kare se făkăse așă de tare ka și neatra? Săii kă, ka
s'am znde năne totă pămîntălă așta și toate așele netre
pe kari le împămîntam, a trebită s'ă găreskă bolta znei
skări, în parmăkăkălă kăria am îngronată pe rîndă toate de-
rimătrele aștea; astă-felă inkăstă astăzi skara ă plină, și
n'amăi măi avea znde năne zăă pămă de ăeră? Săii, în
șea dăă zăă, kă kredeam kă am ajănsă la kapăstă tăă-
loră lăkrăiloră mele, kă mă simăiam kă nătere de aîmălini
astă sarăină, și kă eată kă Dămnezeă, nă nămăi kă mă dă
înderăstă de la ăinta la kare voiam s'ajăngă, dar o și stremă
nă săiă znde? Ah! ăi o săiă, ăi o renetă, nă voiă măi
făe nimăkă d'ăci înainte ka s'ă ăerkă s'ă măi kapăstă liber-
tatea mea, fiindă-kă voingă lăi Dămnezeă ă ka s'ă o perăă
nătră totă d'ășna.

Edmondă își lăstă kapălă în josă, ka s'ă nă mărtări-
seaskă așestă omă kă băkăria d'ă avea zăă konsouă lă ară
onri d'ă kompătimi kăm s'ară fi kăzătă la dărearea ăe o ăer-
ka prisionierălă kă n'ă năstă s'ă lă skane.

Abatele Faria se lăstă s'ă lă dăkă Edmondă pe năstă
seă, și Edmondă remase în niăioare.

Jănele nă kășetase niăi o dată s'ă făă.

Săntă nișăe lăkrări ăe se năă astă-felă de kă nenă-
tină, în kălă niăi kă i vine kăiva s'ă le ăeră, și de ka-
ri se feresăe din instiktă. A s'ăna ăină-zăi de niăioare
săă pămăntă, a lăkra trei aăi de zile nătră așta, ka s'ă a-
jăngă în zăă, dăka o va skoate la kale, la o năpăstă
kare dă drentă în mare; a se păvăli de la ăină-zăi,

* Згiаштă.

Faria se lăsă a fi condusă de Edmondă pe patul său.

meai-zeci, o sate de niuioare poate, ka sã mî sãrame, kã-zîndã, kanãlã de vr' o stãnkã, daka glongãlã sentinlelorã nã lã arã fi zãisã mãi înainte; a fi silitã, daka va skãna de togî acesti perikãli, sã fakt, inotãndã, o legã, era urea mãltã ka sã nã se lase çineva în resignare, mi amã vãzãtã kã Dantès trebãe sã ìnningã astã resignare nîntã la moarte.

Dar, akãm kãndã jãnele vãzãse zãã bãtãrãã agãrãndã-se de viãrã kã atãta energiã mi dãndã esenãlã otãrãrilorã desperate, se nãse sã kãpete mi sã mî mãsoare kã-raçãlã. Altã arã fi çerkatã çeia çe elã n' avãsese niçi idea de a face; altã mãi pãrãinã jãne, mãi pãrãinã tare, mãi pãrãinã ìndemãnatikã de kãtã dînsãlã, se kãpãise, prin dibãçia mî rebdarea sa, de toate ìnstrãmintele de kari avãsese trebãingã pentrã o ìskrare de nekrezãtã, òe kare nãmãi o mã-sãrã ìsatã reã era în stare s' o fakt sã kazã; altã fãkãse toate acestea, nimikã nã era kã nenãtãngã ìã Dantès; Faria pãtrãnsese nîntã la çinçã-zeci de niuioare, elã arã fi pãtrãnsã nîntã la o sãtã; Faria, la çinçã-zeci de ani, a ìntrebãingãtã trei ani pentrã astã ìskrare, elã avea nãmãi jãmãtãtea anilorã ìã Faria, mi nãtea ìntrebãingã mease; Faria, abate, ìnvãrãtã, omã alã bisericãi, nã se temãse a perikãla treçerea de la kastelãlã d'If la ìnsãla Daume, la Ratonneau saã la Lemaire; elã, Edmondã, marinarãlã, elã, Dantès, inotãtorãlã kãteztãtorã, kare se dãsese aua de adesea sã kãste o ramãrã de koralã în fãndãlã mãrãi, sã mãi stea la ìndoialã de a face o legã în notã? çe trebãia ka sã fakt o legã în notã? o orã? Eã bine! n'a statã oare dozã ore în mare fãr'a nãne niuiorãlã òe çkatã! Nã, nã, Dantès avea trebãingã nãmãi sã fã ìnkãraçiatã de zãã esemulã. Totã çe a fãkãtã altã saã arã pãtea sã fakt, Dantès o va face.

Jãnele kãpetã zãã minãtã.

— Am dată peste ce kăstai, zise elă bătărânlăi.

Faria tresări.

— Tă? zise elă, mi rediklândă kanslă k'ănlă aeră kare arăta kă, daka Dantès zicea adevrărlă, deskărafiarea konsouărlă seă nă va ūine mlătă; ă, să vedemă, neste ce ai dată?

— Koridorărlă ne kare lă ai gărăită ka să vii de ănde lokăesăi aiăi, se întinde într'ăceia-ăi parte ka mi galeria din afară, nă ă ama?

— Da.

— Nămaă kă vr'o ūinăi-ăure-zeye năăi kată să fă denărtată de dinsa?

— Felă mlătă.

— Eă bine! ăure mizlokărlă koridorărlăi, deskidemă ănlă drămă kare să semene ka o krakă de krăce. Astă dată, ūi ieă mlăărele bine. Eăimă d'ăăăra galeriei din afară, ăăidemă sentinela, mi fărimă. Ka să skoatemă astă plană la kale ne treăce nămaă kărafiă, mi ai destărlă; mi vigoare, ăeia ce nă mi lănesăce de lokă. Nă vorbesărlă de rebdare, ai dată probe desăre ăceasta, mi voiă da mi eă ăăm.

— Ŷnlă minărlă, resăăse abatele; mi n'ai ăăistă, skăăăărlă meă konsouărlă, ce felă ă kărafiărlă meă, mi ce felă am să întrebăăăăărlă năsterea mea. Kărlă nătră rebdare, kreărlă k'am fostă destărlă de răbdărlărlă reăăăăăărlă în toate dimi-ăeăle lăkrarea de noante mi în toate nouăle lăkrarea de zărlă. Dar, atăăăi, askărlă-ăărlă bine, jăne, kăvintărlă nătră kare lăkrăă astă-felă era kă mi se nărea kă serviam ne Dăăăăăărlă skăăăărlă ăna din fingele sale kare, fiindă ino-ăintă, nă nătea fi kondamnată.

— Eă bine! întrebă Dantès, nă era totă ăcela-ăi lăkră, mi te ai rekăăăăărlă kăăăăărlă de kăăărlă m'ai întăăărlă, ăăăne?

— Næ, dar næ voiş sş deviş. Pîn'aci kredeam kş aveam a face næmaî kş lşkrşrile, eatş kş mî pronşî sş am a face mi kş oameniî. Am næstş sş nætrşnzş şnş zidş mi sş strikş o skarş, dar næ voiş nætrşnde şnş pentş mi næ voiş strika o viaşş de omş.

Dantès fşkş o miskare şuoarş de mirare.

— Çe felş zise elş, nætîndş fi liberş te ai nætea o-
pri d'şnş asemenea skrşnşlş?

— Dar kiarş însş-şî, zise Faria, nentrş ce n' ai ş-
çişş într'o searş grosarşlş teş kş niçiorşlş meseî tale, apoi
sş te îbraçî kş xainele sale mi sş fşşî?

— Nentrş-kş næ mî a venitş astş ideş, zise Dantès.

— Nentrş kş din instinktş ai o şnaimş ama de ma-
re nentrş o krimş asemenea, o astş-felş de şnaimş, în kşlş
niçî kş şî a trekşş prin minte, resşnşse bştrşnşlş: kşçî, în
lşkrşrile simle mi ertate, doringele noastre natşrale ne în-
şçiingearş kş næ ne abatemş din linia dreutşlşî nostrş. Ti-
grşlş kare varşş sşşşele prin natşrş, kare è starea mi
destinarea sa, are trebşingş næmaî de şnş lşkrş, adikş de
a lş însçiingş mirosşlş seş kş are o pradş la îndemşnş.
Îndatş sare aşşra aşeleî prade, kade ne ea mi o sfşşîrş.
Asta è instinktşlş seş, mi i se şşşşne. Dar omşlş, din
kontra, næ şşfere sşşşele; næ şşntş leşile sociale kari næ
şşfere sşşşele, çî leşile natşrale.

Dantès remase ameçitş: aşeastă era kş adevşratş es-
nlikarea çelorş çe s'aşş netrekşş, fşrş şçireă lşî, în mintea
sa, saşş mai bine în şşfletşlş seş, kşçî şşntş kşçetşrî çe
vinş din kapş, mi altele çe vinş din inimş.

— Şîi apoi! şrmş Faria, de vr'o doi-şşre-zeçe ani
de kşndş şşnt în inkisoare, am trekşş în mintea mea toate
fşşirile vestite. Rare ori am vşzşş eşşindş la kale fşşirile. Fş-
şirile ferişite, fşşirile kşşşnate de şnş şşçesş denlinş, şşntş fşşî-

rile kșuțate kș îngrijire și pnegătite kș înțetelș: astș-felș a skșpatș dșcele de Beaufort din kastelșlș de Vincennes: abatele du Buquoi din Fort-l'Évêque, și Latude din Bastilia. Mai șntș și acelea pe kari le înșbișeazș întimnlarea; astea șntș cele mai bșne; s'astentșmș o okazșne, krede-mș, și daka se va înșbișa, șș ne folosimș de ea.

— Aș nștștș astenta, dșmneata, zise Dantș șșșni-nșndș, așeastș lșkrare lșngș își da o okșuare de toate mi-nștele, și, kșndș nș și aveai lșkrarea ka șș și netreși, își aveai șneranșele ka șș te konsoli.

— Pe șmtș, zise abatele, nșmai de asta m'okșnam.

— Dar țe șșceai?

— Skriam șaș șșdiam.

— Își dș șșrtș, nene și negrealș?

— Nș, zise abatele, dar mi le fakș eș.

— Își fași șșrtș, nene și negrealș! strigș Dantș.

— Da.

Dantș se șiti l'așestș omș kș mirare; de kșș nș i venia șș kreazș țeia țe zicea elș. Faria vșzș astș îndoialș șșoagș.

— Kșndș veș veni la mine, i zise elș, își voiș a-șta o ouerș întreagș, resștatș alș kșuțșrilorș și alș țe-șuțșrilorș din toatș viașă mea, pe kare am meditat'o în șm-bra Koliseșlși, la Roma; la nișioarele koloanei San-Markș, la Venegia; pe malșlș Arnșlși, la Florenșă; și kare nș mi treșea niș o datș prin minte kș într'o zi grosariș mei mi așș lșsa voia s'o nșșș în lșkrare între țeș patrș pereși din kastelșlș d'If. E șnș traktatș așșura nștingeș șneș monarșie șenerale în Italia. Se va fașe șnș mare volșmș în patrș.

— Și lș ai skrișș?

— He dovez kămăni. Am inventatǎ o preparare kare face nınza netedǎ mi sklivisitǎ ka pergamentǎlǎ.

— Esti dar kimistǎ?

— Pășinǎ. Am kănoskstǎ ne Lavoisier mi eram legatǎ min amičiǎ kă Cabanis.

— Dar, nentr' o asemenea skriere, și a trebăitǎ sǎ faci cherchetări istorice. Ai kășiti?

— La Roma, aveam ka la vr'o çinçi mi de volăme în biblioteka mea. Totǎ çitindă-le mi reçitindă-le, am deskoneritǎ kă kă o sătǎ çinçi-zeci de skrieri bine alese, poate avea çineva, daka nă resămatălǎ kănosçingelorǎ omenesui komplektǎ, çelǎ nășinǎ totǎ çe ă folositorǎ omălăi de a sçi. Am konsakratǎ trei ani din viața mea întră a çiti mi a reçiti açeste o sătǎ çinçi-zeci de volăme, astă-felǎ în kătǎ le sçiam măi ne din afară kăndă am fostǎ arestatǎ. În înkisoarea mea, kă nășinǎ silinçă a memoriei mele, mi le am adășă a minte kăm se kade. Astă-felǎ, patea-voiș a și reçita ne Tucidade, ne Senofonte, ne Plutareu, ne Titu-Liviu, ne Tacitu, ne Strada, ne Iornandès, ne Dante, ne Montaigne, ne Shakspeare, ne Spinosa, ne Machiavel mi ne Bossuet. Își çitezǎ nămai ne çei măi importantăi.

— Dar sçi măi mălte limbe?

— Vorbeskǎ çinçi limbe vorbitoare, limba çermană, françeză, italiană, anglă mi spaniolă; kă ajstorălǎ limbei greçe antice, înçelegă limba greakă modernă; de kătǎ o vorbeskǎ reș, dar o sțadieçă în momentălǎ açesta.

— O sțadieçi? zise Dantès.

— Da, mi am făkstă șnă vokablară de vorbe ne kari le sçiș; le am așezatǎ, le am kombinatǎ, le am întorsǎ mi le am reîntorsǎ, astă-felǎ în kătǎ sǎ mi noatǎ ajșnșe sure a mi esnșima kășetarea. Sçiș ka la vr'o miș de vorbe; totǎ çe mi trebăe nentră çe ă măi neapăratǎ, kă toate

kă sântă o sate de mi. mi se pare, în dikționare. De kăț nă voiă fi elokăintă, dar nă voiă face să nă înțeleagă de minune, mi asta mi ă destăls.

Edmondă, minunându-se din ce în ce mai multă, în-
cepea să kreasă mai kă sântă sãpranatsrale fakăitãgile a-
stă omă straniă. Voi să lă prină în nesăinã asãpra vră-
năi năktă, mi krmă :

— Dar daka, nă gi s'a dată nene, zise elă, kă ce ai
năstă skrie adestă traktată atăă de volăminosă?

— Mi am fãktă năce nene minnate, mi ne kari le
ară nrealece ăneva între nenele ordinare daka materia era
kănoskă, kă sgăvăisrile de la kănetele merlaniloră mară ce
mi se daă kăte o dată în zilele de nostă. Astă-felă, astentă
kă băkră merkările, vinerile mi sãmbetele, kău imă daă
speranã de a mi nări provăisnea de nene, mi lăkrările mele
istorice sântă, o mărăriseskă, ăca mai dăce a mea oknare.
Întorkăndă-nă la trektă, sită nresentă; mergăndă liberă mi
indendăntă în istoră, nă mai mi adăkă a minte kă sânt
nrisoneră.

— Dar negreală? zise Dantès; kă ce gi faci ne-
greală?

— Era o dată nă kămină în temniãa mea, zise Fa-
ria; astă kămină a fostă astănată kăă-va timă înainte so-
siră mele fără îndolă, dar multă ană d'a răndă se fãkse
fokă într'insă, ne din întră dar ă kă totăă nlină de fãnin-
ăine. Hăiă o parte de aăestă fãnină să se toneaskă în
vină kare mi se dă în toate dăminăcele, aăesta mi dă o ne-
greală minnată. Hentă notele nartăklare, mi kari aă tre-
băinã să bată la okă, imă înăeăă deătele, mi skriă kă sãn-
ăele meă.

— Hăi kăndă nătea-voiă vedea toate aăestea? în-
trebă Dantès.

— Къндѣ vei voi, respnse Faria.

— O! akam indatъ! strigъ jъnele.

— Ъrmeazъ-mъ dar, zise abatele.

Шi intrъ carъ in koridorъlъ sъpъmîntъ, xnde se fъkъ nevъzstъ; Dantъs ilъ 8rîmъ.

Și intră în coridorul supământu, uude dispăru; Dantés îl urmă.

CAPITULŪ XVII.

CAMERA ABATELUI.

După ce a trecut Dantès plecându-se, dar cu destul înlesnire, prin gara sâpmintz, ajunse la marginea o-
nuză a koridorului kare da în kamera abatelii. Akolo tre-
cherea se strîmta și abia era destul ka să poată trece și
omș tirîndu-se. Kamera abatelii era asternută cu lesnezi ;
și lăkrarea cea ostentoare, ală kăria kaputș ilă vuzuse Dan-
tès, făsese închenut redikundă zna din acele lesnezi nuză în
kolgulă celă măi întănosă.

După ce întră jșnele și se skăi în nișoare, cher-
tă kamera aceia cu o mare lăre a minte. La cea d'întă
vedere, ea nă înțigășă nimikș partikulară.

— Bine, zise abatele, abia ă mează-ză și zăș nă-
trară, și măi avemă kăte-va ore înaintea noastră.

Dantès se zită împrejșă, kăștundă la kare oroloiș
a nășă vedeă abatele ora cu atăta skămpătate.

— Privesce astă rază a zilei kare vine ne fereastră

W. G. S. C.

Camera abatelui Faria.

mea, zise abatele, și privesc pe zidul liniile ce le am trasă. Aceste linii, kari sântă kombinate kă îndoita miskare a pămîntărlăi și a elisnei ce o deskrie împrejărlă soarelăi, mă fakă să știă măi esaktă ora de kătlă dak' aveam șnlă orololă, kăylă șnlă orololă se strikă, de oare-ce soarele și pămîntărlă nă se strikă ničlă o dată.

Dantès nă înțelesese nimikă din acesă deslăire; elă kreăse totă d'asna, de kăte orlă vedea soarele rezărlndă în dosărlă mănăloră și așnăndă în Mediterana, kă elă îmbla iar nă pămîntărlă. Astă îndoită miskare a globărlăi ne kare lokăia elă, și ne kare kă toate acesă nă o zăria, i se părea măi kă nepărlngă; în sî-kare vorbă d'ale întrevorbitorărlă seă, vedea năcșe mistere de șlăngă ama de mînăate de pătrănsă ka acele mine de așă și de diamante ne kari le visitase într'o kărlorolă ce o făkăse în konilăria sa inkă la Guzarata și la Golconda.

— Să vedemă, zise elă abatelăi, mă grăbesă să dlă cerșeteză tesărele.

Abatele se dăse kătre kămină, skoase kă dală ne kare o dlănea inkă în mănă neatra ce forma altă dată vatra și kare askăndea o kavitate destărlă de afăndă; într'acea kavitate era inkăse toate obiektele de kari vorbise lă Dantès.

— Ce vreă să vezi măi 'nainte? ilă întrebă elă.

— Arăt-mă skărierea cea mare ne kare ai făkătl' o desne reșă în Italia.

Faria trase din armărlărlă ureșiosă trei săă nată rolărlă de kărne strănsă ka năcșe foă de nănlă; acesă era năcșe trămbe de mînă late de nată dlărlă anroano mi lănlă de oută-sure-zecșe. Aste trămbe, nămerotate, era akouerite de o skăriouă ne kare Dantès o nășă çiti, kăylă era skărlse în limba nărlntăskă a abatelăi, adikă în limba italiană, idiomă ne

kare Dantès în kalitatea sa de Provençal o îngelezea de minsne.

— Vezi, zise el, totuși se află aici; sunt aproape ontă zile de când am scris vorba fine în josul bandei meai-zeci mi ontălea. Doar din cămășele mele mi câte baste mai aveam aș fostă întrebăingate pentru aceasta; daka voiș mai fi vre o dată liberă mi se va afla în toată Italia vr'șnă tinografă kare s' kateze a m'ă tîp'ri, îmi voiș face șnă nșme.

— Da, respunse Dantès, v'ză bine. Și akem arat-mi te rog penele kă kari ai scrisă această operă.

— Vezi, zise Faria.

Și arătă jșnelă șnă bejșmoră lângă de mease uolră, grosă kă koadă șnă penelă, în vîrșul mi împrejșră k'șria era legată k'șnă firă șnă din acele șgîrșiri, inkă p'ștată de negreală de kare abatele vorbise lă Dantès; era kă botăș lângăș mi șnintekată ka o pană ordinară.

Dantès ilă șerșetă, k'ștîndă kă oki instrumentăș kă kare a nștată fi tîntă nșt-felă de bine.

— Ax da, zise Faria, kșgitamăș, nș è ama? A-șesta è kano d'ouera ală meș; lă am f'kștă ka mi kșgităș nș kare cată-lă, k'șnă lșminară vekă de feră.

Kșgitamăș t'ia ka șnă brîșă. K'ștă pentru kșgită, avea așestă avantajăș kă nștea șervi de o dată mi ka kșgită mi ka nșmnaș.

Dantès șerșetă așeste diferite obiekte kă așcia-mi lșare a minte nrekem în magazinele de kșriositate din Marsilia șerșetase șncoră acele instrumente f'kște de șei șelbată mi adăse de la m'șrile Șdășlă de k'ștro kaniamă șo fakă k'șștoră lșnă.

— K'ștă pentru negreală, zise Faria, șuă kșm fakă: o fakă nș k'ștă am treșingă nșma.

— Akam mi miră de ună lăcră, zise Dantès, kəm gi aș ajunsă zilele nentru toate lăcrările ačeste.

— Aveam nongile, resunse Faria.

— Nongile ! estî dar de natăra nisiceloră ka s'v vezi nountea kărată ?

— Nă ; dar Dămnezeă a dată omăsi ingelețerea ka s'v ajste slăbiăținea simțuriloră sale : mi am făkăță lămină.

— Kəm asta ?

— Din karnea țe mi se adăce, desnarăđ grătimea, o năiș de se tonesce, mi skogă dintr'insa ună felă de zleiš komnaktă. Eată, vezi lăminarea mea.

Mi abatele arăti lăi Dantès ună felă de lăminăđă asemenea kă ačelea țe se întrebăingeară la ilăminăzrile păblice.

— Dar fokă ?

— Eată doăz netricelo mi kîră arsă. M'am prefăkăță kă am o boală de uelo mi am țeșăiș păciuasă, kare mi s'a dată.

Dantès năse ne masă obiektele țe le ținea în mănă, mi mi lășă kănișă în josă, sdrobotă de stăzîngă mi pătorea suirităsi ačelăia.

— Nă este nămaî atăiă, șmă Faria ; kăci nă se kăvine s'v mi năiș țineva toate tesărele într'o singăză askănzătoare ; s'v inkidemă ačesta.

Îșseră lesnedeă la lokăiă ei ; abatele preseră o mănă de țerîă ne d'asăra, trekă neste dînsa kă nițiorăiă ka s'v întîmăne ori țe urekărmare, îmăintă kătre natăiă seă mi ilă mată din lokă.

Dăză kăntăiă, askănză de o neatră kare o inkidea ermeticesce,* era o găvră, mi, în ačea găvră, o skară de

* Se zice de kănișă kă kare se astăză țeva bine.

ŝnîz lîngz de dozł-zeyî mi çinçî nînz la trei-zeyî niçioare.

Dantès o çerçetî; ea era de o soliditate gata la orî kare çerkare.

— Çine çî a datŝ ŝnia trebziñcioaŝ pentrî astz lîkrare minŝnatz? întrebî Dantès.

— Maî întîiŝ, kzte-va kzmzŝî ne kari le aveam, ne çrmz çearŝafele din natŝlŝ meŝ ne kari le am destrematŝ în timpŝ de trei ani ai kantivitizîî mele la Fenestrela. Kzndŝ mz stremztarz la kastelŝlŝ d'If, am aflatŝ mizlokŝlŝ sz iaŝ kŝ mine aste destremztare; açi, mi am çrmatŝ lîkrarea. \

— Dar nŝ vedea niminî kŝ çearŝafele din natŝlŝ dzmitale nŝ mai avea refekŝ?

— Le kŝeam la lokŝ.

— Kŝ çe?

— Kŝ açeŝlŝ akŝ.

Ŗi abatele, desfîkîndŝ znŝ netikŝ din xainele sale, arzî lŝi Dantès dintele znŝi osŝ de nesçe lîngŝ, askçîitŝ mi înkz netrekzŝ kŝ auz, ne kare ilŝ nŝrta ne dînszlŝ.

— Da, çrmî Faria, kçmetasem mai întîiŝ a skoate açeŝte zebrele mi a ŝçi ne açeastz fereastrz, kare è çeva mai largz de kzlŝ a dzmitale, nrekzî vezî, mi ne kare eram s'o lîrçeskŝ mi mai mzlŝ în minztlŝ ŝçîriî mele; dar am vŝzŝlŝ kŝ açeastz fereastrz da într'o kŝrte interioarz, mi m'am lŝsatŝ de proiektslŝ meŝ ka foarte perikzlosŝ. Kŝ toate açeŝtea, am nŝstratŝ skara pentrî vr'o împreçrare nenrevz-zŝt, pentrî vr'o ŝçîire ka azelea de kari çî vorbîam, mi ne kari le adzçe întîmplarea.

Dantès, ne kzndŝ se arzta kŝ çerçeta skara, kçmeta astz datz la altz çeva: o idez î trekz nrin mînte. Astz î-dez era kŝ omztlŝ açela, atztlŝ de încelegztorŝ, atztlŝ de î-çeniosŝ, atztlŝ de profzndŝ, arŝ vedea noate limuede în întz-

stemă pe Dumnezeuă prekam am mai fâkăţ kâte o dată, sã poiă a mă lega de oameni pentru nefericirea mea.

— Atunci, pretinzi kă esti inocintă desne aceia kă kare te aă aspritiă?

— Kă totăiă inocintă, ne kanzăi celoră doză singre persoane kari mi sântă skamne, ne kanzăi tatălăi meă mi ală Mércedei.

— Să vedemă, zise abatele reînkizînduăi askenzătoarea mi îmningîndă la lokă natălă seă, sune-mi dar istoria dămitale.

Dantès sune atunci ceia ce nămia istoria sa, mi kare se mărşinia într'o kăltorie în India mi în doză săă trei kăltorie în orientă; în fine ajnse la plătirea sa din şmă, la moartea kanitanăi Leclère, la paketăi ce lă detese mareiă maremală, la skrisoarea dată de dînsăi mi adresată la zăiă oare-kare domnăi Noirtier, în-fine la sosirea sa la Marsilia, la întrevedere sa kă tatălă seă, la amorşrile sale kă Mercédès, la çina sa de năntă, la arestarea sa, la interogatoriă seă, la înkisoarea sa provisoră în Palatălă Drentşii, în-fine la înkisoarea sa defenitivă în kastelălă d'If. Kănd ajnse aci, Dantès nă mai şcia nimikă, niçi kiară timuăi ne kăiă stăse prisioneră.

Dăntă ce mi termină Dantès istoria, abatele kăpetă profăndă.

— Este, zise elă dă' zăă minăiă, o asiomă de drentă foarte profăndă, mi kare se lovesce măltă kă ceia ce mi ziceam adineaori, adikă, afară nămai daka kăpetarea cea rea nă se va nasce dînnreă kă o organizare strikată, natăra omeneaskă çrasce krima. Kă toate acestea çivilisarea ne a dată trebzîncele, viçieele, apetitele fântşite kari aă sune ori însîmă de a ne face să stînimă bănele noastre instinkte mi kari ne kondăkă la reă. De aci vine astă masimă: Du-

ka vreī s̄ deskoneri k̄lnabil̄s̄l̄s̄, kast̄ maī int̄īs̄ ne ačela k̄r̄sia kr̄ima f̄k̄st̄z̄ poate fi folositoare! K̄s̄i poate fi folositoare disnarigīs̄nea d̄s̄mitale?

— Nim̄s̄l̄i, D̄s̄mnezēs̄l̄ mēs̄! eram ama de n̄ḡin̄s̄ l̄s̄kr̄s̄!

— N̄s̄ res̄unde ast̄s̄-fel̄s̄, k̄v̄i res̄uns̄s̄l̄i liuses̄ce tot̄s̄ de o dat̄z̄ mi loj̄ika mi filosof̄ia; toate s̄s̄nt̄s̄ relative, sk̄s̄m̄n̄s̄l̄ mēs̄ amik̄s̄, închen̄ind̄s̄ de la reūele kare ̄ s̄s̄n̄p̄r̄z̄tor̄s̄ mostenitor̄s̄l̄i sēs̄ fiitor̄s̄ mi n̄n̄z̄ la înniegat̄s̄l̄s̄ kare ̄ s̄s̄n̄p̄r̄z̄tor̄s̄ kandidat̄s̄l̄i: daka va n̄s̄ri reūele, mostenitor̄s̄l̄ mostenes̄ce o koroan̄z̄; daka va n̄s̄ri înniegat̄s̄l̄s̄, kandida- t̄s̄l̄s̄ mostenes̄ce o leaf̄z̄ de o mīz̄ doz̄z̄ s̄ste de livre. Ast̄z̄ o mīz̄ doz̄z̄ s̄ste de livre, ̄ lista sa çivil̄z̄; i s̄s̄nt̄s̄ at̄z̄t̄s̄ de nean̄z̄rate pentr̄z̄ traiz̄l̄s̄ sēs̄ ka çele doz̄z̄-s̄n̄re zece mi- lioane z̄n̄i reūe. Fīz̄-karē individ̄s̄ de la grad̄s̄l̄s̄ çel̄s̄ maī de jos̄s̄ n̄n̄z̄ la çel̄s̄ maī de s̄s̄s̄ al̄s̄ skareī sociale, gr̄z̄- m̄z̄des̄ce o mik̄z̄ l̄s̄me de interese, av̄ind̄s̄ v̄irtejele sale mi kirliçeale sale, ka l̄s̄mile l̄i Descartes. Dek̄z̄t̄s̄ aste l̄s̄mi, de çe se înal̄z̄z̄, de ačeia se l̄z̄r̄çesk̄s̄ maī m̄s̄lt̄s̄. ̄ o sni- ral̄z̄ întoar̄z̄ mi kare s̄z̄ în v̄ir̄f̄s̄ ur̄intr̄'z̄n̄s̄ jok̄s̄ de ekili- br̄z̄. S̄z̄ venim̄s̄ dar la l̄s̄mea d̄s̄mitale. Eraī s̄z̄ fi n̄s̄mit̄s̄ kanitās̄ al̄s̄ *Faraons̄l̄i*?

— Da.

— Eraī s̄z̄ ieī în k̄z̄s̄tor̄īz̄ o fat̄z̄ j̄s̄n̄z̄ mi fr̄s̄moas̄z̄?

— Da.

— Avea çineva interes̄s̄ s̄z̄ n̄s̄ te faç̄i kanitan̄s̄ al̄s̄ *Faraons̄l̄i*? Avea çineva interes̄s̄ s̄z̄ n̄s̄ ieī ne Mercédès? Res̄unde maī înainte la întrebarea d̄'nt̄īs̄, or- dina ̄ keia t̄s̄t̄s̄lor̄s̄ ur̄oblemelor̄. Era çineva kare se in- teresa s̄z̄ n̄s̄ te faç̄i kanitan̄s̄ al̄s̄ *Faraons̄l̄i*?

— N̄s̄; toç̄i m̄z̄ iz̄bia ne korabiz̄. Daka matelocīi ar̄s̄ fi n̄s̄t̄s̄l̄s̄ s̄'aleaḡz̄ z̄n̄s̄ kan̄s̄, s̄s̄nt̄ siḡz̄r̄s̄ k̄z̄ m'ar̄s̄ fi a-

lesă ne mine. Ună singură omă avea oare-kare kăvintă de a fi smpărată ne mine; avăscosem kă kăptă-va timpă mai'nainte o cheartă kă dînsălă, mi i pronăsesem ună dselă ne kare ilă refăsase.

— Foarte bine! Achestă omă kăm se nămesce?

— Danglars.

— Ce era elă în korabiz?

— Așentă kontabilă.

— Dak'ai fi ajănsă kanitană lă ai fi ăințită în postălă seă?

— Nă, dak'ară fi fostă în măna mea; kăyă mi se părase kă deskonerisem oare-kare nekredingă în sokotelele sale.

— Bine. Akăm a fostă ăineva de fapă kăndă ai vorbită nentă ăea din ăimă oară kă kanitanălă Leclère?

— Nă, eramă singură.

— A năstă ăineva s'ăză konvorbirea voastră?

— Da, kăyă ăma era deskisă; mi kiară... asteantă... da, da, Danglars a trektă tokmă în mințită kăndă kanitanălă Leclère imă da naketălă destinată nentă marele mareșală.

— Bine, zise abatele, sântemă ne kale. Ai lăată ne ăineva imprezună-ăi ne ăskată kăndă ai stată la insăla Elba?

— Ne nimini.

— ăi s'a dată vr'o skrisoare?

— Da, marele mareșală mă a dată ăna.

— Ce ai făkt' o?

— Am năs' o în portfolisă meă.

— ăi aveai dar portfolisă așnă-ăi? Kăm să noută ka ună portfoliă kare era să kourinză o skrisoare ofițială să stea în posănarălă ănăi marinară?

— Aî drentate, portfoliislă meş era în korabiş.

— Aşa dar în korabiş ai nstăţî inkide skrisoarea în portfoliş?

— Da.

— De la Porto-Ferraio nînz la korabiş, ce ai fî-
kştă kş skrisoarea aţeia?

— Am minţ'o în mînz.

— Kîndă te ai rezkată pe Faraonă, a nstăţî dar
să vază fî-kare kş gineaî astă skrisoare?

— Da.

— Danglars ka mi ceî algi?

— Danglars ka mi ceî algi.

— Akşm, askăltă bine; adşnz-şî toate sşvenirile:
şî adşçî a minte în ce vorbe era komuşş denşncierea?

— Oş! da, am recitit'o de trei ori, mi fî-kare
vorbă mî a remaşă în minte.

— Repetă-mî-o.

Dantès imî strînse mingile şnş minştă.

— Eat'o, zise elş, dşnz testă:

“Domnăş prokşroră alş reşelăî è însuîngată, de şnş
amikă alş tronăşî mi alş relişionî, kş nşmitsăş Edmondă
Dantès, alş doilea alş vasăşî Faraonă, sosită azî dimi-
neagş de la Smirna, dşnz ce a stată la Neapole mi la Por-
to-Ferraio, a fostă însuşinată de Murat k'şnş naketă nen-
trş sşşrnatorăş, mi de sşşrnatorăş k'o skrisoare nentrş ko-
mitetăş bonanartistă din Parisă.

“Houte aveu çineva dovadă desure krîma sa areştă-
dă-lă, kşçî se va alla astă skrisoare ori aşşnra lăî saş la
tatăş seş, ori în kabina sa, în vasăş Faraonă.”

Abatele dete din şmerî.

— E kşrată ka lşmina, zise elş, mi kată să şî fî

inima foarte naivă și foarte bună ca să nu fi înțelesă pe dată.

— Krezî? strigă Dantès. Ah! ară fi foarte infamă lăcră.

— Ce felă era skrisălă ordinară ală lăi Danglars?

— Kărsivă frămosă.

— Ce felă era skrisălă din skrisoarea anonimă?

— Șnă skrisă întorsă.

Abatele sârse.

— Prefăkătă, nu ă așa?

— E prea kătezătoră ka să krează vine-va kă ă prefăkătă.

— Asteantă, zise elă.

Lăți nana, săă ka să zikă măi bine ceia chemăia elă astă felă, o întinse în negreală, și skrise kă mna stăngă, pe o kără într'adinsă peregătită, cele două săă trei linie d'întăiă ale denșuviării.

Dantès se trase kam kă suaimă d'înaintea abatelăi.

— Ox! ă de mirare, strigă elă, kăă de măăă seamăă skrisălă ačesta kă celă altă!

— Hentă kă denșuviarea a fostă skrisă kă mna stăngă. Am observată șnă lăkră, șrmă abatele.

— Ce lăkră?

— Kă toate skrisășrile făkăte kă mna dreantă sântă variate; kă toate skrisășrile făkăte kă mna stăngă se aseamăă.

— Aă văzătă dar toate, și aă observată toate?

— Să șrmăă.

— Ox! da, da.

— Să trečemă l'a doza întrebare.

— Askăltă.

— Era cineva care s-a aibut interesat s-a nu iei pe Mercedes?

— Da! unu june care o iabia.

— Numele se?

— Fernand.

— E unu nume spaniol.

— Era Catalan.

— Crezi ca acesta era capabil de a scrie scrisoarea?

— Nu! el mi ar fi tras unu kugit, catu totu ce mi patea face.

— Da, asta e in natura spaniolu: unu omoru, da; o laimitate, nu.

— Katre acestea, unu Dantes, el nu scia toate amuzantele konsemnate in denumiri.

— Nu le detesemi nimicu?

— Nimicu.

— Nici kiaru amantei dimitale?

— Nici kiaru fidantei mele.

— E Danglars.

— Ox! akum sunt siguru.

— Asteantu... Danglars kunoscea pe Fernand?

— Nu... Da... mi aduca a minte...

— Ce?

— In ajunul nuntii mele, 'i am vizitat pe amandoi la o masu sub frunzarul printelui Pamphile. Danglars era amicalu mi glumeu, Fernand era galbenu mi turbat.

— Era singuru?

— Nu, avea ku dinu unu alu treilea insotitoru, nea bine kunoscutu de mine, care fura indoiatu 'i a ficutu kunoscutu pe unu ku altu, unu kroitoru a nume Caderousse; dar acesta era beatu; asteantu... asteantu... Kum

— Nu; aquesta mi arū Ńi trasū numai unū cuŃitū.

de nă mi am adărsă a minte desnre ayeasta? Lîngă masa unde ei bea atănci era ună kălimăre, xărțib, nene de skrisă. (Dantès îmi năse măna ne frunte.) — Ox! infami! infami!

— Vrei să mă sții mi altă ceva? zise abatele rîzînd.

— Da, da, fiindă-kă pătrenzi toate, fiindă-kă vezi limnede în toate lăkrșile. Voiă să sții nentă ce am fostă întreată nămai o dată, nentă ce nă mi s'ă dată jădektori, mi kăm de sânt kondamnată fără vr' o sentință?

— Ox! asta, zise abatele, ă nășină kam gravă; drentatea are mersăi întănekoase mi misterioase kari sântă grele de pătrensă. Cheia ce am făktă min'aci nentă amîndoi inemici dămitale era o jăkrig de konilă; va trebăi să mă dai în urvinga asta arătrile cele măi skămp.

— Să vedemă, întreată-mă, kăci, într' adevără, vezi mă limnede în viața mea de kăte mine însă-mă.

— Cine te a întreată? nrokrorsă rețelsă, săbstitătlă, jădele de instrăkășne?

— Săbstitătlă.

— Jăne săă bătănlă?

— Jăne de vr' o doză-zeci mi meante săă doză-zeci mi ontă de ani.

— Bine; nă inkă korăntă, dar ambigiosă, zise abatele. Ce maniere a avătlă kă domnia ta?

— Măi mătă dăci dektă asure.

— I ai sūnsă totă?

— Totă.

— Și în timătlă interogatorisă mi a skimbătlă manierele?

— Ună minătlă aă fostă skimbate; kăndă a citită skri-soarea kare mă kompromitea, se pătă kam îngreșiată de neferișirea mea.

— De neferișirea domniei tale?

- Da.
- Şi ești prea sigură că de nefericirea domniei tale plănăsea el?
- Mi a dat o mare probă despre simnatia sa, celălalt năgînă.
- Kare?
- A ars singura xrtiă care nătea a mă kompromite.
- Kare? denșnciarea?
- Nu, skrisoarea.
- Ești sigură?
- Asta s'a făctă înainte mea.
- E altă chea; aștă omă ară nătea fi celălalt mai mare șclerată de cătă ai krede.
- Mă faci a mă înșora, ne onoarea mea! zise Dantès, lămea dar ă ponslată de țigri și de krokodili?
- Da; dekăță, țigrii și krokodiliă că doză nișioare șăntă mai perikșlomă dekăță chei algi.
- Șă xrtămă, șă xrtămă.
- Băksrosă, zici că a ars skrisoarea?
- Da, zikindă-mă: "Vezi, nămai aștă probă se află înkontra domniei tale, mi o nimieșkă.,
- Aștă nărtare nă poate fi natărală, căci ă prea șăblimă.
- Krezi?
- Șăntă sigură. Kăi era adresată aștă skrisoare.
- Domnșăi Noirtier, strada Coq-Héron, No. 13, la Parisă.
- Poți șă nreșni că șășitătășă domniei tale ară fi avătă vre șăă interesă ka șă neară skrisoarea?
- Poate; căci m'a făctă șă i promită de doză trei ori, în interesășă meă, zichea elă, șă nă vorbesășă nimășă

despre aचेastє skrisoare, mi m'a fєkєtє sє jєrє kє nє voiє sєne nєmele kare era inskrisє d'asєnra adresei.

— Noirtier! reneti abatele... Noirtier! am kєnoskєtє єnє Noirtier la kєrtea anticei reєine a Strєriei, єnє Noirtier kare fєsese єirondinє in revolєjiєne. Kєm kєzma nє sєbstitєtєlє domniei tale?

— De Villefort.

Abatele leminє de risє.

Dantєs se sitє la dєnsєlє kє inkremenire.

— Ce ai? zise elє.

— Vezi astє razє de lєminє? intrebє abatele.

— Da.

— Ei bine! totєlє є mai limuede akєm nєntrє mine de kєtє aचेastє razє strevєzєtoare mi lєminoasє. Bietsle konilє! bietsle jєne! Illi aचेstє maєistratє a fostє bєnє in privingє-єi?

— Da.

— Aचेstє demnє sєbstitєtє a arsє mi a nimicitє skrisoarea?

— Da.

— Astє onestє prouvєzєtorє alє gєdelєi te nєse sє jєri kє nє vei sєne niєi o datє nєmele lєi Noirtier?

— Da.

— Aचेstє Noirtier, bietsle orbє ce estє, sєii cine era aचेstє Noirtier? Aचेstє Noirtier era tatєlє seє!

Fєlєerєlє, kare arє fi kєzєtє la niєioarele lєi Dantєs mi i arє fi sєpatє єnє abisє, in fєndєlє kєrєia se dekidea infernєlє, arє fi prodєsє єnє efektє mai nєєinє iєte, mai nєєinє elektrikє, mai nєєinє sdobitorє, dekєtє aचेste vorbe neastentate; se skєla imi anєka kapєlє kє amėndєrє mєnile, ka kєm arє fi voitє sє lє onreaskє de a kєnєa.

— Tatєlє seє! tatєlє seє! strigє elє.

Fulgerul d'arū fi căzutū la picidrele lui Dantès lū arū fi făcutū să
simțā unū efectū mai micū de quāt aste vorbe neasteptate.

— Da, tatăl se, kare se numesce Noirtier de Villefort, zrm̃ abatele.

Atunci o lămină făcuseră strebute creerii prisionierilor; totu ce remăsese pentru dânsul întănekosă fă îndată kiară lăminată d' o lămină strelăcuțoare. Acele kodiri ale lui Villefort în timbul interegatorilor, acea skrisoare nimicită, avelă jărmintă cereșă, avelă glasă măi răgătoră ală magistratilor, kare, în lokă de a amenința, semăna kă imnoră, toate i veniră în minte; skoase o strigare, șovăi ză mîntă ka ză omă beată; dăp'aveia, emindă revede ne des-kizătoarea kare kondăcea de la kilia abatelă la a sa:

— Oș! zise elă, kată să fiă singură ka să kăpetă la toate ačestea!

Și, sosindă d' akolo în temnița sa, kăză ne natăi, zăde kelarilor ilă află seara, mezindă, kă okiă inlini, kă trăsărele obrazilor kontraktate, dar nemiskată mi nată ka o stată.

În timbul ačestoră ore de kăpetare, kari trekșeră ka sekunde, făkșe o otărire șăimintătoare mi ză jărmintă infiorătoră.

Ză glasă trase ne Dantès din astă visare, era glasă abatelă Faria, kare năimindă mi elă visita grosarilor, venia să kăme ne Dantès să čineze imureșă kă dânsulă. Kalitatea sa de nebună rekănoskă, mi măi vîrtosă de nebună desfățătoră, da oare-kari năvileșic bătrănilă prisionieră, bănioară de a avea năne nășină măi ală mi o stiklimoară de vină dăminika, deč, era tokmă dăminikă, mi abatele venia să kăme ne jănele seă konsomă a se imărtămi din nănea sa mi din vină seă.

Dantès ilă zrmă, toate liniile obrazilor seă se întremaseră, mi mi lășeră eară lokă običinșită, dar kă o țăriă mi rodănire, de s'ară nătea zăce astă-felă, kari deve-

nia o otrărire nestremată. Abatele îlș privi kș okiș a-
gintagi.

— Îmi pare reș kș te am ajstatș în kșztzșrele dș-
mitale mi kș am snșșș ȳeia ȳe ȳi am snșșș, zise elș.

— Mi nentș ȳe? întrebș Dantș.

— Nentș kș ȳi am nșșș în inimș șnș simtimentș
kare nș se afla într'însa: resbșnarea.

Dantș sșrise.

— Sș vorbimș de altș ȳeva, zise elș.

Abatele îlș mai privi șnș minșș, mi klști din kanș
kș întristare; dșn' aȳeia, asemșnatș rșgșȳișniș lși Dantș,
vorbi despre alte lșkrșri.

Bștrșnșlșș prisionierș era șnș omș dintr'aȳeia a kș-
rșia konvorbire, ka a oamenilorș kari aș sșferitș mlșș,
konrinde învșȳtșre nșmeroase mi șnș interesș konȳinșș;
dar nș era egoistș, mi aȳestș neferitș nș vorbia niȳi o
datș de neferitșirile sale.

Dantș askștta fr-kare din vorbele sale kș mirare;
șnele koresșndea kș nșșe idee ne kari le avea mi elș mi
kș nșșe kșnosșingș kari era din konnetingș stșriș sale de
marinarș; ȳele alte se atinșea de lșkrșri nekșnoskște, mi,
ka aȳele așrore boreale ȳe lșmineazș ne navigatoriș în lati-
tșdinile aștrale, arșta jșnelșș nșșașe mi orisonte noșe, lș-
minate de lșȳiri fantastiȳe. Dantș îngșlese feritșirea ȳe arș
fi nentș dînsșlșș, kare avea o organizare inteliȳintș, șrinșndș
aȳelș sniritș înaltș ne înzșȳimile morale, d'asșura kșrora
avea obiȳeishș a se jșka.

— S'arș kșdea sș mș înveșș ȳeva din ȳeia ȳe șȳiș,
zise Dantș, d'arș fi nșșai nentș ka sș nș ȳi se șrșskș
kș mine. Mi se pare akșm kș trebșe sș ȳi ulaktș mai mlșș
singșrștatea de kșlș sș aș a faȳe k'șnș omș frș kresȳere

mi fьrь pгиченere ka mine. Daka konsimьї la чеia че цї черь, мь legь сь нь цї маї vorbesкь de fьpire.

Abatele sьrise.

— Vaї! konilьlь meь, zise elь, sьїingь omencaskь є foarte мьrьїnitь, mi kьndь te voiь їnvьгьа matematicеле, fisika, istoria mi chele trei saь natrь limbe vorbitoare ne kari le sьїї, veї sьї чеia че sьїї є; deчї, toatь sьїingь ачeastь abia їn doї anї voiь пьtea сь ovьrsь din kanьlь meь їnr' alь domnieї tale.

— Doї anї! zise Dantєs, kreзї k'ашї пьtea їnvьгьа toate lьkrьrile ачestate їn doї anї ньмаї!

— Ѓn anlikarea lorь, нь; їn pгичїniеле lorь, da; a їnvьгьа нь va сь zikь a sьї; sьntь oameni kari sьїї mi oameni їnvьгьагї: memoria fache ne жнїї, filosofia fache ne чеї алцї.

— Dar нь poate їnvьгьа чїneva filosofia?

— Filosofia нь se їnvагь: filosofia є adжnarea sьїїngelorь їnvьгьate кь ченїslь kare le anlikь; filosofia є norьslь чelь streльчїtь d'asжnra кьrьїа a ньсь Kristь нїчїorьslь ka сь se жче їn черь.

— Сь vedemь, zise Dantєs, че аї сь мь їnvejї маї їntїї? Нь vьzь minьstьslь de a їнчene; мї є sete de sьїїngь.

— Toate, zise abatele.

Ѓnr'adevьrь, kiarь din seara ачeia, амїndoї pгїsonїerїї fьkrьrь жнь planь de adжnare, kare їнчeнь a se пьне їn lьkrare de adжa zi. Dantєs avea o memorїє minьnatь, o їnlesnire de pгиченere пьca mare: dїsжnarea matematїkь a snїritьslь seь їlь fьche пгїїmїtorь de a їngeleje totьlь urїn kal-kьslь, de oare-че noesia marїnarьslь їndrenta totь че пьtea fi пьca materialь їn demьstrarea redьsь la чїfre seчї saь la rektїtdїnea linielorь; elь маї sьїа, кьtre ачestate, limba italianь mi пьїїнь ne чеa romaїkь, ne kare o їnvьгьase їn кьльtorїele sale la orientь. Кь ачeste doжь limbe, їngelcese їndatь me-

kanismălē tătlorē ȳelorē alte, ūi dāne mease lānī, īnȳenē sē vorbeaskē limba spaniolē, anglē ūi ȳermanē.

Dāne kām sūse abatelei Faria, saē nentē kē desfātarea ȳe ī o da stādīlē ī ȳīnē loklē libertȳīī, saē nentē-kē era nrekēm lē amē māī vȳzstē, observatorē nestremētatē alē kāvīntēlē seē, nē māī vorbia desnre fēgē, ūi zilele treȳea, nentē dīnslē, renezi ūi instrōktive. Dān'ānē anē, era kē totlē altē.

Kēlē nentē abatele Faria, Dantēs vedea kē kē toatē desfātarea ȳe o adse īnfȳīșarea sa kantivīȳīī sale, se īntēneka īn toate zilele. O kēȳetate neīnȳetatē ūi eterne nȳrea kē ī īnkōnjāra sūritēlē; kēdea īn nīȳe vīȳrī afānde, sēșnīna fēlē voiē, se skēla de o datē, īmī īnkēȳīșa braȳele, ūi se nreīmbla īnkēntatē īnnreȳrēlē īnkīsorīī.

Īntr'o zi se onrī fēlē veste īn mīzlokēlē ānē ȳerkē din ȳele de o sātē de orī renelīte ne kari le deskria īmpreȳrēlē kamereī sale, ūi strīgē:

— Ax! daka nē era sentinele!

— Sentinela va fi nēmaī ne kēlē veī voi sē fē, zīse Dantēs, kare ērmase kēȳetarea sa nrintre ȳeasta krecrīlorē seī ka nrintr'ānē kristalē.

— Ax! ȳī am sūș'o, zīse abatele, nē mē traȳe īnīma la omōlē.

— Ūi kē toate aȳestea, fēkīndēse arē fi din īnstīktēlē kōnservērīī noastre, dīntr'ānē sīmtīmentē de anȳrare nersonalē.

— Orī ūi kēm, n'āmī nȳtea s'o fakē.

— Kē toate aȳestea kēȳeȳī l'aȳeasta?

— Neīnȳetatē, neīnȳetatē, mērmēlē abatele.

— Ūi āī aflatē ānē mīzlokēlē, nē ē āșa? zīse kē vīoīȳīne Dantēs.

— Da, kândă s'ară întîmpla s'ă năi la galeric o sentinelă s'ardă, mi oarbă.

— Va fi s'ardă va fi oarbă, respunse jănele k'ăni tonă ot'orit'oră kare s'păimîntă ne abatele.

— Nă, nă! strigă elă; este kă nepătingă!

Dantès vră s'ă lă p'it'ă asănra auestăi s'abiektă, dar abatele kl'ăti din kapă mi nă măi voi s'ă respunză.

Trei lăni trekăză.

— Esti tare? întrebă într'o zi abatele ne Dantès.

Dantès, făr'a respunde, lă dalta, o îndoii kă o potkoavă mi o adăse la lokă.

— Te lepă kă s'ă șvizi sentinela, însă la cea din șvîmă estremitate?

— Da, ne onoare.

— Atșnăi, zise abatele, amă nătea s'ă nănemă în lăkrare nlanălă nostră.

— IIIi k'ălă timpă ne va trebăi oare kă s'ă lă nănemă în lăkrare?

— Șnă ană, ne năpînă.

— Dar amă nătea s'ă ne nănemă ne lăkră?

— Kiară akăm îndată.

— Ox! vezi dar, amă nerdătă șnă ană, strigă Dantès.

— Krezi kă lă amă nerdătă? zise abatele.

— Ox! mă cartă, mă cartă, strigă Dantès rouindă.

— Su! zise abatele, omălă é totă omă, mi estă ș-nălă din ceī măi bătă din k'ăpă am kănoskătă. Eată-mi nlanălă:

Abatele arătă atșnăi lă Dantès șnă desemă ne kare lă însemnase: auesta era nlanălă kamerei sale mi a lă Dantès, mi ală koridorălă kare le șnia împureșnă. În mizlokălă auelei galeric, elă ameza o k'ăzărăiș asemenea kă auelea ce se fakă în mine. Astă k'ăzărăiș dăcea ne amădoi prisonie-

rîi s'ab galeria unde se preîmbra sentinela; îndat' ce ar' fi ajuns' acolo, era s' fak' o gaur' larg', era s' skoap' una din lesnezele kari forma nodeala galeriei; lesnezea, într'un' moment' dat', era s' se s'rne s'ab greutatea soldat'la'i, kare era s' se sk'funde în gaur': Dantès era s' sar' asurz'î în min'at'la' k'ndè, amegit' de k'nderea sa, n' n'atea s' se a-pere, era s' l' leue, s' i ast'ne g'ra, mi am'ndoi at'nci, trek'nd' n'rint'r'o fereastr' d'ale galeriei, era s' se lase d'a l'ng'at'la' zid'la'i din afar' k' aj'ator'la' sk'rei de f'ni'z mi s' l'g'.

Dantès bz'ts în palme mi ok'i l' sk'inteia de bak-riz; a'est' plan' era at'at' de simn'la, ink'la' era s' rex'nea-sk'. În a'cia-mi zi minorii se n'aser' ne l'kr' k' at'ata mai m'lt' ardoare, k' k'la' ast' m'nk' z'ma d'nz' un' l'ng' re-pas'è, mi d'nz' k'm è de k'rez'at', n' era mai m'lt' de k'la' o z'mare a k'yet'rii înt'ime mi sekrete a fit-k'z'zia d'nt'r'inu'i.

Nimik' n' 'i înt'rez'nea f'z' n'z'mai ora în kare am'ndoi era nevoi'î a intra în kamera lor' ka s' ur'imeask' vi-sita grosar'la'i. He ling' a'ceasta ei se obi'în'ziser' s' k'noask', d'nz' sgomots'la' cel' abia sim'it' al' n'amilor', mi-n'at'la' în kare des'v'ndea ast' om', mi ni'î o dat' n' f' ur'ins' f'z' veste ni'î z'n'at'la' ni'î alt'la'. H'z'm'nt'la' ne kare l' skotea din noxa galeri', mi kare n'nz' în cele din z'm'z' imn'ase vek'iz'la' koridor', era ar'z'kat' n'z'gin' k'z'e n'z'gin', mi k' o n'z'n'z'z' fereal', k'ndè ne fereastr'a temni'ei l' Dantès, k'ndè ne a temni'ei abat'la'i Faria; il' f'z'ima mai înt'îi n'nz' se f'z'ea n'lbere, mi v'nt'la' nong'î il' d'z'cea departe f'z' ka s' rem'z' ni'î z'm'z' d'nt'r'in'z'la'?

Ma' m'lt' de un' an' treks în a'ceast' m'nk' f'k'z' k' dalta, k'un' k'z'it' mi k'o n'rg'z' de lemn', sing'rele instr'amente ce le avea ei; în tim'z'la' a'cest'la' an', Faria, ne k'ndè l'kra, z'ma de a înv'z'a ne Dantès, vorbind'la' k'ndè

o limbă kândă alta, arătândă istoria națiunilor și a oamenilor celor mari kari lăsa din kândă în kândă dăne dinșii șna din acele șrme lăminoase ce se nămesce gloriă. Abatele, kare era omă de lăme și de lăme mare, măi avea în părtaea sa șnă felă de maiestate melankolikă din kare Dantès, kă snirităș seă de asimilare ne kare i lă dărise natăra, șciș să tragă acea nolitege elegantă kare i linsia și acele maniere aristokratice ne kari le kapătă obișnitiă čineva nămaī prin frekarea klaseloră înalte saă a societății oameniloră șșneriori.

Dăne činči-spre-zече lăni, găra era terminată șșb galeriă; se așzia sentinela trekîndă și retrekîndă, și amindoi lăkrătorii, kari era nevoiți s'astente o noante întănekoasă și lăz lănă ka să fiă făga loră măi sigăz, avea nămaī o temere: adikă de a vedea nămintăș skăfăndzndă-se năea de timșriă de sine șșb ničioarele soldatășăi. Preîntămănară astă nekăviingă nămindă șnă felă de grîndișoară, ne kare o aflaseră în temelii, ka o pronteală. Dantès era okănată kă așezatăș ei kândă așzi de o dată ne abatele Faria, kare remăsesse în kamera jănelăi, șnde se okăna și elă kă askăgîrăa șnăi răstelă destinată ka să gîră skara de făniă, kizmăndă-lă k'șnă glasă de așzare. Dantès intră iste, și văză ne abatele, în ničioare în mizlokăș kamerei, galbenă, kă șșdoarea ne frănte și kă mănile șgîruite.

— Ox! Dămnezășă meă! strigă Dantès, ce este, ce ai oare?

— Kărindă! kărindă! zise abatele, askăltă-mă.

Dantès se șită la faga învinegîră a lăi Faria, la okii seī kari avea imărejăz-le șnă čearkănă vinăță, la băzele sale albe, la păză șpărlită; și, de șpaimă lăză să i kază joră dalta ne kare o gînea în mănă.

— Dar ce ai, omăle? strigă Dantès.

Dantés se uită la fața înveșită a lui Faria . și, de spaimă, i cade daltă din mână.

— Sânt perdată! zise abatele; askăltă-mă. Țuă reș surimintătoră, poate mi de moarte, mă va konrinde; ilă simță kă s'anroniă; mi a mai venită mi în anșă d'înaintea inkisorii mele. E nămaț ăuă leakă nentă reză ačesta, mi lă suăiă akăm: aleargă kărindă în kamera mea, redikă ničiorăiă natăi; astă ničioră e gărăiă, vei afla într'insăiă o stiklimoartă de kristală ne jămătate nlină k'o auă romiă; adă-o, săă mai bine, nă, nă, ară nătea să dea čineva năste mine ači; ajă-tă-mă să întră la mine ne kăiă mai am čeva nătere. Čine sčie če are să se întimule mi kăiă timuă va čine reză.

Dantès, făr' a mi perde mingile, de mi năferičirea era mare kare se întimulase, se dete josă în koridoră, tîrindă ne năferičităiă seă konsouă dăne dînsăiă, mi, kondăkîndă-lă, kă mare grestate, nîntă la čea altă marčine, se afiă în kamera abatelăi, ne kare ilă năse ne natăi.

— Măiămeskă, zise abatele înfiorăndă-se năste totă kornăiă seă ka kăm ară fi emiă dintr'insăiă o auă îngieată. Eată reză kă mi vine, am să kază în katalensiă, poate kă nă voiă face niči o miskare, poate kă nă voiă skoate niči o nănčere; dar poate să mi fakă suăme, să mă înčeneneskă, să strigă; făr kăm vei sčie ka să nă azăză nimini strigătele mele, če e mai de trebăingă, kăni atăniči poate să mi skimbe lokăingă, mi vomă fi desuăričii nentă totă d'ăna. Kăndă mă vei vedea nămiskată, reče mi mortă, ka să zikă ana, nămaț atăniči, askăltă-mă bine, nămaț atăniči destrînce-mi dîngii k'ăuă kăpită, toară-mi în gără ontă săă zече nikătare dî ana ačeia, mi poate kă mi voiă veni în fire.

— Poate? strigă Dantès kă dăre.

— Aleargă! aleargă! strigă abatele, mo... m...

Ačesăiă făama de fără veste mi ana de iste, inkăiă năferičităiă năisonieră nă nătă niči să mi termine kăvintăiă înčenăiă; ăuă noră treă ne frăntea sa, reuede mi întănekosă

ka fãrtãnele de pe mare; krisa i lãpi okii, i strãmbã gãra, i anrinse obrazii; se klãti, fãkã snãme, gãkni; dar, dãne kãm inãã—mã rekomandãse, Dantès asãrzi strigãrile lã akoperindã—lã kã panloma. Acheasta gijnã doãr ore. Atãnuã mãi inertã de kãtã o grãmãdã, mãi galbenã mi mãi reche de kãtã marmãra, mãi sfãrãmatã de kãtã o trestitã kãlkãtã în niãioare, kãzã, se mãi svirkoli în konvãlsisãnea din ãrmã mi se ìnvineji.

Edmondã astentã ka acheastã moarte anarintã sã konrinzã kornãlã ìngiepatã minã la inimã; atãnuã lãã kãguitãlã, ìntrodãse askãpuitãlã între dinuã, desklestã kã o grestate nesã—sã fãlcile ìnklestãte, nãmãrã ãna dãne alta zech nikãtãre din apa romãã, mi astentã.

O orã trekã fãrã ka bãtrãnãlã sã fãkã chea mãi mikã miskãre. Dantès se temã sã nã fi astentatã urea mãltã, mi se zita la dinsãlã kã amãndõrã mãnile ìnfinte în urã. În chele din ãrmã, o gãmencaã sãbãire se vãzã pe fãgãtã; okii seã, kari remãseserã neinãetatã deskimã mi atonã, imã relcarã kãtãtãra, ãnã sãsninã ãmorã emi din gãrã, mi fãkã o miskãre.

— Skãnatã! skãnatã! strigã Dantès.

Bolnavãlã nã nãtea sã vorbeaskã ìnkã, dar ìntinse k'o smããinare vãzãtã mãna surã ãurã. Dantès askãltã, mi aãzi namãã grosãrãlã: erã auroane meante ore, mi Dantès nã nãtãse sã mãsoare timãrãlã.

Jãnele sãri la deskizzãtoare, trekã nrintr'insa, nãse lesnedeã la loksã ne d'ãããura kãurãlã seã, mi ìntãrã la dinsãlã.

ãnã minãtã dãn' acheia, ãna se deskise mi ea; grosãrãlã, dãnã obicãitã, allã ne prisonierã mezãndã ne mãtãlã seã.

Abia imã arãtã snãtele, abia se nerãã sgomõtsãlã namilorã seã în koridorã, mi Dantès sfãrãiatã de neastãmurãã mi fãr' a i mãi fi a minte sã mãnãche, se ìntoarã earã de

Atunci luă unu eușitū; introduse ascușitulū între dinți . numără una
dupe alta dece picătore din apa roșia și aștepta.

unde plekase, mi, redikândă lespedea kă kanălă seă, reintră în kamera abatelăi.

Acesta imi venise în fire, dar era totă întinsă pe pată, fără miskare mi fără ptere.

— Nă kredeam să te mai vîză, zise elă Iă Dantès.

— Iăi nentru ce? întrebă jănele; kredeai kă o să mori?

— Nă; dar toate sântă gata nentru ka să poăi fără, mi kredeam kă vei fără.

Romșaga nekasăi rămeni faga Iăi Dantès.

— Fără domnia ta! strigă elă; m'ai kreztă dar kă adevrătă în stare de a face zna ka asta?

— Akșm, vîzăi kă eram inchelătă, zise bolnavă. Ax! sânt foarte slabă, foarte sfărmată, foarte nimicită.

— Kșraăi! iăi vei kșpăta eară pterile, zise Dantès șezîndă lingă pată Iăi Faria mi lăzîndă-lă de mără.

Abatele klăti din kană.

— Cea din șrăz oară, zise elă, acesăă ăinș o jămătă de oră, dăue kare mi fă foame mi mără skșlăi singră; astă-ză, nă potă să mi redikă niăi niăioră niăi braăă drentă; kanălă mi e ameăită, ceia ce dovedesce o apșare a kreeriloră. În a treia oară, voiă remșnea paralizată kă totă săă voiă mări ne dată.

— Nă, nă, reasigără-te, nă vei mări de lokă; astă acesă nentru a treia oară, daka ăi va veni, te va afla liberă. Te vomă skșua ka în astă dată, kăăi vomă avea toate aștoarele treăinăioase.

— Amikăă meă, zise bătrănlă, nă te amăăi, krișa kare a trekătă m'a kondamnată la o inkisoare eternă, ku să potă imbla.

— Ei bine! vomă astenta ontă zile, o lăă, doăă Iăi daka va treăi; în intervalăă acesta, iăi vei kșpăta eară

sterile; toate sânt pegrătite pentră fşga noastră, mi avem libertatea de a ne alege ora mi minştelş. Zisa în kare te veî simşki kş destelş nştere ka şş înouî, eî bine! In zisa a-veia vomş nşne în lşkrare planslş nostră.

— Nş voiş mai înota, zise Faria, acestş braşş e paralisatş, nş pentr' o zi nşmai, dar pentră totş d'aşna; redik-lş singşrş, mi vezi ce greş este.

Jşnele redikş braşşlş, kare rekşzş nesimşitorş. Skoa-se şuş şşşninş.

— Esti konvinsş, akşm, nş e aşna, Edmondş? zise Faria; krede-mş, şşiş ce zikş: de la celş d'întiîş atakş kare ilş avş, n'am învetatş d'a kşşeta la dînsşlş. Îlş astentam, kşşî e o mostenire de familiş; tatşlş meş a mşritş l'a treia krisş, stremoaşş-mea asemenea. Medikşlş kare mi a kom-nsşş aşeastş anş, mi kare este famosşlş Cabanis, mi a prezisş aşeia-mi soarte.

— Medikşlş se închealş! strigş Dantş; kşşş pentră paralisia domniei tale, nişî kş m'amî şşşpra de ea; te voiş lşa la şşinare mi voiş înota şşinîndş-te.

— Konile! zise abatele, estî marinarş, estî inotştorş, katş prin şrmare şş şşî kş şuş omş înkşrkatş kş o asemenea sarginş n'arş nştea faue şinşî-zeyî de şşinşî în mare. Înveteaşş de a te lşsa şş te amşşeaskş nişce ximere, ne kşndş inima-mi atşş de bşşş nişî kş se închealş de ele; voiş remşnea dar aşi nîşş kşndş va şşna minştelş skşşşşî mele, kare akşm nş poate fi altş de kşşş alş morgiî. Kşşş pentră tine, fşşî, pleakş! Esti jşne, îndemşnatikş mi tare, nş te îngriji de mine, şşî înauoiezş kşşvîntşlş.

— Bine, zise Dantş. Eî bine! atşşşî, voiş remşnea mi eş.

Pe şrmş redikşndş-se mi întinzîndş o mşşş solemnelş aşşpra bşşşşşlş:

— Pe s'nucele Kristelăi, m' j'g' k' n' te voi' p' r'zi n' n' k'nd' v' m'ri!

Faria se ziti' l'acest' j'ne at'ă de nobil', at'ă de simn', at'ă de in'lyat', mi' çiti' ne tr'șșrele sale in'sflejite de espresisnea devotament'ăi çel'ăi mai' k'rat', sinçeritatea afekçionii sale mi' lealitatea j'g'mint'ăi se'.

— Bine, zise bolnav'ă, priimesk'; i'çi' m'lyamesk'.

Apoi, i' inlinse m'na :

— Ve'i fi poate rezultit'ă pent'r' acest' devotament'ă at'ă de neinteresat', i' zise el'; dar, fiind' k' e' n' not'ă mi' domnia ta n' vre'i a uleka, este de treb'ing' s'ast'uz'm' s'p'minta f'k'et' s'ăb galeri': soldat'ăi poate deskoneri im-bl'nd'ă sonoritatea lok'ăi minat', s'ă k'ime l'area a munte a vre' z'n'ă inspektor', mi' at'nc'i' vom'ă fi deskoneri'çi' mi' desp'çig'çi'. D'ș-te s'ă faci' ast'ă l'krare la kare din neferiçire n' not'ă a çii' aj'șta; întreb'ing'eaz'ă toat'ă noantea daka va treb'ăi, mi' vino m'ne dimineaç'ă, d'șu' visita grosar'ăi; voi'ă avea z'n'ă l'kr'ă insemnat'ă s'ă çii' suçi'.

Dant'ès l'ă m'na abat'ăi, kare îl'ă inkreding'ă n'rintr' z'n'ă s'çis', mi' emi' k'ă aça askaltare mi' k'ă avel'ă resnekt'ă ne kari' le m'rt'arisise b'atr'ăi se'ă amik'.

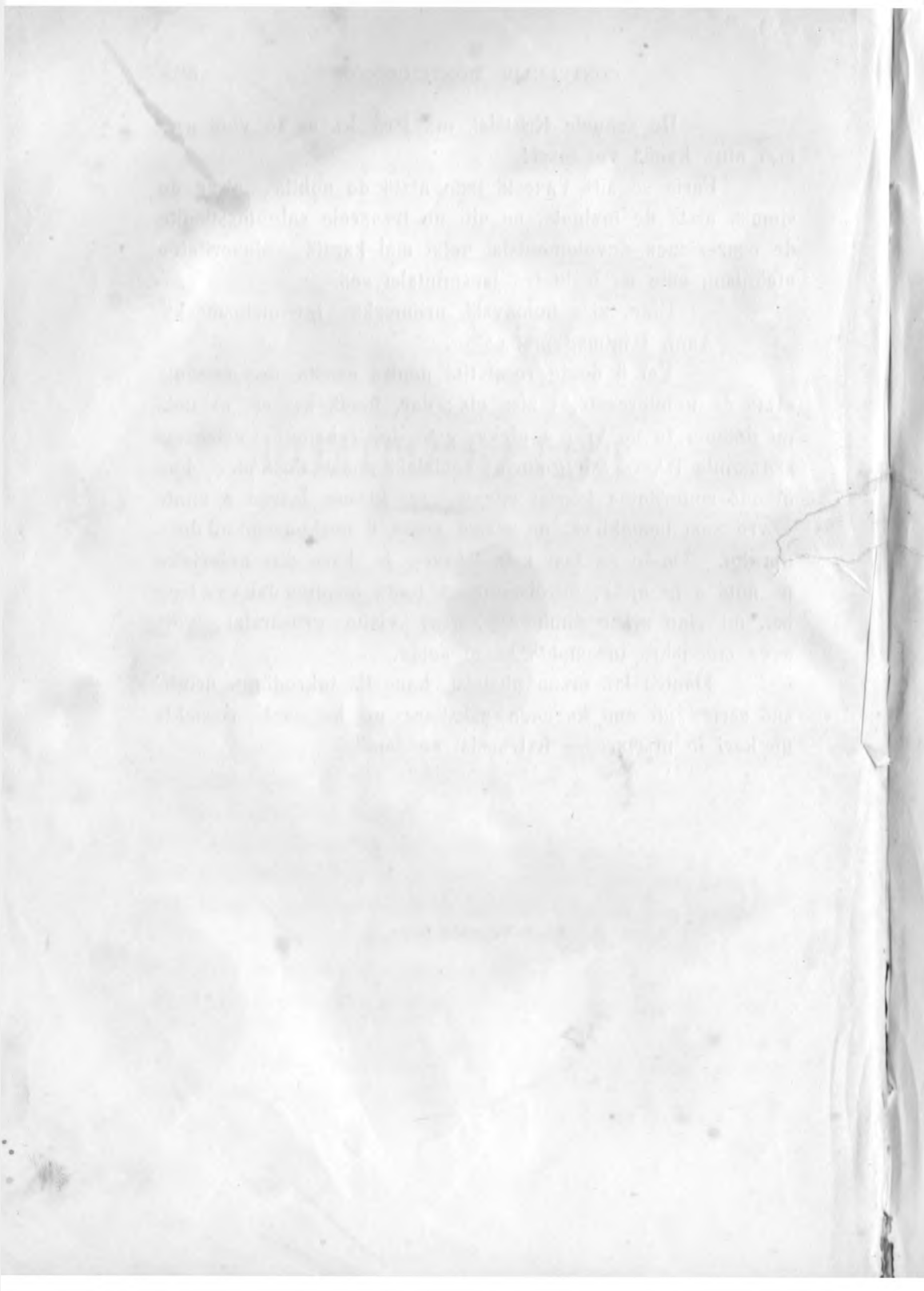

TABLA CAPITELOR.

	<i>Pagina.</i>
I. Marsilia—Sosirea	5.
II. Tatălă și Fiulă	20.
III. Catalanii	33.
VI. Complotu	51.
V. Cina de Nuntă	61
VI. Substitutulă procurorului regelui	83.
VII. Întrebătoriu	99.
VIII. Castelulă d'If	119.
IX. Seara fidanțării	140.
X. Miculă cabinetulă din Tuilerii	151.
XI. Câpcăunulă din Corsica	166.
XII. Tatălă și Fiulă	180.
XIII. Cele o sută zile	190.
XIV. Prisonierulă furiosulă și Prisonierulă nebu	206.
XV. Numerulă 34 și Numerulă 27	227.
XVI. Ună Italiană Învățată	257.
XVII. Camera Abatelui	274.